

CLD

3-44

reco

60

Observatorio de San Fernando
BIBLIOTECA

Núm. del Invent. 4327

Sección

Observatorio de Marina
BIBLIOTECA

Carpel

Estan'

Núm. 1416

BIBLIOTECA
DEL
CONSEJO DE S. FERNANDO

BIBLIOTECA
DEL
OBSERVATORIO DE S. FERDINANDO

Plinio Segundo Cayo

Caecina Tullio

Ptolomeo

**Preclarissimi viri Georgij valle
Lómentationes.**

**In Ptolomei quadripartituz inqz
Liceronis Partitiones z Tu
sculanas questioēs ac pli
nij naturalis histo
rie Librum se
cunduz.**

*

1502

Handwritten signature or stamp, possibly 'P. Valle' or similar, in cursive script.

IOANNES Petrus Valla Reuerendissimo in Christo patri: & Domino. D. Ioanni Stephano sancti Vitalis Cardinali Bononiensiq; episcopo Sal. Dicit æternam.

Cum mecum tacitus multum ac diu Reuerendissime Præsul cogitarim intemperatis esse hominis cessare ubi mortaliū generi prodesse posse animaduernerit. Nec minus in uidi maleuolig; hominis non modo cessare: sed etiam tegere: & dissimulare quæ diuino munere sit ipse consecutus. Talia ego animo uoluitans nihil ut ex editionibus: quas pater reliquit per me nuper magna diligentia atq; impendio impressis satis abundeq; colligi potest: magis curauit: quā ut concreditos mihi libros citra omnem maleficam inuidiam in communem usum formis excusos foras inuulgarem: & hos suppressere sacrilegum impiumq; uidebatur: nec id effeci qđ misera solent & infelicia quædam ingenia: quæ paternis lucubrationibus etiam me fraudare uoluerunt: dum pauca quædam inuidentes aliis nouere ita cōnuentibus oculis aliena interuertunt: ut neminē docendū putēt: a deo a nouis absunt excogitandis. His perditis ingeniis effectum est ut multorum præclarissime excogitata perierint. At nos certe grati pariter & ingenui animi officium cunctis rebus præferendo: non cuiuscunq; laboris genere deteriti: nihil quod penes nos extaret doctissimi patris qđq; usui ac commodo studiosorum cedere posse uideretur occultandum duximus: prout nostri ingenii fert imbecillitas iugiter aliquid noui in lucem proferendo. Cum ipsorum utilitate ac in parentem dulcissimum pietate commoti. Tum tua imprimis incredibili magnanimitate erecti: quæ licet undecunq; doctissima mediocriter tamen institutos haud quāq; aspernatur. Et tum hominis studium. & uoluntatem: non rem expedit. Scio in te seueritatem & comitatem esse qđq; specie dispares: Summa tamen prudentia coniunctas: & utrumq; maxime pollere. Sed utcūq; accidit facis ut comitati seueritas sæpissime succumbat: & ita eos: qui quantulūcūq; ē: tibi quidpiam in litteris cōtulerint: æque ac munus rarissimum: summa caritate: liberalitateq; complecteris. Et perinde cum te unum inter principes religioni obnoxios atq; opportunos ueluti ī artium: liberalium eminenti specula positum omnes admirentur: bonis externis insignem: dotibus corporis omnibus egregium: & inclyto nobilitatis genere cōspicuum. Quē haud mirum si Pontifex Maximus in numerum fratrum suorum sanctissimo iudicio retulerit: iure præsentem in ptolemei ad syrum apotelesmata: seu: ut nunc loquimur quadripartitum patris editiones tibi dicandas existimauius. Et cui mortaliū feliciiori suffragio dicari possent: qđ tibi: si tuo oraculo comprobari meruerit quippe qui si inter grammaticos: aut rhetores: aut dialecticos controuersia oritur litem celerrime discutis: si Arithmetici de numeris si Musici de uocibus earumq; rationibus. si de modis geometræ si de motibus Astrologi disserunt acerrimi ingenii disceptator appares. Quid quod quæ naturalis moralis simul & diuina dicitur philosophia: ut ex diuersis materiis unum pulcherrimum corpus coalesceret & incredibilis harmonia efficeretur omnia ad absoluendam: quam intuemur formam tibi affatim suggererunt. Et summa summarum hæc est qđ longe maiora & ampliora in te sint: qđ ut neq; oculis: neq; auribus: neq; ullo sensu percipi possint: aut qđ quæ ex Ioāne maria rēzinuto uiro integerrimo mirifico tuarum laudum prædicatore. & fando etiam ex aliis probatissimis uiris accepimus. Et nescio etiam an ea cogitatione tantum & mente ingenii homo quantūuis magni consequatur. Id circo parentis nostri manes mirum in modum gestiunt cum sentiunt ea tibi consecrari: quæ ipse commentationis gratia descripta moriens non publicata reliquerat modo tibi placeant non minimam: sed maximam laudem tua de causa uidebitur consecutus. Vale.

COMMENT.

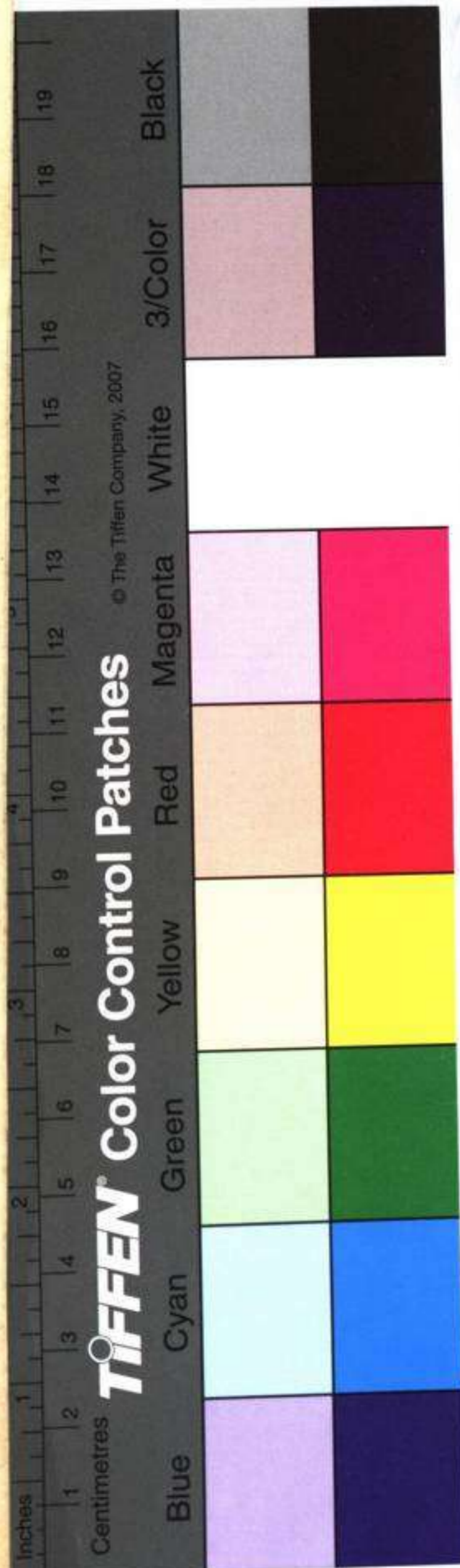
GEORGII VALLAE PLACENTINI IN PTOLEMAEI AD SYRVM
APOTELESMATA COMMENTARIVM

TOLEMÆUS mathematicorum omnium facile princeps ut quidam scripsere Adriani uixit temporibus ad Antoniumq; usq; peruenit: quo tempore Galenum inclitum medicinæ auctorem perhibent floruisse: nec non Herodianum grammaticum & Hermogonem rhetorem: qui de arte rhetorica libros reliquit non contemnendos. Primus autem apud græcos traditur Chius ænopides de astrologia scripsisse nonnulla: qui in fine belli floruit peloponnesiaci quo tempore Gorgias rhetor uixit &

Zenon eleates: nec non ut quidam censuerunt Herodotus historicus Halicarnaseus. post ænodipen Eudoxus astrologiæ famam non paruam consecutus quo tempore Plato philosophus fuit insignis & Ctesias gnidius medicinæ autor præcipuus habitus est. historicusq; non inuenustus.

Xordium igitur in hoc opere sibi assumit Ptolemæus in illos qui astronomiam artem non esse censuerunt. quippe qui inconstantem esse uoluerint indicare. cum omnis ars habeat quod facile deprehendi possit: quodq; commodo usuiq; cedat humano eaq; ars necessaria habeatur. Cauillantium itaq; alii incessunt: quod compræhensu difficillima sit. alii quod incommoda & inutilis: contra quos exorditur. nam qui difficiliter compræhendi posse putauerunt aiebant nō omnibus questionib; interrogatum respondere mathematicum qñ sunt aliq; ad q̄ nō respōdet dicendo nō apud esse de oibus respōdere mathematicum: occurrit non hæc spectanda sed peculiaria ipsi arti & quæ sint inspectione definita. q̄ uero inutilem eam sunt arbitrati aiebāt tametsi nobis sit cōpræhensibilis uendicabilisq; nō tamen ex ipsa ad nos ullum prouenturæ cōmodum. siquidem prædicto nobis aliquo cauere non possumus: sed præsus præmonitū euenire. hoc quoq; diluitur dicendo si cauere ab omnibus nō possumus euitari tamē aliqua posse. & perinde ostendit eos frustra aduersatos. Syro hoc opus inscribit ei; p̄fatur cui cūctas alias quoq; inscripsit traditiones. sunt q̄ putēt hoc ab eo cōfictum nomen: uerū constat apud potioris sententiæ homines fuisse medicū: qui his afficiebatur disciplinis. 2. ORDINE & potestate. Hoc est numero. cur nepe q̄ res astronomica apotelesmaticam antecedit. Impossibile nāq; ferrem sententiā nō inuēto astrorum decursu. at potestate quo pacto? qd̄ per se dignā memoratu cōtineat utilitatem & ob ueritatis inuētionē: & qd̄ non est id qd̄ apotelesmaticū eorumq; ut plurimū sed in scientia positū & nulli errori obnoxiiū. 3. NEq; eodē modo perfectam. Nempe ut prior habet: quæ sibi satis est neq; alterius eget adminiculo sed p̄ se incōstans egetque alterius perfectiōe. 4. IVXta cōgruum philosophiæ modū. Cōgruit certe philosophia id qd̄ ipse mox ostendit aduersus astrologiam incessentes quandoquidē hi neutiq; qd̄ philosophorū est peragūt: sed quod amētium & falsa fallacia adductorū mentiendique cupidorū. 5. IN NONnullis nāque difficulter inspicit. quodcūque inqt parte astrologica uult astrologiā impugnare is cæco similis est: cui sensus errorē offundit pugnādo cæcutit in ea quæ ex sensu offendit. si ad apotelesmaticā impugnat partē. p̄textu utitur absoluto causasque scribit: quas iā dicta cōstituere patrocinia. spectando nāq; ue præcepta quæ difficulter deprehendant cūcta talia esse censuerunt. nec nos sane lateat sicut in morbis sunt qui eueniēdo difficillime possit expugnari eodem modo inesse astrologiæ quæ longe difficillime deprehendi queat. 6. HOC nimirū distribuitur. Reliquū est ut ordiat sicut prius indicauit ostendere possibilem cōpræhensibilemque astrologiam subsidereque demonstrat perspicuas assumendo demonstrationes ex ipsoque sensus testimonio ordineque multo & cōsequētia utitur primo a sole inde a luna: & tertio a cæteris uagis stellis. Intuemur siquidē iuxta solis motū anni quattuor fieri tēpora annuisque eis tēporibus nostra affici cōmutarique corpora. sed quid anni memorem mutationes cū dies quoque conuersionibus proximi uniuersitatis ad nos immutādos plurimū possit. scandens nāque sol aerem in cōplexionem temperiemque uernam adducens talem quoque nostris aduehit affectionē ac p̄cedente die est intueri in totum. temperies in partibus cōpræhendi. Quod si omnino euidens quæpiā efficitur affectio

A

par est ut etiã sensum incertũ ratiocinio iudicandũ inueniamus: at luna quæ neutiq̃ sole uim maiorem nacta est uidetur nos euidentius trãsmutare qd̃ sit terræ uicinior plurimã nobis ex se ingerit affectionẽ. uidemus nãq; marina aialia cũ luna pariter augeri: minuiq; cũ luna necnõ quædã corporis partes ut ungues & capillos erat etiã sacrum in ægipto aial: taurus fere expositus cuius pudibũda augebãtur & minuebant. sunt hodie quoq; lapides quidam qui tã cõminuunt q̃ augentur demonstratq; Ptolemæus a quib; uagis stellis qñquidẽ solent ab his quoq; astrologiæ periti præfagia p̃tendere nã quando saturnus in aquario & iupiter cũ sole fuerit hiemis auget temperiẽ siue ut nũc loquimur cõplexionem at cũ Mars permeat carrũ & leonem extẽdit æstatis æstuosam essentiam. Indicat aut̃ etiã ex ipsis herentibus cœlo stellis. appropinquantes nãq; stellæ uel distantes iã memoratis uarietates nec easdem affectiones habet. quare ex cunctis ars cõparatur nec impossibilis est. 7. FACIENTIBUS in omnem perigiũ. Non dixit in omnem terrã sed pergium quo nobis indicet alterationem incipere ab ætheris faciei corpore administrare totã terram quæq; intra ipsam ætheraq;. 8. COMPRÆHENSIS primis elementis. Quæ sub luna ait omnia nõ ait prima tẽpore elemẽta: sed loco quæ tenuiora sunt quo p̃pinq̃uora sunt corpori æthereo quæq; primã inde excipiunt mutationẽ quã sequentibus tradunt. 9. ET PAUCIS apparuerit. Neq; enim tã sunt incognita ac sepulta ut plurima egeant demõstratione. Capiunt initiũ a uertice & ex cõtinua mutatione & ex ui sua ipsoꝝ questio fidem facit. anni nãq; temporibus firmũ indicat robur ob eas aut̃ quæ quotidie spectãtur mutationes qd̃ cõtinuũ est indicat & perinde ex omnibus sensus noster ad hoc tollatur cognitionẽ. 10. ET FLUXUS aquarũ. Hoc tempore plures illo sunt pauciores aquæ ut fluxus tẽpore mutantur. 11. DA VERTICEM nostrum Hoc anni tempore luna terræ p̃pinq̃uissima. plurima a sole indicauit: nũc a luna potestã demõstrationem conuertit. 12. Nisi q̃ ad solem: Hic perigiũ lunæ & p̃pinq̃uitatẽ eius nobis significari expedit q̃ quædã dixit simul augeri cũ ipsa uel pariter minui ut sæpe de fluminibus nõ ait maiora fieri: aut minora minuẽdo sed sunt celeriora & turbatiora & tardiora. qd̃q; id uerum sit ostendit qd̃ de mari mox loquit. 13. CONuertendo suis ortibus. Vt etiã inter nauigandũ apparet ex occasu nãq; & ortu lunæ præfantur atq; p̃nunciant nauigantes qualis futurus sit aeris cœlique status. 14. SVCCENSIONES æstasque. Cũ ex luna indicarit affectiones rursus a uagis demonstrat stellis: quæ p̃fecto totã nõ queũt anni naturã cõmutare. at intẽdere calorẽ possũt uel frigus annuũ nã si cũ sole fuerit Mars in cãcro uel leone æstum intendit æstatis sin i capricorno: aut aquario remittit hiemis frigiditatem de sole rursus oportet easdẽ figuras inspicere nõ enim solum ad solem figuras faciũt stellæ tales uel tales annua tẽpora conficiendo sed etiã ad se inuicem. Mars enim saturnũ petens domoue quapiã sua saturnus martẽ spectans multũ æstũ mitigat: ac si in signo igneo saturnus a marte aduentante irriteũ multam spargit frigiditatẽ. at in hieme in signo frigido aeris frigiditatẽ soluit. 15. DICENDO superius Rursus uniuersasti qualitate mutationes annuas habente ex sole & luna subiungit quinque uagas stellas statũ aeris uertere neque id quisq; ambigat martem facere mutationẽ reliquasq; uagas. id nãq; nunc uult discrimine notare. id inquit ita faciunt ut tamẽ qualitas custodiatur uniuersalis nec mutare naturã possunt q̃ ab sole efficiunt. 16. SVB stellarũ figuratione alteram quoq; his ponit differẽtiam q̃ p̃pter Solem factæ differentia potiores qdẽ sũt & diuturniores quæ uero sub sole tũ cõtinuæ: tum magnæ quæ porro aliarũ stellarum neque ut solis neque ut quæ lunæ isignes & ambitiosæ hoc est diuturniores & ignobiles id sane ambitiose significat sensus expers non oĩno sensus expers sed minus sub sensum cadens. memorat etiã tempora quibus maxime hæc figurationibus accidũt ut in sole transitus & tempore conuersiones in luna uero cõiunctiones explenilunia. at in stellis fulxiones & occasus. nominat aut̃ fulxiones ortus q̃ tũ appareant & emicent inclinationes aut̃ per latitudinẽ motus. 17. QVOD aut̃ his inspectis. alterã ponit demõstrationẽ cuncta per ætherium corpus transponi. Iã a principio obscure cõmentus qd̃ in quem possit cõstitui astrologia obliuiose uero etiã eius partẽ præfagiendi significat ut nõ solum circa ea q̃ facta sunt p̃fectaque mutatio consistat: sed etiã circa ea quæ necdum facta sunt. sed quæ debeãt absoluicõfestim nempe agricolæ sciunt qualia sunt tempora idonea at terræ arationem & quæ cõmoda

a d nauigandum ac ab aeris tum flatus significatione sese ostēdente præfagire possunt cuiusmodi prætendatur fructus: pastores quoq; quando inire pecora incipiāt ubi oportet & quomodo & quādo fieri præfagiuntq; partus aīaliū ex flatibus tum spirantibus: & tum eueniēte aeris mutatiōe atq; ex maiori possunt. 18. SOLIS potestātē dicit. Quæ annua facit tempora. Ita nempe prænuntiatio ipsa eminet ut nequidē ipsa rationis expertia lateat aīantia. nouit nāq; quando inire marē oporteat: & tum solū in cōgressum peruenire quæ porro etiā sese conuertant ad hunc potiusq; aliū uictū & quæ fœtū ferāt & absoluāt nec solū id phisicis cū causa quæsitū est res ipsa uerū etiā mere nauigantib?.

19. AT quæ minus ita habent. De insignibus significationibus uult traditioni insistere quæ ex obseruationibus solis & uagantiū sunt iureq; ipsas locauit ambitiosas diu namq; perdurant meq; enim luna hæc conficit sola. Cæterū cum etiā per latitudinem nota adhæserit aliquatenus Herentibus cælo stellis: ut tauri caudæ. periti igitur quod integrū est cognouerunt: & quando concidunt. at Idiotæ aliq̄to pinguius & minus accurate & ob hoc consueuere triduo ante uel post triduū obseruare. 20. NECESSARIŪ. Necessariā ait obseruationē nauigantiū qui non ut naturæ inspectores ad obseruationes cum delectu propositoq; perueniunt. sed q; mare nauigare cōpellatur: quid igitur prohibetur? Causas cōmemorando quibus uulgares in cognitione hallucinantur. nūc ait ne quidē ipeditū iri eū qui in antiqua agatur historia de his exacte cognoscere naturas ipsorū ut plurimū etiā qualitates non utique naturas q; per naturā: sed per qualitātē significatū iri quod consecrante dicit. licet enim per omnia iam dicta integre quispiā ueniat eget tñ is consecratione. 21. ASSIMULĀTER dicere de ipsis at fieri posse in singulis. Non solū inquit hoc actus modo poterit in uniuersum de genituris aeris p̄dicere qcq; ueq; etiā de membris particularibus & singulis hominibus: sciendū est quod cōprehens uocat & hominis geniturā. nam quēadmodū de ambiente talis positio stellarum tale facit cōpræhēdens: eodē modo etiā talis ortus tale facit corpus & ut perhibēt talē aīam potestque quod reliquū est coniectare qualis sit constitutio cōpræhendentis ad sanitatē morbūue accōmodatior cōparando namque quæ a principio erat constitutio nem inuenit similitudinē aut aduersantiā. Cæterū peritorū uiroq; est non solū de ipsorum arte respondere ac ipsam indicare inuētā sed etiā rationes aduersariū exquirere & coarguere hoc igitur etiā Ptolemæus facit demonstrans artē ex sensu elici posse solo nanque sensu innixi inuenimus quid de ambiente constituto circumfusoque aere dicere conueniat. q; si hoc multo magis naturali acti inspectione poterimus tam uniuersalia q; particularia dicere. reliquū est ut dicat impulsus & causas a quibus cōmuni instructione quidā moti artē ipossibile esse censuerunt. primo igitur periti hanc artē constitutere deinde forte fortuna de quibusdā uera ptulerunt cuiusmodi solet accidere existimauerunt artifices hallucinatiōesque ipsorū ad artē produxerunt. non utique recte. nec enim ascribendū arti quod quispiā omisit sua imbecillitate secundo loco aliquopiam adducti præfagio alia disciplina astrologiæ induerunt existimationē: creditique sunt astrologiæ peritia. Thales nempe de cunctis præfari proponēdo deque p̄fagio eorum quæ naturā habeant nullā sefellere: ut qd' quispiā comedit frustratiq; p̄fagio eorū quæ naturam habeant eadem nosse peritos compulerunt. neque hi recte neque enim ut dixi hallucinationes taliū ad artem sunt relegendæ. 22. ET ad magnitudinem p̄nuntiatum: Quoniam me morauit hallucinationes imperitis euenire nō ob artē sed ipsorū inscitiam ne quis arbitret omnino pronunciare esse indubitātā ait quod si quis exacte ipsam adierit non posse prorsus ab errore in munis esse sed esse quādoque ubi fallatur non per inscitiam sed per artis naturā magnitudinemq; eorum quæ pronuntiētur. qd' nanque enunciatum de diuinis humanisque reb' ubi in terra alicubi non contingat particulatim erga quempiam & utrunq; habentem habet namque qd' & cæteræ artes ut oīno non sit necesse contingere. habet etiā qd' nō aliæ ut circa ingenti auerſet. 23. IN totum ad quale: adhuc namque propositum est ipsi tradere ac demonstrare quēadmodum præter alias artes habet quidpiam se lectum astrologia qd' ipam facit cognitu difficilem nec concedit ipsam cuiusuis intentioni obnoxiam. Indicat autē ex eis quæ uniuersalia ueluti in aliis artibus est sine controuersia inuenire quæ eueniant ab antiquis obseruata in astronomia autem non item: primo namque longiori tempore huiusmodi reuolutiones fiunt ut hominis unius uita ad id satis esse non possit. deinde non usq;

quæ conformes ac similes sunt reuolutiones sed uniuersitatis motus ad terram figurati: necessario quauis facta mutatione: & affectiones quæ ex ipsis mutatae dissimilesque antiquis inueniuntur. 24. DE materiae inspectione circa quale. In totum aliquo definitum est modo. at particulariter indefinitam habet differentiam ob eorum quæ eueniant in experientiam. statim namque in seminibus non est ipsis differentia. horizonte namque ac circumfuso aere eodem posito iniectio sæminum equi & hominis fit ac differentia quatenus in peculiaritate quæ ab horizonte sit nõ spectabitur ac subiiciat quispiam eadem esse sæmina nec quicquam interesse differentia ut hominum preter locum non fortuitam affore differentiam nam qui in perside alii animo & corpore sunt: ut qui in scythia alii eodem modo & mores & educationes: ut quæ gignant differre necesse sit. 25. ET præsertim ex multis dissimilibus commixtum admodum exactæ profert propositum. Vult enim dicere omnem artem præ se rei alicuius ferre imaginem. at qui similitudinem præferens hallucinatorium non est. inde causam negligenter apponit. cur ars similitudinariam præuenit quod circa materiae qualitatem informem compellat suum examen, obliterare at materiae conuerti uarietate. 26. NISI quis iam opinione moueatur. Accedere incipit ad astrologiam ad ipsamque pede præssim sermones accommodat: nisi quod nunc dictum uidetur aliis artibus accommodari. omnis namque inquit ars dissimilium complexum efficiens inspectionem compræhensu habet difficilem id nempe est uidere in medicina multa siquidem contraria pugnantiaque euenta in morbis eueniunt. perturbaturque tum medicus unum uolens expugnantibus efficere præsagium id sane in siderum quoque consideratione est uidere nempe pugnantes figuras optimique uiri est nosse complexionem ex his omnibus confectam hoc est in nanem & cassam inducit opinionem perceptam & inductam sensui pugnando. 27. ET insup alimenta. Sit namque consuetudo hirudinibus uesci. etsi temperamentum circumfusi aeris ipsum ibecillum ostendit & afflictum ceteræ consuetudo præsagium firmum prouenire non prætendit. 28. QVORUM unum quodque. Quorum igitur inquit unumquodque non compræhenditur circumfusi cœli causis multum potest præsagio obici impedimentum. tam & si potens fuerit circumfusus aer. non tamen per sese satis est ad præsagium. sed opus est circumstantiarum causis extrinsecis. 29. QVONIAM dixit circumfusum aerem aliis esse potentiores demonstrat ut potentius quod sine eo nil consistat cum tamen ipse per se citra hæc consistat. Cum hæc ita habeant capitulum compleuit de eo quod fieri possit. at hæc porro. tanquam cõplemēta sunt: quæ totam nõ oporteat artem abolere utcumque rariuscule in aliquo occurrat hallucinatio: id namque artis est proprium: demonstratumque est non in sublimitatibus modo ut præsagium habeat sed etiã in extrinsecis. Iure igitur causæ expers culpæque minime obnoxius artifex fuerit pariter extrinseca concipiens. ueluti medicus ad exactum ægritudinis præsagium licet quæpiam præterita percussetur aut quæpiam iam accidentum ad integrum præsagium peritiã. sciendum est aliquid aliud prætendi ex propositis quæ artis moerentia prænuntiet & quousque præcedat præsagium & ubi consistat quæque primordia ars habeat quibus artifex innixus reliqua proficiat. 30. VELUTI gubernatoriã. Vult indicare nõ alienam esse questionem. Inspicit namque in aliis ut in gubernatoria medicinaque est uidere: 31. QVOD uero utilis. Quo nempe modo in omni arte ubi scientiæ constituentes & substituentes causæ binæ obuenerint possibilis & utilis incõpræhensibilis sit expers est constitutio. nis si inutilis & nihil utile hominum uitæ cõfert supflua ars eiusmodi existimat hoc igitur a principio propositum pridem in astrologia demonstrare fuerint namque forte aliqui utrumque artis coarguetes aduersum quos instates scribit exordium. fuerit si quidem ridiculum nos in casum laborare quo oportuerit inutile & incõmodum præterire. absoluedo igitur primum capitulum quod de possibili est. dicemus etiã de utili. nam licet ars utilis & comoda sit. si impossibilis sit ubi consistat nõ habebit. ceterum magis comoda demonstrare & utile doctrinale aliquid facit. compræhensi namque & paucis aliquid resumit iam dicta memoriæ auditorum renouans. quæ uero sint iam dicta temptemus nos quoque paucis enumerare in antiqua eudo uestigio quod communes euentus circumfusi aeris cognoscimus. per astrologiam eademque ratione particulati hominum euenta in corpore & anima. alias namque aiebat fore animas & alterata corpora iuxta suam ortus complexionem & extrinsecus euenientia ut possessionem & dignitatem & fortunas quæque his sunt proxima. hæc namque omnia indicauit exorsus a binis luminaribus aliisque circumuagantibus peruenit in totum indicans quemadmodum & circumfusi aeris mutationibus opus sit

opus sit

opus sit conferre pariterque iudicasse ortus humanos demonstrando ut possibile sit de singulis dicere quæ etiam in uniuersum manifesto & sine ambiguitate possibilem artem indicant & ex abundantia significauit cognitionis mensuras ut imaginaria: & ars est: quando sine frustratur. at hoc rariuscule. dicendo nãque qualia oporteat discere artificem compleuit de possibili capitulum. at magis de utili loquitur tanq̃ demonstrans assumptum quæritq; quidnam finis spectet præfagii hoc nãque prius perspecto demonstrabitur utile & cõmodum esse circa astrologiam præfagium. 32. **Q**Uousq; sola p̃uenit. Sola conuenit hic accipere ob id quod ab ætheris uĩ capitur & peruenit ad terram totam & neutiq; supra ætheris substantiam perueniat mutatio de a principio dexterritate dicit in ortu. adiecit quæ possint ad corpus ut quæ agant ad animas potestates. nãque ex corpore fiũt suntq; corporis ac actiones animæ sunt operationes. 33. **E**T qui per tempora ipsorum affectus. Cum dixerit quæ substantialiter insint corpori & animæ nunc ait quæ necessario ista consequuntur ut temporis breuitatem temporis longitudinem. significare conuenit ut aliquando quidem diducit hæc & propria de anima & propria de morte corporis scribit. quandoq; autẽ de ambobus pariter scribit. 34. **E**T quæcunque extrinsecus. extrinseca dicit quæ in aliis quidem sunt & erga nos sunt alia arbitramur autem hæc esse nostra ut possessiones & concubitus quæ comites uitæ uocauit dixitque esse corporis & pueri quod dixit genituram: ipsaque dignitas hæc nãque corporis non sunt sed animæ. recte etiam dominam & i naturalem adiecit. neque enim naturalem iam dominans quoque est uelut panis dominansque est etiam nutrimentum naturale & aqua sine quolibet bene esse non potest at ex phasianis & bellariis alimentum naturale quidem est non tamen dominans. 35. **E**THerum per tempora fortunas. siquidem ad ea quæ animæ bona ut assumptum uult ipsum præstruere: est autem inuenire qualis sit præfagii finis ad efficiendam animæ uoluptatem. nec dubium quin utilissimum sit nobis consiciens ad proficiendum. specta uero ad corporis bona. ut hoc præfagium. manifestum quoq; ex his utilissimum sciendum igitur est hic confessus accepisse propositiones. sed ostendit progressu orationis utrunque istorum esse uerum & bene sumptum & ut dicam quod est demonstrauit quæ dicenda sint capita exponendo. 36. **S**I Non ad opes cuncta humana. In animam & corpus & externa quæ sunt utilia distribuit. demonstrans igitur de præfagio bona esse in anima in corpore & externis respondet tertio. tam & si non ad opes spectat ob hoc non debet uiciari. nam philosophia quæ cunctis dominatur scientiis pecuniarum curam non habet nec quisq; ob id ipsam conuiciatus est & nequidem iure hanc incessuerit quando sane mentis nemo minus & deterius spectandum duxerit. 37. **O**MNino exquirunt: eadem fere capitula inuenias impossibili & cõmodo quod priscum est custodiendo. nam quemadmodum in parte quæ de possibili traditur non solum demonstrauit possibile esse in astrologia præfagium. uerum etiam contrariorum falsas demonstrauit rationes & nulla in parte ueras cum dicebat quando autem professiones: eodem modo hic uult demonstrare non utile modo esse ab hominibus ab astrologia præfagium sed etiam aduersos cõuincit sermones. illic siquidem accusabant enunciantes de eis quæ non habeant præfagiendi naturam quod altera arte utantur quod astrologiæ deputatur hic perimunt qd̃ utile in præfagio dicendo oportere prorsus ad fati necessitatem ire nullamque ex astronomis prætendi utilitatem quod omnino uenturum sit. aduersum quos priscus est sermo primo & si necessario uenturum sit præfagium tamen fore utile quod de trimenta ex subitaria uoluptate ac mesticia exterminent plus nimio intuermur nãq; plures confestim audientes uoluptarium quidpiam: aut mœscũ ilico concidisse mente consternatos ac defunctos uita. præterea nõ omnĩo fati necessitati ait alligari quod sint quæ possint non enenire. idq; in rebus ostendit animo carentibus. nam sunt etiam quædam solubiles ægritudines q̃ si nocte medicũ fuerint idoneũ dissoluuntur nõ perimunt. si aut nõ habeant interimet. nõnulliq; lapides aliqd efficiunt citra alicuius ministeriũ ut si nõ obiciat nõ faciãt: uelut magnetis lapis si aliũ nõ obiectet trahit ferrũ stirpesq; nõ nullæ aq̃ p̃fusæ factũ ferunt qd̃ nõ. in qb̃ si cõtra fiat nõ eueniet qd̃ p̃positũ erat fatũ itidẽ i aliis alia ut in palma nã mascula arbor foemina nõ continẽs ex arescit. qd̃ si hæc ita hnt falsum est qd̃ dicit cuncta fati puenire necessitate. non ergo ueræ aiunt qui p̃nũciant i utilẽ esse astronomiã qd̃ oisariã oĩ est fiãt q̃ ab ipsis p̃nũciata. 38. **A**D nihil dñantissimum.

ad oppugnandam diductionē in propriū uelut quorūdā propria incessentiū dicentium in aduersantia quorundam in proprio. Id namque incessentis est. significat igitur dominantissimū ueritatis. nam quod uerum id propriū est. quod falsum ī proprium est.

39. ET hoc quidem simpliciter ad modū & non in casum. Hoc est falsum & ī propriū neq; artis expers. sed simplex & artis expers. neq; ī casum hoc est examinātū ut si dicat ab ipsis nobis expeditū facile coarguetur nō. n. itegre sumptū est. 40. PRImo qdem cōsiderandū. Integras facientes demōstratiōes nō solū ostendunt falsum esse qd' ab aduersariis dictū est. sed etiā ex abundātia q̄ ueq; qd' ab illis longius suscipiendo pductū significatū est in nulli ipsis pdesse opinionē id qd' facit Ptolemæus duobus modis coarguendo tum ut cōfessum ac receptū: tum ut indiuiduū & falsum. 41. AD Libellam ad libellā uerbū apud ipm significat ordinis cōcinitatē citra ullā pturbationē supra nā que læticiā ex altera parte respōdet ad libellā. 42. SED ut cæli. Cū nobis falsam indicat opinionē nūc docet uerā qd' cælestia qdem oīa motū habent nō cadentē at terrena mutabilē solutionēq; hnt fatū admittentē p accidens & p cōsequentia. Nō dicit accidens nō p se qd' adest & abest sed accidens ait qd' p concidētia & p hypothesim prius subiecti id nempe accidit & hoc comitāte hoc consequet. 43. ET ut hōq; qdem. in altere trāsuiit epichirema. manifesto nāq; demonstrās in anteriore nō oīa necessario similia aliis. Veq; mutabilia & alterabilia. nunc rursus idē uult demonstrare p alia epichiremata. Intuemur nāq; inquit uniuersale fatū supare particulare ut in particularib' pestilentis & bellis ita igit' euenient q̄ sunt fati. occulte igit' nobis illud sūmissee ostēdit nō solū nō oīa necessario posse euenire sed qdam ex præsciētes cauere nos posse naturalis dexteritatis. 44. PARticulare ait fatū & ortum. dexteritas nāq; naturalis nobis figurā describit ī nobis. aitq; difficulter obseruabilia ualida & imutabilia. 45. SI Vero fuerint bene obseruātes & non ualide non pariter cōuertent. Vniuersaliū figurationē aliā qdem sunt ualidæ & difficulter obseruabiles: qbus neq; sacer uir. neq; medicus pōt occurrere. neq; obseruatores. neq; dissolutionē facientes etiā particulariū porro alia qdē sunt facile solubiles aliā īsolubiles. 46. ET Hæc prias comitant naturas. Non ait semper facile obseruabilia solutionēq; suscipiētia solui. sed qn̄ copiā ī diuersum agentis & soluentis ut tam & si nō affluerit hæc quoque faciat utpote q̄ sunt a principio naturali comitātia non ex peculiari natura sed ob cōtra agentis inopiā. 47. HOC que uiderit quisq; accidēs. ad uniuersalius rōnem trāstulit nā qd' in hōie dictū in cuncta q̄ in ortu & interitu trāstulit q̄ naturale habet principiū enumerādo lapides. & stirpes & ulcera in singula hōq; pcedendo exercet orōnem ut in uulnere erit tabes non obuia e auxilio. in lapidibus aut ut in lapide Hesculano. is nāque ferrū trahet si aliū non atterat. In stirpibusque si cōtigerit trahet fructū stirpes aere pluuia mittentē ita igit' q̄piā fati hēt consequentiā. 48. NON p inanes opiniones: Inanes nō extera ait. sed frustrarias ne cuncta putent de necessitate pendere. 49. VELut aliquorū qdē ob multa & magna. Non cuncta arbitrat esse insolubilia uel cuncta solutionē admittentia. ueq; qdā solubilia quædā insolubilia: ut ī medicis est uidere pstantibus q̄ depræhendūt quæsdā ægritudines curatu faciles qdam q̄ ut plurimū curā non admittūt. oīno nāque ī cuiuslibet ortu fit auersio aut in affluentia aut inopia. Nā mediocritas alio nō uertet. 50. Naturaliter & iuxta fatū. Ne inquit putet quispiā hæc faciētia oppugnātem affectū rōnem extra fatū esse hæc siqdē sub fato est sed fatū cū fato pugnat soluiturque a fato fatū. 51. AVT agentē pfectū. Non fit inqt ante custodiā fortuitū. qd' si fiat rōni seruit p sagii. 52. Mirabit' aut quispiā. Cōpleuit etiā de possibile & de utili capitulū ex ipsa demonstratione faciens principia demonstrationis oportuitque deinde ad reliqua pcedere capitula. at id non fecit ueq; aliqd' apponit capitulū in: quā aliud pulcherrimū & idoneā ambiguitatē q̄ dissolui possit cōe ambobus præpositis theorematis & possibili congruēs & utili. Nā quia demonstrationes hōq; ex magis uniuersalibus & magis particularibus fecit censuit transferendū q̄ uniuersalia in particularia. iure in hoc quæserit quispiā cām p quā q̄ uniuersalia sunt credunt hōies ac particularia neutiq; & obseruant' quidē uniuersalia: nō utique particularia. hoc nimirū ppositū est ipsi quærere & inuenire intuemur nāque homines hieme imminente prius obseruare & admoneri & uestem comparare quæ possit corpus calefacere. potionēque calidas necnon alimenta. æstate uero ingruente temperatam uestem frigidisq; utendo potibus nihil ultra curando aut alii rei in
alii rei in

sistendo obseruatione ex aliis stellis ad luminarium figuram intensionemque tempo-
 rum annuoꝝ temperamenti: sed credendo uniuersis operibus particularia negligendo
 intuemur nāq; nautas obseruare tropas hoc est Solis conuersiones lunæq; figuras: quæ
 nā huius sit inscitia causa inde ad id qd' a consuetudine abest excidit hoc quoq; modo
 talem auget impitiā. addit porro aliā hmōi cām nō posse inueniri facile quempiā q si
 nem norit ac ex astrologia p̄sciscentem sed præ custodiendo p̄ medicinā & operariā.
 raro. nāq; datur inuenire uix his insignem oībus. qd' aut hęc uere autumet quodq; nō
 leuiter cōmotis sit fidem facit ægyptiorū libroꝝ traditione. ægyptiū nanq; cām huius
 cognoscentes inscitia ne utiq; propria medicinalia cōpegerūt. sed ppria astrologica &
 operaria cæteræ simul cuncta conscripserunt ubi affinia & q̄ consequūtur cōpacta sunt
 unus & ipse uidens nō præter inscitia cōmunicantium obsistere ineuntibus non posse.
 53. PRæparantes ipsoꝝ naturas ad temperatū. Ad cōtrario contrariū circūfundendū.
 duoꝝ nāq; cōtrarioꝝ mixtiones temperiem efficiunt. In æstate qdem calefacti utimur
 plurimū refrigerātibus at in hieme diuerso affecti temperamento calefacere nos stude-
 mus. reditus. 54. Reditus in mare nauigantium ait ipulsus ad primordia coituum.
 55. CVNcti hoīes excōmunitā q̄ notione impulsī psuasi sunt ut oportet coitus ex fru-
 ctuū in terrā mutationes fieri lunæ augmento. 56. IN Particularibus. Tam & si ma-
 gis particularem trāstulit sermonem. uerūtamen ad particulare non spectat qd' hac fiat
 hora. hoīes nāq; spectantes annua æstiosa tempora & refrigerantia nō potuere consi-
 derare aduentātia ipsis temperamenta ex aliaꝝ figuratione stellæ. quis cōsequens est
 considerare unū quemq; hoīem. & si possibile est uniuersales æstus i primis obseruare
 ex ortu & ex aliaꝝ temperie stellæ possibile fuit obseruari primas naturas sine impedi-
 m ento absolutas. 57. MEMorauī eqdem tibi superius quod q̄ solutionem admittūt
 si inueniāt ex altera parte respōdentia & oppugnātia soluent. qd' si nō inueniantur. ut a
 principio omnifariā oīno definita obuient. Pariter uero etiā notionem nobis indi-
 cavit unde hoīes cōmoti dixerunt cuncta necessario cōtingere. 58. LICet sint pauca.
 Artis qdem est q̄ sæpe amplecti. at q̄ rarenter frustrari at ipse ex abundātia id uolens de-
 monstrare inquit: Licet nō sæpe sed rariuscule nos liberauerit. atq; ita a mare oportet q̄
 aliquādo a malis in munis. 59. AT nunc & deinceps. prima nāq; natura q̄ cælestium.
 Prima certe natura cælestiū secunda his substructa q̄ pōt ex altera pati parte non neces-
 sario a fato definitis hoc sane in secundo loco ex fato ipsi uult significare prima igit cō-
 structa ab ægyptiis sub fato. Secunda uero hęc possunt dissoluere. 60. VT absq; horū
 cognitione auxiliisq; diuerso modo cadentibus. a priscis hoc quoq; dictum medicis ut
 omne antecedit curā. cognitio & recte quidem cognitione percepta cura confirmatur
 regiturq; ab errāte aut etiā medela ab errat. 61. FACiem⁹ uero sermonē. ubiq; doctri-
 nalem custodit modū. Cōplendo igit q̄ a principio p̄posita sunt ac poti⁹ alia tractatu-
 rus capitula & futura determinat & doctrinā & futuroꝝ q̄ dicenda sint p̄cinit capitula.
 dicā igit inqt de effectiua stellæ potestate naturaliter ac introductorio more. philoso-
 pho nāq; cōuenit tam de essentia ipsæ dicere q̄ de ptāte differere. 62. DE Planetarū
 potestate potestates stellæ effectrices Ptolemæus principaliter qdem ex pueniēte ad
 nos ab ipsis facit potestate. deinde etiā respiciendo ad solē motus ac ad sphæras ipsarū
 stellarū positiones referendo sermones. in qbusdā enim positionē solū capit. sicut i ali-
 qbus cū positione etiā motū. In tarde igit motis satis sit positioni motū cōparare mul-
 tum enim uere cōducit tempamenti qualitati motus q̄ uelox. accedente nāq; ad solem
 stella assumendo illius potestatem se cōfirmat. sumpsit ergo a sole principiū qd' aliis er-
 ga nos sit uæhementior: quodque sit medius & extrema a medio figurā accipiant & q̄
 utrinque ad medii habitudinē extremorūque hęc inspiciant. Sol igit calidus & aridus
 est id p̄pterea & talem affectiōem ex ipsis nostris aduehit. Corporib⁹ cōfestim igit mo-
 tus ad centrū qd' nobis est ad uerticem æstatē facit. Calidū & aridū statū sed qd' inquā
 æstiuo tēpore. ubi id semp eueniat in meridie cū ipse in medio supra terrā fuerit hemi-
 spherio. igitur Saturnus q̄ ab ipso lōgissime abest alienissimā a solis potestate enī act⁹
 est cōplexionē. nempe refrigerās & ob ingentē frigiditatē lōge a terra abest. ituemur
 nāque in magnis frigoribus aquā cōcrescere & arefcere at luna uapore terræ ppinqua
 & exaltationibus referta est humida. par est ut quoque frigida sit quatenus a sole distat

eatenus namque a sole abest quatenus & Saturnus sed quia ut diximus in cæliter mobilibus motus positionem urget Luna utpote uelociter mobiles semperque ad Solem conuersa figura quapiam solari fruitur lumine & incalescit. potestatemque habet calidam & humidam ipensiusque humidam quam calidam. Cum igitur inuenerimus & medii & extremorum potestatem facile etiam aliorum scire poterimus. Iuppiter namque inter frigidum & calidum sidus Saturni & Martis temperatae potestatis est. siquidem ex contrariis est temperies. sicut Mars utpote solari uicinus igneam est uim adeptus infestam. Veneris stella Soli uicina caliditatem admittit ut humido detinet unde & temperata esse potius dicitur par namque est ut in stellis temperatis potius imperet caliditas quam humiditas Mercurii autem stella duplicem habet temperiem unde & communis esse perhibetur aridus namque est & humidus hoc namque ex celeritate motus quod a positione globi admittit. 63. ET tabefaciens. Sunt pleraque quae diximus regionis subiectae inuicem. at temptabimus quaedam quoque incerta augurari ut propositum ex euidentibus fidem facere ut tabefaciat Luna corpora & humectet. nam si quis sub lunari lumine somnum capiat se confestim sentiet humiditate aliena refertum ac si quis carnes lunari subiiciat luminis illico putrescunt. 64. ET Circa terram humorum exaltatione. aridum quidem ob distantiam a terra est. at frigidum ob Solis absentiam. 65. QVANDO quidem aliae quidem ita aliae uero ita. Quonia dicitur complexiones stellarum ex ad solem & lunam constare figurarum constitutione: ut demonstraret figuras non frustra neque simpliciter fieri sed uicissim suam complexiorem indicare id ostendunt quae ex ipsis fiunt irritationes id in nobis prauectionibus praestat. 66. CONflagroso colore proprie. hoc tanquam ambigente aliquo ac dicente unde apertum sit Martem succendere intulit colorem manifestam facere complexiorem. 67. SEMINALIUM spirituum. aliam alii stellarum addit complexiorem demonstrationem. In Ioue abest quae ex ipso conficiuntur ut semina ex ipso sunt spiritalia quod si semina etiam temperata quid enim aliud tam eget temperamento quam semen. 68. CALEFACIT namque clementer. admirandum sane uideatur quod ab ipso dictum est excellentem namque temperiem in caliditate dicendo bonam temperiem utrique attribuit terrae & nobis. at mirari non est aequum quod non tantum relinquatur caliditas ut bonae complexiorem terminos excedat. Praeterea illud quoque uideatur admirabilius ambiguitatemque ingerit incuriosius prospicientibus. Veneri & Lunae eadem tribuit complexiorem non utique ambobus etiam bonam complexiorem dederit. Id utpote sequens similes complexiones ratiocinari promissit auditori. quod autem id ita habeat ex ipso cognoscendum. sermone procedens de beneficis & maleficis loquendo euidenter lunam ait esse temperatam ubi temptabo ego quoque id memorare. 69. OB Magnitudinem suorum luminum. Causam iterat cur Venus humida quo modo Luna. nam luna iure quod omnium proxima terrae sit. Venus autem ob uicinitatem non ob ipsam modo siquidem minorem oportuit habere humiditatem sed ob sui luminis magnitudinem suppetit ob hoc plus humiditatis. 70. AT Mercurii. Haec stella ancipitem habet duplicem complexiorem. quod namque motus uelocis est nec a sole longe distans arida. utpote lunae incumbens globo humidus efficit Mercurius at ipse uolens ex abundantia demonstrare duplicem & ancipitem stellae uim ponit in utrisque notibus mutationes celeres efficere. Hoc quid est. nempe additionem & ablationem. Mutationes siquidem haec sunt fit autem id ab aduentitio motu cerebroso stridulo & spiritoso ut si quis uirgam uel quid uis simile uahementius in aere quatit stridorem & flatum facit ualetque proximum mouere eodem modo etiam Sol cerebrose motus stridore & flatu uelociorem ipsum facit motum. quod autem cæliter mutet & moueatur dumtaxat praeter alias stellas non facit stationem caeteris licet stationem facere uideatur scrupula tamen aliqua mouetur. at alienum non est aliorum quoque non omittere opiniones. quoniam natura aridam & humidam esse dixit stellam & in prima statione humidiores sunt stellae & in secunda aridiores ut mox ostendemus cum uelit demonstrare ob hoc duplicem habere complexiorem Mercurium id propterea commemorauit. Faciunt aliae quoque stellae stationes & ipse humidam euadunt atque aridam at Mercurius plus aliis & cito stationem facit ob continuantiam ut naturalem uim habeat a stationibus effectam. 71. DE Beneficis maleficisque Cum haec ita habeant tria quaedam sunt comitantia & inuicem consequentia complexio. potestas. & operatio prius complexione opus est quo ex ipsa potestas producat inde talem potestatem comitari consueuit operatio. sciendum est de complexione orationem breuem esse

nem esse itidē de potestate. at de operatione magis arduā particularibus rebus uarieta-
te refertā rerū igit naturā secutus ordinē quoq; doctrinæ fecit de cōplexione nāq; dicē
do & quali p ipsā potestate mox de ex cōplexione exorta ptate differit querēdo qua-
lis nā cōplexio uim cōsueuerit gignere sēminālē & qualis corruptibilē ordinē doctri-
næ ipse assimilāt uniuersitatis ornamēto noscēda nāq; ait prius elemēta & quæ in ipsis
sint qualitates. Inde ita ad ipsoꝝ deueniendū potestates: qā igit ut dixit elemēta fusioes
uocabat cōsequenter nūc ipsoꝝ potestates dicit cū elemētoꝝ fuerit usus exēplo æquū
fuit ut transferret ad simile nēpe stellas: quia igit inquit ituemur sēminia humida & ca-
lida elementoz. Corruptoria autē arida sicut & frigida: stellarum quidem quæ calidæ
& humidæ eadem sēminales & bonæ existimant ut quæ aridæ & frigidæ corruptrices
erant tres ergo bñficæ Luna Ven⁹ Iuppiter corruptrices aut Saturnus & Mars ob cōple-
xionum in moderantiam: sola uero mercurii hinc manifesta ex iam demonstratis cō-
munem habens. Complexionē aridi & humidī. sol aut q aliquando nobis propinqui-
or calefacit aliquando distantior refrigerat mō igit aliquo ad motū ob huiusmodi di-
stantiā ipse quoq; naturā habet duplicem. 72. **Q** V At uor fluxionū. Fluxiones uocax-
uit elementa quod tanq; p̄positis his cuncta ex his nascentia fiant ipsaq; effundantur
in quolibet qd fiat subiectū tēperatū in tribus in uniuersum iduxit nō in ioue & uene-
re solū sed ēt in luna hocq; absoluet in postez memorauitq; tibi ut commonuimus

73. **C**ONuersos qm̄ dixit ipsos cōmunes maleficos ideo dicturus est qm̄ malefici fiāt
ad stellaz figurationes & qm̄ sēminales ad bñficos qdē delati illoꝝ participatione be-
nifici efficiunt ad maleficos aut uim tenēt corruptricē ad figurationes simpliciter natu-
ras suas pmutātes. 78. **D**E Moribus & sēminis stellis locisq;. Rursus postq; prima ge-
nera in hoībus forma & figura ex cōplexione stellaz & effectū ut plurimū diffingit in
diuinis autē non ita sed ex formationibus est capere. Cōplexiones diuidendo generi-
bus aliquo pacto diffingēdo diximus nāq; uelle cūcta de stellis artificiose cōpta uniu-
ersitatis assimilare formationi: terrena nāq; extructa quodāmō sunt & effecta: multo
magis cōlestia isq; hmōi ordinis causa cōstituit sed qā uolumus nosse hæc ut digerā-
tur ex illoꝝ affectione p similitudinē eoz quæ in nobis eoz quoq; potestates subie-
cimus: nō iniuria post cōplexionū & potētiaz inuentionē naturas quoq; cōplexionib⁹
consonāter absolui. Sciendū tres eē figuras q̄ stellas faciūt masculiscere ac sēminisce-
re. Cōplexionē: figurationē ad solē: & ad orizōtē. Cōplexio quodāmō qā ituemur mu-
liebre genus humidū & molle naturæ opificio confectū qd facile effingi possit at uirile
durū & intractabile manifesto quotcūq; iuenerimus stellas magis humidæ eas dici-
mus sēminæ: quas aut aridas eas magis masculas. Cū hæc ita habeant erunt luna &
uenus sēminæ mares aut reliq; p̄ter mercuriū is nāq; aridus & hūidus demōstrat⁹ du-
plicē naturā hēt tā mas q̄ sēminā noīat⁹ at ex ad solē figuratiōib⁹ masculiscūt & sēmine-
scūt hoc pacto: masculæ dicūt: cū matutinae fuerit: apparēt nāq; tū tanq; iuniores & nup-
genitæ uiq; hnt ualidiorē: sēminæ aut cū uespinae: at ad orizōtē: hæc subaudi supra
terrā hemisphæriū ab horoscopo ad occasū usq; in duas distribuit ptes & qd sub terra
ab occasu ad horoscopū usq; itidē in ptes duas. Cū ergo sint ptes q̄tuor sciendū duas q̄
dē solaria appellari: alias uero totidē libycas: q̄lia igit uocat solaria: nēpe q̄ ab horosco-
po ad meridiē & ab occasu ad sub terrā usq; hæc nāq; sibi cōferūt & iuicē sunt similes:
q̄les porro libycas nēpe a medio cœlo usq; ad occasum & q̄ a loco sub terra ad horo-
scopū usq; stellæ igit cōstitutæ in solarib⁹ q̄dripartus masculant in libycis aut sēmine-
scūt & mixtæ ut nō sequēs hemisphæriū totū solariū uocauit ac masculatē: alteꝝ at liby-
cū sed ut appuit q̄ p̄ diametrū accepit q̄dripartia utpote q̄ tradāt iuicē sibi q̄ uī suæ hnt
potestatis quæq; in principiis sunt hemispheriorum & ob hoc quæ ualidius possint.

79. **D**E MAsculinis & sēmininis stellis rursus quia primo genita. Neq; prima rur-
sus comprehensa sunt simpliciter a ptolemæo sed singulæ dictiones significant quid ue-
lit igit rursus idicat uniuersitatis secutus exornatū cuncta expōit ut ordie uniuersita-
tis prima nunc quoque proposita quod prima significat esse aliquod aliud genus cō-
mune maris & sēminæ ferens collationem. & nota ut hermaphroditorum plus enim
ingignitur sunt namque simplices elementorum potestates uerum domini domina-
tur humida essentia magis aliis alia spectes sēminis unam modo attribuisse qualitātē.

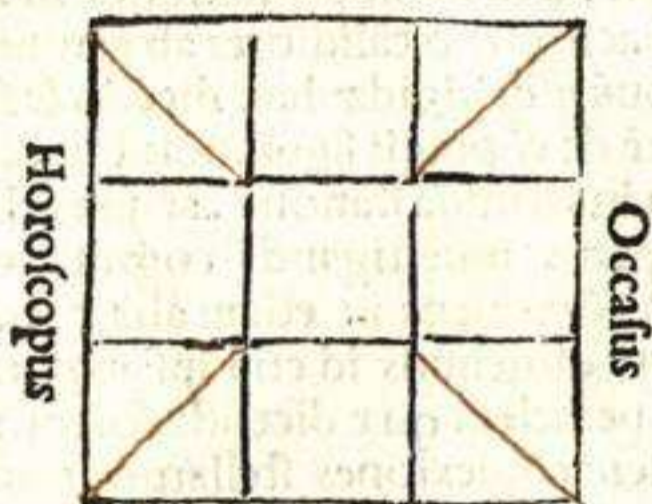
humidam ut masculis reliquas ita namq; & Iupiter. Comparietur masculis caliditatis quæ in ipso magis dominatur. 80. MATVTINOS quidem existentes & præcedētes. significauit quæ sint matutinæ stellæ. id documentum uerbis non admodum apertis explicatum est incuriose spectantibus cæterum ut concisis ita aperte expressu; intelligas sciendum est alias quidem partes solis præcedentes iuxta uniuersitatis motum & alias iuxta solem ipsum sub mutatis namq; motibus submutata etiam compereris præcedentia. Prisci autem iuxta uniuersitates motum capiendos præcedentes partes uocabant quæ prius ascendebant solis consequentia quæ inferebantur. sub terra. 81.

CONTRA cæli medium. Non solum mediæ cæli oppositum dictum obscurum erat dimetiens quam diametron dixere medium cælum 'sub terra est tamen plurima euidencia deligens sub terra intulit. 82. DE DIRVNIS nocturnisque. Similiter facientium tempora posteaquã de stellarum potestate disseruit assimilando ipsam ubiq; uniuersitatis ornamento. Quia igitur in duo interualla tempus maxime distribuitur iure uult docere quæ complexio cui interuallo affectione distineatur. Compleatq; theorema. Aliquando quidem a complexione similitudinis partemptas aliquando autem a repugnantia. In cõmensurabilibus quidem habentibus complexionis qualitatem ex simili temptat at in cõmensurationis ex partibus ex contrariis. semper quidem in cõmensurationem cadentibus simile simili additum eandem qualitatis custodit speciem at in cõmensurabilitatis expertibus simile quidem auget completionis in cõmensurabilitatem. ut quod dissimile. Cõmensurabilitatem mixto gratificatur. Igitur Iupiter & sol. utpote cõmensurabiliter habentes caliditatem diurni sunt uocati ut luna & uenus nocturni ob cõmitantem ipsas humiditatem. at diurnus uocatur saturnus & mars nocturnus saturni quidem diurnam sortem adeptus est utpote frigidior existens. Consuevit namq; calido amixtus cõmensurabilitatem perficere. At martis nocturnam factionem natus est utpote aridior existens. Consuevit namq; ipse quoq; humido amixtus mediocritatem enancisci. mercurii porro hinc promiscuum custodit complexionis & ambabus conuenit factionibus modo diurnæ modo nocturnæ. Matutinus namq; existens est diurnæ. Vespertinus uero nocturnæ. At iam didicimus quo pacto quidem stella fiat matutina nec non pariter uespertina ut quæ dicta sunt omnia iuxta uniuersitatis ordinem sint pronunciata. ob hoc incipiens dicebat mox. Videbatur namq; hic similiter referre proportionem mox. Cum autem ait facientium non est estimandum q; dies uel rursus nox faciat & opus conficiat. Sed q; nobis tempus constituat. In has namq; spectando factiones temporis motum depræhendimus. pulchre perspicue adiecit. Quoniam alia quoq; sunt quædam quæ nobis temporis manifestum faciant motum ut horæ & id genus alia. At non ita perspicue ac manifesto & euidenter. 83. MASCVLATVM non incassum. hoc adiecit uoluit namq; non solum iuxta complexionis potestatem familiares efficere factiones uagis stellis. sed etiam per masculinum & foemininum. 84. NAM BONAE complexionis. futuræ occurrit ambiguitati diuinitus indagando. Cur in saturno & martæ non eandem custodiunt rationem sed contrariam. Inquit igitur inter stellas quæ sint temperatæ gaudent simili. Seruatur siquidem ipsarum complexio ob simile quæ uero distemperatæ gaudent dissimili. Nã ipsarum ob simile non custoditur cõplexio mēsuræ inæqualitate parta ob aduersantiam. 85. IAM CERTE præter eas quæ ad solem. De insitis complexionibus stellarum disserens nunc de asciticiis libet tractare quas admittunt ex ad solem figurationibus. Late re namq; nos non oportet q; quemadmodum masculescunt & foeminescunt ex ad solem figuris eodem modo etiam complexionibus mutant ut figurantur. illud sane significatu dignum & quoquo modo est causa inuenienda qua comitante proposito theoremate quod est de naturali complexione non ipsum compegit præcedenti sed comparando plura huiusmodi theoremata & cūcta quæ sunt de ipsorum potestatibus & quæ cūquæ relinquuntur complexionibus. nunc hoc scribit uerum. Causa aperta est magis asciticiis cognoscētib; i eis q; pposita sunt. Ex qb' nãq; ipse iqt. Cã patefiet nec. n. uult cūctas stellas asciticias admittere cõplexiões s; solē lunā Iouē saturnū martē alias uero nō. seu hoc mō. Cõsequēs erat prius cõmuniora & oib' cõgrua describere theoremata

siue ita magis propria ac non eodem modo quæ in omnibus dici possent. Secundo igitur in his manifestabitur ambiguitas cur non omnes ex ad solem figurationibus complexiones cõmutant ait non omnes stellas posse dimetiente a sole abesse. nam ueneris & mercurii non possunt tactum abesse utpote celeritate motus soli semper propinqui inueniuntur atque hæc quidem ita perficiantur. 86. DE LVNA. Incipit canonem & doctrinam in luna exercere utpote figuras ipsius euidentioribus existentibus & proprie sub ipsa cunctis percognitis. fit autem palam in quadratis. humidior nãq; est luna a coitu ad diuiduam usq; q̄ uideatur tum modo partu edita ac sicut infantes nuper editi sunt humidi eodem modo ipsa quoq; multitudine humiditatis & a prima diuidua ad plenilunium usq; calidior est. Incipit nãq; quam a solari globo accipit in mundum iaculari caliditatẽ. nec p̄terire nos oportet quod quomõ dictas admisit qualitates eodem etiam modo abiicit. primo nãq; humiditatem admittit & primam abiicit. manent req; calliditate. aut etiam aucta euadit calida & arida rursus abiicit caliditatem & inuenitur arida & frigida atq; ita in luna. 87. DE STellis. At in stellis per stationes in statione nãq; prima p̄pmodũ ut luna humidiores at i acronicho calidiores ab acronico aut ad secũdã usq; stationẽ aridæ. unde ad ocultationẽ usq; frigidæ hæc dicẽdo & simpliciora theoremata scribẽs subdit uniuersalẽ racionẽ de cõpositis figurationibus quas ad se inuicem faciunt ut una in prima statione altera in secunda statione. at periti hominis est dicere perfecta & definita. at ex his & in expertis inuestiganda cognitio est. iam enim de potestate ad solem figurationum statim cõmonens ut etiam alia quædã sunt cõplexionem ipsarum mutantia sicut iam præfati didicimus id etiã ipsi exprimit coitus ad magis significandũ. magis nãq; & minus perficient quæ dicenda forent. uolet nãq; in reliquis dicere ut ex figurationibus ad solem cõplexiones stellarum non p̄fecte mutantur hoc est intenduntur ac remittuntur. 88. ET MATutinæ solum. Recte solum adiecit quia aliæ quædam cõplicantur figuræ ut in eis quæ iam dicta didicimus & ad horizontẽ figurationes. Sicut dicebat ut in sola hac figura i circumfusum nobis aerem operantior hic quoq; circumfusum dupliciter intelligendum in uniuersum & qd̄ est geneleos. nam quemadmodum in uniuersum figurati aerem inuertunt eodem modo & in genesi cuiuslibet. 90. DE ANni horis. Et anni horarum intulerit quispiam horarum cõsiderationem medico magis congruere q̄ astrologo. at habet hoc modo. est profecto cõmunis consideratio. medicus quidem ob frigiditatẽ & caliditatem nostris aduenientem corporibus satagit horarum cõplexionem. at astrologus mutationes ex solari motu aeris circumfusi exquirens pariterq; exquirens horarum complexionem. ita sane examinatum & perite Ptolemæus exæquitur hoc capitulum ut ne quidẽ inutile sit medicis. uerum in primis corellarii modo præbet inde theoremata quæ nos præcepta nominamus. cõplexio siquidem aeris est temperata at in ipso dominatur humiditas sicut uehemens frigiditas hiberno tempore contrahitur quæ a solari caliditate dissoluitur. ut æstiuo tempore calidissimus cum sol ad centrum quod nobis ad uerticẽ est peruenerit ac ad meridiem. autumnii uero aridior æstiuo æstate sugente & absumẽte humiditatem. & hiemis frigidissimus aer utpote sole distante a centro quod nobis est ad uerticem & absentia refrigerante aerem nostrum. hac de causa assimulant quidã signiferum circulum animali: nam ut in animali quattuor ætates intuemur & prima quædem est humidior ut nuper editorum infantium secunda autem calidior ut adolescentum tertia uero aridior ut iuuenum. quarta porro frigidior ut senum eodem modo & in signifero circulo quaternæ sunt solares horæ proportionẽq; habent complexiones cum complexionibus. 91. OB PER adueniens frigus incipiente caliditate diffusionẽ Hoc dictum obscurum minimeq; obuium. erit manifestum si excessum depræhẽdẽdo legamus hoc modo ob per adueniẽs frigus diffusionem incipiente calliditate uidetur defectus in dicto at nihil deest. at cum uelit ut dicere causam quapropter fit diffusio intulit incipiente caliditate. 92. IDEO etiam signiferi. Hoc quoq; dictum uidetur cognitu difficile. id contigit q̄ non intulerrit continuatim ipsi dicto. quod si uoluisset Ptolemæus deinceps complere quæ inter se habeant affinitatem non connexuisset suo præcepto oportet nãq; inducere illud incipiente caliditate diffusionem. ita nãq; apertius p̄spiceretur at quod dicere uoluit est huiusmodi q̄ caliditas tum incipit resumere hoc e

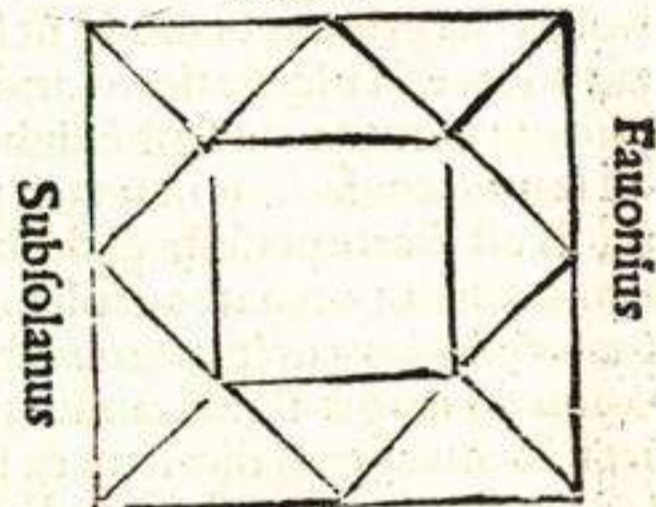
In aere indicat id aries his nãq; signiferi dicitur initium sicut ueris in ipso ex solis motu absoluti at qui oportuit signiferum si circulus est non habere principium. siquidem circulus sub una linea perfectus circum currente non habet principium. 93. IN PRIMIS præcipuam faciens. Quemadmodũ inquit in animalibus anteire alias credimus qualitates humiditatem eodem modo quoq; in signifero humiditatẽ hanc ipsam anteire cæteras qualitates iure putamus. 94. ITidem etiam quattuor horizontis locorũ & angulorum. De quattuor potestate. hastenus de stellarum differuit uarietate & intro ductorio modo auditorem arte instruxit. nunc iam incipit de ipso solo differere signifero. nam quod dudum de horis anni dixit non fuit citra stellarum potestatem. siquidem sol motus circa signiferum circulum annuas horas conficit in præceptionibusq; aliæ quidem sunt uniuersales aliæ uero particulares & uniuersales quidẽ sunt circa uniuersalia assumptæ. particulares uero circa partem. atqui uniuersalia particularibus præcedunt præponit doctrinam uniuersalem particulari deligitq; sibi nunc de integriori-

Meridies

Subterraneus

Auster

Septentrio

bus partibus signiferi docere. procedendo autẽ etiã de partibus ipsius tractare. secat igit signiferum circulum in partes quattuor ducendo dimetientes hoc est in horoscopus & meridiem & occasum & subterraneum. ipse uero iure angulos appellauit. omnis si quidem linea in circulum incidens secansq; ipsum angulos efficit. opportuneq; intulit proposito de horis doctrinam multam nãq; ad se inuicem habent similitudinem distributæ in æquales numero partes. quodq; uidetur singulis horis his perficere quadripartia. ait autem hæc ipsarum temperies sicut & in horis quãuis quibusdam uisus est idem dicere ut iam prius ista memorauit. nec recte uisum est memorauit siquidẽ non per se sed per accidens uolens dicere ut permutant complexiones stellæ in ipsis quadripartiis constitutæ & masculescunt & foeminescunt. at nunc per se doctrinã sancit capitq; uniuersalia capitula quæ in die quandoquidem a solis caliditate uoluit ipsarum inuenire temperiem. horoscopus igitur uim habet aridiorem sole incipiente exugere a terra humiditatem. medium autẽ cælum calorem & occasus humidior. ut subterraneum frigidum ob iam a nobis causas sæpe memoratas. addit quoq; aliud præceptum pulcherrimum quenti ex quo cetro flent ab horoscopo hoc est ab oriẽte subsolani a merediano cui p portionem habet meridies austru ab occidua parte nempe ab occasu fauonii ut ab subterraneo qui ursæ loci dicuntur septentriones. noris nanq; medium cælum in meridie constitutum & subterraneum ad ursas eritq; qd dicitur apertũ si unq; uel a subterraneo flarint uel a meridiano. non iniuria post centra flatuũ fecit mentionẽ: alioqui pulcherrime & cõmodissime congruente inuicem potestate. ui centrorum expressa. affert etiã ipse causam aliam quam nos hoc loco respuimus utpote cõmuniorem. neq; enim uentus unus in singulis flat angulis sed cõplures quorum q uis suam habet appellationem cum cõmuni nomine unum nuncupentur. 95. VT AB oriente subsolani ut a medio cælo. Hic manifesto indicat se partem septentrionalem uocasse subterraneam ut nos p tulimus. iam hastenus profecto indicauit ut medio cælo oppositum subterraneum uocitarit per diametrum nãq; habet medio cælo. opportune sane ueutorum fecit mentionem ne quis opinetur superfluam esse astrologo huiusmodi doctrinam. ac nauiganti magis congruere huius doctrinæ cõmostrat utilitatem. quia inquit nostra est intentio inuenire a stellis quæ fiant contemperamenta ac ediscere. at præpediuntur a ui uen-

torum est etiam quando intenduntur ut sit eorum maxime necessaria cognitio nec modo ex uentis sed etiam ex horis & ex solaribus. frigidiores namque stellæ magis frigidas horas mouent & in frigidis ætatibus ut contrarii contraria. extenditur namque uis ex simili at ex contrario uis remittitur. 96. **IV**Xta proportionem. Bene & integre illatum est nam non in ipsa hora stella insistit usq; sed in uicinitatis sine idq; appetitura. id nãq; & in solaribus epicentris. artificis est nosse q̄tum queat intendi uel remitti uis huiuscæ stellæ & p̄portionem boni temperamenti inuenire. 97. **NAM** integriores. Complendo doctrinam angulorum uniuersitatis uult nunc pronuntiare futura memoranda capitula ipsi nãq; hæc consuetudo superius namq; cū de opportuno doctrinam compleisset prædixit quæ futura. ait igitur uniuersaliores signorum potestates assimulari eis quæ in ipsis fiant ut aries taurus gemini aeris habent uim similem. quia inquit hæc in singulis signis potestates figuratæ ad solem aliasq; stellas cõmutantur scire expedit ut prius imixtas ipsorū potestates exquirendo. 98. **PER** se & ad se inuicem interpretatur irremixtum non ad stellas dixisse sed ad signa. uult nãq; non solum per se signa indagare sed etiam quam uim habeant ad se inuicem figurata. 99. **DE** Tropi cis & solidis & bicorporeis signis. Ac prius de tropicis & æqnoctiis & solidis & bicorporeis signis dicemus quæ sint differentia non eandem diuisionem est inuenire apud Ptolemæum & reliquos antiquos alii nãq; patiuntur signa in tropica & solida & bicorporea at Ptolemæus in æquinoctia partitur. qui ergo in tria partiuntur aiunt omnem anni horam habere principium medium & finem principium ergo conuersio seu trope dicitur. tum nãq; incipit circumfusus aer alium conuerti statum. medium aut signum quod supra primum tropicum ubi trope facta est ita & media solidiora & ualidiora esse prohibentur. finales autem partes disoma quasi dicas bicorporea nuncupantur. significat nãq; præteritam horam & futurã at qui in quaternas distribuunt partes aiunt differre tropicum ab æquinoctio tropicum nãq; signum a contrario in contrarium fit mutatio. fit uero hoc in capricorno & cancro in ariete quidem hiems ab autumno finitur incipitq; ab ultima diminutione dies augeri. at in cancro æstas a uere dieiq; diminutio ab ultimo fit augmento. si quis dicat & in ariete fieri mutationem non sincere loquitur non eum mutationis usus sed contrariæ mutationis. at æstas & hiems horæ solæ sunt contrariæ. at uer autumno. media igitur certum est esse q̄ posterius tropica uocata sint quia contrariæ fiunt in ipsis cõuersiones q̄ in ipsis existente sole dies noctib; fiant æquales. omnis nãque diminutio & omnis auctio præcedente æqualitate conficitur. solida porro nominata quod tum præcipue sensus noster resumat conuersionem circumfusi aeris. disoma uero q̄ est bicorporea non q̄ ex binis cõstiterint corporibus sed q̄ inter binas anni horas cõstiterint hæc nãque sunt horarum postrema tradit sane doctrinam nobis quo pacto facile possimus cognoscere solida & bicorporea. æquinoctium nominatur q̄ descriptus circulus per ipsa dirimat ac secet hemicyclia in quibus cuncta complentur in æstiuo nãque semicirculo copia fit frugū iugis. at in hiberno sæmina & plantamina. sunt qui aliam perferant doctrinam usus ipsorum q̄ enim iquiunt sub impari sub mensuram cadunt ea masculina sunt. quæ autem sub pari fœminina. solent nãque pythagorei eiusmodi proferre rationem parem numerum uim habere secandi & passiuam. imparem uero insecabilem & passioni non obnoxium & efficacem unde factum ut hic fœmina & ille mas appelletur. 100. **VTV**Ntur & quidẽ ordine. Sunt inquit qui non solum in totum capiunt masculina & fœminina signa sed etiam in cuiuslibet genitura horoscopum masculinum subiiciant atque ita continuatim uni unum apponendo. alii horizontis quadripartium ut iam prædidicimus uelut alii quoque tropica non modo in uniuersum capiunt sed quæ etiã geneseos. signum nãque ubi est luna tropicū esse recipiunt deinceps solida & bicorporea inueniunt a lunari autem signo ordiuntur ob faciliem mutabilitatem faciliemque lunæ motū alioqui ad uniuersalium transfert orationem non enim solum in tropicis est inuenire & masculinis alios aliam nomenclaturam intelligentes quod hoc loco sit superfluum exponere per se nãque certa sunt nomina unde sint composita ut non egeant interprete. alioqui ubi usus aduenit in re iudicanda memorabimus quæ superflua nunc arbitramur. 101. **DE** Configuratis dodecatemoriis familiares inuicem fiunt. Iuxta institutum ubi cõpleuit signorum per se po

testatem nunc transit ad quæ ad se inuicem quæ constituuntur in figurarum inspectione hoc autem est quod supra se facturæ promisit ubi aiebat & per se & ad se inuicem scire expedit ut multum sit ibidem loci aduertendum nam quæ dicuntur minime obuia sunt quam ob rem nos ut par est aperta faciemus & descriptionem ad sensum producemus. Cum ergo figuræ sint quattuor dimetiens. triquetra. quadrata. sexangula. scire expedit ut ex tribus quibusdam causas reddiderit ex angulis & partibus & signis indicat enim in his harmoniacas rationes cõprehensas. Inspiciamus igitur primo in cuiusmodi rationes harmonicas referre pposita tẽptauerit. bina igitur maxima interualla sunt in musica diatessaron & diapente & ex his constans diapason. estque diatessaron in sesquitercia ratione ut diapente in sesquialtera & diapason in dupla molitur itaq; indicare per huiusmodi rationes figurarum factã distributionem. indicaboq; ego ut in angulis & in partibus & in signis singuli quos memorauimus numeri cõprehendantur. age prius tibi indicemus quot sint anguli & cuiusmodi numeriq; partiũ & signorum. Cæterum tum dimetiens proferatur. apparet nãq; ita ex lineis duntaxat creditus. at nos postremo ex abũdantia demõstrare conabimur ut dimetiens rationes quasdam in sese cõprehendit harmonicas ac ad alias congrue consonaq;. Constat igitur triangulum ex angulo recto uno & tertio partibusq;. 120. & signis quattuor. quadratum ex uno duntaxat recto & signis tribus & partibus. 90. sexangulum ex angulo nimirum recto binarũ tantum partiũ & signis duobus & partibus. 60. Sciendum enim ut ex distributione est uidere quæ pposita sunt sectum orbem maximas sectiones per dimetientes binos constituere angulos. altera siquidem dictarum rectarũ linearum in alteram incumbens per dimetientem figuram efficere ad duos angulos. scinduntur autem bini anguli a dimetiente in partes æquales quadratam figuram constituendo unum modo rectum angulũ habentem in partes autem inæquales faciunt triquetram & sexangulam. triangulum siquidẽ ut diximus unius & tertie partis recti anguli est. at sexangula figura binarum partium tertium hoc nãq; relinquitur ex recto ad binos rectos efficiendos nam si ex duobus unum ac tertium abstuleris. reliquum erit binarum tertiarũ. collecti igitur omnes numeri habent hoc modo. alii quidem angulorum in. $\frac{1}{2}$. in. $\frac{1}{3}$. alii aut partium. 120. 90. 60. alii autem signorum. 4. 3. 2. inspicere igitur quemadmodũ eadem spectantur differentium subiectorum numeroq;. at eadem ratione singulorum quantitatem cõprehenduntur diatessaron inquam & diapason unus enim ac tertius numerus trianguli anguli ad unum trianguli sesquiterciam custodit rationem quæ est diatessaron cõsonantiæ at unus qui quadrati ad sexanguli angulum qui habet bipartium sesquialteram habet rationem. habet enim ipsum & eius dimidium qui numerus est diapente consonantiæ at is trianguli qui unus & tertius ad eum qui sexanguli qui erat bipartium duplam habet rationem qui est diapason eodem modo & in partibus inuenies & in signis. nam. 120. numerus ipsius nonaginta sesquitercius est & 90. ipsius sexaginta sesquialter & idem rursum. 120. ipsius. 90. sesquialter & iterum ipse. 120. ipsius. 60. duplus & 4. ipsius. 3. sesquitercius at 3. ipsius. 2. sesquialter & iterum. 4. ipsius. 2. duplus quod si etiam. 2. cõpares numerum qui est angulorum dimetiens & pariter cõcernas cõperies ipsum rationes quasdam ad alias custodire ut ad. 3. sesquialteram. 2. custodit & ad. 4. duplam & 180. partium numerum dimetiens considerando inuenies eodem modo pportionem custodire & 6. signorum comparando eis quæ ante ipsum eandem comperies consequentiam. Quod si quis cognorit quæ dicta sunt facile poterit quod dicimus intelligere quod si quis negligentius alienã arbitrabitur esse dictionem Δ . \square . $*$. nos certe ut pñuntiauius etiam descriptione figurarũ numeros & harmonicorũ interualloq; exponemus hoc modo. 103. PRIMũ si figurata. Non simpliciter neq; ut quispiam putauerit primum induxit sed duo quædam indicans quodq; maxima & prima habitatio figuratorum est uel etiam quod non opus ẽ arbitrari per figurationes solam esse habitationẽ. sunt enim aliæ post ipsam quas post eam dicet quandoquidẽ in una recta linea facit occursum. hinc scribere incipit causas figurationum. hincq; quæ de dimetiente exoluitur. cõpatiuntur enim inquit quæ per diametrum signa quod ea unam rectam lineam colligant. licet dixerit quispiã in aliis quoque figuris rectas esse lineas signa colligentes. Cæterum primo quidem non unam sed

plures. deinde hæc per centrum perducitur. centrum circuli dicitur esse principium. magisq; compatibles sunt quæ per centrum ductæ utpote cõmunicantes principio unde & in angulos rectos figuras partitus est ne solum diameter rationem ad principium habeat sed etiam reliquæ figuræ audierimus autẽ alias quoq; causas huius ipsius quæstionis progressu orationis. sumptis autem binis maximis dimetientis aliarum quoq; consequenter scribit. expedit aut subaudire dictæ orationi quo fiat apertum quod appositum assumptis nãq; opus est inducere ut erit & aliorum causa manifesta. maximas uocauit dimetientes expedit inquit inducere ipsas & considerare portiones cum angulis. super particularia uero numerales rationes quæ insuper particularibus rationibus inspiciuntur. 104. DIMIDIÛ ac tertii. Quoniam mentionem fecit portionũ & super particularium exponit quomodo portionum. quomodo super particularium. significare autem expedit ut hoc per consonantiam intulit in portiones ut nos quoq; indicauim? paulo ante & in angulis consonantiam cõprehensam dimidii & tertii. nam dimidiũ dimetientis quadratum constituit. segmina uero tria triangulum & sexangulum at tria segmina quodãmodo. duo triangulo dimidium ac tertium. ut sexangulo bipartium. sunt qui dicant sicut duas causas uult nobis reddere partitionis figurarum unam quidẽ ex portionibus. inquit enim secantur figuræ & maxime monadis portiones. at qui maximæ monadis portiones dimidium & tertium & bipartium ad unius quadratũ. 105. IN MEdio sumptum sesquialteri & tertii. Hoc admodum obscure enuntiatũ illud nãq; in medio sumptum fecit obscurum quod autem ait est huiusmodi quadratum in medio sumptum trianguli & sexanguli constituit sesquialteram rationem & sesquiterciã quælibet enim super particularium rationum in duobus saltem consistit numeris. quia igit tres sunt figuræ & earum tres numeri necesse est unum pariter cum aliis assumere quo constituentur super particulares rationes. quadratum igitur simul sumptum utraq; ut etiam ipse dixit medium sumptum sesquiterciam & sesquialteram efficit rationem nam cum triangulo sumptum sesquiterciam facit rationem sicut cum sexangulo sesquialterã figurarum cõparationem reliquam facit aitq; triangula quidem & sexangula utpote ex simili specie constituta bona esse quadrata uero & dimetientia ex contraria ui constare pugnam & repugnantiam controuersiamq; significare. 106. DE PRæsidentibus & obtemperantibus signis itidem præsentia. Contubernia reliqua signorũ exponit non solum enim familiarscunt figuris sed etiam aliis quibusdam ut fere etiam. nunc quædã est signorum familiaritas qua sunt quæ præcellãt: quædam uero obtemperant, uult igitur tibi binas reddere causas unam qua omnino inter se inuicem afficiuntur, alteram uero qua alia præminent alia obtemperant: afficiuntur itaq; inuicem quod æqualibus temporibus ascendant, similitudines nãq; affinitatem amant generum at ipse causam dixit qua hæc signa sunt æque ascendentia quod in quã in sin. æqualibus parallelis, præscribit uero in æstiuo hemicyclo sol constitutus diei faciens incrementum in reliquo autem diminutionem q̄ uenerabilior sit auctio diminutione. 107. AB EOdem utrolibet æquinoctialium signorum. Vtriuslibet intulit utpote similibus existentibus ambobus citra ullam diferentiam a quibusuis oporteat incipere quomodo nõ dixit signorum sed punctorũ. non oportet enim ipsum accipere signum sed punctum uelut inter arietem & pisces ut sit prima pars Arietis æqualis ascẽsus piscium trigessimæ & secunda arietis uigesimæ nonæ partis piscium atq; ita uicissim reliquas in tauro quoq; contra primam partem trigessimæ aquarii aliasq; simili modo ut in fuerint æqualibus parallelis si enim æquales sunt circuli in temporibus æqualib? attollentur & deferentur at circuli & signa in scendentia similiter deferentur & attollentur idque in exiguo indicatur astrolabo. 108. DE Respectãtib? & æque ualentib? signis. Rursus æqlis esse ait potẽtiã tria contubernia & affinitates unam quidem per figuram. secundam uero iuxta imperium & obedientiam ut tertiam nunc propositam quæ aspectu & obtutu est hoc autẽ ait accidere q̄ ex eisdem orient punctis. nam quia in eodem sunt parallelo nempe semper ex eisdem oriendo & occidendo locis ob hoc noctes in utrouis ipsorum alterius noctibus exæquantur diesque dieb? quia æqualia quoque hemicyclia sol permeat hoc qd̄ in paruo ostenditur astrolabo sunt aut hæc utraq; signorum tropicorũ. nos p̄terire non debet in æquinoctialib? esse utrisque esse descriptos orbis æquales nam qui æque

*De Insuperantibus
et obtemperantibus*

*De inueniendis æq;
eisdẽ potẽtiã signis*

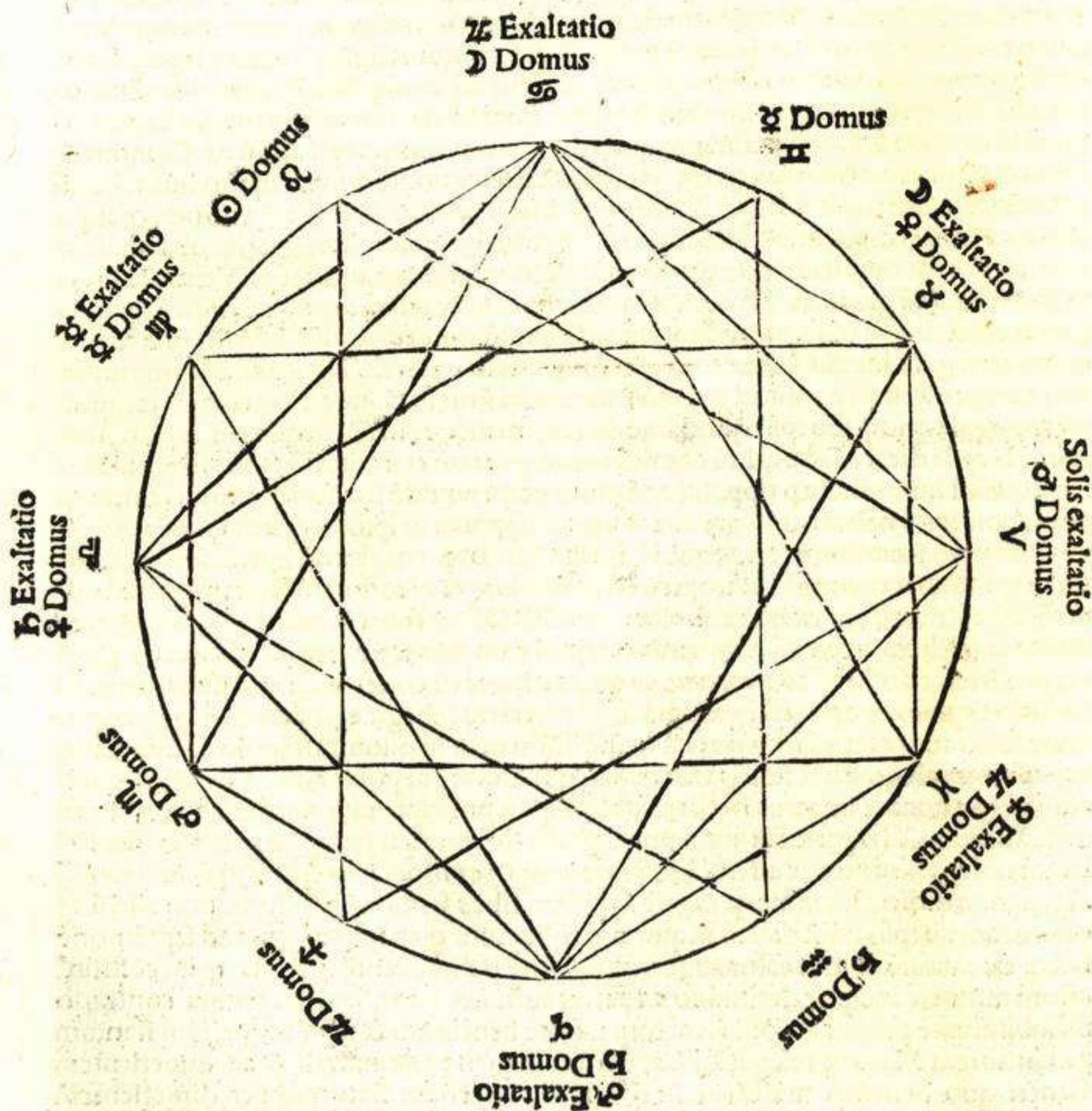
distāt æquinoctialis paralleli sunt inter se inuicē æquales nō utiq; etiā hemicyclia iam inuicē sunt æqualia qđ si sit quidē erit amboꝝ cōsensus at mō non ita in partibꝝ æquales sunt circuli at in paribus idē est circulus æqualiter necessario eadē amboꝝ Sol permeat cōspiratio igit cōsensusq; ipsis efficitur ex pluribꝝ ex uno eodēq; esse parallelo ex quo noctes noctibꝝ & dies diebꝝ adæquant & horiæa interualla sunt eadē at nomēculatura ex uno solo qđ ex eisdē locis orient & occident ducit nāq; ex eodē loco oriens spectari. 109. PVNctōꝝ iteꝝ punctōꝝ non signōꝝ dixit. Hoc sane in utroq; pōt dici tropicoꝝ. pōt & in utrinq; sumptis signis audiri qđ etiā sibi uult significare. 110. OB EA quæ dicta sunt. Si quidē ad ad cōspirationē spectans dicis hæc. cernere ob hæc dices sin ad nomenclaturā qđ iidem sint occasus & ortus. 111. DE In connexis. In connexa aut uocat. De conspirantibus dicēdo signis uel p figuram uel p quāpiam similitudinē nunc uult memorare ea quæ nō unā ad se inuicem hnt cōspirationē nō p figurā non p similitudinē aliquā hæc aut inquit sunt q̄ per unū uel quinq; capiunt nā per quinq; hinc est manifestū ad inæqualia nāq; capiunt qđ sit alienum nā æquilateræ sunt tales figuræ. at quæ p unū sese auertunt. 112. AC Vnius angulus cōtinent. Oportuit duo cōprehēdere si a prima parte Arietis agas rectā lineam ad cētrum & aliū a prima Tauri angulum facies tertii recti oportuit nāq; si proportionaliter opus fuit custodire mensurā non ob temperantium ipsis angulorum binorum tertiorum recti esse angulum mō autem tertii erunt recti quæ est unius duntaxat signi quattuor rectis sectis in duodecim signa proportionem habebit in quolibet signo tertiu recti anguli. 113. AVT per unum aut per qnq; factorum. In uniuersum cum tradiderit ut opus sit cognoscere qualia sint signa in cōnexa quæ per unū distent a se inuicem aut per quinq;. 114. DE Domiciliis Contubernium aut habent planetæ. Cōmemorari de per se se domicilio & ad se inuicem signorum nunc uult dicere de stellarum quam habent habitudine id quippe consona est enunciatio. Cum duodecim igitur sint signa eliguntur ex ipsis quæ magis septentrionalia ac utpote calidiora tum nāq; Sol ibi constitutus in aduerticē centro nos calefacit impensius. Inde principium constituens distributionis tribuēdoq; singulis luminaribus ad unum hemisphærium ex utroq; hemisphærio distribuit ad unum signū non iniuria neq; citra rationem sed spectando ad hæc tria ad motum ad naturæ propriam uersionem ad globi positionem ac ad figurationem bonis stellis bonam attribuendo figurationem ad luminaria at contrariis contrarium. supra nāque tibi memorauit ut figurarum aliæ quidem sunt bonæ aliæ uero malæ. septentrionalia signa Cancer & Leo sed Leo utpote masculinum Soli dedit ut Cancrum utpote fœmininum Lunæ. at ambiguetit quispiam causam quærens cur non potius Geminos Soli attribuerit. Cui occurrimus qđ Leo solidior & ualidior æstiuæ conuersionis. sed est etiam imperiosum & regium signū calidissimūq; q̄ oīa familiaria & cognata sunt Soli. deinde qđ a leone est ad Capricornū usq; Soli dedit ut a Capricorno ad Cancrū usq; Lunæ. post hæc Saturno ex utroq; hemisphærio ad unum duodecim dimetientē ob sphærā primū ob naturā secundū ob frigora. n. debuit longissime a luminaribus capi ut corruptorium ad dimetientē. nam demonstrata hæc figura non bona esse & maior in circulo aliis dimetientis figura ne utiq; recta lineadepræhensa fuerit. Rursus post Saturnū Iuppiter constitutus ex utraque parte sphæræ ad lumina figuratus ac p triquetrum latus Martis existens naturæ corruptricis tertium sortitus globum Mars post Iouem excipitur per quadratū latus qđ est corruptoriū perniciosumq; ad reges uniuersitatis figuratus post uero Veneris figura sexangula figurata excipitur motum hns cooperantē ultra siquidem bina signa a sole abesse nō pōt & ne quidē ea itegre accepit ex distantia etiā signa. at Mercurii stella ob eandē cām semp uicinior nō plus signo uno abesse pōt. 115. AC Talia. Ut uidet in aceruū agere hoc & talia adiecit qđ nō sint sola enumerata sed etiā alia aliqua ut decani. lāpenæ de qbus in ibi differet. Habet naturæ. Hoc est cām nā cuilibet naturæ causa ut sit obtinuit cūq; cās scribit ut habet naturæ unū qđq; enarrās. 116. DE Triangulis & q ipsoꝝ domicilioꝝ domus. In hoc capitulo quærit primā cām p quā afficiuntur stellæ triangulus. secūdo loco cām p quā alia qđē huic alia uero illi. inuenit at cām qñ a natura stellæ masculia ac fœia exqredo & qñ a cohabitatione q̄ ad domos oblitꝝ forte etiā aliqñ a sublimitatibꝝ. hoc. n. silet qđ necdū de sublimitatibꝝ tractarit. accipit subide
ut dicas

De inuentionibus —

ut dicat primo simul afficitur triangulis ob æquilaterum conuenit siquidem cælestib⁹ æquale deinde q^d signifer circulus ex tribus circulis terminat ac circūpræhendit æqui noctiali æstiuo tropico & hiberno tropico ut medium eius cōtingat locū at alii i extre mis ad cōtactū euntes ipm terminat opus est partes toti eē cognatas unde etiā indicat cuilibet trianguloꝝ triū orbiū pprietates ascriptas primo qdē triangulū p Arietē Leo nem & Sagittariū cōstituit igit diurnū est & diurnis accedit habet nāq; domū Solē & Iouē. nā Mars est licet domū habeat non assumit ob factionē dñi igit ipsoꝝ erunt Sol & Iuppiter. Verū quia Sol diei est effector ipse interdiu iperare triāgulo phibetur. 117. HABet sane uentos. Habet sane uētos hoc triangulū accurrentes. quo aut accurrentib⁹ possimus occurrere tractandū est de uentis quo & mixtiones ipsoꝝ & cōpositiones cō mittere possimus. luminaria utpote uentoꝝ oīum dñi ipsoꝝq; pariētes aliquos nō hnt definitos at aliæ stellæ uicinos cōplexionibus suis & factionibus uētos admiserunt. nā Iouis stella utpote tēperata septētrionalib⁹ flatibus est accōmodata ipsaq; gignit qppe uerus aquilo utpote collocatus inter septētrionē ortūq; tēperatus est. Saturni stella sub solanū amplexa est ob diurnā factionē nā ut iam pueniendo diximus cōtrario gaudet nō simili. ita ppemodū Martis stella africo magis gaudet flanti ab occasu ob nocturnā factionē hoc uento gaudet. Veneris stella magis austro cognata est ob cōplexiōis simi litudinē opus est a quolibet triāgulo ex dñis domicilioꝝ stellis inquā mixtiones face re uētoꝝ ut qā Iouis & Martis sunt domus in ipso boreolibycon dicem⁹ triangulum i aliisq; eodē mō faciem⁹. at secundū triāgulū ex scemininis signis Tauro Virgine Capri corno scemininū sceminis cōgruet Lunæ & Veneri: hæ nāq; sunt q̄ ob similitudinē cō plexionis eo gaudēt. cætera similiter hnt. & si n. etiā Saturnus domū in ipso habeat nō tamē dñatur ob factionē ut i Marte quē ante it tertiū porro masculinū ex Geminis & Libra & Aquario cōstitutū accedit Saturno & Mercurio qā domos in ipso hnt. reliquū ultimū est p Cancrū & Scorpiū & Pisces qd Marti deputat Soli q̄ nō p primū triangu lum in alio alio captū sit unde & noctu & interdiu iperat similiter gaudēs ob iam dictā cām. at qā in quouis triāgulo expedit aliū esse simul dñantē assumit & Venus & Luna in diurna quidē genitura Venus & in nocturna Luna causaq; aperta est. significatu di gnum est ut in hoc triangulo assumpsit triāguli dñatores dorothei snia ille quidem in quouis triāgulo hic aut in hoc solo causamq; intulit. 118. ESTq; Aries ad æquinoctia lem ex hoc ostendit partiū ad totū cōsonantiā nā sicut totū sub tribus circulis termina tur triangula quoq; sub ipsis quodāmodo terminant. 119. ET Occasuum mōstri libe rum. Ne quis dicat Martē aridū & calidum ait ipse tam et si talis nō tamen sceminescit sub occasuū humiditate p oppositionē primi uenti siquidē secundi trianguli contrariā primi positionē habent. multaq; alia inuenies opposita in ipsis ut q̄ hoc quidē masculi nū illud uero scemininū & hoc quidē diurnū. illud uero nocturnū significare aut oportet ut quodlibet triangulū & tropi cū est & solidum & bicorporeū leuitatisq; ac ad uni uersitatē consonantiæ ex hoc inspectæ. 120. PROPTer Iouis factionē. Quia. n. Mercuri us ut sæpe diximus est cū luminaribus eandē cum ipsis seriē sortitus est inuētis q̄ igitur pro Mercurio Iouē assumit nempe quia factione cū eo certat. 121. Assumptus es so lo. Solo significare opus est q̄ ultimā seriē ecōtrario subegit excedentē triāguli cogna tionē solus. n. præter oēs sortitus est triangulū at quia in quouis triāgulo secūdas ratio nes assumit celerime has stellas tam natura q̄ factione præponit aliis. 122. DE Sublimi tatib⁹. Quæ uocant uagarum stellæ sublimitates principia rationis causæ semper ad ualidissimum & Imperiosissimum uniuersitatis Solem facit ita igitur complexiōes stel larum uolens inuenire ex ad Solē absentia inuenit ex illoq; in cœpit & in domibus & i aliis ut iam didicimus nunc quoq; de sublimitatibus sermonē habiturus non alienum orditur aut ab ipso nā Arietem inquit ei attribuerunt q̄ in ipso incipiat ad septētrionē facere ascensionē & tum calor augeri humilitatē p dimetientē in Libra q̄ ibi cōstitut⁹ calorē minuere incipiat declinādo ad partes australes unde Saturno natura contrario ibi sublimitatē præbet ut Ioui Cancrum utpote beneficum & septētrionalium flatuum productorem Martem relegat ad Capricornum q̄ in parte australi & ad dimetientem Cancri quo benefico maleficus sit contrarius: ut etiam Saturnus per dimetientem Solis assumpsit. Veneris sublimitas Pisces adepta est ob humiditatem & uenam

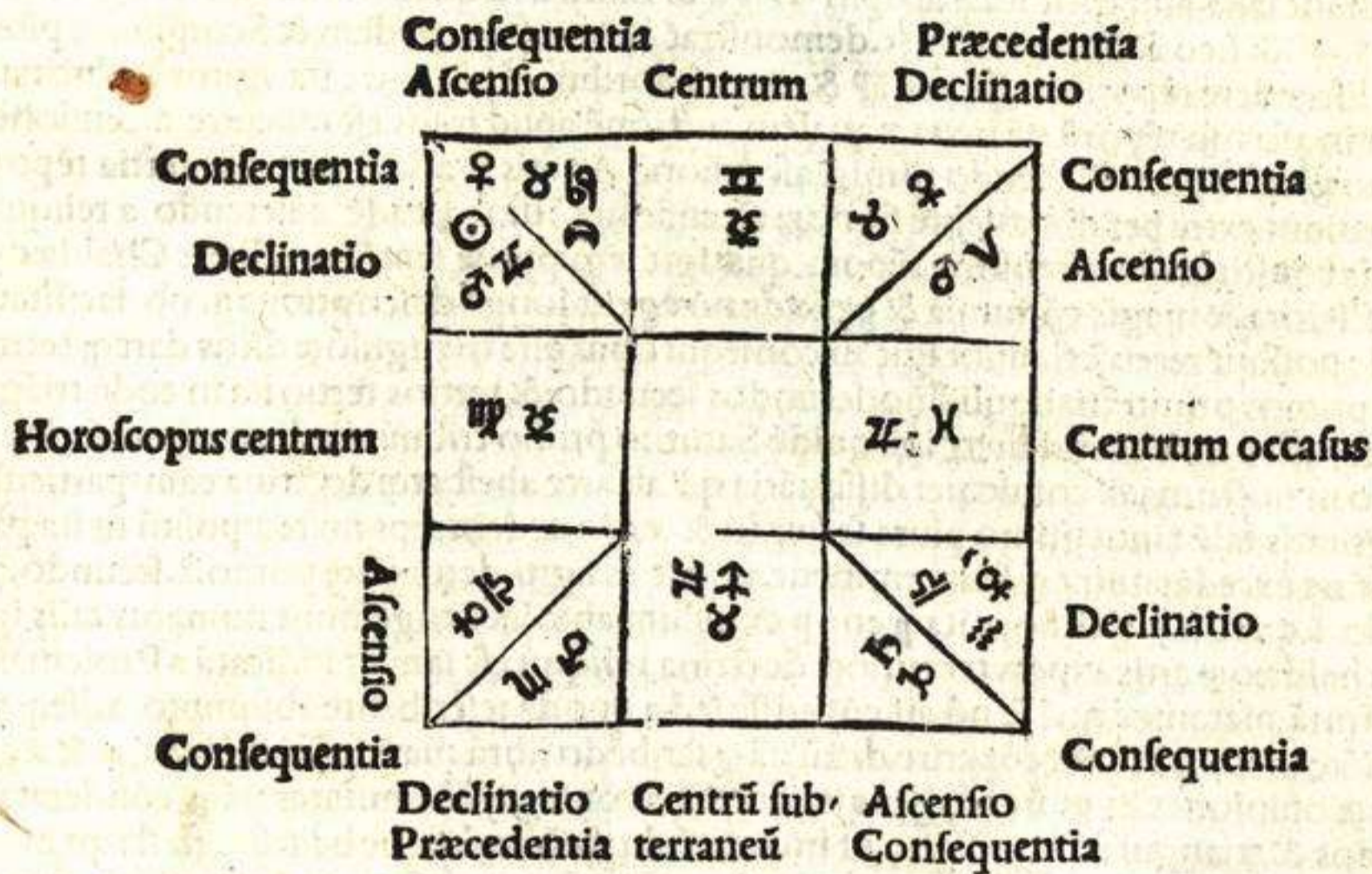
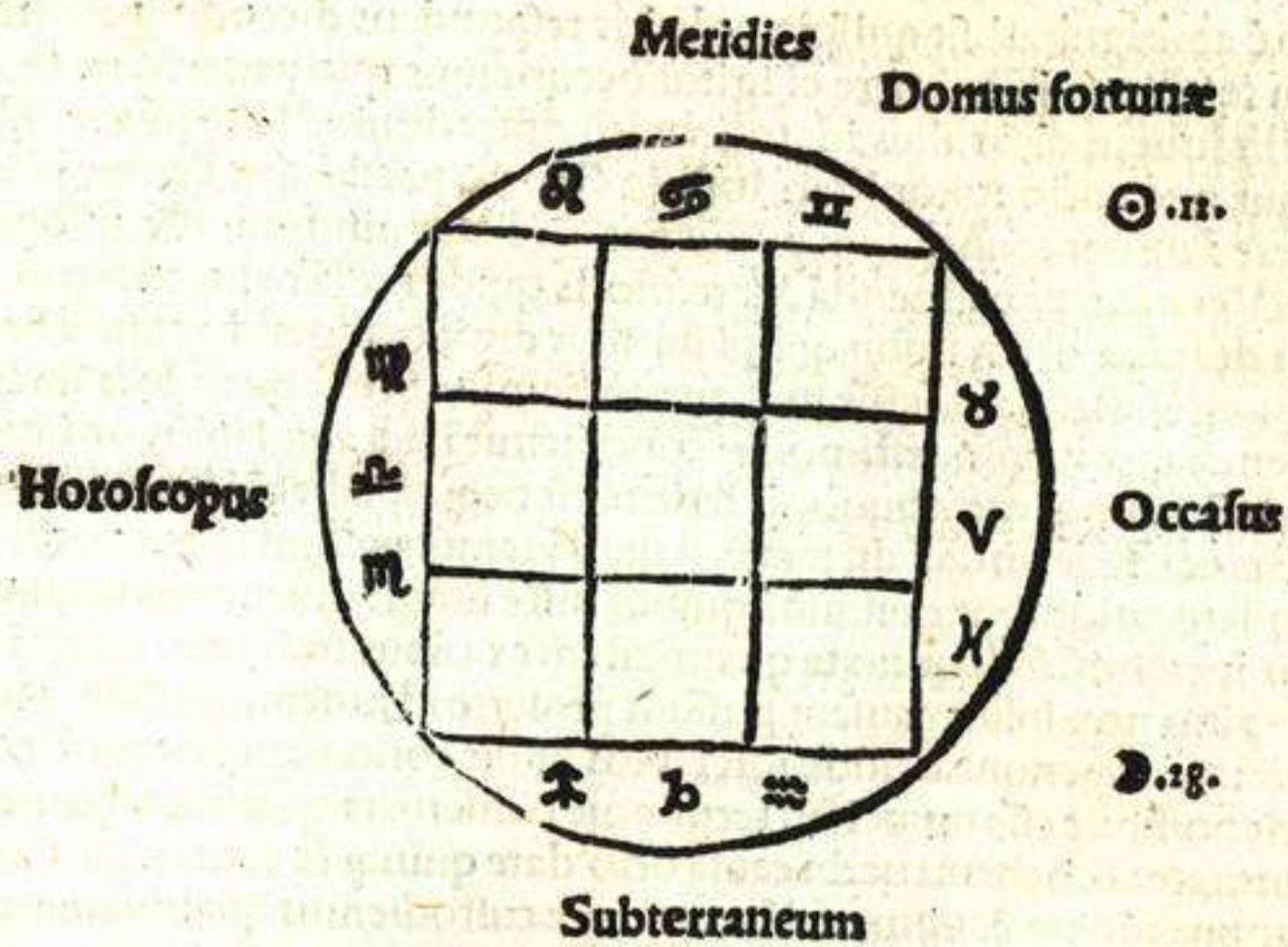
INPTGLE.QVAD.

In ipsis fieri uersionem ut Mercurii per dimetientem assumpsit signum Virginem aridum oppositumque humido. Virgo namque arida utpote autumnno in ipso constituto. 123. QVEMadmodum & i domib⁹. Causam uult aperire unde a sublimitate per dimetientem assumpsit. dicitur sane quod eadem congruit causa etiam hic quae & in domibus dicta dictum ibi est ut dimetiente maior in circulo recta linea non inueniatur in Saturno igitur assumptis quoque aliis stellis hoc consecutum est. 124. PRIMam facit fulxionem. Et Luna inquit propius nacta est sublimitatem Arietis utpote ex coitu illic factam aiunt fieri. tum enim magis auctio proprii luminis fit cum in alio signo haec per se inuenta fuerit & non cum Sole ac uelut domos ipsorum connexas dederunt eodem modo etiam sublimitates ipsis assidentia signa attribuerunt utque haec sint notiora apertioraque subiectis explicabimus figuris.

DE terminis

COMMENT.

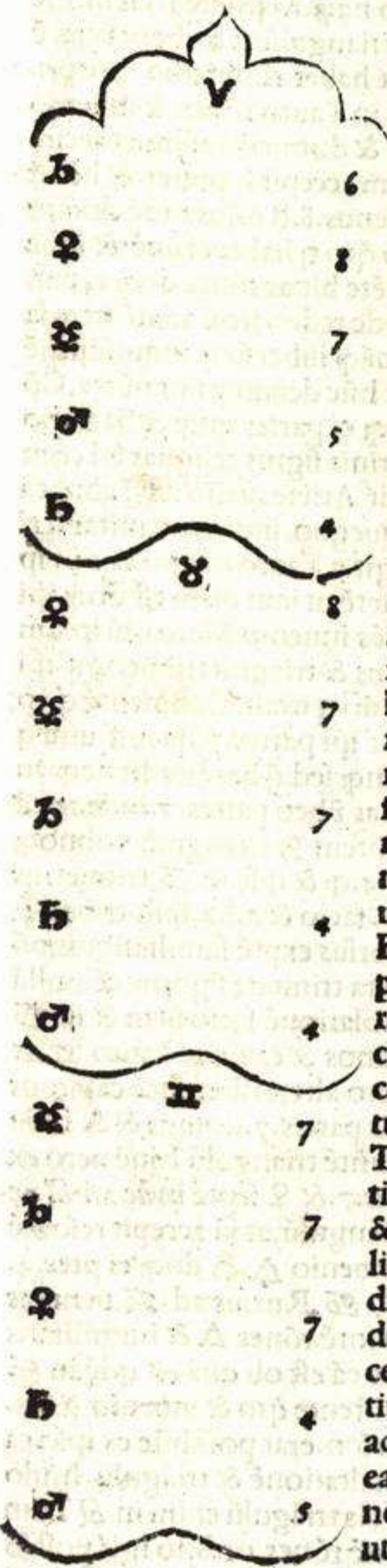

125. DE TERMINIS. At de terminis duplici maxime utuntur modo ac diversis modis opinati sunt ueteres unde polis ex priscis unus ueteribus contradicit coarguitq; falso ab ipsis dicta ante quem binæ fuerunt sententiæ una quidem ægyptiorum quam contentiosius coarguere conatur. altera uero chaldæorum quæ cognitu perfacilis ac ad re præhensionē obuia age igitur nos quoq; secuti Ptolemæum intueamur quomodo omnino opinati sunt ægyptii de terminis deinde ita etiam redargutiones ipsorum exponemus. Hi igitur non disciplina quapiam & consequentia terminos assumpserunt. sed aliquando ad sublimitates respiciebant aliquando ad domos & quandoq; ad triangula. at oportuit sic facere ut consequens esset uoluerunt. aut unum dictorum capere in quolibet aut omnia simul in oibus quærere. Quæsierit autē quispiam causam quare in hoc signo primo terminos distribuere. hoc in hoc. Cæterum si dixerimus aut ad domum ipsius respiciendo aut ad triangulum: aut ad sublimitatem hoc modo inueniemus nos il-

laptos maiori ambiguitati. fit quispiam de his respondens dicendo ipsos iuxta domicili dñatum terminos distribuere ei igitur occurremus quo pacto Mars in Ariete honore præcellit Iouem dicat alius id irridens nõ ppter domos sed propter sublimitates ei occurremus quo pacto igitur Mars Ioue in Cancro præstãtor. Tertius inter hos suadeat nobis credere per triangulum potius fieri audietur nimirum iste ut oportuerit in Capricorno Venerem præponendã Mercurio. Is quidẽ nullã habet in signo rõnem. at hæc triãguli domina est. sin insup quispiam alius dicat colligendo cuncta fieri distributionem is quoq; audiet opus fuisse in Aquario Saturnum esse quando is ita trianguli q̄ domus rõnem habet in ipso. testimonio conuincitur itaq; apud ipsos ordinis causa. ceterum nequidẽ quãtitas distributionis seruata est neq; n. habet rõnem dicere qua huic quidẽ stellæ tanta dederint. at alii tãta & si quidã temptauerunt sicut in ordine & i quãtitate respondere rationibus quibusdã quibus hisce utãtur inuenimus inquirunt tempora domiciliis iperantiũ stellæ iuxta quantitatem ex oĩbus terminis collectã conueniẽtem. Primũ igitur neq; ipsius causam possunt proferre id indemonstrabile neq; ppriam quantitati rõnem cõperiunt. deinde inter ipsos siquis concesserit hoc priscis scriptorib⁹ illud audierit possibile esse uniuersali terminoꝝ conseruata quantitate particulares permutare quantitates & habenti uerbi causa octo dare quinq; & contra. Ita nãq; dubiosissimam fecerimus rõnem & uniuersalẽ terminoꝝ custodiemus quantitatem tam & si q̄dam captiunculis utendo aiunt ad ascensionẽ signi temporum quantitatem referri. collecta siquidem ascensoria tẽpora eandẽ cum terminis efficiũt quãtitatẽ. hoc falsum. nã hæ signoꝝ differentia falsæ demonstrant linearibus demonstrationib⁹ q̄ nãq; ex falsis constant falsa sunt dicit itaq; ab ipsis Virgo & Libra in æqualibus ascendere tẽporibus in. 38. $\frac{1}{3}$. & Leo & Scorpius in. 35. demonstrat contra Leo quidem & Scorpius in pluribus ascendere tẽporibus q̄. 35. at ♄ & ♃ paucioribus tẽporibus. Ita igitur hallucinati sunt in ascensu tẽporũ nã iuxta æqualem auctiõnẽ apud ipsos est inuenire ascensiones signoꝝ descriptas. Capiendo nimirã ascensionẽ Arietis & addendo tertia tertia tẽpoꝝ inueniunt extra per dimetientẽ signoꝝ ascensiones. illincq; eadẽ auferendo a reliquis signis constituerint ascensoria tẽpora. quæ igit ægyptioꝝ sentẽtiã: talia: at Chaldæoꝝ simpliciora & magis cõmunia & perinde nõ egent longa descriptione at ob facilitatẽ facile possunt recenseri. aiunt igit hi consequi opus esse trianguloꝝ dños dareq; terminos primos primo trianguli dño: secundos secundo: & tertios tertio ita in eodẽ triãgulo atq; adeo in sequenti in ♄ ipsi quidẽ Saturno primo tribuũt in diurna genesi. Mercurio in nocturna & conueniet dissonãtia qd̄ ab arte abest atq; doctrina cãm particularis q̄titatis talẽ aiunt primo plura secundo & tertio ac deinceps iuxta ppositũ ut ita partiant ne excedãt numero sed terminent. 30. par es signi detur itaq; primo. 8. secundo. 7. tertio. 6. quarto. 5. quinto. 4. itaq; etiã p excessum absoluet trigessimus numerus talis igitur chaldæoꝝ artis expers terminoꝝ doctrina reliquũ est iam ut iudicatã a Ptolemæo doctrinã pferamus quã se nõ ait cõperisse sed a quodã rescribente absumpto adseq; pueniẽte ut uix potuerit cõperire dictũ nãq; scribẽdo librũ manifesto chaldæoꝝ & ægyptioꝝ opiniones in unũ colligens ita doctrinã confecit sublimitates nãq; cõsiderat ac domos & triangula q̄rit in signo ut hñt rõnẽ duas an unã. sit ne benefica stella an malefica planetæ nã si binas habeat rõnes siue beneficas siue maleficas ea pponet ob duarũ rõnũ fortitudinẽ sin ad unã hêt unũ q̄rendũ est utrũ benefica sit altera an malefica & pponenda benefica. hoc nimirã in totũ custodiemus pter ♄ & ♄ nã quia ultimæ capiũtur maleficæ ob suas factiones pponent in domibus luminariũ. Mars qdẽ in ♄ ob noctis factionem assumet at Saturnus in ♄ utpote diurnus. atq; hæc de ordine. De quãtitate sciendũ q̄ benefici ad. 7. partes capiunt at malefici at quinq;. Mercuri⁹ aut sex q̄ natura sit cõmunis cõem nactus est numero medius iter beneficos & maleficos. illud quoq; ne nos prætereat q̄ si qua binas habeat rationes stella non ordine modo sed etiam quantitate præferetur augebitur namq; ei unus terminus id ipsum unum auferetur aut ab ♄ aut a Saturno hi siquidem ut pote motu tardiores gaudent minori terminorum numero. Scire autem opus est ut in dominis domiciliõrum cognatio familiaritatur inspicitur præferetur namque exaltatio inde post id triangulum & tertio domus.

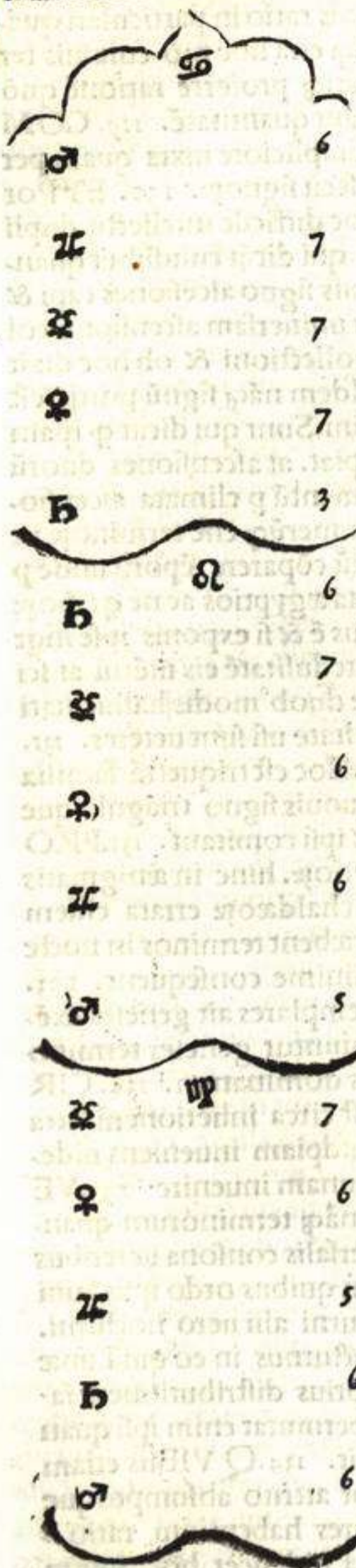
126. VTP Lurimum proprie. Vt plurimum censeo licet ab alias causas temptauerint quidam dicere

quidam dicere aut q' non solum in domorum domiciliorum dominatibus esse causæ rationem: quas etiam proprias uocauit at etiam triaguloꝝ & exaltationū. 127. COM muniter delatorum terminorū. Cōmuniter inquit q' cōmune & cōmuni sententiā eos dem exposuerit terminos. 128. TEMporalia distribui. Quod quælibet stella domici- lii habens imperiū tales annos præbeat qualis est terminorū quantitas. Distribui igit dixit ueluti stellis distributis cuncta tempora ad terminorū quāritatē aliter ac aliter. ait utiq; subiecimus quantitatē terminorū ita habere ut scribunt ob scribentium dignitatē fidei arbitrariq; sumus hæc cum causa dicta non concedet ipsis ratio in particulari quā- titate. possibile enim permutare quantitatem. Colligitur nāq; etiā hoc mō cuiusuis ter- mini quantitas non habebunt utiq; proferre rationē quō cuiilibet stellæ talē uel talē tribuant quantitatē. 129. COM muni tractatu hoc est doctrina simpliciore iuxta quam per auctione æqualem ascensiones fecit signorū. 130. ET Por tionibus portionum utendo. Hoc difficile intellectu. dupli- citer nimirum exponitur sunt. n. qui dicāt cuiuslibet quan- titatis terminorū hoc est in quo uis signo ascēiones capi & componendo dicant conuenire uniuersam ascensionū col- lectionem uniuersæ terminorū collectioni & ob hoc dixit uti ipsos portionū portionibus. Idem nāq; signū portio est signiferi at signi portiones termini. Sunt qui dicāt q' ipam cuiuslibet termini ascensionē capiat. at ascensiones duorū signorū cuiuslibet stellæ & augmentū p climata ascensio- num apponentes tantū dixere numerūq; esse terminorū ut etiā q' ex cōpositione cā ascēibiliū cōparere tēporū unde p suasionē exponunt terminus iuxta ægyptios ac ne q's iporū dicat instans quo pacto eis nō usus ē & si exponis ipse inqt exponit ob antiquorū in dignā credulitatē eis utētiū at sci re oportet in particulari quātitate duob' modis hallucinati sunt & citra causæ rōnē sola quātitate usi sunt ueteres. 131.

EVNdem habēti p signū ordinē. Hoc est triquetra familia ritatē. eā ut iam tibi diximus in quouis signo triagulo que rūt & nō sublimitate aut domo & ipsi comitant. 132. PRO fecto eiusdem trianguli duorū ppriorū. hinc in ænigmatis modum coarguit circa terminos chaldæorū errata eidem nāq; stellæ in die quidem alios præbent terminos in nocte uero alios quod dissipatū est & minime consequens. 133. EXEMplari modo genesibus. Exemplares ait geneses exē- pli causa assumptas a priscis inueniuntur geneses termino rum colligētes geneseos temporis dominatum. 134. CIR ca ordinem non receptum. Hoc est circa inuētionem citra causæ rationem nam sine causa quidpiam inueniens uide- tur non iuxta artem sed iuxta fortunam inuenire. 135. VE Terum descriptione. Particularis nāq; terminorum quan- titas dissentit estq; dissona at uniuersalis consona ueteribus & dictis exemplaribus genesibus in quibus ordo ipsis fami liaris custoditur quo alii quidē diurni alii uero nocturni. diurnus quidem præponitur at nocturnus in eo qui Lunæ duobus modis a natura nāq; uult prius distributionem fa- cere atque a signorū familiaritate permutat enim ipsi quan- titatis numerum ut mox ut noris ait. 134. Q VIBus etiam adhærent puncta. In libello inquit attrito absumptoque earum appositione stellarum plures habentium ratio- nes inhærebant puncta indicantia uidelicet hoc ipsum ut additio his ipsis facta est. 135. AVFeruntur quæ additæ

mult tibi ostendere disciplinā qua possis dinoscere ex quo auferre oporteat quali porro addere. auferit igitur a Saturno & Ioue ut plurimum q̄ sint motu tardi magis ipsi ablatione gaudent q̄ minimum locū pluri tempore permeent. adiecit aut ut plurimum q̄ nō semp a Saturno & Ioue fiat ablatio. est siqdem q̄n & a Venere & Marte cū plures rōnes habuerit Saturnus & Iuppiter in eodē signo. tum demū ablatio a Venere ubi est. illud quoq; sciendū est qui prima ablatio iam ut plurimū sumptæ sit stellæ. his igitur determinationibus multā euidentiæ rōnem fecim⁹ uniuersalē disciplinā ad particularia exercendo & in singulis cās demonstrādo. occurrit nāq; doctrinæ uniuersali disciplina particularis. ponat igitur Ariēs i hoc

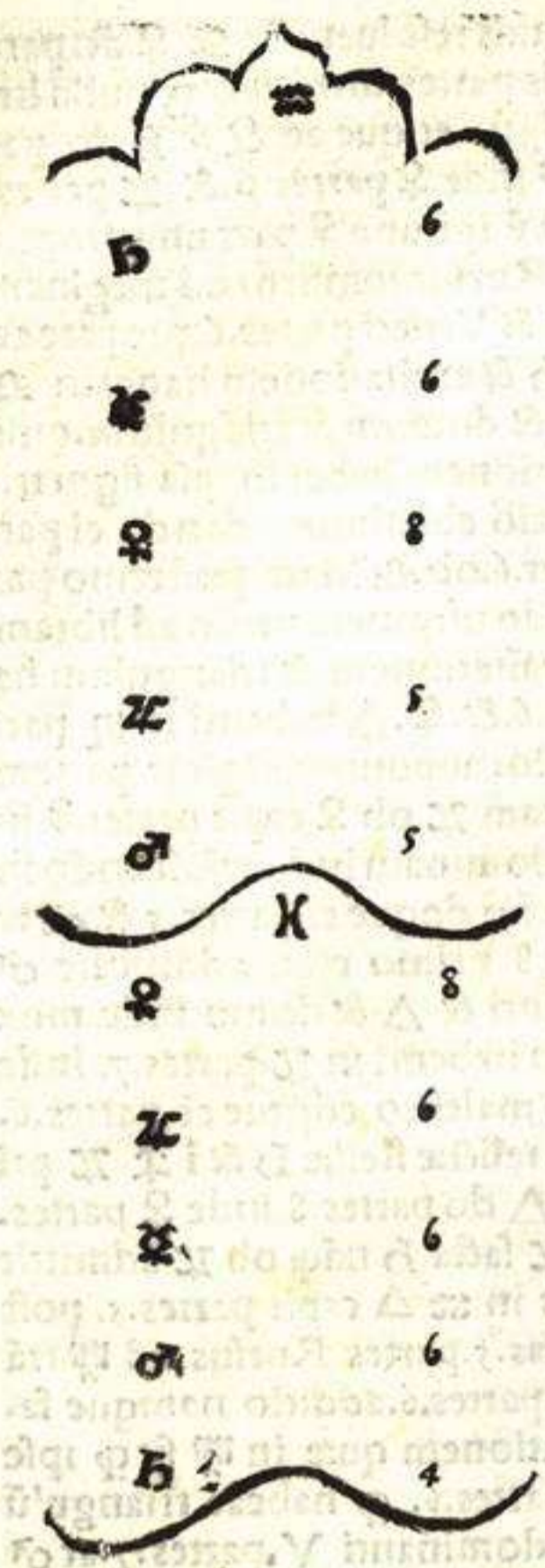
quæro q̄ habeant rōnes inuenio nāq; Martē & Iouem. hic siqdem domiciliū hēt ille uero triangulū at q̄a beneficus ē ♄ & triangulū hēt p̄stantius igitur habet domicilio ipse primus assumet. q̄ro aut q̄s habeat in Tauro rōnes & inuenio uenerē binas h̄re rōnes triāguli & domicili assuemet secundum. & apponet ei una a qb⁹ iam accepit Iuppiter & hēbit in Ariete Iuppiter q̄dem. 6. at Venus. 8. Rursus eadē doctrinā utendo puenio ad ♊ in quo q̄ro q̄ habeat rōnē & inuenio Mercuriū. addo utpote habēte binas rōnes doq; ei partes. 7. unā a Saturno capiēdo inde redeo itē ad ♋ neq; sane est trinū signū excedere. ita nāq; iubet fieri inquisitionē q̄ uniuersales ānuæ horæ iuxta hūc definitæ sint nūer. Cōperio igitur Martē h̄re rōnem doq; ei partes qnq; & Saturno reliquo habētiq; triangulū in trinis signis reliquas ad complēdas. 30. partes. 4. absoluto igitur Ariete uenio ad Taurū capiēdo p̄ Ariete Taurū ad ♌ usquequo signorū trinitas seruet ob iam dictā cām. Quæro igitur a Tauro incipiēs q̄s in ipso habeat rōnes & inuenio Venerē ut iam dictū est doq; ipi partes. 8. inde ad geminos ueniēs inuenio Mercuriū ipsum quoq; binas h̄ntem rōnes domus & triāguli tribuo igitur ipi partes. 7. tertio ad Cancrū inuenio q̄ exaltationē h̄ntē q̄d p̄ponit domui & triāgulo do igitur ipi partes. 7. q̄a igitur unū q̄dem hēt rōnē nō utiq; qualēcunq; sed q̄ has p̄cedit neq; aufero neq; addo ei sed ei deputatas p̄beo partes. 7. inde resoluo itē & inuenio in ♋ rōnē h̄ntem ♄ triangulū tribuoq; ei partes. 4. & ultimo ♄ partes. 4. q̄ & ipse in ♄ triquetrus est dñs at ablationes ex ♄ & ♄ facio & ad. 4. ipsis tribuo partes nā a ♄ solo nō abstuli q̄ prorsus exprē familiaritatis nō habeat ad trina signa. nā in altera trinitate signorū cū nullā hēt familiaritatē ex ipso solo ablationē facio sicut & in ♄ Implēdo aut ♄ uenio ad geminos & capio p̄ Tauro ♋ expedit aut admonere ut p̄ cōpleto altere illius uice capimus doq; ♄ rōnes h̄nti binas in ipis partes. 7. domus & Δ inde mox ad ♄ & inuenio Venerē h̄ntē triangulū Iouē uero exaltationē tribuo igitur Ioui partes. 7. & ♄ septē inde ad ♌ uenies inuenio ♄ solū h̄ntem triangulū. at iā accepit resoluedo igitur uenio ad geminos & inuenio Δ. ♄ doq; ei ptes. 4. & ♄. 5. deinde triangulū hēt in ♄. Rursus ad ♄ ueniens trāseo & inuenio ♄ binas habentē rōnes Δ & humilitatis tribuoq; ei partes. 6. inuēta sane cā est ob quā ♄ q̄dē in ♄ ♄ aut in ♌ inde in ♌ post existente q̄ro & inuenio ♄ triquetrū dñm doq; ei partes. 7. nō n. erat possibile ex ipso capere ♄ factā ♄ additionē & exaltationē & triangulū h̄ndo in trina signorū collectione Iouis triangulū enim in ♌ i centro aut exaltationē & in Virgine Mercuriū iueni binas h̄ntē rōnes. ordino igitur post ♄ tribuendo ei

COMMENT.

tribuendo ei partes.7. Rursus resoluens in ♄ ♀ do par-
tes.7. ob Δ & reliquas tris partes attributo ♄ nullā ha-
benti rationem in trino signo eoque ad ♄ & ♄ do par-
tes.6.& Mercurio.7. ob ♄ inde ♀ partes.6.& ♃ partes.
6.& Marti reliquas. relicta ē igitur a ♀ pars una propter
humilitatem ipsius in ♄. Rursus transiens ad uirginem
tribuo Mercurio partes.7.& Veneri partes.6. propter ad-
ditionem ♄ & ♄: Nam ♄ & exaltationem habet in ♄
& triangulum at ♄. in ♄ & domum & triangulum. quia
igitur Iuppiter nullam rationem habet in ipsa signi tri-
nitate ex ipso maiorem facio ablationem dando ei par-
tes.5. ♄ dando prius partes.6. ob ♄ Marti postremo par-
tes.6. ob ♄ tribuo cōplendo uirginem uenio ad libram
& inuenio Saturnum & exaltationem. & triangulum ha-
bentem; do igitur ei partes.6.& ♄. Δ habenti in ♄ par-
tes.5. fit enim ex ipsa ablatio. apponimus igitur partem
unam & in ♄ & ♄ & ♃. nam ♃ ob ♄ capit partes.8. in
Sagittario & domo & Δ dominatu inde resoluendo in-
uenio ♄ Δ habere rationem doque ei partes.5. & ♄ re-
liquas rursus tribuo in ♄.8. primo cum additione ♄
do partes.6. domino existenti & Δ & domo. inde mox
♄ partes.8. at ♄ triangulum habenti in ♃ partes.7. inde
♄ præstruitur enim relicto malefico cōgrue ei partes.6.
dantur & reliquæ partes 3. relictae stellæ ♄ & i ♄ ♃ pri-
mum propter domum & Δ do partes.8. inde ♄ partes.
6. ex ipsa namque additio ♃ facta ♄ nāq; ob ♃ admittit
& non dat ♄ ob ♄ habens in ♄ Δ capit partes.5. post
hūc ♄ partes.6. & ♄ reliquas.5. partes Rursus ad ♄ trā-
siens inuenio Δ ♄ doq; ei partes.6. additio namque fa-
cta. ♄. ob propriam exaltationem quæ in ♄ fit q; ipse
præcellit inde ♄ præbeo partes.6. q; habeat triangulū
in sequenti signo tamen ♄ dominantī V. partes.7. at ♄
recurrendo in ♄ partes.6. & ♄ reliquas partes.5. non
enim fit ex ipso ablatio q; multas habeat rationes in tri-
nitate signi. De uenio hinc ad ♄ ♄ præpono & primū
præbeo ordinem dando partes.6. inde post ipsum Mer-
curii stellæ partes.6. q; & ipse habeat Δ & ♄ addo par-
tes.8. q; sublimitatē habeat & Δ i * * ide tertiū ♃ ptes
5. ex ipso namque fit additio ♄ & ♄. postremo ♄ præ-
beo reliquas.5. partes. denique ad ♄ ueniens inuenio ♄
dominam existentem Δ & exaltationis doque ei partes
8. auferendo Ioui sequenti præbeo q; triangulum habe-
at in V partes.6. tertio ♄ is namque maleficis præponi-
tur partes.6. post ipsum autem ♄ præbeo partes.6. q; Δ
& domicilium adeptus fit in signi trinitate postremo ♄
reliquas partes.4. hæc nimirum hoc pacto expressa sunt
quæ ut sint euidentiora descriptione supra expressimus
particularem ipsorum & uniuersalem quantitatem com-
periesque collectionem terminorum cuiuslibet * colli-
gendo antiquorum tractatum sententias. 136. DEDO
decatemoriis. Distribuerunt autem quidam & in hæc in-
super optimus est magister. qui non solum uera & emen-
da præcepta tradit sed etiam falsa coarguēdo quæ diuel-
C

lere in cassum mentem iuuenilem possint. talis igitur & ptolemæus inter minorum doctrina excelluit coarguendo quæ falso ab ægyptiis fuerant existimata: & nunc quoq; uult alia ipsorum dogmata reprehendere quæ inanem spectant gloriam. nam posteaq; signa distribuit in terminos erant apud ægyptios factiones tenuiores quæq; 12. partium & unipartium quas aperit nequis censet negligentia omisisse scribit coarguens frustra. Compertas inanis lactantiæ causa solum Perspectas. suere apud ipsos huiusmodi dodecatemoria quamlibet partem quam habuit * multiplicarunt in. 12. numerum & cuilibet signo præbuerunt partes. 30. & ubi cessarit illud esse dixere dodecatemorion ita facit dorotheus at ipse non in. 12. facit sed ait sed cuilibet signo partes præbuit 2 1/2 & ubi cessauit illud dodecatemorion dixit id sane dorotheus bina namq; dimidia proportionem habent cū. 30. numero. duo enim ad duo & decem ratio cinantibus nobis erit. 24. numerus. cum autem conueniunt assumptæ sunt tres partes in V quas ait dorotheus & iuxta ptolemeum. 2 1/2 quod est partium. 6. & idem ex ambabus erit doctrinis. 137. **DE SOLI** partia quæ monomœria noīatur. At monomœria huiusmodi qdam erant partes quas ceperunt & per ordinē deinceps signorum ac per ordinem dominorum domicilii cuiusuis stelle unum præbuere quemadmodum chaldei ordinem Δ sequuti terminos diuiserūt eo modo & ægyptiī in monomœriis quia igit eiiciūt hæc omnia ut diximus q̄ inanis lactantiæ uocarūt dodecatemoria ab incidente in partitionem. 30. partes signi distribuendo per. 12. dedere cuilibet signo. 2 1/2 partes tantūdem enim inuenitur. 12. ueteres autem alii p̄ter duodenarium numerū. 5. partes multiplicabant q̄ cum 2 1/2 partibus idē sit. nā. 2 1/2. par

tiū collectū cōpone numerum conficis. 30. dodecatemorii atq; dodecatemorium si mul illud & demonstrauit ut in tenuiora secundo hoc est partes 2 1/2 tantūdem inuenitur duodecimum partinois quod ueteres quia apertius in duodecim numerum multiplicabant. 138. **NEQVE** persuasibile neque naturale. Hinc demonstrare incipit falsa esse omnia quæ ab ægyptiis probata sunt neque credibilem neque naturalem habent rationem. hoc est neq; ueram neq; falsam at habens quidpiam qd̄ uideat. 139. **QVIA** naturas. Non uult quidpiam modo intra dodecatemoria scribere sed a miscet ei necessaria p̄ceptumculū q̄ est huius modi principia cunctorum ait in signifero inspectorum aut a tropicis fieri oportere aut ab ægnoctiis causamq; deinceps scribit. Cuncta enim inquit prius demonstratorum ad hæc spectando reddidimus. alioq; ueteres his astipulantur principiis. 140. **ALIORUM** namq; principiorum. Hinc manifesto conuincuntur qui dodecatemoria nouere si igitur V dodecatemorium inuenimus in π cadens aut utimur ipso aut non utimur. si igitur non utemur superflue assumptum erat sin utemur neutiq; arictis potestatem capiemus ipso a principio sumpto de facibus & faculis talibusq; .141. **CVM** protulerit familiaritates & habitudines stellarum ad signa inspectas uult nunc cunctorum q̄ dicta sunt facere discretionem quia non semper familiaritatem unam & habitudinem habet hæc stella ad hoc signum. Sed est quando binas & plures adepta sit familiaritates uult de his tibi omnibus distere. Ac tibi dicere que sit faciei proprietates quid sit in suis esse faculis ac solis quid sit simpliciter gaudere hos in hocce loco compertos. Faciei igitur proprietates dicitur ut pleriq; aiunt. Cū inuenti fuerint in suis signis in luminaria asseruantes a principio suorum

domicilioꝝ figurationē non ad Solē modo: sed etiā ad Lunam in exemplo aut est id manifestum ut si Venus inueniatur in ♀ at ☉ in ♋. & Luna in ☾ in tali namq; figura non solū in sua Venus domo inuenitur sed etiā per sexangulā figurā ad luminaria figurata matutinaq; ad Lunam ut uespertina ad Solem hoc nāq; est faciens ī primis faciei proprietatē. In suis aut faculis esse dicuntur cū non solū proprietatē habēt faciei sed & in suis inueniuntur triangulis aut etiā terminis ac exaltationibus tum enim in oībus fere rationibus familiares facti in signo faculari ac splēdescere dicunt potestatibus. At in solio esse cū non omnia ut in faculis sunt consecuti sed minus ipse quidē Ptolemæus differentiā faculæ & solii obticuit uerū non aperiemus. nā ex translatione principū solii hæc nomina translata sunt. Siquidē lampene quā faculam diximus sedes uocitata argentea ac sublimis in qua Princeps residens splendidior apparet. thronus hoc est solii prædicto inferior & materia confectū lignea ita nimirū stellæ quoq; iuxta horū differentiā nominatæ sunt dicuntur his gaudere omnibus cū in alienis inuectæ fuerit domiciliis non usq; quaq; alienæ fuerint a locis sed cōmunicarint factione ut cū ♀ uerbi causa in domo ♂ inuectæ fuerit & e contrario ♂ in domo ♀ nam nisi ita inueniantur gaudere non dicuntur. 142. ALIam uero quandam naturam mixtā. Ne quis hallucinetur quæ in alienis domibus & per factionem mala est & malæ figuræ ait mixtam aliquam in talibus inueniri non simplicē neq; talem qualis iam demonstrator quē solus artifex nosset. dicet uero de talibus oībus in eis quæ sequuntur. 143. DE ATtactibus & defluuiis in totū quidē attingere dicuntur. Dicendo signorū per se potestates ac stellæ inde etiā familiaritates quas ad se inuicem habent signa & stellæ ad id quod relictū est uult memorare ut stellæ ad se inuicem familiarescūt per attactus & defluuia. in totū igitur inquit quæ adducit attingere perhibetur præcedentē præcedens aut defluere. at non hoc simpliciter nec utcūq; audire oportet uim defluuii præcedens stella cū non multo interuallo abfuerit a sequenti stella & tum assequitur potestatē attactus stella sequens cū non plurima interuenerit distantia id multū & parū non idem est in omnibus stellis siquidē in motu tardus ut ♄ et ♃ ad attactū & si plus uel minus interuallum idoneū ad defluuiū stellæ nequaq; in totū nāq; motu celeres cōprehendūt motu tardos & confestim absunt. at motu tardi neq; cōprehendunt neq; absistunt perinde licet defluant 2 uel 3 uel quinq; partes dicendum est ipsos in eisdem esse attactibus. at qui attactus duplex esse perhibetur, unus quidem corpore, cū in eodem signo, alter aut figura, cū indiferentibus fuerint stellæ locis, figurantur sane ad se inuicem iuxta quampiam dictæ figurationū. sciendū aut est ut in per figurā attactibus simplicem quendā esse modum at in eis quæ corpore duplex est modus nā tum per latitudinē dicuntur stelle attingere & defluere. Sol namq; sub signifero permeans in mediis signorū orbē facit articulis qui latitudine signiferū secant in septentrionalē & australem partē. euenit itaq; stellā attingere hoc sidus per longitudinē neutiq; per latitudinē sed separari a solari unum quidē sub australi alterū aut sub septentrionali & in eodē signo existentes cum autem per figurā contingerit id non potest euenire q̄ neutiq; p̄ medios articulos ī ambobus sit signis deinde etiā aliud quidpiam p̄ illo inspiciatur radios figuratorū in terrā delatos contigi inuicē & cōmisceri. hactenus igitur primū cōpleuit librū post utpote ī ordine perorationis subiicit quoddā utilissimū capitulū. docet namq; quādo ualidissimæ sint stellæ quādo imbecillæ. Contingit aut hoc aut a figuris circa Solem aut ad horizontē orientales nāq; & præpositæ sunt ualidiores at occidua & abductæ imbecilliores. mediū quoq; cælū noctæ aut orientes sunt ualidæ ut sub terra & occidentes imbecillæ. hæc consequitur alia non ingrata præceptio locoꝝ discretio utpote corolarii uicem obtinens. noris in hac dictione quēadmodum primo quidē mediū cælū deinde oriens tertio subterraneus & quarto occidens & consequenter ascensiones primus est locus cœli medii secundus horoscopi tertius subterraneus quartus occiduus ait etiam q̄ locū extremū ordine tamen bonū q̄ triangulum sit horoscopi dextrūq; triangulum atq; in his primū uolumen absoluit totius constructionis negotiū. 144. QVAtenus non longū sit intermediū ipsoꝝ interuallū. Ne una quidē sit in 30 partibus signi altera uero in prima sed minimū a 13 partibus & ad naturas stellæ tam tarde motæ q̄ celerantiū ut nos in prima inspectione percurramus. 145. QVAE ad partes. Idest illos duntaxat opus est cōsiderare attactus q̄ ad eandē partē signiferi inspiciant an sint septē

*De applicationibus et
deflexibus*

trionales an australes inspiciantur ac ne unus quidem sit septentrionalis alter autem in parte circuli australi. 146. EX HIS omnibus. Ex omnibus enim quæ dicta sunt colligitur ut quantitatem quæ per uim stellarum ex iam demonstratis cognoscimus qua discimus utrum boni sint an mali potestate quale namque id uult indicare utrum ualidiores sint an ibeciliores non ex his sed quæ deinceps subditurus est. 147. ET MAGIS in oriente Quia dixit communiter ascendunt ne quis ex hoc opinetur ipsum dicere eiusdem esse ordinis secundum & octauum locum subiungit secundum meliorem mediæ cœli non ad nos sed ad antipodas hoc uel aliter quoquomodo figurantur inquit per 7. & per. 9. locum. 148. DE SIGNIS significantibus amores & cupiditates. Signa explicantia amatorias concupiscentias sunt ν ζ δ η θ ι at κ & λ significant quidem talia sed minus illis: sunt autem partes significantes amatorias concupiscentias quas in sequenti inuenies uolumine. si ergo in uno horum signorum Luna fuerit & figuratur Veneri aut γ uel defluat ab horum uno & alterum attingat δ quidem significat passionem gaudibundam at Mars coitus additamentum quod si contingat Luna solē post susceptionem existens in uno iam dictorum signorum ostendit auellere & excipere uirum mulierem æque talem concubitum si Luna sit in signis discriminatis nempe π ρ σ ostendit ancillam & amasiam habere uirum & mulierem ad se inuicem. quod si δ sit in horoscopo ostendit additamentum gaudii & amasiam at aquosa signa significant liberorum genituram multam si in ipsis Luna cœperta sit: & genituram marium significat. ν ζ δ η θ ι contingendo κ aut λ contingente κ hæc cum ita habeant si horoscopus fuerit signum masculinum & Sol eius similiter confirmat marium genituram si a genitura ipsorum significatur pædopeia. Luna Solem attingens additionem amoris significat: at δ additionem gaudii & alacritatis. sed δ accusationem unius in alium ob consuetudinem & δ probescit erit consuetudinum finis bonus si improbecit malus. si attingat κ coniicitur ad liberorum procreationem significatque mulieris occasiones copulæ cum uiro in iudicium cadentis si γ attingat exclusa Venere significat tumultus si δ significat refrigerationem impedimentumque coitus.

GEORGII VALLÆ Placentini Enarratio in Ptolemæi apotelesmatum uolumen secundum. Distributiones uniuersalis considerationis.

AXIME præcipua cunctorum in tabulis expositorum cuncta introductoria præcepta cuiusmodi in tabulis quoque memorare contigit: iam quæ reliqua sunt uult memorare apotelesmatum. 1. CONSIDERARE. Consideratio est Ptolemæi in hoc secundo libro uniuersalia scribendi apotelesmata memorabit aut tibi ipse quoque in exordiis intentionem ordinemque præceptorum quo ei utendum est. atquo possimus dictionem consequi age nos quoque ex diuisione uideamus qualem demum possit consequi præceptionem. per astronomiam igitur præfagii unum est circa stellarum motum. alterum autem circa actionem astronomicum in quam præfagii sit unum quidem circa actionem factibile alterum quod in medium prodeat id nempe factibile bifariam distribuitur in tabulare & apotelesmaticum. tabulare autem in stellarum & signorum per ipsas & ad inuicem secatur habitudines. at apotelesmaticum in uniuersale & particulare pronuntians namque fore aut per omnes gentes & ciuitas præfagit aut in quempiam hominem sed rursus particulare expers sectionis est. desinit namque sectionis expers sed uniuersale secatur in causas particulares & uniuersales. circūstantiæ siquidem prouenientes gentibus aut ex uniuersalibus causis proueniunt aut ex particularibus igitur cuncta præfagit pars tabularis id namque cum materia uidetur habere proportionem. possibile autem non est quæ eueniant circa materiam nosse non præfascendo materiam quæ nam sit. Iure igitur præoccupauit de parte tabulari dicere Ptolemæus sequitur porro factile huiusque uniuersale. semper namque consueuit præire particulare utpote ualidius quod potest ad se particulare conuertere. Non dubium autem quin uniuersales causæ magis particularia antecedant eisdem rationibus. 2. SI AVTEM hæc ita habent. Consequenter Ptolemæus dicens de tabularibus artis præceptionibus nunc de apotelesmaticis uicissim differere uult. ob hoc namque cuncta ista nobis descripta sunt quemadmodum ex distributione demonstrauimus. patet est ut prior doctrina antecedit. dominatissima dixit ob falso ab aliis existimata ut paulo ante memorata ægyptiorum dogmata. 3. IVXta naturale. Hoc est artificiose & non

absq; rōne & ut succisui. 4. PER maiores. Nō dixit hinc altere qdē ualidi⁹ quicq; sed unū qdē sub maiore fit cā altere uero sub minore. cōmuni nāq; notione creditur ualidi or causa minorem & imbeciliore superare. 5. ET STEllarum ad singula. Si inquit uelimus inuenire causas mutationū eorum quæ uniuersalia fiunt. hæ ex inclinationibus familiaritatis ad stellas de iclinationibus scribere necesse est ut ad signa ac stellas familiaritatem habent. 6. ET EORum quæ in familiaribus partibus. Non solū inquit de inclinationibus dicemus sed etiā de eclipsibus hoc est de defectibus adueniētibus in partibus climatū hoc ē ī ciuitatib⁹ uel locis aliquibus. 7. IUXta uagas. Quia dixit qd iuxta stellæ tales uel tales mot⁹ sūt mutatiōes ī cūctis nationib⁹ ait ut in luminarib⁹ cōtingāt ut ī aliis stellis qd lumina qdē p eclipticos coitus faciunt mutatiōes. uagæ aut aliæ circa ortus & ut plurimū circa stationes. 8. CORporaliter: Sunt nāq; hæ æternæ iuxta stellarum familiaritatē intulit tamen fere qd in uniuersum potest ipse dicere & ostendere ut plurimum necesse igitur ut in nationibus inueniantur cōmunitates quædā non utiq; omnino effugerunt uniuersæ gētis proprietatē. 9. DE GENTilibus propriis differentiis. Gentiles proprias differentias ut ī exordio cōmemorandū esse diximus nūc tradere in animo est. erat aut nobis pronuntiatū de corporali proprio modo tradere cursim gentiū uniuersalia. Quo igitur possimus iterū quæ dicta sunt colligere talibus sermonibus uti nobis necesse est. habitationes sunt sub parallelis. singulæq; per ipsā descriptū habent parallelum. habet porro quælibet centrū ad uerticem suumq; finientem quem uoce græca dicimus horizontē a prospectu descriptū hemisphæriū quouis modo: sicut enim in uniuersitate uisus noster determinat finientem hoc apparēs hemisphærium separans ab occulto eodem modo & hic uisus admittit proportionē nouit igitur hominem instantē aliquo. in loco descripto ab horizonte is igitur locus est centrū finientis necnon rectā lineā quampiam hominis sublatā in cœlū usq; terminus igitur qui regionis ad uerticē centrū est describit igitur parallelū per ipsum. & agito per planum descriptū omnesq; per planū productum parallelas regiones illæ sub uno esse dicuntur parallelo. horarum itaq; differentiæ per parallelas inueniūtur eo qd aliæ quidē magis orientales aliæ uero magis occidua cōtingit sub eodē esse parallelo: quæ aliæ magis ad ortū aliæ magis ad occasum aliæ porro magis australes aliæ magis septétrionales. quippe qd parallelis distinguunt indica regio a scythica alius siquidē est parallelus magis australis & alius magis septétrionalis Sol semper indicat ad uerticē centrum obliquatur siquidē signifer ad magis australia magisq; illis appropinquat. quorū facies æstum ingentē attestantur sed quid ego facies dico ubi stirpes & animalia circumfusi aeris facile igneā ostendunt cōplexionē necnon stirpium foetus. piper & caryophyllū quæq; sunt huiusmodi at scythia plurimū a solis centro ad uerticem distat unde & prædictis omnia habet contraria at qui in medio ii ægyptii sunt & syrii asiani q; temperati utpote in medio duorū positi distemperatores extremorū. quocirca agrestes non sunt gentes ac feræ sed expositæ facilesq; ac rationales. cum aliæ ob distemperantiā atrocitatem imanitatemq; sint consequutæ. his morum facilitas obtemperatum & benignū cœlum. 10. EI ANgulos uniuersos. Quæ namq; regiones nō differunt parallelis differunt angulis nempe orientali & occiduo sunt & huiusmodi obliquæ dispositæ quæ inter septétrionem & æquinoctialem angulos nāq; de more ortū & occasum uocat ut supra quoq; didicimus. 11. SVB ecliptica. Differentiæ namq; regionū non per se expositione gignunt sed per accidens. præcipua aut ac maxima causa est solis distantia atq; propinquitas quas habitudines uocitauit Ptolemæus nā positio accedere propius facit & abesse magis solem. Solis aut calliditas est taliter uel taliter habitantiū disposita corpora. recte nimirum in causa esse signiferum dixit quando quidē per ipsum sol mouet censetq; solem necnon signiferum causam esse. 12. IN VNO septétrionaliū quadripartitiorū existentū. Oceanus tanq; finiens terræ uniuersæ esse existimat secans terram in partes binas supernā & infernam. dispescitur ab æquinoctiali in partes binas septétrionalem & australem in quatuor quoq; dispesci partes inuenitur australes binas q; sunt antipodū & totidem septétrionales. 13. ET MORibus ut plurimū agrestes. Nam distemperantia in causa est immanitatis ipsorū. inueniuntur enim omnino in mitibus truces & in agrestibus lenis ingenii at inspiciendū qd plurimū qdq; dominaf. 14. QVOS

uocamus cōmuniter æthiopus. Sunt sane eorum alii orientales alii occidui: uerū utro ac cōmuni nomine appellantur æthiopes. 15. OB RIGORIS proprietatē. Distemperā-
tiam diximus causam rusticitatis esse significatūq; necessarium est ut in æthiopibus cau-
sam intulit caliditatis non simpliciter sed perpetuā calliditatē excedentem distemperā-
tiæq; imoderantiā ita hic non simpliciter accusat frigiditatē sed perpetuam ipsam esse.

16. ET IPSA quidem differente. Hoc duobus modis audiendū aut q̄ est quādo fiunt
apud ipsos distemperantiæ aeris: uno modo hieme longius procedente frigore. altero
aut æstu sed rariuscule uel q̄ non eisdem fruuntur qui enim propius ad australes acce-
dunt aliā nacti sunt distemperantiā. 17. ET CIRCA deorum historiam. Historiā cogni-
tionem dicit ait aut ægyptios & chaldæos siquidē hi totam in uenere astrologiam ip-
se aut ægyptiā sine controuersia dixit q̄ defluxus signiferi stellarūq; aliarum hos tales
efficiat. 18. INCVbat namq; his signifer. Comparat iterū hos illis īquiens magis ori-
entales animo ferocios qui non tales effeminationes nam solares illi hi aut lunares
assimulatur dextris diurna factio ut nocturna sinistris ut igitur dextra sinistris agilia
alacrioraq; ita orientales occiduis sunt expeditiores. 19. ET oīa præferētes. Hoc alii
aliter audiere. nam sunt qui ad licentiam referant cuncta dicentes ut sit cōsequens illius
quod antecessit subiecit namq; ipsos ingeniosos calor siquidem eis utrūq; suggerit ut
etiā sint agrestes. 20. MVLTaq; celantes. hoc prioribus intelligendū cōtrariū nā frigi-
ditas in causa est ne quid licentiose dicant & insidiosae. 21. AB AFrico facta. A coitu
namq; luna in occasu nobis prius emicat. 22. IAM autem quaedam circūstantiæ. Cū
in uniuersum de gentiū locutus sit differentiis per regiones quia particularia quaedam
aduersantur iam in uniuersum dictis id definitū emendat circūstantias morum uoca-
uit mutationes. ut igitur intuemur in dictis uniuersalibus calidis frigidisue locis op-
positas magis & minus complexiones & in australibus partibus frigidiores nonnul-
los locos & in septentrionalibus calidiores aut ex^a regionis positione aut ex p̄pinqui-
tate ortus & occasus eodem modo est uidere & in moribus naturales quasdam singu-
lorū proprietates quæ proueniant de naturæ terræ proprietate ut cum in tota terra plu-
rima plana loca fuerint equites fiunt cū maritima loca aut stagnantia adhæserint lacus
que accolæ nautæ fiunt & quæ sunt id genus. uel affectionis ordo cōmostrat ut cū ma-
gis ad ortum hæc illa ad occasum posita & hæc magis australis illa magis septentrio-
nalis. 23. IPSASq; ut plurimū. Inueniuntur siquidē ut iam diximus particularia quæ-
dam diuersas morū habere mutationes qd̄ signiferi stellæ euenit proprietatē: quāob-
rem regionis suas signiferi stellas aperire necesse est. 24. DE REGIONUM ad triangu-
la & sexangula stellasq; cohabitationis. Quattuor certe triangulorū doctrinæ ordinē p̄-
positioni consonū facit dicēdo opus esse particularia ab uniuersalibus antecedi de uni-
uersalibus nationū tradit proprietatibus cōplendoq; nunc ad particularia transit euri-
diteq; propositū perficit suū quia tibiam de triangulis differuit & singulis triangulis bi-
nos uentos attribuit & stellas binas uult accommodare cuiuslibet quadripartio suum trian-
gulum inuenietur namq; proprietates regionis cōsentiens signorū proprietati cōplentiū
triangulū huiusmodi orbem terræ in binas dispescit diametros unam quidē per lon-
gitudinē ad terrā uero per latitudinē a meridie in septentrionē longitudinē ab ortu in
occasum ut sit per latitudinē australis pars & septentrionalis per longitudinē uero in
ortū & occasum. siquis ad uentos referat dicet in subsolanū & africū aquilonem & au-
strum. quattuor ergo triangulis & quattuor ex sectione in uētis quadripartiis accōmo-
dare singula singulis. est aut opus per ordinē triangulorū facere accōmodationē. pri-
mū triangulū est ut iam didicimus ♄ & ♂ p̄ ♃ & ♁ & ♀ dominans nāque sol uēto cui
piam non imperat. uocatur ergo primū Δ & borrolibicū in altera nāque parte aequi-
lo flat in altera uero africanus ac sub his duobus absoluit quadripartiū estque hoc pars
dimidia antedicti aquilonalis sub qua est celtica galia eodē modo accedit ad secundū
triangulū ☿. ♃. ♄ itemque ♅ & ♆ ob iā dictas causas erit igitur oppositū quadripar-
tium priori notapelioticū. ut si dicas austri solanū sub quo ē magis ad ortū pars æthio-
piæ q̄ uocat magna asia. trāsi ad tertiū Δ qd̄ p̄ ♃ & ♁ & ♀ cui ipat ♄ & ♅ erit igit hor-
rhopetioticū ut dicas aqlōi solanū ut attribui-^m cōtinuū qd̄ quadripartiū at illud occidui
ut iā p̄diximus sub quo ē scythiæ regio considerato mihi & quartum per ♄ ♃ & ♁
cui dominatur

no regionis ad frigiditas
& p̄tendit gōuianm.

cui dominatur ♂ & ♀ quod est notolibicum ut dicas austri africanum sub quo quadripartio libya & occidua æthiopia & occidua pars est æthiopiæ in reliqua Europæ parte nec te prætereant ueteres in binas partis orbem terrarum dispescuisse Europam & asiam ut Europam dicerent orbis terrarum partem dimidiam quod diximus secantes in longitudinem occasus. at partem alteram orientalem asiam. ita igitur quadripartia Δ adiacent & imperantibus dominis. Sciendum autem ipsa quoque quadripartia figuras habere triquetras incipiuntque a lato & in aliquem desinunt angulum ut se inuicem contingant quattuor quadripartia ad punctum unum. latiora igitur quadripartiorum contrariam oppositorum quadripartiorum complexiõem nacta sunt at angulares partes neutiq; contrariã sed similem contingunt siquidem in angulo transferuntq; ac assumunt suam potestatem utpote disposita sibi per medium sub nostro mari. 25. *MVLta* siquidem sunt maria ut ipse ait enumerans. Vnum ipse communi nomine uocauit columnas Herculanæ & desinunt in issicum sinum sectio autem non ibi desinit sed superueniens uertici montis desinit ad seras appellatos ubi fit sericum unde & a loco sericũ dictum. 26. *TV* Apelioticum a uentis est igitur per longitudinem quod dirimit orientalem & occidua partem orbis terrarum. 27. *MAGnæ* asiæ. Magnam asiam dixere ut dudum protulimus æthiopiæ partem quo distinguat ab asia parua maritima quæ a nobis nunc dicta asia est quam illi ad totum orbem terrarum uocauerunt nam quodlibet quadripartiorum per sese dictum ut pars orbis terrarum est ad ipsamq; assumitur opposita complexio comperta contrario quadripartio. at pars angularis contra est affecta similem nãq; habet complexionem quia considerantibus nobis uerum inuenitur non opposita sed unita orbis terrarum hoc est ut ad orbem terrarum. uel q; magis abusuum quadripartium orbem terrarum appellauit. ex tali distributione quia etiam uniuersaliter docuit quadripartia orbis terrarum & ut quodlibet sub uentis circũuallatur & sub potestate tenetur dominantium triangulis utq; capere expedit differentias habitationum quæ in quadripartio & primæ q; imperantibus domiciliis applicantur partes Δ . secundæ autem sequentia angularibus quadripartii oppositi & ipsum contingētis nunc uult uniuersaliter dicta ad particularius transducere ac docere. utitur autem ipsius ordine quo etiam usus est attribuitq; ipsis domiciliorum dominis Δ & ipsi Δ sicut prius totum quadripartium & trinis signis dirimit quadripartium ac ipsorum domiciliorum dirimit autem etiam iuxta positionem cuiuslibet regionis. Arieti quidem uerbi causa quæ sub æquinoctiali Ω quæ sub æstiuo \Uparrow sub hiberno nam his de causis in Δ doctrina dicebat attactus qui ad tris circulos Δ quæ qui in medio. alias autem dat Δ at opposito ut iam diximus distribuitq; regiones cuiuslibet signo oppositi signi Δ singulasque singulis quæ in ipso signis. erunt autem: omnia aperta in ipsa hærentibus nobis dictione. incipit a primo quadripartio posito ad primum Δ est autem borholibicum quod communiter prius uocauit europam. quia igitur inquit primarium Δ duces enim ac principes efficit sub ipsis domiciliis dominos. tales Romani bellicosos autem & audaces ♂ dominatus ∇ quia uespertinæ fulxionis est mars dominus domiciliis ac ipsum quidem Δ priora quidem masculata cernimus siquidem posteriora turpiora & difficulter mobilia magis sub crassitudine & Ω priora quidem magis uirilia. posteriora uero tenuiora & \Uparrow turpiora magis & effœminata unde facit sub ipso dominantes domicilio magis naturæ aduersantes concubitus & auersantes foeminas hi patientes firmitudinem nõ habent remollescuntq; mutuos habent coitus & sese deamant. 28. *AT* Aliæ partes. Hoc est latiores ad libycum politæ non angulosæ & contraria subeuntes triangulo admittente contraria. 29. *AD* Vespertinum dominos signorum capit in particularibus domiciliis non in uniuersalibus tum namque uentorum ut Solem non admittit in triangulo neque enim uentos procreat cunctorum siquidem dominus siderum quia uero Ω suscepit dicit quadripartiorum alia esse uespertina: alia matutina. si inuenerit stellas uespertinas quadripartio domiciliis domio quas uespertinæ quoque ipsas existentes fulxionis cape rursus & alias quidem gaudentes alias uero non gaudentes. at propositum quadripartium uespertinum est. inde & effœminatũ ipsum dicit. iam utiq; ut uespertina assimulari foeminae & matutina masculo. 30. *ET* Piaculariis priora nãque ♂ & ipsum Δ ipsis præbuit nũc autem β dispositis hoc ē patiētib; uñ amās libertatis tales nãq; romai oēs libertatis amātes. 31. *HO*spitales

splendidi totius quadripartii ne quis putet angulos attingentia contrarii quadripartii non omnibus signis habitatione cōnectuntur & ipsorum dominis domiciliorum sed aliquibus iure ipsi præfinit. 32. ET SERmonibus mirum artificem, notandum est quemadmodū accepit ☿ stellā semel quidem dominam ☿ his aut ut mediam & oib⁹ in medio positis regiōibus domināte quia uespertina nā quidā occultū est. at occidua quæ sane mysteria ad amorē referūtur pecuniæ. Cumulatores enim & occultatores ♄ stella cōsueuit pronūciare eos q̄ sub ipsa cōsecrant ab ip̄is genitales partes. ♀ uenerant assyrii. uenerant & indoꝝ plurimi blemniæ noīantur inde ægyptii susceperunt. at p̄ se præcipue solē uenerant quē mithrum dixere. Coluntur apud ip̄os partes genitricis ob fabulā q̄ de Sole apud ip̄os uel qd̄ Venus aspectrix sit humanæ genituræ Cōfert quippe ipsa ob sæminalia membra. 33. EFFœminati. Gens quidem pp̄ ♄ stellam effœminata at non simpliciter ueræ amplexa ♀ effœminatos facit uelut postea nosse tibi licuerit uerum ea Venus mascula neutiq̄ legitima. Veneris aut probatæ solares inquit sunt. 34. EX Hoc. Non adorationes ut nos habemus sed mente sola cordeq; ☉ Sol cū corde habeat p̄portionē in toto corpore suis plucens & custodiens uiribus. 35. ORientale. figurā sæpius didicisti ut diurna factione gaudeat ♄ q̄ solaris est. assimulat itaq; etiā orientalis solari factioni ob ad solē familiaritatē. 36. Floridis. Hoc est splēdidis florētibus ac uarlis ex factione euenit chaldæis ex his nāq; chaldæi apud qd̄ maxime floruit astrologia: atq; improbiores ☉ ♀ ipsi ☿ copulata tales efficiat. & sine diis negligere inqt iudæos iudæos ex tali ait esse positiōe qd̄ ex appellatione innotescāt regiōis inqt abūdantia. sæminalis nāq; ♄ stella iam ante dicta est. 37. PER oriētalē congruentiā. sunt quippe in aq̄lo solano ☉ innotolibyco at oppositi q̄ in opposito aq̄lo solani nec hæc figura gaudētes corruptionis cā q̄ sub ipsis fiunt qd̄ aut in ♀ Δ mulieres uiris benignas effecit figuratio exaltationū permutarunt inuicē iter se Δ & ☿ in ☿ Δ existēti ♀ obtinuit exaltationem at ♀ rursus in ☿ Δ id ☿ est signum. 38. DEXtra māmā. Hippocrates aut nō propter usum cōmodūq; bellicum uult ipsas māmam abscindere: sed quo ualidiores efficiant partes dextras alimentū capientes ubi conseruatae sunt. 39. COMMunicantes fere quinque planetæ dominatui uespertino. ait aut ☿ uel ♄ uel ♃ & in aliis quadripartiis eosdem obtinuisse domiciliorū dños at non ita ī fulxionib⁹ quilibet gaudet habent enim ☿ & ♄ innotoborholibyco propter ☿ & ♄ uespertinos ♄ & ♃ in notopeliotico ob anguli oppositionē ob uespertinum ab ripientes figuramentum. 40. IGI Tur habitationis consociationē. Quattuor quadripartiorū doctrinam cōpleuit de eis docendo q̄ uniuersalia quæq; particularia. at nunc aliud quiddam uult nosci opportunā ponendo quæstionem exponit nāq; cūctas iam dictas regiones breuiter sola nuda noīa ex iam demonstratis proditurus deinde nō in uniuersum quadripartia exponit regionis neq; in uniuersum Δ proinde ex his oībus facilem facit quærenti inuentionem enumerādo regiones adiicit alias quasdam ad determinationes congruentes adhærentibus. 41. EXPositio ascendentū regionē. Cōsidera inquit in regionibus & fulgentes ascendentes per signa quibus substratae sint regiones aitq; ex illorū proprietate ei loco inesse considera inquit Solem & Lunam & horoscopum quod si ne queas inuenire a principio in quo exposita sit quære situm accedentis regionī uel tum regis uel tum dominantis & cape genesis quod fuerit illius tanq̄ loci genesisim. Hocq; nobis tradit Ptolemæus oportere in qualiscūq; loci accessu nostro quærere splēdidioris & imperiū habentis loci genesisim. medium nāq; cæli spatium p̄portionem habet cū ciuitatis horoscopo & circulo. at non simpliciter capiendæ sunt hæretes cælo stellæ uerum quæ uergant ad signorum positionē & compræhensos sub circulis descriptis per Polos signiferi hæc nimirum in canone per discemus. 42. AGGReffus ad uniuersalia defectuum præiudicia. His ita comparatis cum dixerit uniuersales locos & particulares æquum putat memorare circūstantias quæ memoratis adueniunt locis. Hoc nāque in eis quæ antecesserunt consequens demonstratum est. post id gratissimum subdit præceptum de ipsorum præfagio. q̄ profecto causæ bifariam diuiduntur inconiugationes eclipticas hoc est in coitum & plenilunium in his nāque defectus constitere & in stellarum factos accessus ubi quadratam uel oppositam faciunt figuram præcipue cum stationē fecerint. at præfagia in quattuor diuidunt. præfagienti nāq; opus est locū dicere tempusq; in

tempusque in quo genusque patientium horumque rationalia uel rationis expertia & huiusmodi quadripartium aut praedicti quale esse debeat locumque de quo debeat contingere.

43 DE Digestarum regionum consideratione. Considerandum uero signum in quo contingit eclipsis & ex ipso triangulum & adherens quadripartium. nam circa regiones quae sub quadripartio dicemus consequi futurorum praedictum quod si insuper uelimus magis particulares quaerere locos affectus regiones signi solum capiemus. sin autem ciuitatem ipsam uelimus considerare utendum genesis ciuitatis ut iam dictum aut etiam regis uel imperantis & incidemus in genesis ciuitatis comparabimus nimirum horoscopum & loca luminarium ei quae eclipsis. ac si inuenerimus haec sub ipso quadrangulata pronuntiabimus circa illam maxime contingere ciuitatem sin non fuerit genesis ciuitatis a medio caelo duntaxat dominantis quadrata & oppositiones eclipsis quaeremus quoniam continget at quo id inueniamus debemus praenotare centra ut in genesis eclipsis quae per horam annuaque tempora quae facta ex eleuatione. haec nempe canonis praemanibus habiti sunt praeccepta. supponat autem ut iam dicta iuxta aequalitatem horae eclipticae sint ut quot horas perdurat eclipsis. demus igitur tris horas eclipsim perdurasse. si ea sit lunaris dicemus ad tris menses dñari ipsius praedicta. sin solaris sit eclipsis tris annos pro mensibus capiemus. sed quia non solum quantitatem scire expedit. uerum quod ualidissimum & actionis recens discere. consideranda ut diximus eclipsis sunt centra. ac si inueniatur signum in quo eclipsis contingerit horoscopo appropinquas ipsi dicemus in prima tertia parte totius temporis. sequetur praedictum. sin autem in medio caelo fuerit prope ipsum δ bina tertia temporis dicemus propter ad binas partes. Si uero in occasu fuerit prope ipsum ad tertium quadripartium ipsius dicemus prouenire hoc est emergere in ultimo tempore. nam quae sub terra eclipses non ad nos attinet quoniam nobis obscurae sunt at si debeant euenire tertio parte scire necesse est quod in hoc ipso tempore acciderit remissiones & intensiones considerare igitur conuenit qui tum facti coit aut plenilunia nam si in eclipticum inciderint signum aut in quadrangulum dimittentem extendunt. nam alioqui remittunt casum eodem modo etiam faciunt stellae eclipses remittentes & incidentes. nam stationem facientes orientales factae uel ad dimittentem uenientes uel quadrangulatae intendunt diminutionem namque exercent cum sunt ablatrices & occiduae.

43 IPSIUS initiationis memorauit prius capitula qualia & quot sint circa quae praeficiens de eclipsibus effici debet initiationem igitur uocauit ut praefigium quod sine praecedat protelesim uocat futuram praeficiens tempus significationum.

44 DE Tempore orientium non ait significationes eclipses sed eclipsium factas mutationes. Scire namque quando contingat eclipsis praesentis traditionis non est sed canonis praemanibus habiti & instituentis quantitatem non dixit qualitatem sed adiecit praestituentis. nam inuenire quantitatem eclipsis ad canones attinet inuenire autem quod diu duret ab eclipsi actio praesentis traditionis est ut mox cognosces.

45. FIRMITAS. Interpretat quibus sint firmistat H & B hi namque cum M possunt oppositioe Solis abesse.

46. SENSIBILIORES. Sensibiliores sunt in excessu & in parte existentes & plurimam sphaerae partem admittentes. De phosphoria. Phosphorias nominat signa in quibus sunt lumina non solum enim opus est ut iam didicimus horoscopum quaerere ciuitatum sed etiam lumina.

47. SVB eodem namque tempore. Hoc praecceptum commune est tam solaribus quam lunaribus eclipsibus omnis namque eclipsis reipsa non hora una in omni loco contingit sed differentibus.

48. OMNIS motu celeri non eundem diu tenet locum. solares namque non ob magnitudinem id pati uidentur lumen namque solare licet deficiat confestim resplendet id namque euenit ut in subito spectantibus hi namque & cum aer densior fuerit uisum operit possunt diutius uisus radium mittere nec praepediri ab aeris circumfusa crassitudine.

49. ECLIPTICAM horam & poli eleuationem. Quonia igitur inquit demonstratum est non eadem hora eclipses in omni apparere loco quaelibet suam habeat horam necesse est. Opus est igitur horoscopum & alia centra in quauis non simpliciter neque ex coniectura. Sed iuxta rectae sphaerae disciplinam quam eleuationem uocauit. Polus enim sensim ab humilioribus in sublimiora eleuatus rectissimus efficitur ut imolari sphaerae positione. sed age paucis inuentionis tibi disciplinam expediamus. Considerandum igitur clima capiendique sunt adherentes numeri horaeque quatenus eclipsis coepit apparere inde numerus componendus tempore horae & ascensionum quod redusque totus numerus sub quo dodecatemorio spatiumque sub eodem climate exstant illudque dicito esse horoscopum numerum iducendo in sphaeram rectam quae sub quod cadat dodecatemorium ac parte & id medium caelum compies ad

lib. 2

dimetientem his reliqua bina climata. sed hæc oīa conticuit utpote in suis locis de eis differens. 50. EXTendit in umbrationē. Ne quisq̄ in asseruatione actionis tale audiat idq̄ qd̄ inuenire expedit ī canone discamus & ob hæc duo ut ex canone præcognita ī hanc partem accedere. 51. EX Habitudoine ad centra. Tempus actionis ac intētionis ex habitudoine ecliptici loci q̄ est ad centrū capitur ut iam a nobis dictū in præcedēti inspectione. 52. IVXTA primū quattuor menses. Vt in anno capit exemplū uerbi cā & per hypothesim. nā cū sint tria centra in tres partes distribuit tēpus & primo primā attribuīt partem secūdo aut secundā & ultimo tertiā. 53. CVM per cām quia sæpius remissiones fiunt & in ipso tēpore quadrimestri quærendū est si incidūt tum cōiunctiones luminariū in eclipticū locū uel præsentia uel cōfiguratione uel extremos noctis faciēdo præcedētia hoc est auferuntur. at non oībus congruit extremū noctis sed eis q̄ possunt abesse statu dimetientis. 54. DE Genere dispositoꝝ. Cum dixerit de tēpore nūc se ad tertiū transfert capitulū qd̄ est de qualitate generis quo usi poterimus dicere circa q̄lia cōtingat ab eclipsi dispositio. Est aut̄ capitulum difficile ob multiplicē signoꝝ diuisionem & stellæ domicili dominæ signorumq̄ uariā distributionē. nam quia nobis cōtingit suadentiū conformatio & sua signoꝝ pprietas. Eclipticarūq̄ & sequentiū cētrorum ut ascendentū & consequentiū signū eclipsis uerbi cā centroꝝ suscipientiūq̄ dominas domiciliore stellas eclipsis & sequētis centri par est ut tibi tradamus disciplinā qua possis inuenire domiciliore dños locoꝝ iam dictoꝝ & formationes & signoꝝ suas proprietates. cuncta erunt cā propositi prælagii nec nos latere oportet etiā hærentes cælo stellas dominas fieri domiciliore. Exponemusq̄ tibi disciplinā hoꝝ inuentionis. pponatur aut̄ prius uagantiū ratio necesse nimirū est eclipsis & sequētis centri aut unū & eundē esse domicilii dñm aut duos aut plures & aut unum ī utroq̄ centroꝝ aut duos si igitur unus fuerit ambo non locoꝝ domicilii dñs considerādo signum in quo is est formā suamque eius pprietatē dicemus quale generis ppriū. sin aut̄ non is ipsos cōprehenderit sed alter quidē ipsoꝝ plures habet rationes ex sese illū præiudicamus sin aut̄ ambo easdem habent rōnes præcellit qui eclipsis est dominus. si plures duobus inueniant æqualesque habere rōnes quæremus in ipsis qd̄ cōmodius ut quis ipsoꝝ in supra terram hemisphæro quis obiectus & quis orientalis qd̄ si hæc fuerint cōmunia in oībus pferemus factionē neque enim fieri pōt ne inueniat̄ ex dictis ulla differētia sunt profecto rōnes sicut debent intelligi domicilii dñatus dñi contactu & de fluxu ad eclipsim non dubium quin etiā ad centrum Δ domus exaltatio termini. hærentes utique cælo stellas capiens unus in centro lucidas & in parte eclipticæ. Capiuntur sane modis nouē quos par est ut pronunciat̄ in constructione pdiscere. Quoniā igit̄ domiciliore dños inuenimus age signoꝝ quoq̄ diuisionē exponamus. tertia quidē hæc est aliquādo quidē a forma aliqñ aut̄ a positione & aliquādo a pprietate. 55. ORDiamur a forma terrestri aquatica. uitæ ancipitis uolucris. Signoꝝ igitur quædā sunt terrestria. quædam aquatica quædā uitæ ancipitis alia aëria terrestria quidē V . Π & quæ talia. aquatica. Pisces uitæ ancipitis Cancer. terrestriū alia rōnalia rationis expertia alia. Rationalia quidem Π . III III reliqua rōnis expertia. quorum quædā sunt fera quædā mitia. fera qdem Ω . III mitia aut̄ V . III & talia ferorum aut̄ alia sunt gressuta. alia serpentina. aq̄ticoꝝ quædā fluuatiua. quædā marina. X . quidē marinum Cacer fluuatile mirari te nolim' si in præfationibus diuidendo in primis usi fuimus exemplis nā inde multa prouenit explicatio ut iam præmonuimus ubi de domicilii dño locuti. aërioꝝ aut̄ quæ erit diuisio cuncta nāq̄ aligera sunt ancipitis uitæ. sufficit enim genus qd̄ ex ipsis qualitātē a positione uero in duo quispiā fecerit sectionē in totidē nāque etiā signoꝝ positio dirimitur in septētrionalia in meridionalia & tropica & solida & bicorporea. considera igit̄ formā signi ecliptici suscipientis domicilii dñm & ad formā expositionē dicas generis esse qualitātē. 56. EXEMPLū. Exemplo quālibet ductæ diuisionem tibi demonstrare temptabo ut si signū humanā habeat formā de hominis fore quod uenturū dicitur sin uolucris formā ut III de uolucris p̄cipue q̄ humano uictu alunt̄ ob III sin de māsuetis ut de bobus uel eqs ut in V uel III si fera ut in Ω de feris aliaq̄ eodē mō. ueꝝ de positione etiā mutem' Π & III & Ω in septētrionalibus partibus positionē hñt dicemusq̄ ab hoc circa terrā iuges ferre mot' at I & II & III positionē ad meridiē admiserunt dixeritq̄ quispiam ob hoc improuisos aquarum fluxus at in tropicis existentes & æquinoctiis

æquinoctiis cōiter quidē circa aerē significāt mutatiōes & in quolibet horas speciatiu
 uero circa in quolibet pducta ut inuerno tpe q̄ de germine stirpiū tū enī incipiūt germi-
 nare stirpiū extrema. i hiberno cōsumati fruct⁹ & ipsoꝝ collectus in altusq; eodē mō ita
 tropica magis turbida & pestē minitātia dicim⁹ ob reꝝ humanæ iugē mutationem at
 solida fundamētis obfirmata ob uigorē & soliditatē: ut bicorporea hoībus & regib⁹ ob
 duplicē habitudinē: rex enī erga subditos & subditi erga regē ita hñt. Dirimēdo igitur
 formas signorū suosq; ipsoꝝ modos q̄rit in oībus modū quēdā. Cōplēdo circa q̄litate
 generis capitulū circa quā ætatem cōtingat prælagii iudiciū discreti generis num cir-
 ca primum an secundū an tertium & utrū ualida sit facta affectio aut iminēs. primum
 itaq; inspiciemus excentroꝝ & ecclypsis habitudine. Si enim plurima horoscopi euene-
 rit ecclypsis circa media & primā ætatem eueniet casus: si in medio cœlo in mediā æta-
 te si in occasu circiter senilē ætatem: nam ultimū cētrū nempe occiduū a fulxione stel-
 larum: nam in solari ecclypsi oriētales ualidissimū indicāt casum: uesptini porro contra-
 rium: in lunari autē uesptini ualidi ut oriētales ibecilli. 57. FORMATIONIS ac sui mor-
 ris. Differt enim formatio a moris pprietate q̄ formatio est p formā species & expres-
 sio: moris autē pprietas & sua cuiuslibet natura in quouis qua signoꝝ alia: alia terre-
 stria: aquatica alia sunt. 58. QVOD de ecclypsi. Centrū ecclypsis nō dicit ecclypsim
 præcedens causaq; manifesta nam in pcedentibus cētris nec dum fuit at insequētibus
 quenadmodū igitur in centro qd̄ sub terra nec dū fuit nullā habet habitudinē eodem
 modo & in pcedentibus cētris ipse aut tibi manifesto dicit q̄ ante ecclypsim centrum
 sequens est & ipsius sequētis centrū intueris quæ uult qd̄ ecclypsis est iuxta pxime cō-
 parentes attactus uolet memorare rōnes qbus domicili dñatū cōsequunt stellæ signo-
 rum quarū una est p attactū & effluxū: at q̄a attactus & effluxus duplex est unus qdem
 per præsentia alter p figurā quæ in eodē ferre signo apparet. 59. SI Vero non ipm ex
 hoc igit manifestū q̄ prius ut uno existēte domicili dño cētroꝝ nō accepit solū qd̄ si
 mul cceptū sed simul cū eo domicili dominatū adeptū alterius nēpe ex centris. 60.
 VT MARIS epicētrum. Non dixit epicentrū: sed epicētro reꝝ q̄ est magis epicentrū:
 hoc est melius cētro meliora siquidem supra terrā eis quæ sub terra: si nō ita discernatur
 ponamus tum cōmodius cōcludēdo quale uero sit cōmodius didicimus si ita ambiga-
 mus ad factiōnē trāseamus. 61. LVCIDIUS nō enim simpliciter neq; neq; utcūq; hære-
 tia cœlo accipiemus sed lucidius adueniēs centrū declinatē hoc ē in qua facta ē ecly-
 psis excessit nonū locū. illic enim diligētius factū intelligemus ut expedit in quouis igi-
 tur assumptorū trium capitulorum & tribus modis capit hæres cœlo pcedens in ortu
 uel ex ortu tribus enī existētibus capitulis & tribus modis quolibet sumpto oēs fiunt
 nouē. 62. NON accepit ut sequēs cētrū sed cōticuit occasum siqs enim accipiat hoc
 centrū ut sequēs inuenit sub terra ecclypsis ut nihil nobis cōuenit ut in totū nō. n. ex si-
 gnis hoc solū cognoscimus sed ēt ex surgētius difformatiōe. 63. IBI aut hoc max iē
 a rōne abest nā p̄ priuat qdam hñs pellē in humeris cū alis hñs ppportionē. 64. HO-
 rū nāq; qdā sunt p se humanæ faciei & aligera qdam ad suꝝ humanū aquarius cōueniē-
 tia & pisces. ♃ igit ob aquā quā fundit e uase at. ♃. qd̄ sint iouis domus hoc est dolci-
 num aquæ minister. 65. AD argo. Historia historia ait ipsam & in mari & in fluuio in
 ægypto tñ ipse in ægypto accepit. at tu nō solū in ægypto si tales hēt locos simile capi-
 as nec nō æqnoctia q̄a æqnoctia in partes diuidūt æquales noctē diēq; at æqualitatis
 inqt allatores q̄ munē hñt sacra uero circa fructus. Iam incipit docere circa quā ætatem
 contingat affectio. Capiunt trib⁹ ætatibus: proportionē hñtia capitula: & circa fructus
 idē cōtinget. Proportionē. n. hñt cū priā ætate q̄ nup excreuerit & circa q̄tā ptē sp̄ cōtin-
 git sed aliqn̄ qdē plus aliqn̄ aut min⁹ qd̄ & in minori te uult docere q̄ namque cōtra
 naturā sunt figuris uī minuūt alii aut a natura i ipso fiūt ualidiores. 66. DE q̄litate p̄i-
 dicii. Quartū capm̄ ad q̄rtū ultimūq; puenit capitulū quo cā idicat a p̄iudicii q̄litate
 hæc species duplex diuisa in speciei suam pprietatem opus est nāq; nō solum dicere
 tale esse sicut bonū uel malū sed & hoc bonū & hoc malū. ait aut pri⁹ ut p̄tionē q̄piaꝝ
 & pnūciatus: diuisio igit talis est stellæ inqt quæ alia toti⁹ p̄iudicii sunt effectrices:
 alia aut qualitates nā luminaria totū absoluūt ipsa si quidem sunt q̄ ecclypses luminū
 indicunt: alia domicili dominatum habent q̄ ex ecclipticis iuenitur locis: eccliptici

autē loci sunt luminū & taliū : Cæterū & robur & ibecillitatē lumina uagis stellis præbent ut iā dictū: at qui uagæ & herētes cœlo qualitātē præiudicii faciūt at pronūciatus pius sanctusq; est huiusmodi. 67. SVBnectit porro ne putes appellatiōes de stellis sūptas in ipsis eēntiis sumi sed in qualitatibus qd̄ sane in signis ac hæretibus cœlo opus est intelligere: secundo in iis est pronūciatio q̄ opus sit cōplexiones non solū facere uagas ad se inuicē sed etiā erga signa necnō erga hæretes cœlo stellas quæ cū ipsis cōsurgāt: notæ nāq; sint horū oīum cōplexiones. qm̄ igitur de his satis longū sermonem habuimus. age inspiciamus qua demū disciplina qualitātē præiudicii possimus inuenire considera inquit domicilii dñas stellas & per se cū aliis figuratas. ac si iueniat habitudo in ipsa inspecta talē dicito ēt præiudicii qualitātē: ipse autē tū ex simplicioribus orditur præceptionib⁹ ut enī uno solo inuēto domicilii dño & figurata ad aliū scribit præiudicia cōplexiones ad se inuicē hærentiū cœlo & ad signa & ad pariter cōsurgentes. quia infinita res: obticuit reliquitq; artifici p se iudicandū. manifesto autē cōsumationes scribit: facileq; ex ipsa hac capiemus dictione: nō ergo longius pferenda p̄ceptionis inspicendæ oratio. at quæ in dicendo minus obuia explicare moliemur in utroq; p̄iudicio boni inquā & mali nec enim satis artifici nosse qd̄ honestū uel inhonestū sit sed etiā qd̄ suū cuiusq; ut tale bonū malumue. 68. DOMInātia loca. Didicisti q̄ sint loci dñantes eclipsis & sequētis loci. 69. COMplexionisq; ad se inuicē & locorū. Inspice ut domicilii dños te iubet cōsiderare uelut ad se inuicē ferunt aut ad alias aliquas uagas & quam habitudinē habeāt ad domos in qbus sunt hoc nāq; artificiosum & ad particularē idoneum inuentionē: dixit nāq; supra ut orientales existentes ad ☉ in solaribus eclipsibus sunt ualidiores uespertinæ aut imbecilliores & cōtra. 70. DE STellaꝝ facientiū potestate. Ad lunā uagasq; cohabitationes ad uagas nāq; assumens hæretes cœlo dic cui libet cōplexionē in introductione ut in primo libro. 71. PROprie quidē de hoīe Intueris ne ut custodiuit duplicē præiudicii speciē: dixitq; q̄ i totū facere cōsueuit quæ autē p̄prie h̄. 72. FVgitationes. Nam fugaces & defluentes occultant & p̄spicuos ipsos efficiunt. & occultū tenebrosū stellæ huius p̄priū. 73. A Quibus utibiles. Hoc inspiciamus in reliqs eueniens cū ad quadrupedia usq; penetrat malū utibiles nāq; cōplexionem ipsorū absumūt 74. SERpentiū cōcernit. Circuitus nāq; terræ in duas partes ob imoderatā frigiditatē coeunt inuicē & multitudine hoc modo genus eclipticorū aīalium causā corruptionis hæc efficit stella. 75. REFLVxus. Non tanq̄ p̄prie effectrix sed clam gaudens suffusionib⁹. 76. AVT urucis & locustis. Significare opus est ut bruchū non cōmemorauit. tā & si sœmina ledere cōsueuerunt sed illa utpote fragrantia & marti feruido accōmodat hæc autē utpote humida h̄ stellæ. 77. IN CONtrariū delatorū ut ēt p hoc h̄ aduerset cōplexioni ille nāq; augmentū corruptibiliū facit aīaliq; hic uero eorundē facit diminutionē. 78. Præcipue iuueniliū. Hoc ē uiridiū ætate h̄ q̄ dem senilē tribuit ætatē simpliciter extendēdo. 79. COHAbitat cum illoꝝ naturis. Inuenitur enī de ☿ cōmunis esse naturæ stella figuræ uiuentiū qualitātē imitat. proprie autem est omnium magis simul efficiens quia cōtingit ipsos quandoq; simul figurari uerum aliam non subire complexionem necessario scribit qualis ipse sit per se naturæ est autē inquit celer & mobilis & actiuus & facilis fabricæ & si ad beneficium ferat ad bonum efficiendū se conuertet sin ad maleficum actiuum & mobile suum quicquid ē conuertet. 80. ARIdorum & diurnorum. Nō quod diurnales morbi sint aridi sed qd̄ ut demonstratum est ut ostensum est aridus uel humidus natura tales facere morbos cōsueuerit. 81. ET Celeritatem circulationis. Nam ☿ ob naturam flagrantem hoc demonstratur quod apotelesmaticum. at ☿ horum effector non sua causa sed quia celerimus motu. 82. PROprie suæ naturæ affecutus singula. Cunctæ doctrinæ circa res fiunt simplices quas clarius affecunt quales circa cōpositior sunt difficiliore. Cōpositorū nāq; mixtiones satis possunt sermonū i expientiā parere id cōtēplatus Ptolemæus ipsorū artifici relinqt iuentionē simplicia nāq; discēs pōt & cōposita iuenire q̄ qd̄ sint infinita manifestū eē poterit inde q̄ fiāt mixtiones ad domos ad se inuicē & ad ortum hærentium cœlo. hæc dicendo & quodā modo docendo totū p̄positum alia quædā simul magis necessaria ac ad p̄positū tendētia in porationū ordine exequit primo qd̄ ut cognoscendū est si qui inuēti dñi apotelesmatū ualidi sequuntur an ibecilli. secūdo ut opus est

ut opus est. & quomodo geneses compatibles cum eclipsibus inuenire & rursus ut in aliis disciplinis cui propositum capiat. opus enim est domicilii dominam stellam aut beneficam aut maleficam esse ac si benefica sit aut malefica uel proprie habebit ad illam regionem neque super excedet. 83. SVB contrariorum factione. ait etiam maleficos aut igitur iacebunt sine domo & superferentur at si beneficus uel etiam domestice ponatur neque superatus protensam habebit utilitatem. non simul habitantes & super euadentes in minutam & debiliorem habebunt actionem. at malefici contra non simul habitantes neque simul domicilio dominantes regione deteriores fiunt in ledendo at domicilii domini minus offendunt. consideranda aut in parte compatibles geneses hoc modo. considera capitula geneseos modosque luminarium si hi fuerint inuenti in locis eclipsium manifesto compatentur quod tali eclipsi genesis. 84. CASV eueniens quodlibet. Accidit aut cum non solum ipse solus inueniatur suam imixtam habens potestatem nerum etiam cum in hoc & in suo fuerit signo. 85. ITA multifarie intellectus. Considera namque ut multifarie inueniantur opus est stellam capere ad aliam stellam & ad signa & ad solis figurationes & adherentes caelo stellis & ad horizontem infinita namque in uersibus infinitis non suffecerint dena milia contrariae factionis. 86. DE Superuadentibus. Superuadere dicuntur stellae cum pauciorum sunt partium superuadi uero cum plurium uidetur namque per se in ipsum ferri paucioribus contrariam uero dicit factionem maleficorum nam si inueniatur maleficus etiam adherens factioni & praecellens duplicabitur malum at offensoriae contrarium patiuntur beneficis: malefici qui sub cohabitatione illi namque explicatam habent actionem hi uero imminutam idem patiuntur & in superuasionem. ambo namque diminutionem sustinent. hoc uero accidit ob cohabitationem quae boni alicuius effectrix. 88. HORUM tutissima & si horum oppositionibus caeterum & si quadratescunt scire oportet mediocrius esse in signifero ferri quam particulariter quoquomodo euitare namque non est & ualidiora sunt talia. 89. DE Coloribus eclipsium & cometis ac tabulis conficientibus obseruanda disciplina erga uniuersales circumstantias. In uniuersalibus circumstantiis capitur doctrina ut compleri uideatur. nam accedit quodlibet dictorum quattuor capitulorum. at complendo praecipuum quoddam dicit gratissimum quo possimus praesumptorum imprimere cognitionem utrum recte uereque domicilii dominum inuenerimus an ne & ex quo uniuersale completur praesagium. Considera igitur inquit quod eueniunt utimur aut in ipso corpore aut circulo corporis deficientis fit inquam quandoquidem specie uirgae aliquando etiam aliter ut corona & id genus cumque inueneris atrum colorem dicitur esse nota & domicilii dominatus in hanc refertur stellam & sub uiridis idem significat nam in tali complexione dominatur nigri mixtio sin albus color. & si alicuius dictorum consentiat domino domicilii significantium colorum firmiore tum habebis inuentionem. rufa ad mare, referunt sicut flaua ad mare ac uaria ad mare non id modo sed etiam aliud est maximum praesagium quod tibi cognoscendum. potueris utique considerare eclipsis magnitudinem partem illam considerando circa quam est ob tenebratio atque opacitas atque ita definiendo & an in omnem substratam regionem concidat an circa partem & quam partem considerando namque partem suppositam omnino patefacit casum. 90. DE Cometis. Secundo loco scribit praecipuum in primis necessarium huiusmodi quia namque pronuntiauit de omni uniuersali casu fiuntque uniuersales non in eclipsibus sed in consistentibus in aeris transformationibus ut ensis faciem habentibus & simulacrorum effigiebus taliaque iure de his quoque loquitur quo ex omnibus uniuersalibus possit efficere circumstantiam. Cuncta igitur inquit haec umbrosa phantasmata martialia mercurialiaque sunt expedit igitur his prospectis qualitate praetudicii ex eis quae dicta sunt de mare & mare pronuntiare regionem uero expositione quo namque reclinata fuerint extrema uisae rei praecipue si in quas partes comam habeat id credibile sit esse ex figurae formatione Nam si figurae sit expers circa homines dicitur. sin fere effigies circa feras. si torres circa stirpes quaeque ex stirpibus. tempus aut quantum actio ex tempore cognoueris in quo apparet exiguo enim apparens tempore breuis erit actio. longo aut diuturnum erit apotelesma. at ex ad solis figuratione cognoscemus utrum cōfestim an longius eueniat apotelesma. actionisque principium cum sunt matutini hi namque ante solem cōparentes orientem celerrime euentura significat significatumque erit non multo post. Vespertini aut post solis occasum appaerentes tarditateque significat. praceptor aut noster aiebat torre quopiam uiso minari circa ligna

uenturum aliquid ut circa nauigia ut in actio promontorio bellum nauale fuit Cæsar
 ris aliq; talia miranda memoratur dic quado tali causa sedanda sint cū tales figuræ ab
 soluentur ex ☉ & ☽ cohabitatione inuenito tū ☽ præsidem dixitq; ad ablationē usq;
 eius permansurā uim atq; ita fuisse expedit igitur considerare prope ☽ & ☉ ablationē
 ac dicere quoad phantasia permāeat. at in ☿ natura dictis ne quis cōseat superflue hæc
 dixisse cuiuslibet usum scribit unde non simpliciter dixit in ☿ natura sed dictis adiecit
 quoad fuerit inclinatio circulum capere opus est ac si partes cernamus supernas colorē
 habere dicito fore apotelesma circa septentrionales partes sin circa inferna circa austra
 les si circa anteriora circa orientales sin circa posteriora circa occiduas. uel doliorū hoc
 est hydriæ doliorum fiunt sane tales species multiformes fideliaq; animalium uariarū
 stirpium habentia deformationē & his conuenientiū adueniunt. namq; in bellis inter
 neciones. interitus. obsessiones quæq; id genus intemperatis aut statuum. ruinae: morbi
 pestes: interitus quæq; id genus. ob enim signiferi partē quattuor sunt in præfagiis cu
 stodienda primū locus in quē euenire contingat. secūdo genus circa quod debeat eue
 nire. tertiū tēpus in quo euenturū præfagiū. quartū qualitas apotelesmatis in qua de
 beat primordiū esse apotelesmatis. species utrū martialis an mercurialis sit a punctorum
 punctoꝝ cognoscemus. 91. DE ANni numenia. Demōstrata disciplina circa uniuersa
 lia est ei intentio in toto hoc libro uniuersales circumstantias tradere & ipsarum præ
 fagia id in uniuersum distribuens & iterū particulariter. ꝑcipue de uniuersali tractauit
 & cōplēdo de ipso doctrinā trāsuiit ē aut circa horarū eueniētes circūstātiās & circa an
 nuas numenias. q̄re aut prius qualē præcedere oporteat solariū reuolutionū neomeni
 am. nam differenter ipsam cōficiunt. alii enī inquit calendarū ut itali alii thoth mēsis se
 ptembris ut ægyptii ac alii aliter. quid igit inquit non est nō est i' circulo capere princi
 pium qđ si capere oportet unū in signifero capere nō poterimus. unus enim erit att
 ctus æstiuæ & unus hiberni & binæ aut aliæ æquinoctiorum punctoꝝ per quæ puncta
 fecat ipsum æquinoctialis erunt perinde ipsius quattuor principia V ☽ ☉ ☿ & rursus
 in ambiguitatē maiorē delabemur. alii namq; aliud amant. suere ꝑfecto quattuor opi
 niones alii nāq; arietē duxerūt præponendū q̄ humida essentia in hoc signo augeatur.
 affluit sane hæc qualitas etiā in ætate puerili prima existente ac alias antecedēte. alii ꝑ
 ponēdū causarū esse duxerūt: q̄ dies lōgissima i' hoc fiat signo ꝑcipueq; apud ægyptios
 hæc studiose exq̄sita numenia. tū nāq; etiā nilus oīum ipsoꝝ bonoꝝ cā iundat. alii por
 ro principium faciūt a capricorno non iniuria putātes q̄ primū augmentū dies in hoc
 signo cōstituat. Quoniā igit quaterna principia & rationabiliter assumpta consequēs
 est ut uir peritus cunctis utatur neq; ullū postponat quattuorq; ꝑficiat nemenias. nā si
 una sit anni hora unā neomeniā esse oportuit principiumq; unū erat subiicendū. nūc aut
 opus est præsciscētē in quo præfagio ꝑsciscere qualis sit hora utrū naturalē conseruet
 speciē an ne. erit autē hoc si factas luminū cōiunctiones in prædictis neomeniarū locis
 uel propinquis & uicinis cōsideremur & signoꝝ naturas domicilii dominatū habētiū
 stellarū ex harum nāq; habitudine figurationūq; factæ sua cuiuslibet proprietate etiā se
 quentes per horas casus cognoscemus. 92. IN QV Auis conuersione. Indicat præci
 pue neomeniā a solis motu capiendā. omne enim principium in solis circulari cōuersio
 ne inspicit. idq; inquit manifestū ex ipsius ui atq; actione. is nāq; rex oīum astroꝝ lon
 geq; potentissimus. 93. ET A nomine reuolutionis. Cōuersio nāq; ab eodē pūcto mo
 tus ad idē punctū dicit quoddā principium ē. duo qđā subiicit prius ex qbus opus sit ani
 numeniā inuenire ac solis motū & i' signifero locū nā quēadmodū multis existentibus
 stellis unū ad id petūt solē eodē mō multis existentib⁹ signis i' signifero uult magis ad
 hoc familiares de ipsis deligere locos ait retineri nō posse tāq; circulū i' spectū ubi nihil
 aliud i' his assumat. 94. VT PRins diximus. Docuit te i' horarū doctrina ut his affi
 mulant cōplexiōes ꝑportionēq; hēt q̄libet cōplexio alicui ætati redūdatq; i' hac hora
 hoc cōplexio ut i' aere humiditas ꝑxima dixit ꝑpe tpe quo futuræ reuersionis capiam⁹
 statim nō multoꝑost euenturū coitū uel pleniluniū. 95. ET ꝑcipue iteꝝ hoꝝ eclipses.
 Sæpe nāq; nō simplices cōiunctiones inueniunt quæ propinquæ cōueniunt: sed cū eclī
 psibus præcipue quæ subuersiones aeris in totū namq; dicēs ut quærere te oportet ꝑxi
 mos coitus plenilunia ue. deinde tibi uult dicere quo pacto opus sit inuenire qualitātē

apotelesmatum eadem est fere & in his disciplina quæ & prius ducta ut cum ad ea peruentum sit discernitur: rursus lumina ab aliis separat stellis datque soli uniuersale & robur. aliis particulare præueniens utique huiusmodi præceptum descripsit cum inquit ☉ & ☽ instituunt ac ut duces sunt aliorum ipsi causa euadunt eius quod totum in actione. hoc nunc quoque inquit ut ☉ est qui in totum facit horasque per significationes signorum conficiens per quas signorum unum quidem uernam habet proprietatem alterum æstiuam & uentos ac simpliciter ut diximus uniuersalia omnia is efficit particularia uero stellæ aliæ unde a sole quidem conuersiones ac mutationes uel etiã uulgares cognoscunt at tenuiores & reliquis uagis confectas periti soli intelligunt & solertes. 96. ITEM signorum quoque Subaudiendum ☉ facit quod is sit quo signum unum facit uer. alterum uero tropicum. 97. IN uniuersum iterum. Si namque discere uelimus quæ natura sit primæ horæ constitutio proximam capiemus coniugationem. sin mensis constitutionem in eo signo euenientem coniunctionem ratiocinabimur. 98. RELIQUUM fuerit. Opus est inquit qui uelit talibus curam iniicere summam cognitionem stellarum & signorum in primo libro particularius uero in hoc secundo libro quo ex dominantibus domiciliis stellis consequentes exequatur circumstantias. 99. DE PARTICULARI ad constitutiones signorum natura. Reliquum est ut dicat suas signorum naturarum proprietates quod duobus sit modis tum longitudine tum latitudine. ita namque stellæ consueuerunt in signis facere motus ipsarum hærentium celo stellarum non dicit pariter orientium sed ipsum signum complentium. ne enim quisquam ambigat quo pacto omnino unum signum uel unde habet uel unde habeat differentem complexionem ipse causam præoccupauit quod ex differentibus hærentibus celo constiterint non ex similibus ambabus complexionibus hoc est callido & frigido. 100. DE PARTICULARI constitutionum consideratione. His ita prius expositis. exaruit quodammodo ut conueniat particularia coniectare ut fere ex coniugationibus at non in primis uerum ut demonstraret necessarium esse ei qui uelit particulares nosse circumstantias præuidere alia quedam capitula prius differetur de ipsis præcipue oportuit namque scire neomeniæ principium seu principia & unum naturæ principium & insuper uidere uniuersales. & particulares stellarum & signorum suas proprietates ex horum namque mixto temperamento apotelesmatum sua proprietates deprehendens. est sane mirari doctrinam & facilem Ptolemæi distributionem. ita namque in totum secat exorsus ab interioribus apotelesmatis per media penetrans desinit in indiuiduis minimisque primo namque uniuersales coniunctiones considerauit eclipsium inquã. secundo loco particulares coniunctiones a quibus possimus non omnem gentem aut omne tempus nosse sed quoquomodo ac quapiam modificatione. deinde ad particularius procedit quo nosse possimus mensis constitutionem rursus non ibi consistit sed docet porro quo pacto pro hebdomada inueniamus circumstantiam atque adhuc tenuiorem ad tris dies & adhuc minutius quæ in hac ipsa diecula cunctorumque minimoque tempore horas ut peritus horam dicere possit in qua fiat circumstantia & hucusque sermo progressus insistit. neque enim relinquit adhuc temporis alia circumstantia. proinde admirari par est peritiã & facilem scientiæ traditionem Ptolemæicam age uero utrumquodque dictorum ut hæc paucis absoluaui opus est igitur præuenientes diximus considerare proximos uersioni coitus & plenilunia contingit namque quicquid coitum tum contingere quicquid plenilunium. tuum sane fuerit propria deligere domum dein horam inuicta coniugatione faciẽdo cetera ut iam a principio didicimus faciẽdoque cetera rursus eadem disciplina. Considera domicili dños quibus in locis sint nam ex locorum proprietate & domicili dominatum habentibus stellis dicemus futuram circumstantiam opus quoque est partium inuenire constitutionem: eodem modo coitus & plenilunia consideranda ne utique proxima tropicis aut æquinoctiis sed quæ facta in eo quolibet signo si propinqua tropici eueniens coniugatio sit coitus ex qua in quam ab omni signorum trino spatio discernimus: oes coitus capiemus in trino signorum spatio in plenilunium plenilunium in huiusmodi considerationibus mestrui in qua consideranda lunæ latitudo cui namque procubat uento ei dat ortum. at particulares circumstantias cognoscemus ad tris & septem dies ex ☽ ☉ que figurationibus sunt autem ☽ figuratiões tribus & parte quarta diei & septem diebus & parte: parte inquã ob totum mensem lunarem hoc est ☽ & ☉ uiginti & nouem hac parte absolui. Si igitur per hebdomadas partiamur menses quattuor erunt hebdomades. sup est autem dies una & pars & quæ relictum necesse est cunctis partiri hebdomadibus atque ita lunæ figuræ non erunt septem

duntaxat dierum sed & partis alicuius. q̄ si per trinarium partiamur supererunt dies ne-
 cesse ergo per trinarium partiri. Sciendum aut̄ maiores figuras lunares per septē dies eē
 minores uero per tris. sed age figuras. **D** exponamus quæ per tris fiant dies quæq; per
 septem sunt aut̄ omnes ut iam didicimus magnæ per hebdomadas quattuor est namq;
 coitus in prima diuidua inde pleniluniū & quarta secunda diuidua. inter has igitur fi-
 guras æquales numero his interiacent figuræ inter coitum & primam diuiduā media
 prima mestrua inter primā diuiduā & pleniluniū utrinq; surgens: media plenilunii &
 secundæ diuiduæ & coitus secunda mestrua contingit igitur figuras lunæ accuratius
 absolui intra septē dies. tenuius aut̄ tris & plus ut iam dictū. cum ergo uolueris dicere
 futuram cōprehendentis aeris motū status cōsidera in hac figura luna existente cui stel-
 læ debeat copulari & qualem uenti faciat latitudinē nam ex hęc cōplexione inuenies
 absolutā suā proprietatē cū diē uelis inuenire cōsidera fulxiones quas hærentes cœlo
 stellæ faciunt ad ☉ matutinas uel uespertinas tum nāq; contingit maxime mutationē
 absolui & cum epicētra adierint lumina in illaq; erithora in qua cōtactus fit huius stel-
 læ aut̄ transitus in centris qua enim hora unum horū aliquid perficit ea præfagiemus
 circumstantiā fore scire aut̄ opus est scripsisse monobiblū significationū hic memorat
 figurationes hærentiū cœlo ad ☉ & matutinas & uespertinas quas adeundo possimus
 hęc oīa ex ipso consequi in quouis quadripartio at in quouis euenientē mutationē ex
 in quolibet signo luna constituta aut̄ plenilunio disce. 101. **P**ROpe abeuntē tropicū
 ad determinationē. In primis necessariū hoc scribit nō opus est inquit utcūq; coitū uel
 pleniluniū capere. coitum proximū coniunctioni tropici capere oportet quæ ī ipso tro-
 pico cōtingat. pleniluniū aut̄ omne uniforme semper cōiunctionū custodire mirifica
 doctrina est quæ ita præcepta cum dixit necessariū esse etiā triū signorū spatiū tota con-
 stitutione & signorū singulorū. dicit aut̄ in quolibet signo & in ipso cōcidente cōiun-
 ctione. at non fiunt simul in eodē signo similis speciei cōiunctiones. hac de causa proxi-
 mam tropico capit hęc aut̄ erit in proximo bicorporeo at si aliquādo cōtingat in ipso
 signo circa partem unam erit signi nec opus est omnino in illo ipsam signo ratiocina-
 ri prætereuntis dixit quia tanq̄ iam procurentis uersionis. considera quem mensē.
 habeat constitutio unde non dixit prætereuntis signi sed prætereūtis puncti. 102. **S**I-
Milliter centra. Hoc est fere prædictis. oportet namq; capere ut iam didicimus partē cō-
 iunctionis & clima & ascensoria tēpora & horiæa: & ex his inuenire cētra & domicilli
 dominos æqualis ad solē accessus. nam in eadē parte lumina inueniunt & æqualitas
 est motus. quia hoc dimetientis etiā euidentius est. uidetur nāque aliqua recta linea p̄
 tensa ipsoꝝ ponderare motū æqualitatēque metiri ad has enim coniunctiones aliasq;
 ipsoꝝ iudicat figuras principalioribus ualidioribusque existentibus ut iam diximus fi-
 guras tridui præpositione & parte consistunt. at secunda mestrua trium dierū coitus &
 prima utrinque cōsurgens ante tris plenilunii. at secūda ob æquale Δ . ob hoc cū aliud
 dicere uideatur declarauit propositū. triquetra nāque figuræ nō aliæ sunt q̄ quæ dictæ
 & sexangulæ. mestrua namque sexangula figura cōstat. at utrinque surgens Δ hęc nā
 que cōsequētia esse sæpe ductū. 103. **A**Llæ lucidiores. Neque enim oēs quæ nō uagæ
 stellæ: sed magnæ. Sciendū est posse in cōplexu stellæ: nō lucidiorū uel nō satis micā-
 tium quēadmodū in uergiliæ una fieri qđ in lucidiorē ut ad quæ \mathcal{C} quæque refluxus
 nō ubique id sed in locis ubi hęc cōtingere cōsueuerūt refluētia ut ī mari rubro refu-
 xu factō effugium inuenit Moyses cū iudeorū populo ut ante dixit particulares circun-
 stātiās perite & elegāter distribuēdo qm̄ cōtingit aliqñ uniuersales aliqñ particulares
 uniuersalibus congruere de his determinat. uniuersalia enim inquit sunt ualidiora a
 qbus possunt particularia superari. Quod si aliqñ cōuenerit uniuersale cū particulari tū
 longe ualidior efficietur apotelesmatū imperiū. 104. **D**E SVblimum significatione.
 Cōpleuit particulariū q̄ in totū qđē erant sed adhuc ad magis uniuersalia cōparata par-
 ticularia noīantur. Vult autē in his aliud quos apponere maxime necessariū præceptū
 ipsam conficiens cōsiderationē nam sicut in eis quæ præcessere posteaq; dixit. de eclipsi-
 bus quædā p̄cepta dixit q̄ ad eandē tenderēt p̄positionē ita hic quoque cum particula-
 riū doctrinā cōplesset quædā descripsit quæ præcepta expleret præcedētia nēpe quo pa-
 cto possimus in aere notas insurgentes præsciscere ex sublimibus necnō ex consistenti.

bus figuris nebulosis. Consistunt aut hæc aut circa solē aut circa lunam aut circa uagas stellas uel etiam circa hærentes cœlo præcipueque nebulosas habentes cōstitutiones ut præsepe & id genus alia quomodo igitur in horum quolibet cōsiderabimus primo que a sole cōsiderare oportet ortū & occasum solis ac si uelis nocturnū præsciscere statum occasum specta qualis sit. nam si purus spectet ac sine nebulis consistat in ipso circulo aut circa ipsum sudū aerem prænuntiato. q̄ si nubes inuenias cōtra. sciendum quoque cum sol nō sudum indicarit statum aliquādo quidē imbres fieri quādoque uentos. id ex coloribus discernimus qui circa ipsum consistunt nam cū uarium habuerit circa circulum colorem assistentem uentos prænūciat præcipue si radii succensi fuerint ac quodam modo uibrent. significat aut ēt locū unde uentus flaturus est subuirides aut atron aut etiā aliter habens circa ipsum unum alterumue: tempestatum & pluuiarū est significatiuus at a τ non statum dices modo nocturnum aut diurnum sed etiā proxime futurum ut iam didicimus triduo prænuntiando. figuræ namq̄ sua ipsius cōmutant. cum enim tenuis fuerit circa se quicquam non habens sed pura uere apparens sudum statū significat. sin autem rufa colore fuerit præcipue circa ipsius circuli partem quæ luminis expers uentorū est significatrix. q̄ si aliis fuerit coloribus insignis nimbos magis prætedit. Colorum autem uarietas ipsorum indicat actionem utrum cum uehementibus uētis futurus sit nimbus necne. 105. EADEM & circa ea aliter significant a prænuntiando Te præterire non oportet quemadmodū circa \odot & circa alia sidera cōsistunt aliter circa solem quidem aut una nota aut binæ at circa lunam plures quod autem significant dictum est. at circa alias stellas consideremus ex stellis quæ sub illis necnon ex coloribus in ipsis euenientibus. considerare autem oportet ut iam diximus etiam hærentes cœlo nam cum magis perspicuæ lucidioresq̄ uel minus comparentes in complexu existētes uentos prænuntiat. quos inuenies ex ipsarum inclinatione neutiquā ab solis luminibus aliisque nouerisque aeris statum sed ab omnibus comparentibus per tempora uelut cometis & eis quæ ex his. Cometæ namque squalorum sunt significatores quidam uentos instruunt. 106. EXPLICANTES extensas & non diurnam modo uel nocturnam significare ante triduo proinde non simpliciter ipsam considerabimus: sed triduo ante uel etiam post triduum non enim quotidie. nam si triduo ante capias figuram facit. post triduum aliter. diximus namque in sole unam binasue notas at in luna tris & quattuor ut plurimum. 107. ET QVÆ plures fuerint. Cum diutius permanserint neque euanuerint ut prius dictum est. 108. Constitutiones. Dixit sæpe antea de coloribus partitusque ipsos uagis ut possit & de uagantium natura dicere ad illaq̄ te remittendo concludit orationem.

GEORGII Vallæ Placentini Commentatio in tertium Ptolemæi apotelesmaticon librum delectu eorum quæ præcessere uniuersalia.

Componit sese in tertii libri exordio ad demonstrandum ordinem & iteratam cōmmemorationem ex diuisione dictorum. nā disciplina uult demonstrare & quali ordine utatur in suis libris neq̄ utcūq̄ inducit doctrinam propositā sed consequentia quadā & ordine usus. nā quia inquit demonstratiuū est uniuersalia præire particularia nō iniuria prius cōsiderauimus cōpletis illis aliqd aliud adducere uel particulare. scire aut oportet ut apotelesmaticū ab astronomico alicubi differt. alicubi cōicat. differt qdē cū est p se pficiens ut iā ante didicim⁹ nō p se pficiens sed eget illius cōstitutōe atq̄ cōplexu cōicant uero cū circa eadē cōsistunt. nā circa alterū illa aliudq̄ cōsistit. subnectit aliud quoq̄ gratissimū: ex quot principiis cōstent uniuersalia & particularia p̄sagia nō frustra neq̄ ut euenit sed i uniuersali quidē querit principia ostēditq̄ quot sint demonstrat aut nobis ut nihil omisso ipsa adiit. at in particularibus nō idē significat sed libri intētionē docēdo utq̄ oportet necessario hæc tradidit. Vniuersalia igit nō unū hnt principiu sed multa. didicim⁹ nāq̄ i superioribus ut etiā ab subiectis locis oportere capi principia in p̄side. n. dixit colores tales ac tales & supflue ut uidet dicere consueuerūt ortū mūdi ægyptii ostendit nāq̄ principiu unū nō hnt. sed multa. at particularia & multa & unū: unū qdē a principio in ortu stellarū simul temperamentū qd cōcretionē apotelesmatici noiare cōsueuerunt multas uero quotidie stellarū factas ipræssiones & figuratas descriptiones & quæ.

cunq; sunt talia. 2. ET MVlta. Neq; enim cunctis imperat sed ut ex eis quæ plurimum imprimuntur. 3. POTestatem. Comunicationem ipsorum dicit quæ circa eandem inspicitur materiã ambo enim simul cõtingunt tam & si hæc inuicem dignitate differunt cæterum potestate cõmunicant recteq; huiusmodi dispositionem potestatem appellauit. nam consueuerunt præter materiam fieri potestates. 4. CAVsa errãtium quidem stellarum sol & lunæ motus. Admodum ingeniose utrunq; horum definit efficiens & prælagitoriũ. efficiens etenim est motus ☉ & ☽ aliarumq; * * causa uniuersaliter & particulatim hominibus euenientiũ casuũ. 5. PRælagitura ipsorum naturæ subiecto rnm uersio. Versio subiectoꝝ naturæ iuxta similibus figurarum accessus cælestiũ p circumfusum facta aere. 6. FERe. Adiecit sere intelligens non unum esse principium: sed multa: non enim ex solis eclipsibus præmonita cognoscimus. 7. VNVM & idem coeuntis iudicii principiu. Dixit supra singula & unum habere principiu & multa: multa quidem cõprehendentis: unum uero a tempore quo fit distributionẽ huius unius facit indicatq; ut eadem duplex est & putatur hominis progressus. cum cõplexu quidem quem semen appellauit. secundum quod est ex uersione: est aut partus temporis hanc non frustra fecit distributionem sed q; uelit indicare ordinem præceptoꝝ quo non temere scripta uideãtur neq; sine ordine. uolet aut cõparationem duorum horum facere principiorum estq; capere ex utroq; utilitatem quodq; oporteat apotelesmaticum dicere: modumq; doctrinæ quo debet cunctoꝝ particularium doctrinam facere. si quis igitur illam scire horam poterit seminisq; tempus tali tempore utetur principio ad corporis animæque prælagium utrum absolutum iri dicatur nocte uel utrum integrũ sit habiturus corpus an mancum & pingue an gracile & album an nigrum & id genus alia qualemq; animæ habeat morem agrestem ne an lenem & huiusmodi alia. q; si quis id tempus nosse nequeat ipsa ex uersione ad hæc hora utemur: multam namque ad semen hêt similitudinem omninoque inueniuntur stellarum figurationes tum admodũ similes. nisi q; non necessario præfari possumus de germine uelut ut diximus an perfectionem sit habiturum talibusque inhærendo. differit quoque de doctrinæ modo quippe non solus antiquoꝝ traditione particularis & disciplinæ experts sed uniuersalis & cum doctrina. dicemus namque ex quo loco quod consideretur capitulum & qualis stellæ: ueluti consideramus locum in quem dimittere iaculum oporteat quod dimissum stella. reliquum autem est cum plures inuectæ fuerint stellæ. Consulte accurateq; opus est ipsius constitui singularem distemperantiam. nam si inquit uelimus priscorum inquit doctrinam æmulari infinitos de hac sermones instituemus qui exitum habebunt nullum & immemorabiles erunt natura quidem iuxta idem semen. potestate uero etiã per accidens omittendo omnem ipsorum differentiam scripsit eis q; nosse ualeant. principium namque dicitur natura tum enim natura semen diffingit estq; dominantissimũ & uerum principiu id ipsum. potestate uero ex uersione sumptũ hoc est absolutissimũ. progressuque orationis audi dicentẽ ut unũ quidẽ seminis est principiu. alterũ aut hominis q̄tũ ergo differt homo a semine absolute inq; totũ a principio principiu. p accidẽs aut dixit nõ a philosophis petitũ sed q; eueniat. secundũ nãque est ordine & accedit primo põt & quis priori ipsum accommodare significato. sed quia uidet rei eiusdem nõ posse bina esse primordia tẽporaliter per se prius nimirum proprie dicitur principium. principii namque propriũ habet non habendo aliud ante se. secundũ aut p accidẽs accedit siquidẽ iam sumpto & accedit nepe casu quodã uel obseruante pro eo qd' est sensibiliter. multis namque mulieribus fit sensus perceptione cõceptio uulua perturbata & inse cõtracta corripienteque in exterioribus partibus semen circũ & in profundũ quemadmodum inquit Cleopatra obseruante ex mestrui ut memorarunt ægypti semel in mense mulieribus erumpere delligendo horam diemque ac si tempore purgationis conceptionem cognouere eum notarunt diem. sin secus rursus alium considerando diem expectarunt purgationis diem. 8. SEMel enim in principio. Ex hoc principio dicere possumus ad partum usq; demonstrat namq; q; si uideatur adiectio fieri auersione & extrorsus urgente aere. cæterum a principio iniectum semen custodit propriam ipsi? qualitatem. naturaliterq; mutat a principio ortum plurimum nam in priore non hominis habuit proprietates at hic respirare propter corpus manducare spectare quæq;

re quæque sunt talia. & si accepit cunctas membrorum figuras & formas nihilque ad figuræ descriptionem confert ipsi initiatio: sed ad lucem peruenire formam exitu faciente. aliud quoque maximū adiicit quod licet hæc non sint naturam tamen nō ut casus tu- lerit exitus erit sed ob similitudinem quæ a principio necesse est conseruari similitudi- nem ad configurationem a principio stellarum. Cunctas nō expedit sit nāque id supflūū utrasque coniectare. at nunc non ita habet. 9. DE Possibili in primo dixit libro amabile esse de diuinis ita rebus ad aliquā spectando magnitudinem efferre pronunciationē. 10. PRIScum quidē. Primi nāque ægyptiorū particularibus figuratiōibus plenam doctrinā conficiebant ut nimii & difficillime cōpræhensibiles essent imo inquit ipsi non memorā di ut Ptolemæus eas auersatur. recurrit autē ad uniuersaliter uitāda omnia & in diuidua faciendo tenuiora magisque particularia lectori relinquēdo coniectanda. traditiones di- xit ingressus uniuersalia pcepta ex quibus particularia queant inueniri. 11. CONsequē- ter. Consequēs significat comitē & ascitū. quid. n. aliud ordinē inuenire apud ipm cō- seruatum pceptorū. at significatiuū proprium est uniuersaliū dogmatū concidere nāque consueuerunt particularia concipere in ipsis. 12. OMNium naturam habentiū hoc ē possibiliū de quibus iam supra dictū est quod simul exerceant dicā inquit quod circa saminis p- cepta. Sed quia inquit nō semper tēpus utitur eisdē pceptis in tēporis uersione. at nō de oībus dicit sed de corporali cōplexione propriorū. nō utique etiā quod ante uersionē de ipsis pōt dicere. 13. DE Parte quod horoscopū facit. Quoniā primū oīm principiū ac radix ho- roscopus ab apotelesmaticis noīat. hoc igit aberrato cuncta cū ipso trahi in errorē ne- cesse est. eo correcto corrigi. Iure igitur solus Ptolemæus ante particularē enarrationē de ipso multā adhibet prouidentia ne temere & elaborata & futura texendo abiiciam? accidit autē error ab horoscopiorū perspectu. necesse nāque si solaris fuerit pter positiones uel pter gnomones aberrari multo tēpore de moto horoscopico gnomone aduētū ru- biginis densum faciēte. at hydroscopia hoc est aquæ inspectu pter aquā aqua nulla exi- stente natura cōsimili oīnoque pari sed alia grauiore. alia leuiore saliore alia alia dulcio- re foramineque pertuso subtensionis denscensente. solusque est astrolaborū circulis distin- ctorū uerus inspectus. at nō cunctis tum cognitus sed magis mechanicis. quo pacto igit- tur tum potuit inuenire partis horoscopū facientis doctrinā. latere nō oportet nō ipm horoscopū docere pronunciaffe: sed p canonē ipsius cognitū. nuncque p dictā doctrinam partē ipsam & scrupulū inueniendū. 14. QVO pacto horā inuenire oporteat. Cōside- ra igit sitne coitica genesis an pleniluniaca. partē ipsa duorū luminariū i coitica capiē- da genesibus, nō p se capiemus domicili dñm plenilunii sed cōsiderabimus num in su- pra terrā hemisphærio fuerit pleniluniū, an sub terra. & si in eo quod supra terrā ipm domi- cili dñm plenilunii capiemus. sin sub terra: quod est dimetiētis. non dubiū quin si noctur- num sit pleniluniū supra terrā sit. Quod si diurnū sub terra. necesse nāque nocte existente solē sub terra esse luna in dimetiēte existente supra terrā. cōsideratoque domicili dñam rationē ad signū illud stellā. nā si hinc ab fuerit quātum sit pars una tantū dicemus & ho- roscopū esse. Quod si plus cōperiat quod sit pxima. quod si plures pxime fuerint quod maiore ha- beat rōnem uelut domicili dñm particularē & horoscopū centrū enactū aut rōnem aliā hntem ad centrū. Quod si ad centrū easdē habeāt rōnes eā quod sit factionis pponen- dā existimabimus. Quod si oīum numerus partiū multū deficiat ab inuento horosco- po per redditas horas tum ad medium cælū doctrinā transfero & domicili dñm ad medium cælum numerūque partiū medi cæli exæquendo quod est * horoscopū quoque corrigemus sicut etiā ante i horoscopo inuenitur mediū cælū. nā ex altera parte respō- det unoque horū dato altere inuenitur capiēdo nāque hærentes numeros in recta sphæra parti medi cæli eos afferemus in quōsito climate habebimusque horoscopū hntem partē. 15. AMBORū luminū hoc est coit. Difficillimū uero admodū est is locus ut multos sal- li & hallucinari in ppositis cōpulerit. dicente nāque ipso considerādū in pleniluniacis ge- nesibus supra terrā existens luminare quidā arbitrati sunt tū inuentū i uersionis tēpore: at hoc nō ita hēt. sed in tpe pleniluniaco inuentū. inuenit autē i nocturnis supra terram **U**t in diurnis ☉ hallucinationis autem errorisque causa huius multis fuit dicti obscu- ritas tametsi in multis codicibus habet ita. Plenilunio autem supra terram existente

De gradu ascendens.

tempore uersionis in paucis nãq; admodum integræ habet ita tempore uersionis. nam si ita distrahatur non dubiũ quin supra terram existens in coniunctionis tempore queratur. Cætera uero in uersione. distraxit enim ob coniunctionis tempus. Ita denuum trianguli dominum non simpliciter capiemus: sed inuentum in tempore uersionis quando quidem si nocturna existente genesi coniunctio nocturna inueniatur uel contra alterum pro altero capiemus. 16. PER astrolabos non hos dicit expositos omnibus sed affabre factos quibus periti uti possint. 17. EX Differentibus causis & comprehendens transmutatum pariter cõmutat aquæ fluxus. ratione naturali quæq; naturam comites hoc est quæ consequatur sub natura constituta. 18. ET Fulxione aut figuratione. Figurationem quidem ad ipsum modum fulxionem uero ubi fuerit orientalis aut adiectus ita nãq; præaliis habendis sunt. nec est simul cuncta inuenire. 19. SIN duo plures ue prope habeant. Contigerit nãq; in eadem esse parte horoscopi ambos & contigerit non in eadem parte ambos æque distantes aut unum ante alterum pone æque profecto ab horoscopica distantes. 20. QVæ ad simile medium cæli. Si iquit inuenias domicilii dominum considera num multi admodum absit ab horoscopica parte quæ inuenta sit per canonis ascensiones. ac si inuenias proximum numerum partium ipso utere cæli medii numero & ex ipso inuenieris horoscopum. Opus est enim capere signum & partem & inducendo ad rectam sphaeram capiendõq; adhærentes numeros & ad clima in alterumq; reducendo considera ipsos & ubi deserint ibi horoscopum esse dicitõ econuerso q̄ iam dicta in horoscopo doctrina libris secundi. 21. HIS autem expositis diuisis geneathliologica. Quoniam horoscopum correxit & statuit principium omnis geneleos. reliquum dicere oportebat apotelesmata at hoc iniecit dicendo. Aliud uero quidam maxime necessarium ante horum expositiõem scribit quo docet quot sint capitula de quibus debeat geneathliologus differere. Inuenies enim capitula omnia ex diuisione nec est plus minusue inuenire. utitur nimirum diuisione tali. omnis itaque uniuersalis apparens geneathliologia aut est eorum quæ sunt ante genesim aut post genesim: aut in genesi: aut tum ante ipsam tum post ipsam: uerum quæ ante ipsam & post ipsam. simplicissima nobis & uniformia subiicit capitula. reliqua duo sunt diuisione multiplicia multitudinem nobis conferentia præceptorum. nam quod est ante genesim capitulum a parëtibus manat. Hi nãq; sunt q̄ uere præcedunt partum. quod aurem in genesi & post genesim quod de fratribus quorum alii sunt ante geniti alii ultimi alii per idem tempus. uel post ipsam genesim considerantur inde quod corporis est inde quod animæ & iterum quæ externa horumq; in ipsa genesi considerati quæ sunt corporis q̄rendo de anima aberit sermo. necdum enim idonea est rationalis anima corpore uti & adhuc quædam alia quærunt. qui post genesim quærunt non satagunt. nã quia corporalia hi primo ut dixim⁹ quærunt corporum duo sunt genera: alia siquidem masculina: foeminina alia. Iure præcedit generis consideratio. Rursus quoniam non semper unum solum paritur sed sunt modo duo modo tria non iniuria & de geminis apud ipsos aperitur oratio uerum quiam etiam contra naturam quædam effinguntur & monstrosam effictionem sortita sunt merito etiam de mōstris oratio iam dictis implicatur. Confertur etiam de alimento oratio differens de tempore uitæ. de tempore nãq; uitæ post annũ primo capitur quod uero de nõ alentibus anno concluditur necessariũ igit est confectim scire si partus aliter necne & p̄inde quæcũq; in ipsa fiant genesi quattuor unũ de genere altere de geminis tertiũ de prodigiis. quartũ de alienis ab alimento. atq; post genesim ut dicebamus iã pluri considerationi subiiciuntur aut q̄ corporis. utrũq; dupliciter aut p̄ naturã & bene habentẽ qualitãtẽ aut offensam & morbũ q̄ tum circa corpus tum circa animã antecedit uero hæc omnia q̄ de tẽpore uitæ sermo ridiculũ nãq; sit de hoẽ aliquo dicere non ante p̄ceptis uitæ tẽporibus fortunã aut in his q̄rem⁹ ipsamq; bisarie diuisam in aiam & corpus. nã q̄ circa aiam consistit uocat cum additamẽto fortuna honoraria. splẽdidiores at aia tũ efficimur & oblectamur. at circa corpus fortuna. asciticia. q̄cũq; n. nacti fuerim⁹ ob corpis studuerim⁹ asseq; seruitutẽ inde habitudines quas hẽt aduersus alios qd̄ ordinatũ. Consideraueris actiões. cõuictũ: quo pacto in filioẽ hẽat p̄ductione. amicorũq; cõciliatu. post id duo sunt reliqua capitula postrema oium inspecta de uita morteq; cõpositorẽ in potestate q̄ in potestate eorum quæ de tempore uitæ

tempore uitæ capitularum. ordine uero discretorum limes nãq; temporum neq; cum eo cohæret quod statim non adueniat. Hæc præfatus & demonstrando quot sint capitula de quibus ipsum sit opus differere uniuersalem nos uiam docet ut in omni consideratione conueniat. oportet enim inquit locum quærere q; ad propositam habeat rationem considerationem. dicet quis cui considerationi locus adhæreat inde domicilii dominum considerandum quiq; loci q; propositam sortiantur considerationem quiq; excipiât domicilii dominatum ipsasq; stellas atq; ita cognosces ipsum apotelesma qualitatemq; ipsam magnitudinem uero & cognouerit & propriasq; habitationes ac locales considerando proprias quidem in quibus sunt locis positionis in cêtris: aut in ascensionibus aut in declinationibus locales aut in suis terminis uel triangulis uel exaltationibus. Hæc enim omne quicquid est & mundi exornationem sortita sunt & ad horum genesim mundana enim sibi propria bene uendicantes ualidiorẽ habet actionem. male uero imbecillã. tempus aut in totum cognoueris actionis utq; tarde ac celeriter exercituri considerando eorum matutinas fulxiones & uespertinas quas faciunt ad horoscopum & solem ut iam didicisti. uespertini quidem existentes sero exercent. Matutini uero celeriter & ceteris cito at in ascensionibus sero. In declinationibus nãq; ipsis non expedit quærere utrum celeriter an tarde exercent. 22. ORDINIS causa. Ne quis ceseat hoc propositum absolutum ponit præceptum & prospexit eius diuisionem quo & cum hac & cum alia faciat. Multiplicis namq; diuisionis ambæ. 23. DE Impastis si enim primum tempus dicitur annus non utiq; hæc implicantur capitula impasta nãq; dicuntur quæ non excedunt annum. 24. ET Quædam ociose iam insupioribus explicatis terminos docuit uel decanos & soli partias ac dodecatemoria. 25. EXISTENTIBUS p sortes. Incusat sortes. Consueuerunt nãq; capere ægyptii sortes cunctorum capitulorum propemodum infinitas q; quis non ambigat quo pacto ipse Ptolemæus capiat sortem fortunæ i eis quæ sequunt. dicemus ad hoc ipsum fortunæ sortem non dicere sed lunarem horoscopum: deinde non simpliciter sortes increpuit sed indemonstrabiles cum ipse capiat demonstratiue dictam sortem. primo quidem uult considerare uniuersales dicendo pronunciations in particulari enarratione quibus usus poterit concisim de quocumq; considerare. Quærere igitur opus est proprietatem capituli. memorabit aut qd signum cui hæreat capitulo. Quod si non hêt definitum quæpiam locum. sed enim locum in quo est propria interrogationis stella habebit & dñantes loci hoc est q sub ipsa domicilii dñi locis ioperates & in quibus sunt. 26. AIO aut p ascensiones. Horoscopum dicit is enim est p ascensiones canonis inuentus. & ubiq; ipsi mos est centroq; nomen tribuere in ipso supra terram existentibus ceteris. 27. HEMISPHERIO uniuersale tempus. nihil enim hoc tempus ex his inuenire poterit sed uniuersale ut tarde exercebunt horæ utrumq; solis & horoscopi ad medium usq; celum matutina ac q p dimetientem: quæq; hinc ad occasum usq; & q p dimetientem uespertina & sequentia sequunt enim horoscopum q sub terra. occasus aut q a meridie. 28. DE Parentibus. Antecedens locus ex diuisione cuncta capitula succidètia excidètib; inuenit iuxta inuentum diuisionis ordinem nunc de ipsis differere incipit. demonstratum est pcedente capitulo qd de genesi. at hoc erit de parentibus. ipsius igitur est intentio in hoc capitulo de parentibus dicere. de quibus quattuor sunt capitula utrum fortunati sint an infortunati & utrum filii suscipiant ipsorum detrimentum ane. tertio utrum fortunati longi temporis an breuis temporis & postremo de mortis qualitate iuxta iam expositas doctrinas & prius inuenienda de parentibus oratio: quo ex his q de ipsis sunt dicere possim. sunt igitur hntes stellæ pportione cum patre ☉ & ♃. cum matre uero ☾ & ♀ nã de fortuna & ipsorum possessionis adeptione satis ☉ & ☾ soli p se. in aliis aut capitulis opus est aliarum stellarum assumptione. Opus est igitur doryphorias dignitatesque luminum considerare. In ☉ qdẽ in pcedentibus stellarum antecessiones. at in ♃ in cõsequetibus. dignitates habebunt i totum aut sub beneficis aut maleficis & sub electilib; & sub adherentibus electilib; & simul electilib; ipse qdem imixta & extrema figurarum ut pronunciatum est scripsit. reliquum autem tuum est magis particulares comparationes inspicere. ipse etiam instigare urge reque auditorem uolens non satis putat solam extremorum expositionem at etiam quædam media ex posuit ut si doryphoria sub beneficis fiant luminibus quæque eiusdem factionis dicimus bonum maximum esse parentibus cum fulxiones similes luminibus fient ☉

primum præceptum

de parentibus

quidem matutinæ. Lunæ autem uespertinæ. sin contra doryphoriam habentes malefici fuerint & parhæretæ quasi dicas factionibus assistentes nec proprie luminibus fulxiones facientes. molestissimum est punctum cū autem dixerimus parhæretas non q̄ possint utriq; benefici aut malefici parhæretæ esse uel aliud quicq; communiter quidem de utrisq; docemus propria autem inspicere utrūq; q̄ si utriq; simul fuerint, doryphoriam habentes mixtarum figurarum est necesse igitur ut a principio resumendo iterandoq; orationem dicamus aut beneficas & electiles & fulxiones proprias fieri uel cōtra & maleficas esse parhæretas & fulxionem in propriam minimeq; familiarem fieri: aut tales figuras mixtas esse aliquando quidem unius consonantiæ ipsis inspectas. aliquando autem duas uel contra binis inspectis consonantiis una quæpiam bona existit. Enim uero benefici erunt & domestice luminibus fulxiones faciētes & iuxta factionem familiares factæ: beneficos quidem neq; iuxta factionem neq; per fulxionem consonantiā aliquā adepti ac de maleficis itidem. nam si electiles sunt & cōsonam naturam habent aut iuxta alterum solum. In habentibus igitur multa bona fœlicitatem par est coniectare fortunamq; asciticiam ut in contrariis contrarium & illud quoq; contingit alterum luminum bene cōponi & obtēperās ei facies fœliciter agere dicimus. Ita enim intuebimur patrum fortunam cognoscemus aut & si parentū substantiā susceperit sine lesione hoc pacto, capienda est fors fortunæ sit tibi curam dicere ac quærere an recte doryphoriam habentes ☉ spectarint per consonā figuram sortem. Quod si non recte doryphoriam habeant nequidem adeptio erit parentum. sin aut contrario aliquo figurentur nequidē ita parentum salua suscipient ut dimetientem habendo aut quadrangulam figurā. Rursum eodē modo quo dictum. Quod si mixtam inuenias figuram suscepit quidem sed illesum uelut cum male doryphoriam habentes male inspexerint aut bene doryphoriā habentes in concinne dictum inspexerint locum. Ex his igitur cognoueris parentum indeptionem ac si manserint pueri illesi. hæc autem exigui magis temporis extiterit: aut longioris temporis. taliter considera. rursus in parte ☉ & ♃ & his figuratas stellas. 29. DE LONGITUDINE temporis parentum. Ne utiq; enim doryphoriarum considerare mus potestates sed ad stellarum figuras nam si ♃ uel ♀ ad Solem figurarint sese quacūq; figura longum sit tempus sin autem ♂ inuehatur uel configuretur iuxta dextrum ☉ uel ♃ breuis temporis patrem efficiet. Considerare autem opus est an uim stellæ habeant uel non iuxta iam dictos aggressus. atque doctrinas ualidæ nāq; existentes ut orientales prosthætæ augent bona: malaq; cōminuunt. at minuunt cum fuerint ibecilliores. dictum sane prius quo pacto oporteat nosse in, efficaces & ualidas stellas. 30. EODem modo & de matre tollas a Lunæ & Veneris figurationibus. Nam si ♃ figuretur uel ♀ in consono & non in omni figura longitudinem temporis significant. Cum autem potestatem admiserint in uniuersali auferentes occusu. benefici quidem moderationem pro temporis longitudine faciunt at malefici detrimenta ac non tēporis breuitatem modo referunt. si uero nequaq; ♃ inspexerit ☉ sed ♂ præcipue uel ☉ uel ☽ figuratus. morbos & detrimenta cognoueris & mortis qualitatem huiusmodi doctrinæ accessu. 31. EX ♂ & ♃. Capitur inspectio ♃ male ad ☉ quadrate aut diametrice dic uel præter aspectum detrimentum uenturum est patri aut mors repentina. Sin autem ♃ rigore febrili aut causis erit morbus ipsorum. sin autem ipse ♃ male quia ☉ longi temporis efficit morbos humidatq; turbationes quæq; sunt talia. sin præter ☉ & ♀ eadem inspiciet dic eiusmodi matri ut ♂ male ad ♃ figuratus. Hoc autem fit cum plena feratur ad ipsum detrimentum præter aspectum facit & succensiones. Sin ad ♀ subitarias facit uomitiones morbosq; febriles ♃ implent ipsa rigores febriles & alia. pulsatione uero sectiones quidem tabidas in occultis faciet locis. 32. NON usq; quaq; haberi oportet. Vniuersalem considerationem dic nuper memoratam: quā aiebat cōgruere omni interrogationi ordine quo diximus consequitur nāque diuisionem facitq; doctrinam: 33. PER naturam naturaliter & cum simili affectu uisus namque ♃ quod præcedat omnes & magis sit senex ☉ autē quod expositus sit oibus & extēsus. 34. AD Inuicem & erga alios utrum figurantur benefici an malefici. 35. VT Hic insuper ascenderit. Ad se inuicem utrum consonanter an etiam iconsonāter uel i eis q̄ sequuntur. 36. HOC aut partibiliter & zodiacæ inspicitur. Inanem cursum faciētia sint lumina & longissime

& longissime a doryphoria distantia inanē cursum facere nō aut nūc nullā figurari stellam sed priuari doryphoria, p̄spicue ostendit dicēs inde & exptia doryphoria existētia. 37. VT Cū H ipsi ☿ supra fertur ☉ uel ☿. H aut ☿. medias nūc capit figuras q̄ uitae faciunt inaequalitatē. sunt igit̄ q̄cunq; hñt bonā figurā alterā uero malā unā uel duas duae quidē bonae una uero mala ut nūc. maleficos aut male aut parhæretas ut a factiōe ab ductos declinatos uel occiduos alii quidē ob positionē obtusam hñt maliciam. alii uero ob positionē bonū minus efficax hñt. 38. IN Honesto ipso nō dixit simpliciter doryphoriā hñt sed in ipso honesto ut cū nō honeste doryphoriā consequunt̄ sed cōsiderandū an ad fortē fortunae figurent̄. 39. NVLLius aut maleficorū. Ad obtēperandū opus ē nullo alio hoc est nullo beneficoꝝ nō solis beneficis uel solis maleficis. 40. **NON** solā. Non temere adiecit solā. sed qā dicitur q̄ in nocturnis qdē genesib⁹ cape expediat ☿ & H at ☉ & ♀ in diurnis non admodū offendere ipse H ♀ ipsam pōt i simili factiōe & diurnā aliquo pacto existentē. 41. **CON**trariis casibus. hoc est i aequalitatibus cōtrariis passionibus in subsolanis existentes centris hoc est supra terrā extrema nāq; subsolani quadripartii horoscopus est & sectio hoc mō in cētro existēs uel ipsam sup̄ excedens uel quadratū faciēs uel differendo uel p̄fectiones & succēssiones: metitur enim mala p̄ frigidi & calidi cōplexionē. 42. **IN** ab ipsa genesi incipit iam cōpletis capitulis dicere uniuersales p̄nunciatus cōficeres p̄positum, p̄parādo auditorē artificiose & prudenter particularia cōsiderando. Opus igit̄ inqt̄ est & a p̄prietate aīaliū i quibus sunt ut q̄siti capituli dñantes capere quidpiā. p̄nūciat sane se de singulis scripturum ubi de genesi loquet̄. illi nāq; in primis talis cōuenit capitulo doctrina. transferre uero huc illinc facile. 43. **EORUM** q̄ factiōnis aliū enī dixit habere cū patre p̄portionem & aliū in diurnis & in matre idē modus Si aut̄ uelis dicere magis particularia cape ut horoscopus significantē stellā & q̄ sequunt̄ ex proportiōe signa uidef̄. n. quēadmodum horoscopus initium & gubernaculo remoꝝ alioꝝ esse. Poterimus aut̄ hoc pacto loca constituentes & de actione & de aliis accidētibus actionibus loqui hoc nēpe ē ab eo dictū. 44. **IPS**ius p̄fecto corporis loci. De negotiis speciatī dicēdo necnō actionibus aduenientibus reddit in memoriā etiā q̄ prius dicta sunt. Dixit. n. auditori relinquendo cōplexionē, tenues & imixtas figuras exponēs & uniuersalia docet nunc ut conueniat stellae cōplexionē inuenire. si enim stellae inueniant̄ domiciliū dñatum capientes loci q̄siti, considerādā sunt rōnes quas ad locū hñt, nā si beneficae syneretā hoc est cum aliis factiōne habentes, suā fulxionē habētes cōsonātia: dissonātia benefici synhæretā i p̄pria fulxionem habentes cōsonātia dissonātia benefici parhæretā suā fulxionē hñtes consonātia dissonātia. malefici synhæretā suā fulxionē habētes cōsonantia dissonātia. malefici parhæretā suā fulxionē habentes dissonātia. Malefici parhæretā alienā fulxionem habentes dissonātia. 45. **IN** aequales habeāt rōnes maiores habenti rōnes p̄pria p̄bere oportet alterā uero minores adeptō. Si aut̄ discere uelim⁹ etiam tēpus quo debent exercere & si simul exercebūt uel differentib⁹ tēporibus cōsiderare conuenit utrū simul sint necne. nā si simul sint idē erit tēpus actionis. subscribit aut̄ hoc ipsum natura quā faciunt ad ☉ & horoscopū matutine nāq; existentes celerius efficiūt. Vespertinae uero tardius. Quod si in differētibus sint calculis uel etiā eisdem & in locis differētib⁹ ex eisdem fulxionibus cognoueris tam tarde q̄ cito efficientē si nāq; matutini tarde & post prima tēpora. 46. **NI**hil putāt disponi magnū disponit pariter genesim oīs stella sed nō uniuersaliter neq; magnū qcq; sed cū domiciliū dñam habet rōnē nequaq; p̄mi domiciliū dñatus cām. 47. **D**E Fratribus. Cū de fratrib⁹ habuerit orōnē q̄ de genesi hoc ē de ortu orōnē num qd̄ consequit̄ exponi t qd̄ ipsos cōsequit̄ ostendit de fratribus ostēdit nūc de indicatione locū a quo considerandū est de fratrib⁹ rō qā inquit de fratribus q̄rens nil aliud q̄ de sobole q̄rit de matris fratrib⁹ dicere. Est aut̄ sectio nō genesi sed matris & ascēssio matris. Capitur nimis nō idē ut iam didicim⁹ sed in nocturna quidē genesi ☿ in diurna uero ♀ dodecatemoriū ex hoc nāq; inueniemus sectionem hoc mō. capiēdā sunt partes horoscopū faciētis loci ♀ & ☿ inde iducere expedit ad clima capeq; adhærēt ex ascēssoria tēpora eaq; ad rectā ☉ inducere paginulā & aspicere ubi cadit iductū ascēssoriū tps & ubi nō desierit ibi dicere oportet eē sectionē. & ex hoc cōsiderare opus ē de fratribus esse genesim. nā si benefici locū spectarint dicitō multoꝝ

De maximis stellarum

fratrum esse genesim. sin malefici paucorum fratrum. Sciendum primo quæri oportere in hoc capitulo num raritas sit fratrum necne inde crassiore modo numerus uidendus nam examinatum ac ad libellam inueneris quantitatem. tertio in his utrum formosi sint necne uel formosi fortuati. Quarto aut mares sunt aut foeminae. Quinto quales sunt precedentes & quales sequentes utrum mares an foeminae. Sexto si maneant amici uel inimici. igitur totam fraternitatem considerabimus ex medio caelo ut dicebamus & hanc ascensionem & si multi saemini haec considerando dodecatemoria & si benefici ista spectantes numerum uero ex multitudine cognoueris spectantium beneficorum ♃ ♀ ♄ & signorum natura. nam si fuerint signa bicorporea ubi sunt inspicientes stellae illoꝝ duplicem ratiocinabimur formositatem & deformitatem ornate ex praebentibus stellis cognoscemus habitudine. mundane enim bene dispositi formositatem significant. male uero deformitatem absolutionemque eam. utrum mares an foeminae sint didiceris ex stellarum speciosa natura utrum masculiscant an foeminescant coꝛpore praebentes fratres stellae. masculiscunt & foeminescunt compte tripliciter aut per angulos & centra prout fuerint alii quidem in masculinis quadripartitiis. Alii aut in foemininis & si in masculinis fuerint signis isti illi uero in foemininis & iuxta suas fulxiones hi masculi erunt illi uero foeminae. haec nempe in praecedentibus integre didicisti primos significant qui in subsolanis locis. ut quod in ab horoscopo ad meridiem usque & ☉ locis. posteriores aut in libycis magis locis hoc est a meridie ad occasum usque & horu ☉. amici manent quicumque habent praebentes stellas consonas dno meridiei significando nobis de fratribus orationem. at si non solum praebentes fratres figurentur ad dnum meridiei sed sorte fortunae quam curae sit intueri tum non amicos solum ipsos dixeris sed etiam una uitam agere. quod si figurae sint exptes dic fratrum inimicos. 48. FERRE & ab his. Non temere fere ascripsit sed indicans ut examinatus ex ipsis cognoscamus geneses. nunc per alias geneses nunc alias augurabimur & hic ut in parentibus fere adiecit. 49. ET Non ultra potestatem ac numerum. Non utique oportet numeri acriter ratiocinio insistere uel quod multitudo fratrum uel quod positio multi sit saemini. Satis enim est dicere pinguiore modo proximum numerum. 50. QVANDO & aequae matris natis solum. bene quaeritur in patre licet ☉ admiserint quando quidem & ipse de fratribus significat. Semper igitur cum maleficis inuentus totam facit fraternitatem. Cum beneficis fraternam multitudinem. 51. SIN Autem in centrīs. Saepē diximus centra potestatem in ipsis praebere euentis quodque ualidiores centroꝝ sectiones in primis horoscopus cum igitur aduersatio figurationum maleficorum fuerit praecipue horoscopi tum ♃ existente primiparae uel primisaemines fiunt ☿ alios ipsorum absumunt fratres ♃ quidem quo antiquiore ob suam naturam faciat. at ☿ ut corruptionis fiat causa. 51. DE Saturno. Hinc aegyptii dicere consueuerunt quod si ♃ horoscopi Luna medii caeli primiparas uel primialtos faciat si super inuehatur contra. necesse nimirum stellas absumptionem facientes aut ait ad loca figurari quae de fratribus ad ad spectantes stellas cum igitur spectarint figuratos breuis temporis efficiunt qui mundanae masculiscunt ut aut masculi fiant suapte natura uel foeminae & uel in subsolanis uel in libycis dando stellas supposito ut te docuit in oratione quam de parentibus habuit ut oportet ab ipsis & particularia dicere eodem modo & hic uult facere capere enim expedit dantem * si una sit ipsam solam. sin multae cuiuslibet propria quaerentia quae proportionem habeant illaque pro horoscopo effectam ex singulis locis particularia dicendo. 53. DE Masculinorum & foeminorum aduisum deque fratrum oratione. Rursus diuisionem comitatur de maribus & foeminis oratio. Hoc enim consequens erat ut completo de genesi capitulo & post genesim reliquum est ut quod in ipsa genesi dicatur ex quo par est de maribus & foeminis dicere. oportet aut in uniuersum ad lumina & horoscopum spectare ac ut inuenerit hos dispositos uel etiam domicilii dnos ipsorum ita praedicito. non enim inuentis in huiusmodi locis definiendum sed si inueniantur congrue ipse necnon domiciliorum dno positi tum audacter definiendum sin aut contra oportet potius plures habentes rationes consequi enumerat aut modos quibus masculiscunt & foeminescunt stellae ut utendo disciplina inuenias contemperamentum & qui imperent quam uim consequantur eligendo hoc est congruendo iuxta saemini affectionem & perinde difficillimum hoc praceptum in totum enim inuenit pinguiore modo idque est quod superius dixit iuxta id quod possibile sit. 54.

DE NATIS geminis. Ac de geminis natis est propositum differere ac de geminis natis propositum est tractare & hoc de eisdem capitur locis considerare opus est lumina ac domicilii dominos ipsorum si enim hi inueniatur insignis bicorporeis bicorporei erunt qui eduntur præsertim etiã domiciliorum domini in his inuenti fuerint locis idem autem faciunt cum in bicorporeis quidem non fuerint signis cum alia stella proportionẽ nãq; habet numerus stellarum naturæ geminorum ac si plures inueniantur. idẽ sit qđ si bicorporea sint signa & stellæ non duæ solũ sint sed plures simul plus uel quæ pariter bina. potueris autẽ discere multitudinem a multitudine custodientiũ facientem stellã at genus a figuratis stellis ipsi ☉ & ♃ & horoscopo. Iam utiq; didicimus quo pacto cõueniat discernere scemininam & masculam stellam speculatione considerat foetus ac reducit singulos ad diuinam aliquam potestatem non temere ut quispiã censuerit faciẽs sed conferentia quæpiam ad prædicta scribit: quoniã necessario aut sceminia quæ edunt aut masculina aut utrunq; sunt ac uel plura masculina uel sceminia masculina quidem imperiis sceminina uero gratis & reliqua geminis castori polluciq; ac cereri & proserpinæ & dionysio putarunt dari. Quomodo igitur ex his præscierimus nõ enim cõmemorauit nisi quæpiam consideratio iam conficiat quod didicimus. opus nimirũ est cõsequi cõiecturã & indicare ex diuersa singulorum pprietate ante genesim inspectore inquit deore in imperantium ordinationẽ & mundum prædicto ingratus euphrosynem & in geminis metum & metus liberationem & in cerere sumministrationẽ uariorum fructuum aliaque præsciscere potueris ex eis quæ accidant puerperæ cõsequi namque consueuit tenebras inquit horoscopus & lumina præter namque cõtemperatiões horum locore fieri consueuerunt gemina aut tria puerperia. 55. MULTitudinem quidem ab hoc facientia. Vult te reliquũ docere quomodo debeat dicere & quotus sit numerus & utrum masculina an sceminina. multitudinẽ quidem a domicilii dominis cũ inuecti fuerint uel simul inuicem positi uel ipsi per se at genus ab inspectis stellis utrũ masculinæ an scemininæ. iam didicimus quo pacto opus sit discernere masculinos & scemininos foetus. cũ autem talis fuerit affectio opus est in totũ unum ex centris assumere luminibus ut uel horoscopum uel sectionem siquidẽ horoscopum cum luminibus cõsiderans cõpereris bicorporea signa in quib; sunt parata gemina esse. Quod si horoscopum nõ inuenias. medium cælum in his tum alicendũ quid & de puerperis q; gemina sunt puerperia quæ plura aut domicilii domini indicarint. 56. DE MONstris. Nõ est autem alienum: ut cum de puerpera habita sit oratio deq; naturaliter effictis at nũc de non naturalibus docet quo undiq; elaborata pfecta sit oratio. Considera igitur lumina ut habent utrũ sine figura sint ad horoscopum: aut ad ipsum figurantur. si enim declinarint lumina sintq; sine figura horoscopo & malefici sint in centris duobus alterutri aut ænigma est puerperiũ aut talis est infelicissimus. quo pacto discernimus a se inuicẽ talia: cõsidera præfactã coniugationẽ & domicilii dominos non solũ in coitu aut plenilunio te querere opus est sed etiã in eductione. Iidem quidem sunt. contingit aliubi quidẽ ipos cõpositos esse in coitu si cõtigerit & aliubi in partu ac si hos in ueneris luminaq; quæ sint inconnexa ad factã cõiugationem monstrũ dicitur puerperium inde i his quære utrũ uerũ hoĩum monstrũ sit qualia consueuerunt ex hoĩb; parturiri an ex rõnis ex parte sit qđ genitũ est & rursus tenuius & exactius hor; singula exquire cũ nãq; inuenis irrationale puerperiũ exquire utrũ in numere agrestiu an cicurũ & si cicurũ utiliũ hominibus quorũcunq; anne at cũ ex hoĩbus quære utrũ ænigmaticũ sit quod factum uel honorato; ut hermaphroditi uel harpactores Quo pacto igitur discernemus utrũ ex irrationali an ex hoĩe editũ sit considerare expedit cognoscendo prædictas figur. s q; monstrũ sit puerperiũ in qualibet signis sint lumina in humanis formis an ferinis & ad signi naturã dic esse puerperiũ. cæterũ sit signũ ubi lumina cõstiterũt. beluosum & malefici centra amplexi sint. dicemus irrationale esse ob signi formã. Considerandum aut in his si figurant benefici ad lumina necne. si enim non figurentur dicemus puerperiũ immite etiã sin figurentur esse mite pronũtiabimus. sin autẽ qualecũq; ẽ adhuc examinatus exquiremus considerum beneficũ luminaribus figuratũ ♀ enim existẽte. dic mite genitũ ẽ felles & canis & taliũ editore uel ♀ & ♀ spectabit tale erit ♂ aut spectas ad usum humanũ tendentiũ dicem; sin aut nõ inueto hoc puerperiũ mōstrũ est si lumi.

na in humano inueniantur signo puerperium ex hoibus eolitur esse dicemus. at si uelimus ut in ratione carentibus dicere proprietatē: cōsideranda proprietatē signorū ubi sunt centra uel in quibus sunt malefici uel ubi sunt lumina & si nullū beneficū ad hęc delatum loca inuenierimus ænigmaticū ipsum pronunciatō. si inuenero ♀ uel ♀ aio beneficorū monstrorum genitum esse. si ☿ inspexeris edentulos & surdos facit & intēpestiue loquentes his tales erunt causæ quales sunt uaticinia præfagiaq;. 57. DE MONSTRIS non alienū. Superiori hoc subiecit capitulū quo per omnia unio & cōmunicatio cedat. nam de monstris puerperii est oratio. necessario namq; puerperia aut naturalia aut contra naturam cōparari ut plurimū: inuenitur enim idem inquit in humilibus genibus eiusmodi: unde nolis admodū confidere huic soli statim considerando: quandoquidem qd' dictum est cōmune est humilium & monstrorum genibus consequēter docet qualibus potius cōfidendū & credendū præceptis præfagium. 58. DOMICILIO dominantem. Iterū domicilii dñm te uult capere in coitu dñantem sed iuxta euerfionem significat p quæ inquit & euerfionis lumina & ♃ & horoscopi cum dixerit iam domicilii dominos luminum rursus ♃ memorauit indicans ut magis necessaria ē aliis eius cōsideratio ipsa siquidē prohibet corporis domina. 59. SI IGTUR horū dña erit. Cum dixerit quo pacto dinoscere oporteat an mōstrum sit puerperiū necne nūc aliud scribit elegātissimum quo pacto possimus dicere an ex feris sit partus aliisue aialibus an ex hoibus. 100. CVM hęc ita habeant. Hoc est nō inspectis cōsideratib' cōiunctionis loca maleficos & centrū faciētes signi unde ad lumina beluosi existētis putare oportet beluosum esse partū. at ex bñficiis cognoscemus mite sit an imite id ita aliis habētibus nēpe domicilii dñatū habentib' cōuersis existentib' & maleficis centrū habētibus nō pnunciauit ut in eis. quæ antecesserunt q' omnino erit ex hoibus aut pter hoies nā qualitatis inquit inuenies pprietatē cōsiderando signorū formationes: sed cū malefici figurati fuerint ad lumina centraq; tū cōfidēter pnuntiemus ex hominibus esse partū.

101. DE NON altis & editis. Cū de mōstris habuerit orationē docueritq; quid te nosse oporteat an sit naturalis partus an cōtra naturā nūc cōsequenter querit utrū nutriendus accedat partus necne id namq; reliquū erat. querens prius differentiā eius qui ē de tēpore uitæ & de eis qui nō alent inquitq; tēpus eē annū q cunctas in se horas: cōtineat & pfectū sibi assumat qcunq; igit' de tempore uitæ differit nō de mensibus nō de dieb' sed de annis. 102. QVIA igit' opus est pfectū esse uaticiniū. Non solū scire quotannis uiuat sed etiā mēses solos & dies uel horas q de fratrib' sermo cōtra inducit ex quo discemus utrū dies uel mēses uel horas uiuat & pinde qualitate quidē cōmunicat. de uita nāq; ac morte differit at de quātitate omittūt loquit' aut nobis pri' de eis q circa partus uersant' absolutos & de uiuētib' mēses aliquot uel dies & de expositis & si pariter assumant' uel in seruitutē elabant' an filiorū pcreationē. cū enim non nutritile radio benefici mitigatū fuerit tū ad expositā decidet figurā & cōsequens erat de nō nutritilibus differenti utpote hoc quoq; nō omitteret. rursus disciplina uniuersali utēdo ex luminaribus cōsiderat lumina & maleficos nā si maleficos inuenias cū luminibus existētes aut dimetientes p partes & nō signifere & domicilii dños ipsorū nō simul existētes uel figuratos maleficis nō nutritile dicito & illico abolitū iri puerperiū. Idē at hoc erit & si lumina nō dicto fuerint mō disposita: sed alio. Quod si nō æque partibiliter figuret malefici nō erit uerū dictū dimetiēs sed cū inuenieris aliquā distātiā iter axē luminū & malæ stellæ tum erit cōsiderandū an due sint spectātes stellæ. tum nāq; id ppemodum erit attēuat nāq; & obliterat a distātia partiū auxiliū at malefici additamentū nō dubiū quin si distent inuehant' aut p^o uel p p'sentiā ambo p dimetientē alter. & alter p p'sentiam uel ambob' luminarib' uel uni solū. nullo bñfico figurato erit manifestū qd' diximus q' si figuret aliud quidpiā erit. Sed qa cōtingit mortua uel semiuia edere planeq; eiicere hoc pacto id licebit intelligere ☉ & ☿ ne inspiciāt malefici: nam tum ex centro magis offendentē habebūt actionē ut iā didicim'. hęc nimis ita dinoscant' a maleficis & luminarib'. etiā beneficorū lumina nō succedere si curæ sit hęc quoq; lumina cōnectere. id hoc mō discernem' cū lumina uel ipsorū alteræ defluerit. cum poreutici & cū aphæretici fuerint sunt aut poreutici cū p'grediunt'. aphæretici autē cum repedāt retro q; gradiunt' benefici inquā cum indictis partibus q'tenus malefico alligant'. quot enim

fuerint partes inter luminare & maleficum totidem oportet dicere menses uel dies uel horas uiuere puerperiu. id sane discernere potuerit ex potestate uel imbecillitate stellaru inspecta; nam si fuerint prosthethici & orientales ualidiorē habebunt potestatem qui uero occidentales. aphæretæ imbecilles imbecilliū aut dies & horas præfagiemus. ualidorum aut menses sin contra cōtingerint bñficum defluatq; a malefica extheta dicit. Inde querendū est si in seruitutē reuoluatur an sobolem pcreandā. considerandū an quisquam maleficorū feratur ad beneficū radium imittendo luminibus an lumini. nam si super euadetur a malefico in seruitutē reuoluetur. sin beneficus supereuadet ad libertatē est aut cū recognoscentes patres resumpserint. id erit cū beneficus lunæ cōnectetur aut centro qd horoscopū facit assumpserit spectantē maleficum uel alterutrū ipsorū habuerit potestatem & constitutū sit sub fulgore luminaris planeq; cōbustum eodem modo & in plurimis genituris considerandum namq; cū inuenerimus unū aliquē dictorū simul inspicere. * * sub radiis tum dicimus iperfectū fore & carnulentū quiddā neq; omnino perfectū editū it; si a malefico supereuadetur manens cōbustus tum erit nutrimenti expers & temporis q; non inquam uicturū puerperium. 103. **MO**dus habetur de tēporibus. diximus nimirū de uita & morte. considerandū præmonet tēpus proprie tale annus assumitur potestate. nam perfectū est cōpræhensoriū existens quattuor. iperfectum aut ex una uel duabus & paucioribus perfectū horis. 104. **H**inc. **H**ac inquit de causa q; unus quidē circa mensem fit alter uero circa annos unus quidē simpliciorē habet cōsiderationē alter uero multifidā & magis uariā in eis quæ maleficorū. duo igit ex omnimodo oportet querere si centrū teneant * * cum luminaribus maleficæ & si nulla benefica ipsas respiciat paratates aut utraq; alterius inuenitur. 105. **S**I **C**ohibeant localiter. **H**oc ē ad sint rū ☉ & ☿ mortua uel semiuiua pariūtur cū ut dictū est ☉ qdē ☿ di mensus fuerit ☽ aut ♁. si igit ualidi inueniant mortua aut psthethæ aut oriētales iuētī. sin imbecilli semiuiua. imbecilli autem facti dictis contraria faciūt ut aphæretæ occidui. 106. **D**E **T**empore uitæ. **Q**m circa uitā & mortē de nō nutritilibus & de tpe uitæ sermo surrexit iure tum unā ambobus & eandē dixit & pcessit quidē de nō nutritilib; sequitur aut de temporibus uitæ cū de non nutritilibus Ptolemæus dixerit, par est ut de uitre tempore loquatur incipiensq; causam perfert ob quam post genesim ante omnia collocauit hoc capitulū, ridiculū inquit Ptolemæus est qd scripsere quidā de nuptiis aut reliquis apotelesmatis. cum necdū tēpus uitæ ostendisset, præuenit namq; mors ipsa apotelesmata. expedit igitur prius de tempore uitæ dirigere capitulū. quo autē hoc habeamus, capiendā prius hæc tria, apheticos, in quibus esse debet stella, quā oporteat emeritā esse, inde aphetas hoc est emissas, & tertio anæretas. sunt autē anæretici loci & stellæ. 107. **H**OC qd faciunt aphetici loci positionis sunt quinque. **Q**uoniā igitur ante cedunt alios aphetici loci age doceamus qui sunt & quot aphetici loci. sunt nempe omnes quinque horoscopus: mediū cœlum ascensio mediū cœli qui est locus undecimus & nonus & occasus: hos namq; inuenies locos insupra terrā hemisphærio non iniuria supra terrā solum hemisphæriū assumpsit. id namq; habet cū uita pportionē ī aperto existens mundo sed quia pars una est quæ facit horoscopū & una mediū cœlū & altera sublata & occidua opus est horoscopū & reliqua centra locosq; latius inspicere quid pars faciat & quā dicamus centrū obtinere habet quasdā ante productas & alias sublatas igitur ex productis partibus quæcūq; fuerint cape quinque partes reliquas uero ad cōplendas triginta partes relictas ex ascensionibus, neq; enim opinionē sequitur ægyptiā ut opus sit quindecim partes capere & perductas & sublatas nō ipsos sequitur id asserens. ex his nāq; sit consequens capere insupra terrā hemisphærio partes triginta infelicis excedēdo ut habeas sequentes fœlicitatis & pxime triginta mediū cœli & post illas. 9. ipsius & cōsequentes. 8. loci deinde occasus & perinde iuxta hāc doctrinā sæpe fœlicis loci partes ad infœlicē cadere cōtingit signifere aut partibiliter nō simpliciter neq; absolute neq; enim ut aliis unū aphetē suscipit neq; indefinite partientes est. dicit sane particularē horoscopū dextræ ac nō sinistrae. nec enim inueniuntur insupra terrā hemisphærio. 108. **I**NDE eorū qui ad orientē. **H**oc cōtra Dorotheum est ille siquidē præponit horoscopū hic uero cœlū mediū uidetur nāq; cœlū mediū cum capite habere proportionē at q; caput cætera pcellit corporis mēbra. 109. **N**Eq; qd in cōnexū. **C**ū dixerit

De uita & spacio

De locis Apheticis

loca oīa aphetica nunc cās dicit per quas sub terra hemisphæriū relinquat partesq; 125.
 sublatas horoscopo suscipiat cur p̄stituendo huic supra terrā neq; octauū suscipiat do-
 decatemoriū qd' in cōnexū esse dixit neq; dodecatemoriū qd' oris ante horoscopū &
 trāsumit a terræ exhalatione perturbatq; ppriā puritatē. 110. AD Q d' & coloribus. In
 spicimus nāq; in solaribus artib' nebulosiorē aerē ut nequeat pure ut plurimū oculoꝝ
 acies in ipsos intēdi. 111. P O s t uero ipsas. Rursus aphetas p̄iudicādas censet dicendo
 aphetica loca & horꝝ inuētioni doctrinā. nūc etiā inqt aphetas enūmerosq; ipsos i uni-
 uersum & inordinate. siue ita discernit & ordinē exponit. sunt. n. inqt ☉ & ☽ aphetæ.
 horoscopus fors fortunæ & taliū domicilii dñi. tum autē ex his iudicabit aphetes cū i lo-
 co aphetico fuerit. Q d' si ita nō hēt non assumet. q̄s autē ipsoꝝ ordo primū expedit cō-
 siderare utrum genesis diurna an nocturna in diurnis qdem genesisibus solē ut dñm fac-
 tionis considerabimus an in loco sit aphetico q̄ si nō inueniat in ullo dictoꝝ loc oꝝ
 ad lunam procedimus & eodem modo exquiremus in loco ne sit aphetico. si autē ipsi
 non affuerit ad domicilii dñatum ☉ & ☽ & horoscopi at domicilii dominus nō om-
 nes ex necessario trium erit. sed trium optimus hic est qui ad plures quam duos uel sal-
 tem unū tris habebit rationes ex quinꝝ dictis. Quod si neq; ☉ neq; ☽ neq; domicilii
 dominum inueniamus in aphetico loco tū postremo ad horoscopum cōtendimus. at
 in nocturnis genesisibus incipimus quidem a ☽ non inueniendo aut ipsam in aphetico
 loco ad ☉ pergemus q̄ si nequidem ipsum inuenierimus ^{in horoscopo} ad domicilii dominos ☽ &
 fortis fortunæ ac plenilunii. uidetur autem diurna quidem ☉ ☽ nocturnū pleniluniū.
 Quod si nequidē domicilii dominos luminum inueniamus in apheticis locis conside-
 rabimus utrum coitiua sit positio an pleniluniaca & in pleniluniacis quidem sortem
 fortunæ capiemus in coitiuis autē horoscopum. uidetur enim. ☉ ☽ tanq̄ factionē trāf-
 mutare & nocturnam existentē in diurnā transducere nam horoscopus diurnus est at
 fors fortunæ rursus ipsa ut mox demonstrabitur horoscopus est diurnus. Sciendū autē
 q̄ non quemadmodū alii sortem fortunæ capit Ptolemæus sed omnino a ☉ in ☽ nu-
 merat & æque ab horoscopo enim inquit nouerunt quæ sub sorte fortunæ scripta sunt
 dicit autē Ptolemæus nec hepsō & petosiri. 112. DE SORTE fortunæ. Hi namq; primū
 de astrologia præfagia cōplexi sunt. quinā igitur hi? Cum fortunæ sorte em capias di-
 es quidem a ☉ ad ☽ annumeres & per æque ab horoscopo & in consequentia signoꝝ
 absolue. noctu uero cōtra cōtra porro ē cum a ☽ in ☉ feceris & neutiq; in cōsequētia
 sed in præcedentia absoluas. rursus namq; eadem inuenitur quæ prius inuenta nume-
 rata a ☽ in ☉ at quæ fiant non amplius contra in omnibus custodierunt sed in enume-
 ratione quæ fuit ab ☽ in ☉ neutiq; ordinem signorum in contrarium est præcedentia
 fecerunt. Quod autē fors fortunæ horoscopus quidem sit nocturnus & luminaris manū
 festum est ex eis quæ ait Ptolemæus. eandem namq; rationē partium habebit ad sortē
 fortunæ ☽ eandemq; figurationē quam habet sol ad horoscopum. manifestum īsuper
 magis erit etiam ex his si eadem disciplina utemur per canonē qua etiam in horosco-
 po. inuenietur enim rursus ut horoscopus fors fortunæ inducentes namq; partem lunæ
 in diurnis genesisibus in nocturnis aut per ☉. capiendq; ascensoria tempora & horas
 multiplicamus & factū numerum componentes cum ascensionibus queremus in ipso
 rum climate ubi cadat numerus & ibi esse dicimus lunarem horoscopum itidem inue-
 nietur ab ☉ ad ☽ dimenso ut quam habet rationem & figurationem ☉ ad orientālē
 horizontē eundē habet & ☽ ad sortē fortunæ. eodē modo fors. fortunæ capta eandē
 habebit figurationē ad ☽ ut horoscopus ad ☉ & contra: quam figurationē ☉ ad ho-
 roscopum eodē modo habebit & ☽ ad sortē fortunæ. similiter & ratione uterq; ad alte-
 rum habebit. hoc est quot partes absuit ☉ ab horoscopo. totidem luna quoq; a sorte
 fortunæ. 113. I V X ta conscriptum. Hoc est iuxta id qd' a principio conscriptū sit sunt q
 dicant nec hepsō tangere qui primus hæc præcepta & indagauit & cōscripsit. 114. P R I
 mum solem. Nam domicilii dominus rationē habere debet non ad parhæretas sed ad
 factiosos factiosi autē diei ☉ & ob ipm coitus. opus enim est ipsi omnino apponi ☉ in
 de horoscopum. hoc namq; principium supra terrā hemisphærii. opus autem est domi-
 cilii dominum non cum omnihus esse ductis sed aliquibus uel uno nam si omnium in-
 ueniantur bene habuerit sin secus nequidē ita abiiciendis. oportet autē omnino ipsam

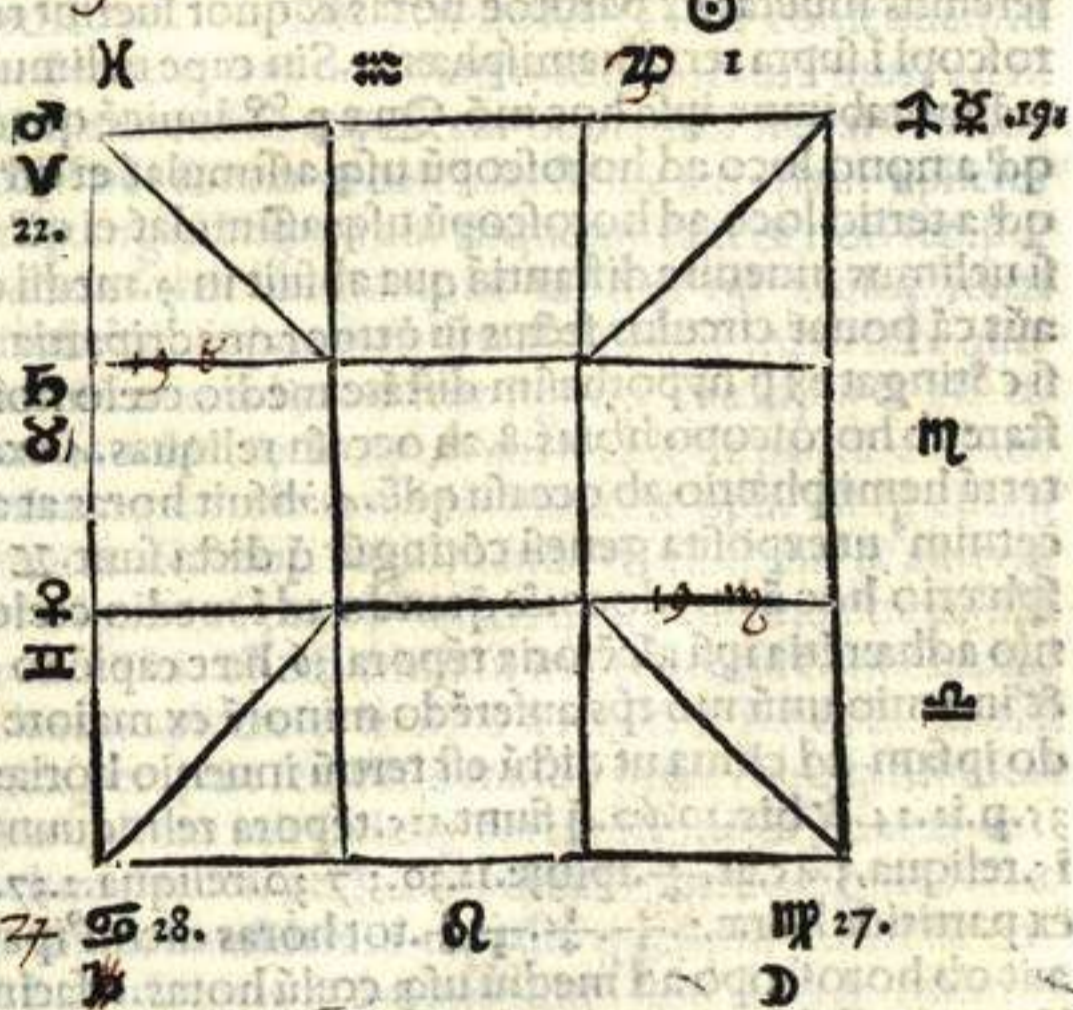
*hæc gubernatores gni
 et gnos*

Genesis diurna

Nocturna genesis

tris habere ratios domicili domini stellam ex quinque dictis nam duo obtinens unum; ue non est domicili domina. 115. SI Non postremum. Postremum ipsum capit quia idem inuenitur aphetes & apheticus locus. 116. HOROScopum & sortem fortunæ: ut in diurnis genesibus horoscopus admittitur ita & in nocturnis fors fortunæ & ipse nocturnus horoscopus. 117. SIN utrumque luminare. Memorauit simpliciora iam de compositis loquitur unumquemque apheten dicendo ait nunc duos simul & tris inueniri aphetas. Cum enim inquit inuenieris bina lumina in apheticis locis considera quis magis ipsorum euenerit in dominantiori loco & illum præpone. Quod si inuenias domicili dominum tuum illum cape. Cum etiam in dominantiori fuerit loco quam lumina. quærerere par est de sorte fortunæ in nocturnis genesibus. Nam quia ipsum ultimum assumpsit. non semper autem ita in supra terram inuenitur hemisphærio. Cum non inueniatur quid faciendum occurremus necessarium esse genesim aut coniunctiuam esse aut pleniluniacâ si igitur coitiua sit non sortem fortunæ sed horoscopus capiemus sin lunaris omnino in supra terram hemisphærio fors fortunæ inuenit nec ulla nobis occurret ambiguitas. 118. CVM hæc ita habeant. Dixit apheticos locos & aphetas. nunc uult memorare quomodo capere oporteat factas ex ipsis aphetes quibus peremptionses fiunt. Quoniam igitur quinque locos accepit in supra terram hemisphærio apheticos distribuit super terram hemisphærium primam in duo in subsolanum & libycum hoc est a medio celo ad horoscopus & a nono loco ad occiduum & quicumque igitur inueniuntur aphetæ in subsolana parte ad horoscopus capiuntur & aphetes ad illum suscipimus ut in. 9. in occasum opus est tempus capere occasus ipsorum & totidem dicere annos esse. quo pacto autem capiamus occasus tempora dicere necesse est. Nam Ptolemæus obtulit. tarditates ascensionum signorum celeres descensionem fiunt & contra. tardæ ascensionem exigent descensionem igitur quæ per dimetientem æqualibus scandunt temporibus quibus descendunt & rursus ascendunt æqualibus sublatores descendunt capere igitur opus est sublatores ad 90 & quotquot hæc inuenta fuerint tot dicere descensionem ut in. 9. existente stella si uelimus descensionem inuenire capiemus ad ascensionem. age exemplo constituamus propositum. Sit igitur horoscopus in partium. 19. ☉ in ♀ parte prima ☽ in ♀ parte. 27. ♃ in ♀ in ☽ parte. 28. ♄ in ♀ parte. 22. ♀ in ♀ parte. 6. ♁ in ♀ parte. 19. Quia igitur ☉ diurna existente geneli aphetesim facit in. 9. loco capio per dimetientem quæ est ad partem primam & in duco in tertio climate in hoc namque comparatum est capioque ad hærentia ascensoria tempora inuenioque ipsa existentia 76. & horoscopi inuenio. 36. auferoque minorem a maiore & super sunt. 40. ac totidem aio tempora occasus posteaque autem hæc inueni tempora opus est comparare partes inter occasum & aphetum si enim inueniatur prope plus uel minus proportionem habentes examinatum sunt inuenta si minus conueniant subest error ut etiam nunc est inuenire consonum numerum cape ipsius ♃ post apheti partem deinde ♁ partem 30. & ♄ ubi est occasus partem. 19. collectæ autem partes. 40. inueniuntur ut erat descensionum auferunt autem uel addunt obuiantes stellæ beneficæ quidem obuiantes addunt at maleficæ subtrahunt. quædam autem sunt quæ in proposita genesi occurrentes & prius per ☉ occurrit inde ♃ per ♁ & ♀ cum uero aphetes inueniatur in. 9. loco tum horimæa dicitur quod iuxta horarum constitutionem capiatur. opus autem est ita facere si in supra terram hemisphærio stella inueniatur ipsius partem proferemus ad rectam

De abscisioribus

☉ in ♀ parte prima ☽ in ♀ parte. 27. ♃ in ♀ in ☽ parte. 28. ♄ in ♀ parte. 22. ♀ in ♀ parte. 6. ♁ in ♀ parte. 19. Quia igitur ☉ diurna existente geneli aphetesim facit in. 9. loco capio per dimetientem quæ est ad partem primam & in duco in tertio climate in hoc namque comparatum est capioque ad hærentia ascensoria tempora inuenioque ipsa existentia 76. & horoscopi inuenio. 36. auferoque minorem a maiore & super sunt. 40. ac totidem aio tempora occasus posteaque autem hæc inueni tempora opus est comparare partes inter occasum & aphetum si enim inueniatur prope plus uel minus proportionem habentes examinatum sunt inuenta si minus conueniant subest error ut etiam nunc est inuenire consonum numerum cape ipsius ♃ post apheti partem deinde ♁ partem 30. & ♄ ubi est occasus partem. 19. collectæ autem partes. 40. inueniuntur ut erat descensionum auferunt autem uel addunt obuiantes stellæ beneficæ quidem obuiantes addunt at maleficæ subtrahunt. quædam autem sunt quæ in proposita genesi occurrentes & prius per ☉ occurrit inde ♃ per ♁ & ♀ cum uero aphetes inueniatur in. 9. loco tum horimæa dicitur quod iuxta horarum constitutionem capiatur. opus autem est ita facere si in supra terram hemisphærio stella inueniatur ipsius partem proferemus ad rectam

Sphæram sin autem sub terra ad ∞ capiemusq; adhærentes ei & medio cælo ascensoria tempora & minorem a maiore auferemus & relictum partimur per horiæa tempora. at tempora horiæa ita proferemus. i id. QVO pacto opus sit inuenire horiæa tempora. inducendo inclima subiectum per ∞ partem ipsarum * * cuiusmodi inuenerim⁹ horas totidem dicemus abesse a medio cælo stellam igitur econuerso dicemus q; sub terra centrum. Quoniã igitur ipsum centrum subterraneũ sex horas distans fuit ab horoscopo: a mouentes ab sex quæ sunt a partitione reliquas esse dicimus distantia horoscopi. sed quia cõtingit horiæa tẽpora non esse æqualia horis sed uel plura uel minora opus est qd; superest uel deest partiri per duodecim & quot fiant tot horas addere uel auferere cuiuslibet horæ. Quod si inueniat stella in occasu oēs apponis numos sin distet a centris iam dicta utitor doctrina cũ eo q; mars & ∞ in η . his ita habentibus considerare opus est unde cognoscamus quantũ auferat aut addat occurrẽs stella scireq; opus est ut opus sit supra terram existentem stellã ipsam capere minime operose at sub terra disponi in ∞ proinde rursus ipsam in supra terrã inueniri hemisphærio. inde opus est i ferre medium cælũ in eo qd; in terra inueniantur hemisphærio adhærentia ascensoria tempora facitq; id excessum auferẽdo minorem a maiore & excessum horæ hoc modo effectum partiendo per horiæa stellæ tempora. cõperies autem horiæa tẽpora partem per ∞ stellæ in clima inducendo. & si ita inuẽte fuerint pures. i. horis atq; ita iuxta p. portionẽ ipsarum auferendũ usus aut horiæorũ tẽporũ sunt distantia horarũ horoscopi. Si igit inueniat stella in horoscopo apponimus cuncta horiæa tẽpora. Sin absit ab horoscopo quot ab fuerint ab horoscopo horæ tot auferemus horiæorũ tẽporũ. Vnde etiã si inueniant horiæa tẽpora plus. i. horis aut pauciora partimur ipsa p. i. & ut ita ex ipsis auferamus quas inuenim⁹. pprie tibi utriusq; horæ efficaciam explicabim⁹. cũ uoluerim⁹ discere quot distent horis horiæa stellæ tẽpora in eũ quẽ ex excessu partiẽtes inuenim⁹ horarũ aliquẽ habebimus numerũ. Inde cõsiderabimus utrũ in pcedentib⁹ est medii cæli stella an incõsequentib⁹. ac si in cõsequẽtib⁹ partib⁹ inueniat pmitteremus inuẽtis horis ab horoscopo ad cælũ mediũ q; sũt sex. siqdẽ sol oris. i. supra terrã mot⁹ hemisphæriũ cõficit utrũq; supra terrã quadripartiuũ sex oib⁹ mouet horis. Sin aut i pcedentib⁹ auferemus inuẽtas ex partitõe horas & quot fuerint relictæ totidẽ dicemus eẽ distantia horoscopi i supra terrã hemisphærio. Sin cape uelimus distantia in sub terra hemisphærio trãsmutabimus ipsa hoc mō. Quæ p ∞ inuicẽ quadripartia eadẽ uim hñt distantia ut qd; a nono loco ad horoscopũ usq; assimulat ei qd; est a tertio loco ad occasum usq; & qd; a tertio loco ad horoscopũ usq; assimulat ei qd; ab nono ad occasum usq;. Proinde si uelimus inuenire distantia qua absuit in. 9. medii cœli eadẽ pportitõe faciem⁹. exẽpli aut cã ponat circulus sectus in q̄ttuor quadripartia sitq; stella q̄piã in. 9. loco inueniat at si cõtingat ex p hypothesim distate medio cælo horas. i. in. 9. sumẽdi loco. dixerim⁹ distare ab horoscopo horas. 8. ab occasu reliquas. 4. ex altera parte agẽtes dicem⁹ q; i supra terrã hemisphærio ab occasu qdẽ. 4. absuit horas at ab horoscopo. 8. hæc cũ ita habeant cernim⁹ ut exposita genesi cõtingũt q; dicta sunt. \propto prius i loco facit i supra terrã hemisphærio hoc eẽ in. 9. loco: & q̄rendo ad i medio cælo recte sphæarũ. 4. q; pars est ∞ inuenio adhærentia ipsi ascensoria tẽpora. 36. hæc capiẽdo q̄ro etiã \odot ipsius \propto . i. partẽ iducẽs & inuenio unũ mō tps auferẽdo minore ex maiore habeo relictã. 35. inde itẽr inducẽdo ipsam ad clima ut dictũ est tertiũ inuenio horiæa tẽpora. i. 30. partior p. i. 30. ipm 35. p. i. 24. & bis. 30. 60. q; fiunt. 125. tẽpora relinquunt tẽpora. 10. $\frac{1}{2}$ ipsoꝝ. i. 2. & 30. 6. & i. 5. reliqua. 3. 45. at. $\frac{1}{4}$. ipsoꝝ. i. 2. 30. 3 7. 30. reliqua. 2. 37. 30. q; fiunt ipsoꝝ. i. 2. 30. 20. fiunt igit ex partitõe horarũ. 2. $\frac{1}{2}$. $\frac{1}{4}$. $\frac{1}{8}$. tot horas dicim⁹ ipam stellã distare a meridia. addẽtes aut ob horoscopo ad mediũ usq; cælũ horas. 6. facim⁹. 8. $\frac{1}{2}$. $\frac{1}{4}$. $\frac{1}{8}$. & totidẽ dicim⁹ ipam abesse i supra terrã hemisphærio ab horoscopo. sed qa in sub terra est discem⁹ & econuerso dicem⁹ q; i supra terrã hemisphærio ab occasu distat horas. 3. $\frac{1}{2}$. igit reliquas. i. 2. horas supra terrã hemisphærii dicemus abeẽ horoscopũ hoc est. 8. $\frac{1}{2}$. $\frac{1}{4}$. $\frac{1}{8}$. igit totidẽ auferem⁹ horiæa tẽpora. sed qa plura sunt. i. horiæis tẽporib⁹. 30. scrupula debemus. 30. scrupula ptiri in. i. 2. inueniunt aut partes. 2. 3. i. si igit hora hẽt ptẽ. i. dic dimidiũ at scrupulũ. ptes. 6. 20. colligũt at scrupula. 80. hoc eẽ accommodat ipis. 3. 5. horis dic. 7. ad hæc q; eẽ. 5. qd; eẽ. i. 2. fiũt. i. 9. ut dictũ eẽ ppe. 30. q; faciũt dimidiũ añũ. ait auferri horiæa tpa

3. & fer. $\frac{1}{9}$. totidē igit̄ dico additos eē ānos itidē igit̄ & i ♀ & i ♀ & aliis occurrētibus
 stellis eadē utemur duos modos amplectendo ptes ascensiones. 36. capricorno ascensio
 .i. excessus. 35. at horiāa tpa. 12. 30. aliter. n. phetes i sequēti pte mediū cœli mouebit̄ &
 aliter in pcedēti. didicisti aut̄ iam ab eo qd̄ in consequentib⁹ p iactū radioꝝ. uocat enī
 in cōsequētia aphesim radioꝝ iactū qñ per figurā etiā stellæ radiū inferūt aphetæ. ho-
 riāa uero in pcedentia. qm̄ ex horarū distātia ad occasum sumptæ inuenit̄ additio &
 ablatio annoꝝ cū fuerint in declinationib⁹ q̄ saltē inclinate solū inueniatur hoc est in
 quo loco. nam si in occidente neutiq̄ ad pcedentia capiat̄ sed ad consequentia. 119.
QVAE occidui horizontis. Opus est igitur capere distantiā apheti & occiduae partis
 ut iā didicimus per occidentiū signoꝝ ascensiones. capere enim opus ē p dimetientē
 partes * & ad clima inducere & capere ipsius ascēforia tēpora & occasum eodē mō
 inducētes inuenire rursus ascēforia tēpora minorēq; a maiore auferēdo & reliquū esse
 dicēdo & distātiā apheti & occidētis qd̄ nō inferant̄. uidet̄ nāq; aphetes in ipsos ueni-
 re uniuersitatis motu delatus unde nō perimit̄ & iterū auferit̄ q̄titate. bñfici namq; non
 auferunt at malefici auferunt quomodo aut̄ & quantū didicimus. 120. **VTR**is ipsoꝝ
 figurent̄ p̄ponēdo. Qui superficie tenus ppositum attigerūt dicere cōsueuerūt ipsū
 omnino pposuisse mercuriū siue maleficis siue bñficis cōfiguret̄ at hoc nō ita habet sed
 ait cuiūq; stellæ cōfiguret̄ illi addicit̄ & eiusdē cū illa efficitur potestatis qualia fuerit̄
 horiāa tempora ipse profecto pplexe & obscure locutus est ut ab horiāis temporibus
 adhærentibus cuiuslibet parti opus sit ablationē & additionē facere. at nos perspicue i
 eis quæ antecesserūt doctrinā exposuimus die quidē existente diurnas ait insupra terrā
 existētes hemisphærio. nocturnas uero in sub terra qd̄ & in oriente cū inquit inueneris
 horoscopa tēpora stellæ. cōsidera stellā ubi est in horoscopo an ne & si inuenias eā i ho-
 roscopto quo signo cūcta horiāa tēpora p̄pone aut aufer ut si cōtigeret natura succurē-
 tis stellæ q̄ si nō inueniat̄ in horoscopo sed eius absentia iuxta pportionem absentiae
 fac ablationē uel additionē quod in occasu obuiarit. illic namq; inueniendo stellæ ad-
 ditio uel ablatio ad nihilum uenit. Quid autem est cum inueniatur stella in occasu ne-
 que addit neque auferit. inueniuntur quippe horiāa tempora absumentia ad horas
 quibus occidens stella absuit ab horoscopo. 121. **DE R** Adiorum iactu consequentiū
 cum expleuerit ablationem in pcedentia quam horiāam quoq; uocauit nunc ad in-
 consequentia transiuit quæ etiā radioꝝ iactus appellatur obuiantiū stellarū radios
 aphetæ inferentiū p * & Δ & □ & ∞ nec solum occurrentes stellæ sed etiam aphetes
 cum se mouens quadratū faciat aut sexangulā figurā aut triquetrā. cæterū non semper
 * capiemus sed cum * multi ascensoria fuerit tūc namque uidetur ob multiplicem
 ascensionem æmulari □ potestatem. sed Δ cum pauca sint ascensionis: nam hæc quo-
 que correpta □ admittit potestatem nisi unum inueniatur signoꝝ multiplicis ascen-
 sionis. alterū aut̄ pauca tūc enim opus ē aut lat⁹ totū capere aut a canone pauca ascēsto-
 nem aut multiplicē ascēsiōnē inuenire. capiat̄ aut̄ hoc mō. inducere opus est in clima
 unius signi partē & capere ei adhærentes ascensoria tēpora inde etiā alterius & auferre
 minorē a maiore & quæ relinquānt̄ cōparare i partib⁹ lateris utrū pauciora sint an plu-
 ra. in sola uero lūa. glutinatio ☉ pemptoria est nō enim ut in pcedentia concurrentes
 auferunt aut apponūt ita & hic. illic enim aphæretes in illos ferebat̄. at hic aphetæ infe-
 runtur nō autē simpliciter anuntianda pemptio sed cōsiderandū prius num̄ iprobescat
 aphetes an probescat iprobatus enim ualidus erit facietq; peremptionē & pbatus con-
 seruabit & pro peremptione faciet climactera. si unq̄ compositas inuenias figuras alias
 quidem bonas existentes alias uero malas considerare expedit qualis sit ualidior nu-
 mero ac potentia maleficorum loci hoc est signa in quibus sunt. sunt autem nunquā
 siue ex cōsequentib⁹ iam signis siue ex pcedentib⁹. nō enim ut iā dictū ē prius ex cōse-
 quentibus. nunc certe sumptus est aphetes instans uniuersitatis autem motui signa
 in ipsum delata & ita inferuntur radio. prius non ita. ipse siquidem aphetes delatus uni-
 uersitatis motu in contingentes ferebatur stellas. 122. **QVEN**q; etiam ab audientibus
 respicientibusq;. Cum a stellis pemptiones dixerit nunc a signis ait ut *. Δ □ & si nō
 sit stella in his signis ipse aphetes suscipiens sexangulam ipsius partem uel triangulam
 hoc est sese sexangulam hoc est sexanguliffando pemptorius euadit addidit aut̄ quē
 que ob deinceps illata opus est namq; tibi dicere ut non omnia sexangula perimat ne.

que omnia Δ sed sexangulorū multipliciter ascensoria imitatur nāq; talia multiplici ascensione improborū quadratorū potestatem. triangulorum autē contrariū quæ sunt pauci ascensus mala sexangula spectare autē & audire inuicem discurendo cū aliis pot perinde non est necesse ipsi querere. Quo modo autē possit improbecere ut inueniatur in terminis malefici quo sublatus eueniat determinarit uero partiū distantiam non ea de latitudo dixit sane in eis quæ antecesserunt ut contactus & defluxus iuxta uetosquo que capi quo eundem faciant uentum. hoc autē querendum in ipso signis existentibus nam si per figuram spectro ipsos non tale mihi satagendum. 123. VTRUM specierum. Hoc est bonarū malarūq; quoniā sensilem multitudinē dixit numerum tanq; nō a mē te sed sensu assumitur de potestate ante locutus q̄ sint potentiores stellæ & nunc tibi de scripsit q̄ orientales q̄ in suis existentes domibus medius namq; temperamento est & & conuertitur coeunti stellæ. 124. CONuersi. Hoc est non concedentes habere a conueniente maliciā. 125. RESolutæ. Sed sub boni potestate resolutus ob adiectā ipsi sub malefico uitiositatem. 126. QVOMODO sint anni capiendi annoꝝ utiq; numerus quæ faciunt peremptions capitur ex exaphetis & ex peremptoriis locis. uult nunc te docere quomō oporteat capere tēpus absentia apheti & peremptorii & quia ægyptii semp ascensiones capiebant in climate rectus quidē sermo ita non poscit ut primo diluenda sit falsa opinio inde ita ueriores exponit q̄ lubet ex horoscopo fortuitū apheten iuxta climatis iuenire. disciplinā & euenientē ī medio cœlo iuxta rectā spherā mediū cœli ita namq; quilibet horum inueniatur ut horoscopum faciens signū per clima alterū autē mediū cœlum tenens per rectam spherā. opus igitur est in horoscopū faciente inducere partē horoscopū facientē & in ipso signo figuratā partē huic re alicui stellæ & capere adhaerentia utrinq; ascensoria tempora auferendoq; minorē a maiore & relictū dicēdo esse tempus distantia. nam si partes capiebat centroꝝ horoscopi in quam & mediū cœli indifferens sit capere in climate ascensiones. inuenies namq; ipsa ascensoria tempora herentia horoscopū faciēti parti & medio cœlo. Qm̄ distantias ipsorū capimus q̄ differūt nō amplius eadē habēt adhaerentia tēpora iure qd̄libet ī suo ceperimus ut dictum est loco. 127. FACTORUM ortuum. Hoc est horoscopum facientium æquinoctialia tēpora uocauit annos. præcedentē autē apheten ad quæ ambo absentiaꝝ similitudines. nā locus absentia inuenit horoscopi & horoscopū facientis stellæ eodē mō inuenit etiam medium cœlum & peremptorium. similisq; inuentio est ex omni modo. dicta. hæc prius omnia in horimæa. nam annorum numerus quem faciunt. dicendo & de hora in consequentia. 128. CVM autem in ipso meridiano iparticulariter horoscopum facientibus in climate ascensoriis utendum temporibus. At in medium cœlum tenente rectæ spheræ ut existentibus in occiduo centro utendum diametrorum ascensoriis temporibus in sub terra existentibus transmūtābimus in supra terram meridianū. 129. AT PRæcedente loco necdum existente. Modum dixit ut sit opus capere loca distantiarum cum aphetæ particulariter fuerint centrum obtinentes nunc uult dicere de eis quæ sunt in centris. non profecto particulariter sed signifere fuerint centrum obtinentes. uult nimirum dicere de existentibus in centris non equidem particulariter sed signifere. uult indicare differentia inueniri tempora absistentium aphetarum in particulari centro. nisi enim inquit centrum tenentes particularim capiantur. Inde tanq; mouentes ipsos differentia non eadem inuenimus tempora multo magis cum non inueniantur centrum obtinentes itaq; in totum ut iam dictum est si non fuerint in horoscopo inducēdo horoscopum agentem partem & consequentem ipsam eam quæ peremptorii capiemus adhaerentia tempora & faciemus excessum totidemque esse dicemus tempora distantia. Sin in medio cœlo capiemus eadem omnia nisi q̄ non inclinate sed in recta spherā. Sin autē in occasu quo modo horoscopo nisi q̄ per 90 ascensiones capiemus in quot enim horis per diametrū scandent totidem hæc descendunt. sequentesque locos iam p̄spicue indicauit. p̄inde aphetē præcedentem uocat at extinctorium consequentem quibus intentis nunc non inflexerit ad aliena nomina. similiter illud dicit eandem positionem habere & similem loci horizontis & meridiei hoc est eadem habent tempora. nam si inducas medium cœlum tenentem partem & horoscopum facientē unā quidem ī recta spherā altera uero in climate eadē inuenies utriq; hæretia tpa positionem

positionē. n. dixit tēpora ascensoria. nā eidē positioni eadē tēpora adiacent. 130. HOC aut fere. His simile patiunt nō de uno & eodē existentes. Id aut fere hemicyclii ait aut sub terraneum & occiduū itā circulus per horoscopū descriptus cōprehendit se occidēti at per meridianū sub terraneū. qd aut uult sibi illud fere. nempe aut crassiore mō æq̄lem fere subaudiendū est \odot ueluti si circūagat. Si. n. inquit noueris circūactā stellā aut ab horoscopo aut a meridiano in horoscopū inuenis distantiaꝝ tēpora. eodē mō & cū non fuerint in centroꝝ partibus. uident nāq̄ iam distantiaꝝ inchoare. 131. VNA aut q̄dam disciplina. memorauit aphetas & aphetica loca & peremptoria nunc uult docere nempe doctrinā tradere qua possis inuenire tēpora distantiaꝝ siue in sequentib⁹ sint partibus: siue in p̄cedentibus siue in centris siue in cōsequentibus ipsas uel p̄cedentes ptes ne uero laborē substituas maiorē in operibus. Si fuerit aphetes in horoscopo æquiparticeps ascensionibus climatis uti opus est. Sin aut in meridiano æquipartius existes ipse quoq̄ in recta \oplus ut iam didicimus. Sin aut non fuerint æquipartia sed distent aliquot partes tum utendū est subiecta doctrina: q̄ est hmōi capienda est pars mediū cæli & inducenda in rectā * & considerāda hærentia ascensoria tēpora & describenda inde rursus in rectā sphærā inducenda aphetæ partē & describenda hærentia ascensoria tēpora & faciendus excessus. Inde ita capiendū a climate horiæa tēpora aphetæ partes & inducēda partiendaq̄ horiæa tempora in excessum q̄ inueniat in recta sphæra & uidendū quot⁹ fiat numerus ex partitione. Inde cuncta hæc notādo rursus capienda est pars peremptorii & inducenda in rectā * & scribenda in ipsa adhærentia ascensoria tēpora & faciēda ad meridianū excessum & capienda horiæa tēpora adhærentia parti peremptorii iteḡe in q̄sito climate & ex prima partitione in aphetos factū numere multiplicādo in horoscopia tēpora peremptorii & factū numere auferendo ex excessu meridiani & peremptorii & relictum distantiaꝝ numere dic in quo copulas peremptorii aphetæ ut in exemplo sit perspicuum qd̄ dicimus capiat itaq̄ per hypothesim meridies ∞ partes. 4. aphetes aut \times partes. 2. peremptoriaꝝ partes ipsius \vee . 20. & inducendo in rectā \oplus in uno q̄dem inuenio hærentia ascensoria tempora. 36. aphetæ aut hoc est. 2. partes ipsorū. \times 64. partiū quare excessus. 28. inde ad clima tertiū in ducēdo aphetæ partē describo horiæa tempora. 14. & partior excessum in ipsa & ab eo. 2. horas bis enim. 14. fiunt. 28. quibus ait distare aphetē a meridiano. sed quia uolo inuenire quātū distet a meridiano anæretes siue peremptorius. si inuenio qbus distat aphetes habeoq̄ quot horas distet peremptorius ab aphetæ. facio iteḡe hoc mō capiendo partē \vee inducendo in rectam * inuenio hærentia tempora. 120. at habeo etiā meridiani. 36. & faciēdo excessum inuenio. 72 & capio in climate horiæa tempora. 15. 47. & multiplico ab apheto partes. 2. nempe horas in 15. 47. & habeo partes. 31. quas aufero ab excessu inuenio ipsorū. 72. & relinquunt tēpora 40. 26. q̄ aio ēt distantiaꝝ tempora q̄ aut si horoscopum faciat idem erit & ex climate nec opus erit tanto labore manifestum nobis erit exemplo. Sit horoscopus partiū. 19. \times at \odot peremptoria pars. 1. primoq̄ per clima producat nobis tempus distantiaꝝ ipsorū inducendo in tertiū clima. 19. \times & habeo ascensoria tempora. 36. iteḡe \odot partē. 1. & inuenio tempora. 76. aufero ex ipsis minore. 36. & habeo reliqua. 40. tēpora. at etiā per præcedentē doctrinā perducatur tēpus distantiaꝝ. In ducēdo igit in rectam \oplus horoscopi. 19. partes inuenio ascensoria tempora. 136. atqui habeo etiā. 36. excessus. 100. sunt aut horiæa tēpora in tertio climate 16. 40. partior excessum circa. 16. facio decies sex. sexies sex & fiūt 96. & scrupula sexies. 40. fiuntq̄ relictæ. 4. partes habemusq̄ sex numere horarū ex partitione. 100. partiū iteḡe. 1. partem \odot inuenio in recta * hærentia. 181. aufero partes mediū cæli & habeo excessum. 145 & horiæa tempora. 17. 30. igitur. 6. aphetæ partes nempe horas multiplico in. 17. scrupula. 30. habeo. 105. tēpora hæc aufero ab excessu & relinquunt 40. tēpora qualia per clima. Cernis quēadmodū una & eadē doctrina cunctis congruit propositis. dicat autem ipse quoq̄ exemplo cuncta q̄ dicta sunt quibus præcipue mens adhibenda est una quædā in cunctis uidelicet cōueniēs qua in quali loco existēte aphete poterim⁹ inuenire q̄to tēpore cōglutinatio erit in ipsa ferentiū hoc cū excessu intellectu facile esse deferret tale p̄portionale eorū q̄ ad ipm faciens excessu ferentiū. dicito in ipm sequentē locū quotas tēporales horas totā dixit intentionē q̄ positum sit prius inuenire quotas horas distet a meridiano. quo pacto simus inuenturi a principio scribit ait nāq̄ q̄ numerando inter ipsam & quæ mediū cæli diximus quēadmodum opus sit ca-

pere excessum in recta sphaera aphetæ & mediæ cæli & horiæa tēpora in climata & excessum partiri p horiæa tēpora & dicere tot esse horas distantia nempe supra terrā aut sub terra. hoc nempe est qd' ante dicebat nocturnoꝝ quidē nocturna & diurnoꝝ diurna. uideſ nāq; ut superfluū esse subiectū nā si apheten supposuit i supra terrā hemisphaerio oīo hic dixit in eo qd' sub terra cōmuniore fecit oīonem. qñquidē sunt sunt aphetæ in eo qd' supra terrā inuēti nō in eo qd' est de tpe uitæ sed in aliis capitulis ut pcedēte didiceris oīone. Capiemus aut nō eadē semp horiæa tēpora sed cū aphetes in eo qd' supra terrā hemisphaerio eidē parti adhærentia in climate horiæa tpa at cū i eo qd' sub terra p dimetientē. nā si supra terrā fuerit diurnoꝝ hoc est hærentiū diurnæ parti. ea uero est supra terrā torū nāq; hoc hemicycliū diurnū nuncupat eorū uero q noctis sunt p dimetientē. Idem nāq; cōtinget ut sæpe dictū q' in sub terraneo. trāsmutātibus nobis i id qd' supra terrā hemisphaeriū ut ipse supra dixit i eodē hemicyclio tum mediū cælū & sub terraneū dictoꝝ hemicyclioꝝ. bina siqdem pposuit hemicyclia unū qdem p mediū cælū & sub terra. alterū aut p horoscopū & occasum. 132. ET Opus erit cape. Qm̄ inquit iuenimus p iā expositā doctrinā quot horas distet aphetes & meridiano opus est inuenire qñ pemptorius totidē absit a meridiano horas tum ad aphetē sit nō hactenus sistemus. sed opus erit cōparare ascensoria tpa meridiani & pemptorii & inuenire excessum & horiæa tpa & multiplicationē & multiplicare horas aphetæ quas iam inuenimus i horiæa tpa & multiplicationē ab excessu auferre. Scire aut oportet ut nō semp auferim' ab excessu multiplicationem horiæoꝝ tempoꝝ sed est qñ apponim' neq; auferimus sed ambobus an miscemus tā ex multiplicatione q' ex excessu idq; tēpus esse dicim' distātia in quo cōsequens in pcedens ibit. inuenies aut dictū canonē & in exēplo cōseruatū ut indicabo tibi in ipso qd' factū & quot. 133. CVM æquales ēt particulares horas faciebat pcedenti. hoc est horas capiēdo distātia pcedentis. nā cū ad pcedentē uel subiectā fiet p æqlem ipsam distātia distabit a meridiano. 134. SI Quidem ad id qd' supra terrā. geminos subiecit horoscopus diurnos & nocturnos exēplo oīsa fient euidentiora. incipit exēplo cuncta explicare & qa ut dicebamus nō semp ex multiplicatōe horæ ab excessu auferimus sed est cū addimus. est cū miscemus pluribus exemplis facit uerba. 135. ARGumentū Ptolomæi quo mō opus sit inuenire pemptoriū quot horas a meridiano absit. Prius exemplū est tale. horoscopū facit V & apheten facit horoscopus est at V principiū ut examinati sit stellæ termin' meridianus utiq; III erit. nā si capiēdo ascensiones horoscopi in clima inducas ad rectā III inuenieris principio III adhærentes. at pemptoriū principiū II. sit uero clima tertiū i quo dies efficit horæ 14. igit' dicta disciplina opus est primū capere ascensoria tpa mediæ cæli. at sūt nihil neq; enī. I. parti III æqnoctiale tps adhæret atq; comparat sed pars nulla adhæret principio ipsius III inde aphetæ hoc est adhærentes principio V in recta sphaera. sunt utique. 6. inon excessus erit ipse meridiani & aphetæ. iterum in clima in duco principium V inueni horiæa tēpora. 15. hæc partior in. 6. & inueni horas quibus aio abesse apheten a medio cælo. nam aphetes horoscopum facit diximus sane a centro ad. 15. distātiam horarum fore. 6. rursus in rectam sphaeram inducens principium II inuenio adhærentia ipsi ascensoria tēpora. 148. q' rursus erunt excessus ipsius meridiæ q' hēt ad adhærentia ipsi ascensoria tēpora. rursus inducēdo principium II in dictū clima inuenio adhærentia ipsi horiæa tēpora. 17. at q' habeo horas. 6. & multiplico. 6. in. 17. habeoq; partes. 102. aufero has ex. 148. excessu & relinquunt partes. 46. quas aio esse tēpus distātia. intueris ut abstulit a medio cælo excessum existente in sequētib' mediæ cæli aphetæ. 136. VBI maxima clima noīauit per inscriptionē. qa nil apponit ad sciendū quot horis sit maximus dies in climate. 137. AT Horæa magnitudo. intueris ut horiæa tēpora i climate accepit & nō in recta sphaera. scire expedit horiæa tēpora accepisse & distantiā aphetæ obticuisse ut māifestū faciētibus horoscopū sint gemini & oīm distātia horæ sit sex unde & ascensoria tēpora II descripsit. Quoniam ad sub terra partem diurna ait horiæa tēpora II accepit quod temperamentum fiat ad medium cælum ut sit ad subterraneū per 99. 138. CAEperunt tempus absentia. absentiam uocauit excessum totidem nāq; sunt doctrinā tradentes in exēplo dicit q' cōsentit ipsi doctrina climatis. nā si capias in climate ascensoria tēpora V & II fecerisq; excessū relictū erit æqle memorato p expositādo doctrinā. 139. MEDIū teneat cælū. Sicut mouet apheten & circūagit ipm per cætra. Quia igitur medium

igitur mediū tenet cælū aphetes facile admodū ut nup p clima inuenimus tēpus aphetæ horoscopū facientis eodē mō & tēpus inueniemus per rectā sphærā qualiter i hā rē te medio cælo V principiū hēt herentia tempora ascēforia in recta sphæra. 6. capiātur etiā II hnt & hi hārentes numeros. 148. excessus. 58. tanto tpe dicemus glutinationē p emptionis iuxta secundā positionē debere mediū cælū agere quo pemptorius quēad modū aphetes mediū cælū agit prima nāq; positio aphetæ inquā uenturus est aphetes 140. POSSit sane hoc pacto. Itē aphetē ad reliquū centrū adduxit. erat aut occiduus inuenit utiq; in pcedentibus partibus mediū cæli & aphetes & anæretes & pinde auferim⁹ excessum ex multiplicatione horiarū tēporū ut quia occiduus V mediū tenebat cælum & inferemus igit recte & mediū cælum habebimusq; hārentes ipsoꝝ ascēfiones. 180. at sunt V. 6. est igit differentia excessus. 6. has. 6. p horiā tpa diuidimus. 15. in principio Arietis adhārentia erunt igit horæ sex q̄ etiā a principio manifestæ fuerūt q̄ centrū obtinuerit aphetes. oē aut cētrū abest a reliquo centro horas. 6. at nos ob exercitiationis expientia doctrina usi sum⁹ manifestoq; exñte apotelesmate inuenim⁹ quot horas a medio cælo absit aphetes. itēq; mediū cæli & pemptorii capiemus excessum adhārent at medio cælo. 180. at II principio. 148. differentia igit ipsoꝝ erit tpoꝝ. 32. Qm̄ igit horiā sunt tpa. 17. horæ aut aphetæ. 6. multiplico. 6. in. 17. & habeo tēpora. 102. ex his aufero excessum hoc est. 32. inueniet. n. sequens in hac pcedente portiōe mediū cæli dictū aut est ante ut cū qdem aphetes & pemptorius in cōsequentib⁹ sunt portiōib⁹ mediū cæli tum ex excessu auferim⁹ q̄titatē horiarū tpoꝝ ex multiplicatione facta cū aut in pcedentib⁹ cōtra excessum ipm̄ auferim⁹ ex horiarū tps multiplicatione i pcedētia tpa. 32. Nā excessus II ad mediū cælū aphetes p dictū canonē q̄ sit i cētro. nā septēdecī sunt horiā tpa in qb⁹ oportet facere horas. erunt ergo tpa. 102. q̄ cōtinet principiū II horæ multiplicatæ in horiā tpa pemptorii nil aliud fecerint q̄ distātiā qua distat i ipso pcedentis loco cōstitutus mediū cæli inquā quo fiat qd̄ dictū est aptius p canonē qd̄ p posuimus indicemus. Qm̄ in occasu accepimus principiū II capiemus p 60 exurgētē quo inueniamus q̄ mediū teneat cælū. Inducendo igit in clima ipsius & partē. 1. & iueniendo tpa. 250. hārentia ipsi habeo etiā II in recta & tpa. 148. Si aut hāc auferam⁹ ex 250. relinquent. 102. tpa q̄ dicemus abesse II a medio cælo. tenet aut cælū mediū pars. 1. III abest aut iuxta receptū qm̄ & mediū tenet cælū. Hāc necdū erāt in occasu tpoꝝ. 32. Quia igit tota absentia tpoꝝ est. 102. centri absuit aut a medio cælo. 32. capient. 70. tpa. 141. AT Tolle⁹ aut. Quēadmodū cū horoscopū tenentē cœpit V hac doctrina te docet ut oporteat iuenire q̄titatē tpoꝝ distātiæ eo de mō & hic capiēdo V occiduū doctrina docet quo tum sit distātiæ tps eodē mō nunc rursus ostendit ut pcliuius sit occiduā capere distātiā capere siqdem opus est dimetiētiū ascēfiones & auferre a maiore minorem & relictū dicere esse tps distātiæ. nā sicut nunc inuenim⁹ tps distātiæ qd̄ uideam⁹ licet p clima idem inueniat. Inferemus igit i tertiū clima capiemusq; ascēfiones p dime-tientem & II. sed inuenio principiū II. 180. hārentia ascensoria tpa principio at & 250. si. 180. ab. 250. aufero relinquent. 70. qualia etiā p hāc disciplinā. est igit etiā p hanc disciplinā & p clima idē facere cū inueniant centꝝ obtinentes. 142. VT Mediū tenuerit cælum & .18. ptes. dixit de centꝝ obtinentib⁹ aphetis docuitq; quo mō opus sit iuenire q̄titatē tpoꝝ distātiæ p rectā * & quo pacto expeditius p clima. qa cōtingit apheten nō in eadē centri pte iueniri sed distātiā aliquā fieri uult & horū doctrinā facere & supponit & .18. ptes mediū cælū inuenit igit anæretes sequentib⁹ portiōib⁹ mediū cæli at aphetes in pcedentib⁹ portiōibus mediū cæli. cōponēdo igit excessum & horarū multiplicationem habebim⁹ distātiā q̄titatē ipse igit ex se capit tria horas anæretē mediū cæli absentia tu aut resolue docte sicut didicisti & iuenies qb⁹ abest horis. 3. hāret. n. in recta sphæra ipsi. 18. pati & ascensoria tpa. 135. at V excessus est. 45. partitor p. 15. & iuenies horas. 3. Sed si uelimus inuenire quot horas anæretes abest ab aphete q̄remus quot itēq; distet anæretes in cōsequenti portiōe mediū cæli & cōponendo distātiā & ex multiplicatione horarū totam habebimus distantiam anærete ad apheten ut quia ipsi. 18. parti & in recta * adhārent. 135. tempora principio autem II. 148. differentia est tēporum. 13. atqui sunt etiā horiā tēpora. 17. horæ. 3. has. 13. in. 17. facio & habeo tēpus. 51. misceo ipsum cū. 13. & facio. 64. quē aio esse tempus distātiæ. dixim⁹ nāq; ut si inueniat

anæretes quidem in consequentibus portionibus mediæ cæli aphæretes aut in præcedentibus tum etiã excessum ascensionum anæretæ & mediæ cæli & ex multiplicatione horarum aphetæ & horiarum tēporum anæretæ cōponendo faciemus tēpus distantia temporum æquinoctialia tria hæc aut sunt quæ esse dicim⁹ ipsius excessus oīa aut sicut habet quantitatem distantia aphetæ dimensam. at faciebat per eandem ductiōnem. ductiōnem uocauit doctrinã complendo iteꝛ exēpla uult indicare assumptionē ex prius demonstratis relatū conferens plurimū ad ea q̄ dicta sunt q̄ augmenta centroꝝ p̄ æqualem additionem fiant ut **II** horiæa tēpora habet. 46. addita his sunt. 12. cum mediū cælum obtinuit aphetes & fiunt. 58. itaq; non solū per æqualem additionē factæ sunt augmentiones sed in qualibet hora. 2. tēpora habet. at est cum pauciores. atqui semp̄ in. 6. horas centri augmentū distribuitur ob hoc & p̄portionaliter anæretes inter centra distantiam obtinuit. non quia tribus abest horis & quælibet hora tēpora habet. 2. oīa fiunt tēpora. 6. his addimus præcedentis centri ut mediæ cæli tempora. 58. & facio. 64. quotū inuenitur & hac percepta doctrina uideamus quo pacto sequentibus accommodetur id p̄positis & proportionaliter. nō simpliciter neq; fortuitu differentia habet sed eadē p̄portione & similitudine. 143. **Q** V Oniã hæc q̄dem in aliis. Hic uult dicere ut proportionaliter etiã trium augmentum factū sit horarum quia inquit additio centroꝝ duodecim nobis perspecta tēporibus dimidium ipsarum addam mediæ cæli tribus horis ut positum est distare a centro sex igitur tēpora inueniuntur his addamus mediæ cæli tēporibus q̄ sunt. 8. & oīa fiunt. 64. 144. **Q** V Oniã aut & in oībus an miscet & ex assumptione utile corollariū nã quod ostensum augmentū inquit centroꝝ per æquale augmentum factū est. expedit uero nosse additamento geneseos quantum sit augmentū centroꝝ. non enim semp̄ duodecim inueniuntur centra sed est cum eū pauciorum. inueniemus ascensiones in recta sphaera centroꝝ capiēdo excessumq; faciēdo. Inde etiã quot horas absit a medio cælo aphetes & q̄tam inuenerimus esse partē ipsorū. 6. tātum addem⁹ ex augmento capiēdo addemus his cōsequētia centra. Quod dicimus erit manifestum nobis & his q̄ deinceps cōponemus. 145. **R** V R sus enim oriente. multis & imensis auditorem liberat laboribus. doctrinã deinceps tradēdo qua facile poterit inuenire quæ prius longa diuisione anxie capiebantur capiamus apheten ubi inuenitur. necesse igit̄ ipsum aut in centrīs esse aut inter centroꝝ interualla. Quod si in centrīs inueniat̄. horoscopus faciēns per clima inuenitur. Nã in climate ut iam didicimus in ducendo aphetæ & anæretæ partem & auferendo minorē a maiore q̄ relinquitur dico esse distantia numerū at mediū cælū obtinēdo per rectam sphaeram iteꝛ ascensoria tēpora cōparando & auferendo minorem a maiore. Sin occidenti ad dimetientē existentibus signis ascensiones in climate capiēdo. simile horoscopo feceris. Sin in media sit centroꝝ distantia: tum considerabimus quot sint tempora cuilibet centro adiecta. quo pacto discamus si aphetes particulariter horoscopus faciat hinc inferamus horoscopus ad clima & capiamus ascensiones. Rursusq; in climate anæretæ in ducendo minorē a maiore auferemus & excessum tempore habebimus unius centri. deide ipsum horoscopus ut medium cælū supponendo eadem capiemus in recta sphaera & capiēdo duorum centroꝝ excessum quota ipsorū declinatio. iteꝛ in occasu supponentes p̄ diametrum in climate capiemus ut i hærente Aries est aphetes **II** an hæretes capiatur prius horoscopus hæret nãq; **V**. 70. **II**. 48. sed utiq; cælum mediū teneat at igitur in recta **⊕** ascensiones considerabimus. hæret quidem principio **V**. 6. at principio **II**. 148. excessus itaque ipsorū est. 8. igitur declinatio centroꝝ. 12. tempore factum est ceterū rursus occidat **V** p̄ **⊕** capiemus ascensiones sunt autem tres per dimetientem quæ **⊕** habendo hærentia tempora. 180. & **⊕**. 250. **III**. 70. differentia igitur est tempore. 70. itaq; & ipsa. 12. tempora declinatio a medio cælo. sed si aliud medium teneat cælum tum idē faciemus supponēdo totum locū aphetæ mediū cælum tenendo & horoscopus faciēdo & occidendo ut si nō **V** medium cælum teneat. sed **X** eodē modo in centri transferimus. Inde quæremus quot horas absit a medio cælo. Non dubiū quin si debeat anæretes agglutinationem ipsi facere. debet similiter ipsi abesse a medio cælo. distando nãq; æquali distantia ab aphetæ in eodē fit loco. quo pacto aut cognoscamus quot horas distet a medio cælo mediæ cæli partē inferemus in rectā **⊕**: capiēmsq; hærentia tempora & similiter aphetæ

aphetæ faciemusq; excessum ipsumq; partiemur per horiarum tempora quæ ex climate inueniemus & quot ex partitione horæ tantundem abesse a medio cælo apheten quæremus autem quota pars sunt ipsæ. 6. horarum. totidem namq; hæ omnis centri & tantâ partem æquabilis additionis centrorum auferendo. addemus iniicientibus temporibus sequentis centri. at si auferre uelimus capiemus præcedentis tempora & auferemus ex ipsis proportionale & quod relictum est dicemus esse tempus quod iniiciat anhareta. uelut in proposita in V hypothese augmentum per. 12. tempora fuit tantum dum namq; additio præcedentium centrorum. nam horoscopus. 46. medium cælum. 58. centrum occasus. 70. quia igitur receptum est tris horas abesse apheten a medio cælo inuenio dimidiam partem eē has. 6. horarum. dimidia ergo pars additionis uel appono sequenti centro: uel aufero a præcedente. at qui erat additio ut dictum est. 12. igitur sex si apponam horoscopi temporibus inueniam iniiciens tempus auferendo autem ab occasu tempus idem habebō relictum. 146. **MODUS** igitur quantitatis temporalis distantiæ absoluit de apheticis glutinationibus tempus. Reliquum est ut ad aliud perueniatur capitulum sed quia ipsæ glutinationes omne apertæ non sunt. sed aliæ quidem habent cuncta mala effectiua aliæ autem pereque & quæ cuncta habent mala cunctæ peremptionem adducunt. at quæ plurima mala climacteras quæ plurima bona transuolantes tristitias. non iniuria de his de his prius tractat docetque quando sint peremptiones. quando autem climater & quādo transuolans tristitia. considera namque peremptoriū locum an malo inquinetur an insistant quispiam maleficus si radium quē inferat. considera incessum tum & terminum si per fixationem sit maleficus in loco aut ad ipsum figuratur. si fuerit terminus talis significat interitum si fuerint bona plurima transuolans erit climacter ut quo per fixationem sit maleficus sin incessus & rectitudo benefici fuerit. sin incessus introitusq; solus bonus sit & reliqua omnia mala difficilis & difficulter liberabilis erit climacter. unū præterea apponendo præceptum absoluit de uitæ tempore orationem quandoquidē binos contingit aphetas inueniri simul & duos anaretas. cum uerbi causa ☉ unus & alter horoscopus aut medium cælum tenet aut in decimo loco. at si in medio cælo tum per factionem ☉ adicio iuxta loci dominatum **D** aliquādo autem simul duo eodem in loco occurrunt anaretæ partes permutantes & tum fit dubitatio quem ipsorum capere opus sit anaretem seu peremptorium. neq; turbari opus est sed ambo aphetæ capiendi & anaretæ. dominantiorē autem cognoscemus ex omnibus quæ præcesserunt iuxta ordinē paucioris temporis uim habentiū hoc est q; pauci temporis & qui multi paremptoriasq; horum uires ac glutinationes cognoscemus. deinde scribit quomodo debeas discernere totidem glutinationes dicto iam a nobis mō dictum. n. a nobis prius quicumq; benefici pariter existentes aut ascensione sublatis conseruent. 147. **INGRESSUM** temporalium. Hoc est p inde tempus euentium ingressum dñantissima loca aphetæ autem dicit. 148. **AT ALTERIUS** ut ingressus seu ut nunc introitus aut terminor. Quod si utrūq; bonū fuerit tum facta erunt sola transitoria. 149. **ET** In his pprietatis speciē inqt detrimēti & purgatois cognoueris a proprietate occurrentis loci. nā si in cælo medio inciderit circa actiones erit de trimētum. sin i sorte fortunæ circa possessiones ac simili mō i aliis oñdes locis. 150. **PEREMPTORIAM** dñam. hinc orditur quæ occurrāt ambigua. cū duo pariter occurrerint ipse nō solū in anareticis intelligas. sed etiā aphetis. binos tibi canonas dicit aut enim ad ingredientia iudicandū dñantius aut ambos dicere oportet anaretas & ostēdi aut hoc aut illo tēpore fore peremptionē & si nō perimit uterq; ueq; tristitias & climacteras efficiet. 151. **DE FORMA & cōplexione corporali.** Tradita de uitæ tēpore cogitatione existimat sibi de corporis scribendū proprietate. quā animæ præposuit siquidē prima distingitur. at illa post effictionē instrumento corpore utitur & cum illo ptates cognatas habet ipsa uero demum suā indicat actionē his omnibus de causis præponit de corpore oñonē q; eē uidet duplex ait nāq; & figurā & effigiationē ante ire inde ex altero principio secundā habet orationē de affectibus quæ corpori adueniūt facitq; hic doctrinæ inuentionē horoscopū & lunā & ipsorū domiciliorū dños & quales hi fuerint pprietatesq; suscipientiū locorū & stellarū diametri stantiū talē dicas esse figurā & cōplexionem. ait nāq; ipse de stellis ppria de locis ppria tuū postea reliquū ē ipsorū cōplexionē cōsequi

De forma & temperatione corporis.

coniectura at alterum adhuc tenuiorem sermonem habet cunctas ut ipsorum naturales & asciticias exquiremus potentias sicut qualem faciat complexionem **H** per se fulxionem aliquā faciens talem ad **D** talem in totū stellæ orientales quidem existentes in differentes suas consuetudines & salubres faciunt. occidentales aut imbecilliores & easdē & matutinæ quidem ac orientales existentes magna faciunt corpora. primam aut stationem facientes ablationem firma & ualida. uidetur namq; ipsæ in genesi esse ualidiores auferendo imoderata. stationem aut facientes ad additionē. secundam stationem imbecillam: quandoquidē nec dum ualidæ in additione fuere. cæterum adhuc ferunt ablationis reliquias & idonea ad malos humores cum aut fuerint occidentales in gloria & in moderata. stationariæ autem in additionem secundam stationē imbecillā. quoniam necdum ualidæ in additione fuerunt sed adhuc ferunt ad malū humorem idonea & ablationis reliquias. ita igitur stellarum uires tenuius subtiliusq; consideraueris. at signorum hoc pacto primo ad ipsorū integriora. faciendo distributionem inde ad tenuius secedit cum proportione φ quædam in æstiuo solstitio quædam in uerno æquinoctio quædam in autumnali. inde ut quædam magna sunt quædam parua. magna quidem. Ω . μ . $\underline{\mu}$. at parua χ ζ & rursus concinna quidem & alia in concinna & ad partes non omnia signa partes sortita sunt similes. sed alia quidē anteriora ualida posteriora uero imbecilla sunt. imbecilla sunt aliquibus anteriora quia siluosiora qd sit magis siluosum corpus. consuevit uero præ aliis siluam natura sufficere. igitur & corpus materiam magis participat in genesi reliqua posterius. multo igitur inquit magis in aliis post memorabimus capitulis cuiusuis doctrinā iuxta suum ordinem explicando. particulatim **D** eodem modo nā magis particularia & magis specialia ex **D** cognoscemus. hoc autem itidem uult hoc est in horoscopo considerabamus namq; quæ ipsum sequerentur & ipsius domiciliū dñm & complexionis aliam speciem nec expedit proprietatem solum cuiuslibet dictorū inspicere ut proprietates signorum faciant & hærentium cælo. parua namq; signa parua corpora significant. at magna ingentia. ac ut quis simpliciter ita tribuerit hoc est sine complexione. ipse namq; figuras omnes exponit separatim. tuum autem fuerit concernere & cōiectare. 152. **AT** Iouis domiciliū dominus. Vides ne ut non simpliciter stellæ dicit proprietates: sed quā domiciliū dominū faciant. manifestū autem & quando horoscopum faciant a principio operis istius dixit introducendo ut distantia \odot humidiora fiunt aliquatenus. Item aliquando ab ipso calidiora ex figura ita licet cōplexionem coniectare cum fulxionem faciunt nempe cum orientales primo hoc est per ablationem. 153. **PR**æcedente. Hoc est aphetico. & extra hoc est hærentiū cælo stellarum proinde tibi regulam prodidimus ut debeas & de hærentibus cælo stellis facere cōiecturam: quæ enim insignis inquit hæc & inhærentibus cælo audire expedit ad ualidius effigiandum pspicere dixit enim in \uparrow . intuemur namq; ut anteriora sunt tenuiora. posteriora uero minus nutrita & magis uieta at in \downarrow quando pedes maiores sunt & præoriuntur. cōtingit aut eadem signa etiam bene compositum habere reliquū corpus. habitiora namq; sunt aliqua membra atq; in aliis idem eodē inquit modo & in aliis signis opus est ratiocinari qualia sint cōpositiora & qualia incōpositiora a constructione & pariter orientibus ratiocinādo. 154. **DE** OFFENSIS & affectibus corporeis. Post hæc & de corpore oratio in binas dirimitur species in naturalem & contra naturā. præcedit aut naturalis eam quæ cōtra naturam. cum ergo dixerit de naturali nunc par est ut dicat de ea quæ contra naturam dicat. ut igitur in pximo capitulo uniuersaliter primū perfecit capitulū deinde exposuit particulariter eodē mō nūc uult magis uniuersalem tradere doctrinam inde ita quid particularia exercitare. considera igit inqt tria in signifero loca horoscopū & occasum & sextū ab horoscopo qre in hoc capitulo proximū offensam aut morbū habebit hoc corpus. inde circa quā partē & causam in his a qua significat. qre aut hæc significere in totū malefici radiū mittunt iuxta statū \downarrow aut \circ aut p̄sentes affuerint extēdit aut malū. & ualidius efficit cū aut altere luminum: aut utrūq; in dictis inueniat locis ut in signo & horoscopo tū. n. & si non æquipartes inueniant malefici luminaribus. Cæteræ aut p̄micit: aut supra iferunt. significere at solū p̄sentiā habuerint offensas & morbos opus est ratiocinari discernitq; id tū a fulxione maleficorū. nam si inueniant orientales detrimentū erit sin occidentales morbus. nam detri

De cōsionibus & morbis
corporum.

mentum est a ualida cā factū & stabile ī corpore. at morb⁹ ex defectib⁹ p̄iectus ī corpus incertior quo ualidiores fuerint stellæ lesionē facient quæ sunt oriētales imbecilliores aut morbū. *vicin a morbus gaud differant* exquirēdū aut a modoꝝ natura consequentibusq; stellis dicitōq; quale detrimentū sit & morbus dicet tibi utiq; qualis stella qualē morbū facere in uniuersum consueuerit. quo prouidus in stellæ partibus insistas ut de aspectu pponat nobis cōsiderandū. Quoniā ☉ & ☽ aspectui dñantur si ☽ luna in aliquo dictōꝝ inueniatur locoꝝ coitū cū sole aut pleniluniū faciens nempe ☽☉ uel pleniluniaca in altero duorū oculorū erit detrimentū & cū inueniat occurrens. ☉ in ☽☉ aut plenilunio copulata ali cui nebulosarū conuersionū annumerat tibi ipse Ptolemæus inuenies quomodo opus sit eiicere tales attactus ex canone. erit aut idem & cum nō in aliquo dictōꝝ locorum malefici orientales existentes inferunt radiū utiq; p̄ ☿ aut ♃ ut sit expulsoriū id eodē modo si ☉ spectarint aut inuehant in totū magis ad ☉ fecerint matutinæ figuratiōes at circa ☽ uespertinæ. Sin aut de ambobus hoc idē contigerit amboꝝ oculorum erit interimentū Dixit ex stellarum natura essentiā ex natura martis quæ ignē comitantur & ferrū & tales causas ex natura ♄ quæ de frigore manant turbatione & glauco colore & quæ de talibus omnibus casu aliquo obuēniāt & præcedens occasum ut ueteres proprie de lesione locū uocant qui est etiā horoscopi abalienatio si ascensiones spectes ne quomodocūq; capias significare. sed ut iam assumpsisti super ascendētes & nō uergētes deorsum quo diximus modo ne simpliciter cētrū nactæ sed aut in .7. aut in horoscopo rursus namq; etiā utraq; luminaria in dictis inueniantur centris non solum si non præsupraferātur. nam quia simul receptū est luminaribus maleficos adiungi ait ne incuses ipsos omnino æquis esse uiribus licet præferantur in morbis inferendis. curæ ei est definire ac dicere magis faciant cum matutini ad solem fuerint figurati uespertini aut ad ☽ pōt id euenire cū ☿ fuerint lumina & malefici cum ipsis ipsos dispartiant ante attolatur aliquis maleficorū: ut cum simul steterint lumina id cōtingit ut quæ figurationū sint præferant cuiusmodi horizontis loca. curæ est dicere ipsæ pre se stellæ facere cōsueuerint qualia ipsa signa & partes ipsorū male agentiu & male passorū ut ☉ & ☽ & ♀ cū enim male acta sint uisus offendūt at ♀ sēminalia & germinantiū genera itemq; figuratis cum ipsis p̄ ☿ aut ♃ nā si alter inspiciat inde cōmodū nullū. at ī dñantissimis dicere ordit quæ corporis partes cui opponant stellæ a ♄ sumendo exordiū is utpote frigidus frigidioribus omnibus partibus dominari p̄hibetur ut spleni uesicæ. at ℥ tactui & pulmōni. nam moderatus temperatis dominat & ♃ renibus. sunt nāq; partes calidæ. sicut ☉ cerebro quæ p̄cipuæ & dñantissimæ partes. quæ in medio cōstituta soli & āno ob mobilitatē ☿ sicut ☽ utpote toti dñata corpori cūctas habet p̄ates p̄ corpus cōstituit proportionē nāq; habet cū gustus electrix. potionē cōfirmans. stomachū alterans. in aluo excernens. 155. EXCEcationes quidē uisus apotelesmata efficiūt. Præcepta delige deligit obseruationis. ordit in totū dicens supra quæ reliqua particularia & cōsequētia. ea quæ p̄cesserūt exponit in coitu illud dicit ☿ si inueniat ☉☉ aut pleniluniū in dictis locis erit excæcatio & cum in altera ad ☉ figura quæ rationē habeāt hoc est diuiduæ hæc enim sunt quæ relicta & habentia ad ☉ rationē de ☿ præueniēdo dixit. Quia igitur dixit ♃ & ☿ figuras tempore capi p̄ueniēdo de dimetientib⁹ quas græci diametros uocāt cum dicebat coitiua uel pleniluniaca. reliquū est ut de ♃ dicat quæ ad ☉ dixit habere rationem & cum ipsius ♃ rursus aliā tradit obseruationē talem cū unus maleficorū aut ambo ☽ expulsoriæ existenti attoluntur in centrum aliqui iam dictorum existenti offendunt uisum ipsi epicentri existentes. nam iterum uespertini inueniuntur doryphoriam facientes ad ☉ in locis lesoriis in unum uero colligens ambas figuras in ☉ & ☽ dicta deinceps refert ubi in eodem signo cum ☉ & ☽ inueniantur ☉ quidem præsublati ☽ insublati ut inter duo luminaria inueniantur ambo oculi offenduntur si ut diximus figurentur in memoratis centris nam ♃ uult tibi causas memorare in quibus accidunt quæ dicta sunt. dicit autem a causis facientibus. sunt certe malefici an miscetq; ipsis ☿ utpote cōmunem existentem & cōmutabilem beneficis & maleficis stellis iterum supra locutus de ♀ de eis quæ oculis obuēnirēt nūc de eis quæ accidat circa seminales partes loquitur opponuntur aut hæc ♀. nam sicut qd a luminaribus de oculis perfecit eodem modo & de seminibus a ☿ quia lesionem

uult inuenire simul cum ipsa comprehendit maleficos. Cæterum ipsam uult habere rationem ad loca lesoria ubi affuerit ipsis præsertim in occasu multam habet rationem occasus ad germen ubi nuptialem locum appellare ueteres consueuerunt. Cum igitur uenus in his fuerit locis & cum ♄ figureturq; ad ipsum & unus ex maleficis ipsi superinuehatur ubi id quadrangula uel dimetientem faciat figurâ scrupulis partibusue. nã tñ ipsam ferunt sine stirpe uiri & fœminæ erūt in abortus & embrionũ sectiones incidunt eunuchi admittūt ♃ prima figura obseruata. is namq; ob cõmunem naturã facit ipsos ambiguos cõmunes cum mulieribus & uiris. Cum aut̃ ☉ admittens ♃ assumit ☉ qui si similiter figuret & inueniat cum his quædã huic masculescunt. at ♃ appulsoria maleficis radiũ supra illatis partibus mittentibus sine langore fiunt masculescentiũ. masculelescunt aut̃ aut fulxione aut signis aut finiente tales uisibus q; sol cum ipsis sit admissus fiuntq; balbi id ob mercuriũ euenit. nam is linguæ dominaf subiiciunt & figuratur. tñ maxime efficax erit figura cum lunæ figurabuntur. ipsa namq; ut sæpe dictũ totius est dña corporis. 157. OCCIDuus. Hoc est cõbustus his interueniens ☿ ob acumen ipse ☿ a ♄ linguæ uinculũ adueniẽs soluit. iterũ si ♃ de germinib; dicta. dicit nũc de eis q̄ in membris cõtingant ut claudicantibus gibosis & toto corpore offensis. Si igitur fuerint lumina centrata in dictis centris & malefici comites ac & dimetientes supra aut̃ illati similiter æque ♃ assistente aut in coitibus aut in flexuris hoc est quadrãgulis figuris aut eclipticis erūt dicti morbi signis idoneis hoc est quæ ad hæc accedãt ac ut sic loquar simul cãm afferentibus. nam ♃ & gibbosus est & pcumbit at ♃ & ☿ squalens talesq; pncies corporib; solent iuehere. 158. INFLEXura. Inflexuras dicit ☿ eclipticorum coituũ. Ita apud Dorotheũ dici cõperias inflexuras perniciosas a genesi ipsius dicendo ex qualibus figuris fiãt lesiones & morbi. nũc dicit unde nã scire liceat utrũ ex genitura cõtingant ipsis detrimẽta ante posterius succedãt. cum igitur malefici inuẽti fuerint cum luminib; significãt ex genitura malũ fore. cũ uero in medio cælo figuras habẽtes ad luminaria super adueniẽdo tñ aduenturẽ significat malũ & cũ dimensi fuerint superne inuẽti luminib; nō detrimẽta mō aduẽtura significant sed etiã ex ingentibus periculis significãt fore discrimẽ. 159. CIRca tropica de uniuersalib; detrimẽtis a signis. Simplicẽ quendã canonẽ tradit quo noris detrimẽta. Cõsidera ubi sit luna & si signum tropicũ fuerit æquinoctiale dicito detrimentũ fore speciemq; detrimenti a natura signorẽ poterit cõiectari in ♃ quidẽ existẽte uiligines dicito humorib; nãq; in aere redundãtib; uiligines fiũt in cute ☿ aut̃ in petigines habebũt i genesi ex acutioribus & aridioribus humorib; at in ♄ lepras facit prohibet aut̃ namq; ex humore melancholico hic humor in autũno capit incrementũ in ♃ cancos quia hi ex frigidis & humidis fiũt genesib;. 160. MORbi aut̃ adueniũt. De detrimẽtis locutus. nũc de affectib; in uniuersum aut̃ querit dictas figuratiões in detrimẽtis & affectib;. at si inueniãtur matutini quidẽ ad ☉. uespertini uero ad lunã detrimẽta faciunt ualidiores nãq; inueniũtur in quib; diximus inueniri figuris sin aut̃ cõtra affectus ob p̄cognitã ipsis ex cõtrariis flatib; faciũt ibecillitatẽ itidẽ febres quia pnuntiauit partẽ dicturũ illa ad detrimentũ cõcurrerit nũc ait figuratas stellas quæ sunt in lesoriis locis & ab hæretib; ipsis partib; prædicito fore detrimẽtũ quæ uero cui opponat parti iã didicimus. 161. MERcurii ✱. Jam dicit unde scias utrũ morbus iugis lãguenti sit an ne hoc autem a ♃ capit. is namq; nō solum mobilis est motu cõtinuo causa morbo efficitur sed etiam cum stella pariter mutatur intenditq; ipsius uim maleficã in duobus centris non solũ inquit ab stellis fiunt uicissitudines morborẽ. sed etiam a natura signorum uerum ut in stellis non cuncta stellarum suscipimus sed quæ in lesoriis sunt locis. eodem modo non omne signũ admittimus sed quæ lesoria inueniantur in centris & in totum terrestria & p̄sculenta. dicit terrestria quæ faciunt strumas & fistulas q; reliquis gaudeãt elephãtiores autem ob squalorem. hæc cum ita habeant rursus apponit sibi considerandum utrum futurum sit aliquod auxilium an potius detrimentum. benefici loca spectantes & morbos & lesionem facientes tum inuẽctos morbos & detrimenta faciunt si minus perspexerint tristes & laboriosos ifestosq; morbos incurrerit & si spectarint maleficos benefici considera qui quos super inuehantur. nam si malefici beneficos super inuehantur malum intendetur sin contra benefici maleficos superinuehantur lãgores cõciliabuntur.

cum fuerint etiam orientales tum namque suam potestatem custodiunt aut dignitates morbi namque cursu opulento plurimam habent conciliationem. dein in suis non popularibus lauacris exuunt formosa ut strabismum est intueri saepenumero factum cum gratia & ex contionibus ueteres namque adducentes in sacra loca agros supplicationes numeribus proferebant extendentes languentes ut multitudo cogeretur & morbus ostentaretur ac praedicaretur. 161. DE Animae qualitate cum de corporalibus dixerit omnibus nunc animam spectantia promittit ac ut de corpore orationem bifariam distribuit in id quod de qualitate & id quod de detrimento eodem hic modo bifariam quae ad animam attinent distribuit in qualitate & detrimento proposuitque sibi nunc de animalibus tractare qualitatibus quia animae pars una intellectiua. altera autem rationis experta & contentiosa sciendum intellectuale ab intelligibili cognosci. at morale quicquid est a ☽ & domiciliolorum dominis & a pariter cum sole figuratis & centra dicit & item signorum naturae in quibus stellae inueniuntur in proposita habitatione considerabis earumque naturas & aliud tropica significat aliud solida & alterum bicorporeum & aliud horoscopum considerando & aliud medium caelum inspiciendo in aliisque centrīs. 163. ET ITERUM orientales existentes aliud significant at aliud occidui. accepisti haec singula ex ordine a Ptolemaeo perspecta singulorum circumstantia figurationum qualiumcumque ait id enim significat quodcumque ipsi & ipsos excipientium quorum natura corporatior. nam quae habent positionem terrestrium complentur uaporibus nam quae longe magis tenuia sunt ea non sunt corpulentiora. nam semper signorum concisiora tibi memorat de consideratione quattuor sola contemplatus. stellas inquit considerato proposita sortientes actionem & ipsarum domicili dños naturasque ipsorum signorum quae excipiunt domicili dños & facientes domicili dños & figuratos ad ☉ ac ad centra quibus dicuntur orientales centrati uel insuper ascendentes & declinati naturasque stellae dñari dixit domicili dñatum. nam domicili dñi iuxta imperium rationem habentium stellarum capiuntur. 164. ET QVI rationem habent. Nō solum domicili dños dicit sed etiam dños ipsos considerationis ut ☿ & ♃ ad ☉ & ad centra. nam figurationes quae ad ☉ faciunt ortus occasus stationes non dixit autem centrales sed stationarii ad centra. ut non solum centratos dixerit sed etiam superlatos & declinatos diuinos caesariae & diuinos cuiusmodi insomnia diuina offendunt conficiunt diis quid implicando iura solida signa quae medium ius habeant. nam iusticia medietas quaedam est & figuratio exposita comitatur quodlibet enim expositum exercet. 165. DE Figurationibus. Cum dixerit de natura signorum nunc de figuratione differit ad ☉ & ad centra & æquantes exponit simul figuras ut quae matutinae simul orientales sint assimulantur horoscopi centro & eadem significantur ab ambobus & matutinae stationes medium tenentibus caelum. sed praegressus hoc est ablationes occidui centri. at uespertinae stationes subterraneis. item in mercurio hoc comparatum est proportionem faciendo cum dictis. nam potest quando matutina statio & sub terra centra. id possunt quae dicta sunt de mercurio & uenere. Interim audiendum qui dñatum habent hoc est ☿ & ♃ & domicili dñi ipsorum stellae praecipue cum iidem melius est eandem stellam domicili dñam esse hoc est ☿ & ♃ uel non duos uel unum. proinde eundem haberem ad ☿ unum alterum autem ad ♃ sed unumquemque habere ipsam ad ambos rationem non uere affecti non in suo existentes loco in suis inueniendis factionibus neque ad utrosque figurati obscura & imperfecta erunt quae ex ipsis apotelesmata. 166. MALEficorum imperantia. Volens memorare & in contrario apotelesmata transfert ad maleficos. Querit igitur tradere doctrinam qua possit prius procedere male agendi uis aut interimentum & ultio. nam si fuerint in illis locis & in illis factionibus inueniantur ad malum & ultionem erit ipsis iniustum & aliud alterius sententiae ut non putetur ipsis iniuriam facere aut malefacere. 167. DE BENEFICIS. Cum de maleficis satis sibi dixisse uideatur iam de beneficis loquitur. Si igitur inuenias maleficos domicili dñum habentes iuxta ea quae dicta sunt per nuntia. si beneficis considera si non superinuehantur ab aliquo malefico & in suis locis & in suis factionibus existentibus. Nam si ita habeant si in masculinis inueniantur signis uiri quidem ferociores euadent mulieres aut uiragines si praeterea ♂ & ♀ uel eorum alter solū masculinescunt tum non uiri solū ad ferocius tendunt sed etiam libidinis habebunt cu-

piditatem ingentem & adulterii. at mulieres masculorum opera imitabuntur. tribaces fricantes & turpitudine repletæ latent aut hæc si sola ♀ cōtigerit masculari at si ♂ manifesta erunt quæ facta. q̄ si scēmininis fuerint signis & luminaria & ♂ uel etiā ♀ tum erit momentum ad scēmininam p̄pensus. Sin rursus considerare uelimus utrum manifesta futura an occulta sint a ♂ id cognoscemus. capiemus aut hoc ab matutinis & uespertinis figurationibus ♂. matutinis nāq̄ existentibus palam erunt uespertinis aut occulta. excedunt id qđ naturale hoc est. non est ipsis excessus contra naturam uero nā que uirile ut scēminæ scēminile & solubile intensio igitur istoꝝ alicuius efficitur magis p̄ naturam subtenditur simul aduentante ☿ & ♀ & ♂ & cunctis. ut ipse quoq̄ rationem habet ad ea quæ animæ sunt hoc est ad id qđ facile depræhendat & conspiciatur nā ☿ tam & si prius dictū ob celerē mobilitatē omniū quæ diximus causa efficitur.

GEORGII VALLÆ Placentini in quartum uolumen Ptolemæi apotelesmaton : Commentarium :

Um ea quæ genesim præcedunt absoluerit tertiumq̄ uolumē non simpliciter neque ut casus tulit imposuit finem: sed p̄sequendo quam fecerat diuisionem. nam astronomiæ præsagium considerat quæ ante genesim uel quæ in ipsa genesi uel quæ post ipsam qđ post genesi duplex est. unum quod dem est circa cōplexum alterum uero circa extrinsecus euenientia. dixit i tertio de eis quæ ante genesim & quæ in ipsa genesi. nunc reliquū est ut dicat de extrinsecus adueniētibus qđ dicere p̄posuit. sunt aut hæc de fortunæ adeptione & de fortunæ dignitate & de actione ac nuptiis & amicitiiis & id genus aliis. Sciendum est qđ fortunæ equidē adeptio corpori attribuitur at fortunæ dignitas animæ & quemadmodū de corpore prius dixit inde etiā ita de anima. ita nunc de fortunæ adeptione p̄struit capitulum inde porro de dignitate subiungit. quo pacto igitur de adeptione facienda sit consideratio capitulum. Capiemus igitur sortem fortunæ a sole i cunctaq̄ & considerabimus quæ hos sequātur stellæ & qui domicilii dñi quam positionem ac uim habeāt & figurationē ad luminaria. bene enim figuratæ a bñficis uel parhæretis abundantes & copiosos efficiunt male uero affecti uel etiā ad maleficos figurati inopes efficiunt qualitātē uero possessionis & causam qua possessio aduenit ipsis significabunt ex stellis qualitates. manifesto ipsas Ptolemæus descripsit nec de ipsis longa habenda est oratio. 2. QVÆ constitutionis sint. p̄pria peculiariter contingerit testimonia non enim ab oībus quæ ad constitutionem. Nec simpliciter dixit peculiariter. sed indicans non ad utraq̄ luminaria prorsus figurari sed ad eum qui sit factiōis qđ si ad utrunque melior ac utilior figura. Verum quæ ♄. Subaudiendum domicilio dominans præcipue figurata adeptioni fortunæ simul comparq̄ erit. Iure autem ♄ assumpsit is siquidem est facultatum effector in superioribus centrīs horoscopo & medio cælo opus est igitur domicilii dñm esse ♄ & bene disponi erga ♄ & ferri ad ♃ & bicorpo reo insidere signo. 3. DE ESSentiæ debilitate. Maxime necessarium p̄ceptum tradit quo pacto cognoscere conueniat an indelebilis maneat essentia an delenda uideatur. Considerandi domicilii domini. nam si hi sub eadem p̄specti fuerint factione firmam adeptionem habent sin sub contraria factione supereuaserint tum deletiones possessionum faciendo peculiaris loca. Quo domicilii dñi supereuadant sortem fortunæ uniuersalis temporis aliud tertium cōmodissimum subnectit p̄ceptum a quo cognoscemus qñ erit adeptio uel deletio. considera qui causam habent adeptionis uel deletiōis ut habeant ad centra & ad ascensiones. nam si centrētur celerius conficient. sin subteragantur serius & a fulxione erit dicere nam si matutinæ fuerint celerius conficient sin uespertinæ serius & extremis temporibus. 4 DE Fortunæ dignitate. Cum de dignitate & tali scēlicitate dicendo de fortunæ adeptione sermonem compleuerit. Nūc hoc p̄cepto uult referre de fortunæ dignitate sequitur namq̄ ut iam didicimus de anima Considerādum ergo quo pacto habeant positionis luminaria & doryphoriam eis facientes stellæ. ut enim positionem habuerint ita & dignitatem fecerint. Sciendum sanē fore aliam doryphoriam in ☉ & aliam in ♃. nam si in ☉ doryphoriam facientem stellam non plus uno signo absentem in præcedentibus partibus. at in luna insequentibus admodum ex ordine ac proposito p̄ceptorum progressum facit. primo quidem ponit extremas

ponit extremas & regificas positiones. inde consequenter spectās & subueniēs exponit ut illa dicit regifica in quibus luminaria sunt in masculinis signis aut alter ipsorum factionis dñs & in doryphoria habetur a quinque uagantibus stellis ubi ☉ in præcedentibus partibus doryphoriam habere dederint at ♃ in sequentibus. ex hoc sane modo cognoscemus regificas positiones. Sane est uidere quomodo oporteat discernere. num possint necne. Quærit igitur duo quædam constituta circa stellas. doryphoriam facientes si namque hæc inuentæ fuerint centratae quæ sint domicilii dominæ potentes fecerint sin declinantes fuerint impotes & imbecillos & rursus si inueniantur supra terram cetrati doryphoriam facientes præsertim dextri. hoc est præcedentes ☉. sin cuncta alia affuerint sintque eccentra & in doryphoriam agantur a quinque uagis his quidem matutinis existētibus illis uero uespertinis sintque centrati doryphori solū aut luna in scemininis signis at sol in masculinis duces erunt hoc est non reges sed uitæ & mortis solū domini. Sin dictorum omnium neque in masculinis signis hæc affuerint. neque doryphoriam faciētes centrati fuerint uel attestabūtur circa terrā centra tum duces nō inueniunt sed pisti dū taxat infastigio & non sollertes. sin luminaribus nō existētibus in centrīs plurimi inueniantur centrati stellæ quæ doryphoriā agant tum erunt mediocres dignitates & præsertim ciuiles quales consequi solent uitas præcedentes. militiamque obtinebunt nam cōsequi eos talis dignitas consueuit. nullis uero in his doryphoriā habentibus uel centratis uel figuratis obscuræ fiunt actiones. ut igit didicimus quales erunt regificæ & extremæ positiones & qualia media. ita est nosse necessarium qualia fiant postrema hæc aut sunt quæ hnt contrarias dictis figurationes ubi fuerint luminaria in signis masculinis ubi nō centrentur doryphori facti sub maleficis aut ex parhæretis doryphori facti. in cūctis autem his unum præbet præceptū quo possimus causam perscere qua in dignitatem euectus dignus habitus. Considera igitur inquit admittentē doryphoriā & ab illius qualitate pronuncia nā si ♄ inueniat ob copiosas possessiones sin ♃ & ♀ ob congiarium & gratiam sin ♁ ob uictoriam. sin ♁ ob orationes uel dispēsationem & rerū tractationē.

5. VESPERTINORÆ aut ad lunam uespertinū non sumitur ut ad ☉ hoc est in consequentibus partibus ♃ ad supra terram centrū simul figurantur. figuratur aut non ut p Δ aut ♁ aut alia tali figura sed ubi non fuerint in hac centrata parte prope ac non oīno incidentes.

6. SI Doryphori stellæ dextræ supra terrā centrīs figurant. Dextri sunt qui in præcedentibus ☉ partibus ubi medii inueniantur ☉ & ♃ ante ☉ quidem at pone lunam in sceminino non est enim ♃ detrimentū. bene si utrūque lumen centretur & in masculinis signis. sin fecus ☉ in masculinis signis omnino esse opus est in scemininis namque inuentus offendit magisque ♃ attestatur centra hoc est horoscopum aut mediū cælū nā in superioribus utrūque memorauit quod dixit supra terrā cetrīs. hoc aut per egressionē eius quod antecessit dictum. nā ante ipsum altere luminare erat solum in masculino signo centratus hoc postea non centrari subiūgit doryphoros.

7. SIN lumina & hoc per egressionem dictum est nā ante hoc habuit & altere luminum centratum est & altere masculinorum signorū. at hoc neutrum nisi quod in priore prædictis omnibus existētibus doryphoriam nacti nō erant centrati. at hic plurimos doryphoriā habentium centratos capit præter aduictum acceptiones quæ dignitates ex præceptione uitæ consequuntur ut in præcedēti præceptione dictum est: denique humiles & malefici demones. hæc est genesis contraria oīno primæ adeptitiæ. nā cæteræ oēs horum medium inueniunt. inter hæc uero præter dictas mixtiōes relinquit subauditōi ut in aliis fecit præceptionibus.

8. HUIUS siquidē circa factionē hntes docuit ut te oporteat cognoscere utrū authenticas & firmas esse dicas dignitates necne. inuenies autem hoc a doryphoriam habētibus stellis. nam si hæc & synæretæ & beneficæ inueniātur adminiculatrices euandent dignitatem. sin ad parhæretas: aberrabunt.

9. DE Actionis qualitate actionis dominam capiens iure post de dignitate orationem de actione præponit. quod contermina utraq; fortunæ uideatur considerare uero oportet a ☉ & mediū cæli signo actionis qualitatē. Quærere enim opus est quæ absit a medio cælo. quæ matutinam fulxionem Solem proxime faciat ubi sub signo uno fulxio sit. Hoc est usque ad partes. 30. Doryphoriam uero hanc nominare consueuerunt antiqui. Necessè namque aut eandem stellam in medio esse cælo aut differentes. aliā præcedentem ☉ aliā uero medium cælum: aut unam modo

adesse aut in pcedentibus partib⁹ ☉ aut in medio cælo. si igit una affuerit & in medio
 cælo & in pcedenti parte ☉ aut una solum in utrouis dictor⁹ locor⁹ illo solo utemur.
 Sin duæ quæremus quæ magis ipsar⁹ duar⁹ potenti or sit & plures habeat rationes. illã
 q³ præponendo nobis ascibimus. si uero nulla inueniatur apud ☉ & nequidem in cæ
 lo medio huiusmodi sunt inerres. Considerare autem opus est domicili dñm. is enim
 significat suo tempore studia. ita nãq³ considerabimus actionis causam. at qualitatem
 cognoscemus ex capientis stellæ proprietatis actiõem. Scire aut expedit quẽadmodũ
 non omnis stella in præcedenti parte ☉ aut in medio cælo inuenta pbet actionẽ: sed
 si inueniatur actionem præbentibus stellis. sunt aut tres ☿ ☽ ♀ hæ nãq³ ob celerẽ mo
 tum actionibus sunt accõmodatiores quodq³ soli sint uiciniores doryphorias faciunt.
 at quæ ex aliis stellis inuenta adducit aliquid suæ proprietatis. ipse uero manifesto mix
 tiones stellæ faciens non dedit separatim uolentibus ab ipso longã habere orationẽ.
 Scire sane opus est ut etiam signor⁹ proprietates multã quandam actionibus mutationẽ
 præbeat. formã nãq³ humanã habentia artem ab hominibus indicant. quæ aut quadru
 peda circa ista etiam mercimonia indicant. at aquatica circa aquas & quæcũq³ argutæ
 possimus ad usum reuocare signor⁹ proprietatibus pterea considerare maxime necessa
 rium iubet utrum actionẽ habens primos faciat studio uel secundos & uicarios. Consi
 derare enim inquit opus est capientes domicili dominatum actionis & si hi inuenian
 tur orientales & epicentri faciunt authenticum. sin autem declinantes secundos & suc
 cedentes atq³ uicarios. at medias horum figuras est cognoscere & in ipsis factis explica
 re moliemur. 10. FVLxionem uero matutinam proxime facientẽ. Non simpliciter ma
 tutinam fulxionem facientem sed proxime solem existentem in præcedentibus parti
 bus. Neq³ enim si quis putarit duabus existentibus in præcedẽtib⁹ partibus uiciniorẽ
 præferemus sed quæ non plus absit uno signo a sole utq³ paucis absoluã doryphoriam
 facientẽ ad studia ipsam nãq³ ut dñam mediũ cæli. tales nãq³ scurræ actionib⁹ sunt ali
 as alii intenti studio nõ uni soli modo ex suis trium modis. Cernis ut nolit oēs stellas
 doryphoriam facientem ad solẽ aut ad mediũ cælum actionis esse dominas sed ex tri
 bus unam uelut qui ante ipsum omnes. simpliciter cuncta sequentia medium cælũ dici
 to domari actioni & in illius spectantes proprietatem impotens fiunt in qualitate actio
 nis motus ac præfagii. at ♀ mixtiones facit aliar⁹ stellarum erga actionem admittẽtes
 ♀ & ♀ destituerit autem tibi ipsos ad se inuicem miscendo dominos actiõis. adhucq³
 magis intelligentiores facit mixtiones ipsarum pariter & minorũ actionis aliarũq³
 stellarum ♀ & ♀. 11. RECEptus. Receptus uocat transitus quos a se inuicem mutuan^t.
 12. AT ☽ cum ☉ figuratus. ♀ stellam duobus capit modis præter alias stellas. alia. n.
 siue cum sole fuerint siue minus eadem dimetientem habent. at ☽ cum ☉ utpote ex
 igni complexionem habẽs adhuc magis ad in moderantiam conuertitur ex ad solem
 uicinitate. 13. CIRca fusiones hi nãq³ aquæ & ignis seruiunt locis ut sunt admittentes
 ubi ☉ uerbi causa existente in geminis ♀ quidem cum ☉ inueniatur at ☿ in altero si
 gno nempe ☿. 14. FACile conficientes. Facile negocia transigentes hoc noie appel
 lauit. 15. OCCursantes. pro aliis obiectos & supra alios agẽtes ob armatos quales sunt
 qui ob armati saltitant. quos uocant armaturas apud priscos animalia sacra quæ serue
 bant uariisq³ actionibus honore præferebantur. quia enim compares simul binæ stellæ
 non unam aliquam artem faciunt sed multa significãt iure præceptum asciuit quo pos
 sis discernere artium uarietatem. erit tibi discretio a signorum natura quæ ad coitũ igit
 tur si uelit in sollerti esse curam loco ab ☽ ☉. ☽ aut in medio cælo erit. neq³ enim in p
 cedeni signo poterit ☉ adesse quia a plenilunio erit ac non ab ☽ ☉. 16. EX Domici
 lio dominatibus domicili dominos dicit. dominos actionum qui in medio cælo aut
 in præcedenti parte ☉ inueniuntur. coloris mixtiones hoc est sceditates. 17. DE Incõ
 gruis nuptiis aut amicitia post hæc cum hoc sit capitulum est de multiplicibus ac mul
 tificis in eo namque dicit de legitimis nuptiis: necnon de aliis non legitimis priusque
 acquirit num nuptiæ futuræ sint necne & si fiant num tempori an sero & utrum cum
 unica sit cohabitaturi an cum pluribus & qualis erit nubilis aut uir & postremo utrum
 perduraturi an nuptias dissoluturi: repudium inquam. diuortiumque facturi: & si
 persisterint utrum mutuo amaturi an secus. Considera igitur Lunã inquit utrum in
 libycis sit

libycis sit quadripartis an in subsolanis. nā in subsolanis nouas facit nuptias at in libycis serotinas. 18. DE Mulieribus. De mulieribus aut non a ☽ sed a ☉. similiter eodem mō cōsiderabimus nisi q̄ aliud circa ☽ quadripartiū capiemus aliud aut in ☉. nā in ☽ a lūa. ☉ ad primū usq; diuiduū & a plenilunio ad secūdū usq; diuiduū subsolana sunt quadripartia. at horū dimetiētia libyca. at in sol' cētra sæpe dicta q̄ ab horoscopo ad medium usq; cælū. aliaq; consequenter. Si igit inueniat in bicorporeo signo uel ☽ uel ☉ uel si cū pluribus inueniant stellis multinubos faciūt q̄nq; & in ~~multi famibus~~ *multi formibus* signis inuenta duplices p̄bet nuptias. & si ☽ ad bonos feratur pulchrā & maritū amantē mulierem significat. sin ad maleficos cōtra. poterisq; a stellæ p̄prietate ipsis qualitātē dicere. p̄seuerant igit cū lumina cōgrue inter se inuicē figurata fuerint & p̄sertim cū alterabūtur & ☉ quidē ipsi ☽ altero & ☽ ☉ necesse figuratiōes stellæ inspicere sub stellis aut non. si nō inspiciam⁹ erūt q̄ diximus. si inspiciam⁹ aut cōsonæ figuratiōes erūt aut in cōsonæ. si consonas figurationes malefici spectarint dissoluent deniq; sin cōsonas benefici p̄manebunt amantes se inuicē. Si malefici cōsonas inspiciēt & benefici consonas mediæ erunt figuræ ut neq; oīo dissoluant nā rursus redintegrabunt & restituent cōicatiōni. 19. DE Legitimis. Est dicturus de illegitimis copulis in hoc eodē capitulo. nō igit opus est ostēdere ac memorare nouas nuptias sæpe nouas iteꝝ iteꝝ capiunt ipsi p̄uenientes. sin cōbustæ fuerint quo iuxta p̄portionē cū aliis cōbustū capias sub. 15. partibus i una specie unius speciei esse dicit tropica & solida p̄ter multi saminii: ea nāq; p̄portionē hnt cum bicorporeis. 20. AVT etiā p̄ conglutinationē. conglutinationē uocat p̄sentiā attestatiōē uero cōfigurationē. Item ♀ post ♃ a ☽ iuxta legē factā copulā uatīcinat. at a copula ipsa mulieris qualitātē p̄ discendā uel una matutina stella quō & lūa. uult aut non simpliciter stellā adesse sol sed in p̄cedentib⁹ partib⁹ hoc est q̄ faciat matutina fulxiōē. Significare aut opus est q̄ absolute dixit unā stellā matutinā. sit nāq; oriētalī solū matutina & ita excipit ipsam ♀ igitur itidē ut in luna a figuratiōibus qualitates cœpit eodē mō & i ☉ unde & itidē ita adiecit quo simile & idē indicet etiā occidēte. at horū dimetiētia obtinuit ut libyca ac iam de ipsis percurrēdo at in lūa a coitu. non ut capias a coitu figuras sed a sole genesis. Sæpe nāq; p̄ueniēs coitus lōge est at sol p̄pior unde a ☉ capere opus ē distantiā diuiduorū siquidē a ☽ ☉ & plenilunio nil aliter ipsi significat q̄ angumentū & diminutiōē. p̄manent igit Nunc dicere incipit utrū p̄maneat cōtasti an distēt. ueꝝ qa contingit p̄manere quidē cōuentus at iurgia & rixas consequi. id quoq; ipm coniectat. Incipit iuxta consuetudinē id a moderatis figuris & desinit ex ipsis in extremas usq; ac malas p̄ueniendo figuras. lumina nāq; necesse est aut in connexa esse: aut figurari & si figurent necessario aut congrue aut incongrue didicimus nāq; quales q̄dem sint congruorū figuræ: & incōgruæ ac si cōgruæ fuerint aut utiq; lumina in utrisq; positionib⁹: aut altere altera & si altere aut sol soli aut ☽ lunæ aut p̄mutatæ ☉ lunæ & ☽ soli tum nāq; naturali quodā mō mas putat coire. 21. OMNIŪ aut pulchritudo est cū non simpliciter naturali quodāmō putatur mas cōuenire. Cunctorū aut est pulchritudo cū non simpliciter sol lunæ figurabit: tum nāq; maxime naturaliter inspicitur nā mulier uiro copulat. didicimus quēadmodū a ☽ q̄dem mulier. at a sole uir ut si cōtigerit uiro solē h̄re in ♄ mulieri aut solē in ♀ nā si uir habeat ☽ in ♀ non erit tale. age nō solū uicissim ut exēpli cā ostendit: sed etiā altere & p̄inde ☽ uiri cōgrue ☉ figurari. ponat nāq; uirum h̄re ☽ in ♄ at mulierē ☉ in ♄. & rursus uirū ☉ in ♀ mulierem aut in ♀ lunā. est igit hic uicissim factum non equidē uiri ☽ spectabat ☉ mulieris positum nāq; erat sol mulieris in ♄ lūa uiri in ♄. si permutem⁹ lunas & uiri q̄dem ♀ subiecerimus at mulieris ♄ inueniemus ☽ mulieris spectatē ☉ uiri & figuratam ad ☉ mulieris p̄cipue cum uicissim fiat ubi non ☉ ipsis ☉ sed ☽ ipsi ☽ sed ☽ lunæ & ☽. sol aderit uel in non connexis tam inconnexa q̄ incōgrua dissoluit. Quēadmodū igitur beneficæ stellæ connectunt maleficæ uero dissolunt. Cum similes inuentæ fuerint figuræ tum extrema congruunt ut si congrue figurantur & a beneficiis spectantur cum pari affectu etiam unio erit. sin aut inconnexa fuerint lumina uel incōgrue figurentur uel a maleficis aspiciantur rursus omnimō dissoluent: uel etiā prorsus nō erit concursus & idē iter. Si uero mediæ fuerint figuræ & an mixtæ tū erit disiunctio aut cōciliatio postea fiet. mixtæ erunt figuræ cum uel luminibus inconnexis existentibus be-

nefici inspexerint: uel cum congrue luminibus spectatis. malefici figurati fuerint. cum
 eo q̄ ueneris maleficis inquā figuratis. 22. AT Alias quoquomodo factas de illegiti-
 mis nuptiis. Cum de legitimis dixerit nuptiis. Nunc sibi dicendum existimat de non le-
 gitimis. non legitima frequenter ad legitima recidunt nam clanculū conueniens post
 succedente tēpore legitime copulatur capit aut tales considerationes a ♂ & ♀ & ♀ uī
 detur nāq; hi quandā ad se inuicem habere affinitatem intuere ut ♂ in ♄ habet exalta-
 tionem at ♀ in ♃ rursus in ♄ ♂ habet exaltationem atq; ♂ & ♀ non amplius exalta-
 tionem sed domesticos nam ♀ & ♀ in ♄ assumitur ad legaticum munus ♀ senilē
 q̄ personam. miscetur nāq; uuluis & patriis & diuinis. at ad pubescens ♂ fratribus nā-
 q; uel sororibus an miscet figuratur ♀. prius a ♀ considerat qualem habebit mulierem
 at nunc ipsam considerat genesim qualem ipsam efficiat. considera igitur ♀ ut dixim⁹
 quomodo afficitur cum ♂ quidem existens & simpliciter per se amatorias efficit ani-
 mas. Quod si ♀ affuerit quippe qui ut dictum est celeris est motus diuulgationes facit
 Sane in his considerandum signorum naturas. nam si inueniātur ultra hęc affines nu-
 ptias faciunt. Sin autem ♀ & ♂ uel ♃ uel ♄ affuerint tum binis sororibus cōmiscetur
 nisi q̄ uirorum considerare oportet ♃ at in mulieribus ♄. uerum assumatur utiq; rur-
 sus ♀ is nempe solus uel cum ♀ copulat⁹ ♀ facit utiles copulas at cum ♂ perniciosas.
 ac ut in ♂ diximus a promiscuis signis confines copulas. modus in his quærendus est
 nunc aduersus eiusdem ætatis sit ipsorum mixtio an aduersus anus uel seniores. consi-
 deranda inquā talia a stellarum fulxione hoc est ♀ & ♂ & ♀ hanc enim necesse est aut
 figuræ similis esse uel dissimilis figuræ. Quod si similis figuræ cōperta sit aut optabilio-
 res aut magis orientales neq; alia præter has figuras. sed similis figuræ inueniantur eius-
 dem ætatis esse significat. sin occidentalior cum anibus copulas sin orientalis cū senio-
 ribus. Conueniendo nāq; cum luminib⁹ familiariter hoc est ♂ ♀ & ♀ & alterutro nō
 dubiū quin clāculum fiant ad legitimam conueniendo copulā & perinde nos hic Pto-
 lemæus docet quō cognoscere conueniat utrū domestica sit copula & legitima an nō.
 at familiariter quid uult. nēpe ut in fœminis ad ☉ splendoris bene disponi in marib⁹
 aut ad ♃ ad senilitatem tanq̄ quopiā p̄cunctante si ambobus una habitet quispiā ipsoꝝ
 aut differentia inquit q̄ cū ♂. ♀ pubertatem significat faciei oris in primis at cū Satur-
 no senilē ætatem. & si figuræ similis ubi quā habet figurationē congregiēs ♀. stella eā-
 dem habet ipsa quoq; siue occidua sit siue orientalis. hoc aut ut cōe iniicit ambarū stel-
 larū p̄cepto. perinde a ♀ neq; ♂ dices nomen senile uel pubescens. at a figuris ætatē
 scribes. eiusdē ætatis senes cū iuuenis iuueni noueræ: uel amita: eiusdē ætatis necesse
 est cū iuuenes duo fratres. senex ad iuuenē: cum pater filiā ipubis ad ipubem cū mediæ
 ætatis cū iuniori sorore. senex cū seniore cū uiridis ætate cū amita. adolescēs cū grādī
 ori ætate ut iuuenis cū maiore sorore. æquales ætate senes cū amita. eiusdē ætatis gran-
 diores natu cū sorore. cōtigerit nāq; ætatem æqualē esse. at nomē senile ut in amita nā
 pater & filia produxere. at qui est amita nomē ætate maius ætas eadem. dices igit a ♀
 ut diximus senile nomen ut cū auunculo aut patri aut patruo cōiungetur. at a ♂ cum
 fratribus uel consobrinis uel fratruelib⁹ prædicta figura ubi ♀ cū ♀ & ♀ uel etiā ♂ i
 horoscopo uel etiā in medio cælo inueniat. 23. SI In sequentibus signis. reliquū ē ut
 incipiat te docere quomō debeas cognoscere nō solū q̄ naturale capietur connubium
 sed etiā qd̄cūq; cū dictis oībus utrū agit adsit ipsis ☉ & ♃. utrūq; enim lumen ostēde-
 rit faciei pprietatē cognatorū. cognata uocat signa q̄ promiscua. Cum igitur dictæ fue-
 rint figurationes in cognatis signis. sed in fœmininis locis & personis tum simul affe-
 ctos facit homines. loca uero uocat signa. personas aut subsolana & libyca quadripar-
 tia & uespitinas & matutinas fulxiōes & hęc oīa masculēscūt & fœminēscūt & tibiales
 ut testes nō habeāt at tibialē solū. frequenter his aliquis p̄portionalis cōuenit ut non p̄
 se non inueniantur quæ dicta ut in sterilibus uel raroꝝ filioꝝ. habent nāq; tali an pro-
 portionē aliquā qualēcūq; ad uenerea non plurimæ sunt hoꝝ differentia alia nāq;
 sunt legitima. Alia uero illegitima. & alia sunt unius generatiōis alia confinia. hęc oīa
 didicisti in uiris quidem a ♂ at in mulieribus a ♀. nunc dicturus quales habebit uter-
 que ipsorum appetitus. utrum honestos an inhonestos & immodestos. hoc autem ca-
 pit a ♂ neq; ut alii oēs in mulieribus ♂ ipsum spectat. at in uiris ♀. nam ad beneficos
 delati fiunt

delati sunt honesti ad H inhonesti. inuenies aut figuraciones in particularib⁹. neq; no
 bis longius ducenda est oratio uolentibus particulatim inquirere asente H . is naq; tur
 pem præbet & adminiculatōriū nā H utpote solus existes q̄ facile moueatur p̄bet & si
 uespertinus fuerit & si sceminescāt stellæ. Deinde uult ostendere quomodo erit cupidi
 tas quam in superioribus uocauit affectionē. utrum sceminarum an marium sit appeti
 tus. hoc aut considera ex figuracionibus. nam uespertinum proportionaliter significat
 sceminas. at matutinū mares. ut inueneris affectos ♂ ♀ ita dicito & appetitum fore nō
 supra uim affectus hoc ē immoderate & iportune. Sin aut ♂ . nam ♀ utpote muliebrē
 significans faciem humile significat. at ♂ utpote uirile cum formidine occultum aut si
 figuris quo duplicem ostendat modum: tam ad ☉ q̄ ad horoscopus propositis figu
 ris H quærit naturam. orientalis quidem existens efficit petulantia ad apertū agit imo
 destiam. at occiduus cōtra. 24. **DE Liberis.** Quoniā de cōnubio sermonē sequit q̄ de
 liberis est inde ordinē consequentē admisit. est aut ut alia iam indicata multifidum ca
 pitulum: quærit enim in ipso an habeat liberos, inde etiā quot, & tertio utrū claros an
 obscuros, inde offensos an imunes offensa & solitarios an nō & si amicos, an infensos
 quicūq; procreabunt. Capitur aut capitulū ex locis, & stellis, quæ sunt datrices liberorū
 quæ an hæreticæ hæ sunt sine sæmine. q̄ sæminales audias naq; Ptolemæum dicentem
 sæminis expertes & multi sæminii locos. Sunt autē quattuor loci ex quibus qui delibe
 ribus inspicitur. 10. & 11. & horum dimetientia hoc est sub terrestre & 5. locus at quin
 tum locum ægyptii in definite liberis præbuerunt. Si igit hi omnes loci uel qui ex ipis
 in multi sæminii signa inciderint circūsteterint liberi. sin aut in sæminis imunibus nō
 circūsteterint. stellæ porro aliæ qdē sunt effectrices aliæ an hæreticæ seu peremptoriæ
 D quidē & beneficæ datrices sunt liberorū ☉ & maleficæ an hæretæ siue pemptoriæ H
 cōi existente. Si igit datrices in occiduis inueniantur citra impedimentū p̄bent. sin mix
 tim alios quidē dabunt alios uero periment. at q̄ritatē cognoscemus ex signorū natura
 in bicorporeis naq; uel multi sæminii existentes uel duos uel plures p̄buerunt. at in so
 litariis unū mō sœtum cōficient. Si masculescant datores liberorū iuxta dictos modos
 marē dabunt. Si minus sceminā. & si hi ipsi datores fuerint liberorū & in suis locis p̄cla
 ros dabūt liberos. sin occidui inueniantur & in locis alienis obscuros ignobilesq;. Cōst
 sidera uero in his utrum erunt hi parentib⁹ cari necne. Si enim datores liberorū consonā
 habeant figuracionem ad horā & ad sortē fortunæ quā iam didicisti & cari parentibus
 erunt & instituentur bonis artibus. Sin ipse datrices liberorū. Consonū inuicem inspe
 xerint cari permanebunt sin incōsoni inimici. 25. **AD Verticem loco.** Nā inde fratrib⁹
 loco a. 10. & 11. D loco cœpit. proportionē naq; habet ut sæpe didicisti matri D & ♀ . In
 te igitur & hic ab. 10. & 11. loco horoscopi. nam horoscopus ipsi edito refertur datorū
 cum datricibus est stellis nihilominus & si orientalis fuerit nā si orientalis fuerit nihilo
 minus est ablatiuus & ad ☉ figuracionibus. reticuit circa horoscopus figuracionem.
 Quia uero iam subiecit locorū in p̄cedentibus partibus horoscopi alios. & alios in cō
 sequentibus. & perinde certum superfluū semel dicentes semel memorando ipsos. 26.
FACTIONUM ambagū rōnem. Factiones nūc dicit non nocturnas & diurnas sed stellæ
 quæ dent quæq; auferant. 27. **AVT** potentiores hoc plus ut clarescat non eget interp
 tatione. at potentiores deinceps dicit ut opus est iudicare. at in ferri significat indifferē
 ribus aliquos peremptoriæ datiuo in ferri uel contra. 28. **Q** Væ uero particulariter.
 Doctrinā tibi p̄bet gratissimā qua possis cognoscere q̄ particularia. Iam uero huius ī ali
 is supra mentionem fecit datricē naq; stellā dicit ut horoscopus itelligas & cōsequen
 ter reliqua considerāda. 29. **DE Amicis & inimicis.** amabiliū affectionum. Cū dixerit
 de cōnubiis & liberis cōsequens est ut in p̄xima p̄maneat habitudine aut ad extra posi
 tas conuertat habitudines quæ est amicitia: hocq; capitulum est multarum partiū. neq;
 enim est una amicitia species. nā est maxima & extrema & secunda ac media nomina
 que apponit utraque amicorū primam & maximam appellando parem affectionem. al
 teram uero synastriam. Secūdo loco præterea quærit utrum taciturnitates in amicitis
 fiant qualia cōtingūt amicitis necne sed manent in desessi. tertio cām quærit qua con
 sistit amicitia. nō enim est eadē amicitia. sed alii quidē ob modestā & sapientē cōstitue
 rūt amicabilē electionē. alii ob utilitatem. alii ob uoluptatē. Quarto & de ad tempus

De Liberis

aliquod cōstitutis amicitias erga cōsecutos disputat ut etiam dicat utrū dissolutum iri uideantur causamq; consecutionis postremo an miscet de dolis orationem non iniuria uidetur nāq; quoquomodo inferere inter amicitias & inimicitias alii nāq; sunt honesti & mites dominis. alii perniciosi & inhonesti. amicitias igit in totū considerat ex quattuor locis ex solari & lunari & horoscopis solaris & lunaris quæ ipse sortem fortunæ nominauit. nā si in ambobus genesibus dicta loca in eisdem inueniantur signis uel mutuis. & proinde ☉ cum ♃ aut cum aliquo cuius horoscopo uel cōtra erit dicta par affectio maximæ amicitia. sin autem non in eodem signo sed in triquetra figura tum synastria continget. at inimicitia infestissima cum in non cōnexis aut quadratis aut dimetientibus & rursus maxima quidem & insuperabilis erit inimicitia cum in non cōnexis. maxima porro in dimetientibus at media cū in ☐. causam qua amicitia conflatur cognoueris hoc modo quandoquidē non oēs inueniuntur in oībus figuræ: sed aut aliqua aut plurimæ considera sint ne luminarium figurationes necne. nā si luminariū sint figurationes delectu ac proposito bono erit amicitia q̄ ab aliis differt omnibus firmior ac constantior est. sin sortes magis ex usu. at horoscopi ex uoluptate sin simul oīa inueniantur ex oībus dictis constituentur uel etiam plura. idem enim erit licet nō oēs figuræ conueniant sed plurimæ in alio ēt septē & circa. 7. ubi non multū distent horoscopi sed sub dictis fuerint partibus neq; aliter extiterint neq; in eodē signo neq; male figuratur sed dumtaxat in cōsonis triquetris. triquetris aut ait uel sexangulis synastriam solū fieri. 30. CVM malefici figurationem. Docet etiā quo modo possis scire si taciturnitas aliquando erit amicitia ex beneficiis inquit hoc cape & maleficis. nam cum fuerint cōprehensiuæ amicitia figuræ inspexerint malefici tum detectiones erunt secretorū cū aut benefici intēiones. 31. CVSTodiendum aut. Rursus docet uter amicoꝝ amicitia est magis tenax & obseruantior & uter utiliore & magis cōmodam inimicitia. Cōsidera igitur inquit loca inuicem figurata ut horoscopoꝝ. sortiū. luminarium & si ambo æquipartes fuerint ambo igitur erunt iuxta reſtitutionem q̄ si plures alteri habere contigerit paucioꝝ erit director nā eminent. sed intuere spectantes stellas nā qui beneficas habuerit inspicientes in sua genesi ad admunificentiam & officii erit propensior. 32. SI idem ipsum uel proxime. Memorauit tibi horoscopus sub. 7. partibus cōtingit aut has non solum in eodē compleri signo sed & in sequentibus ut habeat quis horā & partes 5. alius aut ♃. 29. is nāq; habet eminentiam sequentis signi puuculus enim ipse uni⁹ partis erit ipsis benignus at reliquis plurimus quoad aphetes altero aliquo aliū cōtigerit locum. 33. HANC igitur ad magis & minus. Quoniā quæ tēporariae conflantur amicitia multæ sunt indifferentes ipsaꝝ nāq; alia sunt magna alia parua. scire aut oportet q̄ cum aphetes alicui dictorum quattuor locoꝝ glutinabitur tum ingens futura est utilitas cū aut alicui aliaꝝ stellarū exigua & fortuita. 34. DE Hospitalitate. qui de hospitalitate modus in hoc capitulo non unū aliquod quærit: sed plura. prius nāq; cōsidera num prorsus facit hospitalitatē necne & cōmode an cū damno & imūnē a periculo an periculosam & an bene repensurā an male repensuram. Inde & qbus in locis erunt peregrinationes considera igitur inquit declinamenta & occiduū centrum hoc est. 3. 6. 9. 12. 7. nam si in his luminaria inueniantur hospitalitates faciūt sin ☉ adhuc magis & plures cum rationem habet aliquā figurationis ad ☉. sin aut fors fortunæ dicta in quē q̄ horū locū inciderit uitā propetē tales in hospitii faciunt. q̄ si solida fuerint firmaq; signa diu peregrinant. Sin bicorporea continue. 35. QVANDoq; illud quādoq; & sæpe ipse explicuit qua de causa posuerit. ait nāq; cum luminaria figurant. non enim satis est solum occidere aut declinare ☉ & si non declinare contingerit: feratur aut ad lumina: hospitalitatis cā erit tali genesi. 36. ET Difficulter repensuros. Difficulter repensuros dicit difficulter & sero admittentes at cōmixtum porro tibi reliquit. nam si inueniatur simul malefici tum etiā inutiles & difficulter rependētes erunt hospitalitates & cū aliqua difficili actione cōmoditates prouenient definiemus dixit nāq; in præcedentib⁹ ut opus sit ad numeꝝ & occasum inspicientium stellarū considerare licet iſperantibus iſperium tribuere apotelesmatis. 37. IN Eis quæ matutina docet & ubi peregrinationes euenturæ. matutina nāq; uocant quadrupartia orientalia hoc est. 12. & 6. loca uespertina uero occidua hoc est. 3. & 9. loca. 38. VEL domicilii dñatum habentes didicim⁹ ubi de geminioꝝ

de geminorum genitura quomodo stellæ fiât duplæ & proportionem habentes cum bicorporeis aialibus cū nō solitariae sed cū aliis inueniant p sublationes ut attollant & simpliciter & temere fieri uaga itinera. 39. DE Seruatione. Vult te porro docere cām peregrinationis quomō oporteat. cognoscere. cōsidera inqt q̄ nā sit q̄ peregrinationē faciat stella & ipositiōe quis nā dñs nā si uitæ horoscopus. siue mediū cœlū actiōis seu fors fortūæ pecuniæ & causæ siue cōmoda siue incōmoda etiā hinc p̄dicito. 40. DE mortis qualitate & destitutione & adhuc mortis qualitate. Cū tps ptulerit libet iam de qualitate dicere: est sane ut dictū una q̄dem naturalis: altera uiolēta: sed nō naturalis ac de ambabus differit tibi: q̄ris nāq; utrū erit hæc uiolenta uel non uiolenta, sed naturalis siue ita in utroq; q̄re qualitatē. alia nāq; qualitas naturalis alia uiolentæ: ut in naturali qui aliud facere h̄cōsueuit at in uiolenta aliud & aliæ oēs stellæ consequēter faciūt. utitur sane aliquo eorū q̄ ante demonstrata sunt. demonstratū nāq; iuxta horimæā atq; iuxta radium. Cōsiderare igit prius opus est quomō fiat periclitatio. Cū aut ipsam inuenim⁹ iuxta horimæā tum occiduo utimur cētro. cū aut iuxta radioꝝ iactus tum pemptorio periclitatorioq; loco. Cōsidera nāq; q̄ adstuerit ei * uel figuret. utimur nāq; figurata. si nulla figurataꝝ inueniat aut naturali signi pprietate aut etiā ipsis terminis. ita demum naturalē inueniemus ipsius mortis qualitatē. At uiolentā, hoc mō. non cōtingit cū i unū uersum uiolentā sequi mortē nō aphetis existētibus uel una luminibus uel ipsoꝝ altero. alio nāq; iudicato uiolenta nō erit periclitatio. opus est aut ad inuenienda aphetica lumina etiā peremptorios esse maleficos ut obuiant luminibus sufficit unus maleficus cū utraq; lumina aphetim cohibeant. at cū altere e luminaribus aphetē habuerit tū oēs malefici obuiarint. Sane inueniemus hoc iuxta p̄cedentē expositā doctrinā: aut occiduum cōsiderādo locū aut pemptoriū radiū aphetis inferēdo. 41. DOMinatoris hoc est esse aphetē. aphetē. n. dñatorē impatorēq; uocitauit uel q̄a habeat iperiu multāq; uim. in positione. hæc aut aphetim inde uitæ t̄pibus horimæā appellauit. Aliorū primi. Primos dixit pxime illatos uel p figurā: uel p p̄sentiā. contingit aut nō unū solū esse sed et duos significare. q̄ aut modi qualitas bifariā ei assumpta sit manifeste indicauit significat enim & signi naturā quatenus q̄dā dicunt arida. q̄dā humida. q̄dā uulforia. nā a dñis terminorū cognoscemus etiā mortis qualitatē. pprie igit dicendo de interitibus naturalibus. nūc inqt de: ut sic loquar: cōtra naturā & pprie uocauit ultroneos & nō aliūde nobis illatos. dicit autē prius in totū quo pacto nosse quæas an pprias mortes faciat an uiolētos interitus. cū igit inquit pemptores nō prorsus in alienis iacēt signis. sed quā dā hnt necessitatē & ne substernant a maleficis tum interit⁹ pprii cōtigerint at ipropria uel etiā domestica ppriā dicit cū in synheretorū fuerint domib⁹ in quib⁹ gaudēt uel ubi diurni in diurnis. 42. AT Qualitatis alia nimirū ē qualitas ppriorū interituū alia uiolentorū ☉ aut ☽ ubi ambo fuerint anharætæ altero luminariū aut ambobus existētib⁹ aphetis. Quod si fuerint aphetæ nō ubi inueniant in indifferentibus apheticis locis sed in eodē signo & in eadē parte. similiter & si occidat ubi ☿ in. 9. inueniat hns aphetim: at ☿ in occasu tum nāq; inferit saturno ☽ hoc est ad ipm fert. 43. ET Si q̄ ♃ licet dixerit ipse ubi de tēporib⁹ uitæ q̄ benefici non solū non perimūt sed etiā cōseruāt & illati. quo pacto etiā hic dedit ipsis mortis qualitatē. hisce nō oīno perimētibus sed et seruātibus. at qui adiecit male actis ubi ibecillior fiat etiā ex signi pprietate utpote in aliena domo & in alienis terminis & in humilitate & ab maleficis inspectus cōtra spectās ubi post ☉ habet statū ad lumina & horoscopū faciat. 45. PRæcipue in sphæra serpentes. dicit serpentes cælo hæretes ut draconē & hydrā. at q̄ ♂ ab ♀ & capiēdo ipm figuratū reliqs uagis rursus similē circa ♀ eodē inqt mō capitq; figurationē mēbris laborantē iperfectorū iperfecta q̄dem ut ♂ mēbris uero laboratē ut ♀ & ipse ♂ & ♀ at in ♀ & ♂ hæc enim signa uulforia dicunt unde & cauent in his medici mamariā actionē adhibere luna in ipsis existēte. Confectis aut sua de singulis dicēdo. nunc simul de ambobus dicit. Si inqt simul inueniant in aliquo dictorū anhariticorū locorū tum multo plus fecerint & ambobus martis p̄bunt qualitatē. 46. IUXta qualitatē. Quoniā cōtingit sæpe in eadem parte ambos esse aut indifferentib⁹ inqt. q̄ si indifferentibus inueniant partibus firmitudinē mortis continebit qualitatis qui insederit in ipsa pemptoria parte. Sin aut ambo in eadē inueniant parte duplos facit interitus. sæpe enim uocant & abscindūtur uel iuxta quantitātē. hoc admirabile uideat nemo siquidem bis aboletur. at ita non est

G

De morte.

dicit igitur aliquis lapsus in aqua praescripto regio enataffe & enitasse. 47. SIMILÉ specie.
 nā qd' coruus aut canis extēdit. 48. IN Declinationib'. In declinationib' didicim' ut
 declinationes sola sunt de hospitalitate. 49. DE Tempore diuisione. Progrediente no-
 bis capitulatim fato quoddā est uniuersale: quoddā particulare & supat & una cōuertit
 particulare ab uniuersali. quo circa opus est astrologū uniuersale imprimis fatū confide-
 rare. iam didicimus ut in Italia nō quisq' inqt sorore admiserit at in ægypto capiūt. & in
 ægypto uita matris cōnubiū in pside aut nō. & æthiopes qdem nigri at scythæ sunt al-
 bi. pinde si incidas in indū ex stellæ positione albū corpus non dices q' nō contingat
 ut uniuersali fato conuertat. uelut in quolibet genethliologico substituit aliqd' uniuersale
 fatū: eodē mō sunt tēpora uniuersalia q' cunctis conueniāt hoībus qbus usq' quaq'
 aliqua hoībus efficiāt. sunt ætates. annis utiq' quattuor existentib' si cōnubialis figura
 contigerit nō dicemus nō cōnubio cōiunūri talē neq' nonaginta annoꝝ dixerimus
 infantē esse particulari tēpore hoc significante. uniuersale. n. mouet particulare & auer-
 tit. pportionale dicemus qd' puer a puero spectat uel ut paruus ualde p'cabit uel a mu-
 liere amatū iri. sunt igit' uniuersalia tēpora septē ætate. hñt hoc mō. infans puer. adole-
 scens. iuuenis. uir. senex. decrepitus. habetq' pportionē q'libet dicta ætas uni sphaeræ ex
 7. prima lunari. secūda mercuriali & cōsequenter aliæ aliis. nā fert q' uis ætas cuiuslibet
 numinis insidētis ☉ p'pria. Prima lunæ secūda ☿ ita cæteræ eodē ordine & tēpus qd'
 libet ætatis definit a reuolutionis quolibet tpe p'ter ☿ & ♃ q' ad ānos usq'. 4. uel sub ip-
 sam p'cedit ætatē. mercurii aut ad. 14. usq' annos. uideturq' ♃ reuolutio una cū plenilu-
 niis p. 4. annos siqdem ♃ ☉ & pleniluniū in eadē parte cōtigerit ad quattuor annos at
 ☿. 1/2. reuolutionis p'bemus ob eius duplicē naturā & partitionē nā cū nocturnis inuē-
 tus eis gaudet unde. 1/2. totius reuolutionis capit q' in qualibet specie. iam tibi de oībus
 dixit capitulis nec ullū ab ipso p'teribit: consequens aut & capitulatim nō ut casus tute-
 rit amplectemur ait de tēporibus: sed ut dixit prius differuit ut p'posita hñt ordine capi-
 tula ut si de cōnubio differam' dicamus & de tēpore in quo erit. & si de possessiōe scribe-
 mus de possessiōe tēpus & ex ordine de aliis capitulis. 50. ASSIMILE. Inueniunt' nāq'
 assimilātia p'cepta apud indos & germanos sed nō eosdē colores iueniemus sed ut uni-
 uersale factū indicet. 51. VNA iniectiōe. Vniuersale dicit tēpus minimeq' particula-
 re nam in cunctis hoībus eadē sunt & eadē possunt. 52. PRIMO a nobis. Natura qui-
 dem nō est primū sed ultimū. 53. NEQUAQUA iuxta suā reuolutionē cōtigit hoc. Nā
 qui post p'uentem illā ætatē oēs ad ipsum referunt. 54. ET IGITUR iuxta cōem. Cū di-
 xerit de uniuersalib' temporib' & tempore dñis nunc loquit' de particularib' in quali-
 bet genesi inspectis. neq' unū capit tēporis imperatorē sed plures nam quia nō contin-
 git ut plurimū humanā naturā immixta habere bona uel mala: habeat plures aphetas
 necesse est. sæpe enim in eodē tēpore cōtingit mœsticia & lucrū & ab eodē aphetæ cō-
 traria dicere nō possumus. sed ex alio & alio. opus est igit' aphetica loca quattuor quo-
 dam mō capere horoscopū. sortē fortunæ ☉ & ♃ & p'terea mediū cælū. nam horosco-
 pus significat corporalia & hospiciū sōis fortunæ quæ sunt fortunæ. ☉ q' sunt dignita-
 tis: ♃ q' sunt aiæ & cōnubialia. mediū uero cælū actiones & amicitias & liberos. ita igit'
 tur aphetica loca capiemus at apheten neutiq' definitū quenq' ut in de tēporibus uitæ
 didicimus. Sed primo queramus quis insederit in parte horoscopū faciēte aut mediū
 cælū tenēte: q' est iuxta figurā ut qñ radiū imittat. sin aut nō affuerit qsq' neq' figurat af-
 sumemus q' sit p'ximus in partib' p'cedentib'. rursus aut p' corporis p'sentiā aut p' radiū
 illūq' dicem' apheten inde q' illū cōsequit'. in cōsequentib' partib' & nō in p'cedentib'
 atq' ita cōsequenter. secundū aut apheten & uelut una dñantē capiemus terminoꝝ do-
 minū. a quib' incipit horoscopus aut mediū cælū. at tēpus glutinationis capiemus hoc
 mō partē horoscopū faciēte inferemus in clima capiēdo adhærētia tēpora inde futu-
 ræ stellæ tēpora suscipiendo eodē mō inducendo. capiemus ascensoria rursus tēpora
 & excessum dicemus esse tēpus aphesis ad mediū cælū in recta ☉ cūcta eodē faciēmus
 mō. sed age quæ diximus exēpla faciamus clariora. p'ponatur talis quæpiā genesis ☉
 ☿ partē. 1. at ☉ radiū p'cedentib' partib' imperat tēporib'. sed tempore aphesim non
 ab ipso: sed a centro capiemus ut nūc ♀ radiū misit. 6. parti ☿ aphesim ab. 19. parte ho-
 roscopi feci ♃ parte. 27. ♃ in ♄ parte. 26. ♃ ☉ 0.30. ☿ ☿ parte. 20. ♀ in ♄ parte. 6.
 ♃ ☿ parte. 9. horoscopus ☿ parte. 19. mediū cælū ☿ parte. 3. quia igit' neq' iuxta cōem

pus neq; iuxta figurā est in horoscopo pxime præcedentē ♀. ea nāq; radiū mittet p ♀. 6. partis. hoc in horoscopi præcedentib; partib; & dñatur tēporib; a. 19. parte ad. 20. usque. at ab. 20. ♂ eandē suscipit. post ipsum ♀ post quē ♀. inde post. 30. partē. hoc etiā. 6. ♀ uel etiā ascensionē postq; itere ♀ inde ♂ & ♀ & ♀ perinde tēpus. age igitur & in canone tēporis quo pacto sit opus eiicere apponamus. Quia igit in. 3. climate factū est illinc tēpora capiemus. 19. quidē partis tēpora. 35. 39. at ♂ partes. 20. tpa. 36. 28. in anno igit dicemus ♂ tēpora suscepisse. at sumptæ sunt ascēiones ipsi. 26. partis. sunt aut. 41. & dicemus in. 6. annis ♀ glutinationē fore. eodē aut mō & i aliis dictæ glutinationū capiemus. ita ēt in medio cælo cōsiderabimus & hæc capiemus nō in climate sed in recta ♀ & primo insidentē mediū cœli partē capiemus aut p figurā radiū mittētē uel pxime pcedentē. Qm̄ igit mediū cœlū ppositæ geneseos est ♀ pars. 3. nullus aut institit neq; radiū p ♀ emisit. 27. parti ♀ ipm. 1. ♀ apheten putamus & aphesim tēporē uidelicet a. 3. parte ♀ facimus iuxta rectæ spheræ canonē iuxta prius expositū exēplū. pmo. nui nāq; ut in ipsis partitionib;. qdā sunt uniuersaliora. qdā magis particularia & qdā dicit qdē ipse de uniuersali. deest aut artifici magis particulariū inuētio. hoc igit nunc cōmemorat & inqt: hocq; capitulū ppemodū uult q̄ ante pcurrere magis dñantiū dñantissimas apheses uult qnq; eē q̄ a ☉ q̄ a ♀ q̄ ab horoscopo. q̄ a medio cœlo q̄ a sorte fortunæ nō. n. sicut i eo qdē de tpe uitæ unū aliquē aphetē iudicauit. ita & hic. cāq; p quā plures capit mūdanos dños i priore inspectione inueniat liberorū pcreatio ueluti porphyrius ait p̄bus iure mediū cœlū capit. hic. n. aiæ pmeant ad pemptorias nō qn̄ sunt hic pemptores. sed q̄ imansit in momēto & nō in eo qdē est de tpe uitæ unū coepit pemptoriū: ita & hic. sed oēs stellas iuxta qualēcūq; figurā & rursus aliū dicebat modū ut illic q̄ le. si parū ascendēs sit ♀ neq; multū ascendens* sed differenter cūcta cōparet in tpiib; p̄p̄riis inueniunt. aphetes nō usq; quaq; horoscopi cōtingit apheten uocaturq; tpiis imperator & tertius q̄ terminorū dñs q̄ etiā simul domicilii dñs cū tēporis iperatore dicit 55. DE Hypātetore. Cum dixerit de apheticis locis & aphetas nunc doctrinā tradit qua possis tps pportionaliter inuenire hypātetoris. neq; est in cūctis eadē disciplina sed in horoscopo qdem & medio cælo eadē uel p ascensoria tēpora q̄ per p̄p̄riū clima & per rectā ⊕ assumpta & reliquorū per ad mediū cœlū & subterraneū distātiā ex qua disces at iuxta eas q̄ a reliqs ut qdem capere opus sit q̄titatē in horoscopo & medio cælo iam didicisti. reliquū est ut tractet ut opus sit & luminū iuenire tempa & sortis fortunæ necesse aut id aut in centris inuenire aut abesse a centris. sed si in horoscopo inueniat admitteremus in climate ascensionē. sin aut in medio cælo similiter in recta ⊕. si in occidenti iuxta clima ascensionē ratiocinamur hoc est per ∞ ascensionē demonstratū nāq; est q̄ quanto tempore ascendit tanto descendit. Si in subterraneo rursus in recta ⊕ eo mō quo & mediū cœlum q̄ si in nullo inueniat centro necessario distātiā i horoscopo ad centrū inuenias siue ita cognitas ad ipsum centrū cōparationē facio quātitatē tempore inueniemus sciendum aut est q̄ si in sequentibus partibus centri fuerint aphetes & hypantetor ex excessu centrorū & hypantetoris multiplicationem horiarū tempore & horarum non ab excessu auferimus sed cōtra ex multiplicatione excessum eximimus sin aut fuerit in præcedentibus unus: alter uero in consequentib; tum etiam multiplicationem & excessum unum faciendo. numerū hunc esse dicimus tempus glutinationis ut aut hoc manifesto dicamus in exemplo ppositæ positionis quod dixim; exerceamus. Capietur ♀ & quia ipsa est in ♀ non est qdem in centro necesse est inuenire quot horas distet a sub terreno centro. sed non inueniemus tempore quātitatē hoc prius nō cognito in totū aut cum uelimus inuenire in quacūq; stella quot absit horas a sub terraneo aut medio cælo tum inferemus in recta ⊕ stellæ distātiā & stellæ excessum & ascensionū excessum rescribemus. Inde porro inde temporis partem mediū cœlū tenentem inducendo si sub terraneo fuerit ipsam stellæ capiemus in climate horiarū tempora & ea iuxta excessum partiendo facta ex partitione tempora esse dicemus horoscopo: ut insident rectæ * in recta parte ♀ ascensoria tempora. 2 15. si uero ♀. 27. partes tempora uero. 307. igitur excessus ipsoꝝ. 52 sunt tēpora & dimidium. 15. ē 7. $\frac{1}{2}$. ut sint. 41. dicimus igitur abesse ♀ a sub terraneo centro. 3. $\frac{1}{2}$. horis inde rursus ca

piendo partem qua uolens continget hypantetor & excessus ad subterraneum faciēdo
 capiemus horiāa tempora iterum in dimetiente & multiplicando horas quibus abest
 D a sub terraneo ad horiāa tempora glutinationis auferemus excessum subterranei &
 partis ut D in impropósito III . 27. partes ponatur at X in II parte. 9. capiatur igitur. 19.
 pars horoscopi. 56. QVOT partes ascensoriā in recta A ascensiones igitur huius in
 recta A sunt. 2 87. sunt autem etiam sub terranei ascensiones. 2 15. at excessus ipsorum ē.
 72. excedit. 19. pars. 3. partibus sub terranei temporis. 72. sunt autem V horiāa tempora
 15. 45. ipsius. 19. partis V horarum. 3. $\frac{1}{2}$. si igitur horas multiplicemus D in horiāa tem
 pora habebimus. 52. Sin hęc tempora ab excessu capiamus. 72. relinquetur nobis. 18. di
 cemus ergo in. 18. annis copulatam iri D A ceterum capiatur C quo norimus etiam
 duobus existentibus quomodo opus sit ih præcedētibus centri facere partiemur aphe
 ten & anhareten. quia igitur in X unius partis ponit quærēdū prius est quot horas ab
 fuit a subterraneo centro C . capiatur itaq; in recta A per hanc ipsius C parte. $\frac{1}{2}$. huius
 ascensoria cōmunis est. 1 81. sunt autē subterranei ascensiones. 2 15. excessus. 34. horāa tēpo
 rum. 1. partis III climatis tertii ponatur. 12. 30. partimur p excessum & inuenimus horas.
 2. $\frac{1}{2}$. 6. $\frac{1}{2}$. fere ac totidem horas dicimus C a sub terraneo abesse centro. Capiamus
 igitur sola horiāa tempora in C capiemus. 20. C partem uel quam etiam cōtingat. 1.
 pars X ubi etiam ponitur C huius igitur ascētio est. 20 1. excessus igitur ad sub terra cē
 trum erunt. 4. horiāa tempora X . 20. parti. 12. multiplico. 2. $\frac{1}{2}$. 6. $\frac{1}{2}$. horas quibus C
 abest & habeo. 35. ex his. 35. aufero excessum subterranei. 14. contra prius dictis & relin
 quuntur. 21. tum igitur dicemus post annos. 21. occursum C C . ceterum h ipm con
 tingat capiatur igitur quæ per A ascensio. excessus. 23. ad subterraneum & horiāa tem
 pora. 27. partis III . 42. quæ ipsorum collectio multiplicationis tempora. 16. apponit &
 excessum temporum. 23. & ait in. 49. temporibus fore occursum V cum C per corpus
 ascensionum uel descensionum. nam si inueniantur in horoscopo ascētioes ipsius ho
 roscopi capiemus inclimate. at in occasu ascensionis cæli medietatū. medium cælū ait
 subterraneū & in recta A capiemus & in uitæ tēporibus. hęc oīa nos euidentia cā scri
 bere ipulsi sumus q̄ in eo qd̄ de uita aperte nos docuit. 57 **DE Annis & qñ cōtingat**
 apotelesma. Qm̄ scire uult in hoc anno euētus apotelesma ppetuale docuit ut scire q̄
 as nūc te docere uult quo pacto scitu possibilis ann⁹ & ps. Cū. n. ann⁹ figurat⁹ sit ad aphe
 ten & ipressio stellæ bonæ in bonū locū. tū inqt & in illo āno sequit apotelesma. at mē
 sis de mense i primis cū in simillimis fiat signis. rursus ad aphetē sumptis ipsis. scire por
 ro expedit ut est in quolibet aphetorū annū capere ppria ab horoscopo ppria a D & C
 & sorte fortunæ uel medio cælo & menses itidē. Si. n. de possessione. q̄ro & aphe
 sim a sorte fortunæ capiam⁹ & occursum ad ipm & annū ab ipso & mēsem & dies. annū igit
 ab ipso eiciendo. singulis signis annū unū dabimus at mēsem eiciēdo nō amplius. 30.
 dies q̄tū & mēsis est dabimus horas cuiuslibet signi sed. 28. neq; n. aliqd cōtinget. nā si
 30. dies mēsem cōputemus duodecim oēs erunt & in duodecim incident signa & non
 unde in cœpit & cōtingit primū mēsem secūdi anni nō icipere a principio anni aliūde
 & ante ipm desit ut qd̄ dicā V si obtigerit ann⁹. igit & mēsis ex V aphe
 sim sumet. 30. igit diebus in singulis signis cōputatis. X terminabit incipiet igit & secū
 dum annū in X mensis nō ex Tauro sed ex V in X nāq; desit. si etiam ex X unde
 annus incepit dicat quispiā debere mēsem incipere. audiet ut etiam ita absurdum
 aliquid appareat. erit plane intercedens signum desinentis mensis & incipientis
 & dies propemodum mensibus distribuit nam ipsi quoq; incipiunt unde mēsis
 exorsus est & prorsus oīa unū & idē habuit principiū. hęc dicēs, adducit
 uniuersalia pronuntiata significantia nobis ad cognoscendū tēpus præ
 sagii. inquit igitur oportere custodiri ingressus proprie tēporum
 nā h stella conficit in perpetuū cūcta ut ingrediēs in eūdē apheticū locū
 uel hypātetoris intensionē facit uniuersaliū tēporū actionem & firmā fidē
 nobis præbet. at X in annum ingressa uel figurata intensionem facit
 actionis & tum præcipue dicere opus est apotelesmatis actionē. at X
 & D & C ad mēses, capiunt & coitus D ad diurnos motus ut si
 significat X ad uniuersalē uenire tēpis iperatore at ad annū pmutēs
 ordinē ibecillum & obscurū inuenies igressum. p̄terea sciendū ut uniuersales
 tēporū dñatores perfectionem

profecionos minne

Transit

tionem apotelesmati gratificant. at ingressus & intensiones fiunt. sunt aut uniuersales tempore dñatores tres. aphetes & hypantetor. & termini imperator qualitatemq; cognoueris ex naturali proprio modo stellarum. nam ut iam didicisti benefici benefacere agnati sunt. sicut malefici contra a quolibet aphetico loco. nec oportet ab uno ipso annu fieri & annu a ♃ uel a fortunæ sorte & a medio celo oriente ex hoc in quo est aphetes & confecto signo. cum igitur inquit desieris in signum quesiti anni tū opus est te domicili dñm signi illius querere. ille enim est dñs anni. manifestū aut qd pphetes quidē existens & orientalis & bene affectus cooperabit apotelesmatis orientalibus. & illo anno dicemus fore actionem. Sin aut etiam aphetes & cōbustus impediens constituet: & aut omnino impedit eius actionē aut ipsam efficiet obscuriorē: dieꝝ diuisionē iuxta lunæ motū conficiet. ipsa si quidem frequentissime binos pluresue uel pauciores dies facit ad tempore loca: nec simpliciter capiendi sunt ingressus & in quolibet ut te docet scribens ubi capiendus sit. & stella ingressus summenda. opus est namq; ipsum esse in loco ubi sunt tempora. qualis demum is fuerit. nempe signum i quo fit glutinatio hypantetoris ad apheten. ueluti in prius exposita genesi II. ponitur ♃ partium. 19. & aut horoscopus. glutinatio igitur est ♃ ad horoscopus cū fieri debeat occursum si sub ingressus fiat in II circiter. 19. partem tum maxime erit apotelesmatis ad ea quæ sunt diurnalium cū enim inueneris ♃ in signo dierum ingressam tū maxime dicas fore expectatum ut opus est prius scire uniuersalia tempora ex aphetibus inde annu & mensē & dies ut quodlibet dictorū inueniendum est iam satis didicisti: nam uniuersale uult tibi memoriæ. unde temporum pprietas unde ipsa qualitas qua bonum malumq; cognoscimus. speciem igitur discamus ex aphetis loco. nam mediū cælum significat agibilia horoscopus autem hospitalitates & corporalia. quilibet enim locus naturalem quandam habet ppriam uersionem: iamq; dictum. tempus autem ex intermedio interuallo aphetæ & hypantetoris. at bonum uel malum a naturali proprietate temporarii imperatoris cōplexionis ubi naturalem aphetæ & hypantetoris remisceas pprietatem. inuenias a mixtione absolutā complexionem aduersus imperitatē. Considerandū uero & quomodo familiaritatem habent stellæ ad loca utrum familiares & in ipsis gaudeant uel contra patiantur. hæc nāq; beneficæ & maleficæ potestatis fit causa. 58. AD CAUSALES LOCOS. Causales nominauit apheticos locos quibus opus est annu figurari iuxta ♃ uel ♁ naturalis & temperatæ. naturalis quidem qua dictum beneficum constat. temperatæ uero ad ut ita dicam assiticiā & aduenticiā potestatem iuxta genesim habitu dine ut si factiosus ē in genesi aut in sua ē domo aut in sua exaltatione aut in Δ aut in bono loco aut in genesi est erga imperio habitū locum. quomodo erga apheticum locū hypantetor. Considerare prius oportet num familiariter erga ipsum habeat an contra hoc est aut est alicuius factionis aphetæ locus aut ipsius hypantetoris & an quempiam ad ipsum simpliciter habeat rationem domicili dñm uel repugnantiam. quid enim qd in sua est humilitate aut sibi ipse aduersat aut etiā sua domo aduersus causales ubi etiā annus apheticum quadratum faciat uel dimetiatur & mensis. in his siquidē perfectio cōuenit apotelesmatis iuxta ingressus ut ingressus quadratescat aut dimetiatur apheticu locum & lunæ fulxionem ubi ♃ ☉ aut plenilunium aut diuidua in aliquo quadratoꝝ signorum propemodum ut aliis fit. nam consone habentes ad disposita loca a principio in genesi & iuxta ingressus. 59. DE EO quod. qualia sunt bona & qualia mala: Dixit tibi in totum in qualibus te oporteat figuris discernere honestum & malum nūc peculiarius ait qualia bona & qualia mala ubi aphetes & hypantetor in primis a principio & in genesi potentiores & ualidiores inueniant ut rationem habeant multā in positione. nam si imbecilli fuerint iuxta fixationem & in tempore imperiis imbecilli permanent. Sin autem in consone & ad monitionem. non ipsas per se coniiciunt figuras: sed stellæ non bene positas. figuræ igitur & ualidæ sunt & potestatem habent in ipsis inuentis. siue in ipsis sunt posite: siue in bonis ipsoꝝ extendunt actionem. quō circa nō dixit inconsonne figuræ sed intulit ad monitionem ubi solius intensio fiat figura nec qualitatis. 60. ET SI QUIDEM sunt iidem. Vult memorare tibi quæ sint de mensura foelicitatis uel infœlicitatis nam quia docuit quomodo te scire oporteat utrum

prorogator
promissor. obmisor
Dum in sursum

Species decreti

Tempus decreti

Bonum uel malum

bonum uel non bonum erit & simpliciter qualitatem apotelesmaris nunc uult tibi memorare per quæ possis cognoscere utrum in temperans sit uel qualitas necne cū inquit temporis imperatores inueniantur & aduenientes & domiciliū dominatū aphesis per auersionē hñtes tū extrema erūt apotelesmata. cū autē qđā affuerint qđā uero abfuerint tum medietas quædam erit atq; symmetria quam cōmensurabilitatem quiddā dixere.

61. PER omnia simul infelicitate agunt. Hoc theorema consequit quæ a principio dicta sunt. qñquidē principio eius capituli qđ est de tēporis diuisione id demonstrauit. ut oporteat apheten unū capere sed plures. cōtingit enim aliquē trīstari & adiuuari. cū tingit etiā uel simul tristemur & simul undiq; oblectemur. nūc ut aliquo instante & interrogāte qđ facere oporteat. præterea dicit cum aphetæ simul oēs inueniant in uno & eodem signo: uel qñ indifferentibus inuenti glutinationes fecerint similiter etiā erga stellas inueniunt una oēs cum in horoscopo ☉ & ☽ inuenta fuerit. tum nāq; etiā fors fortunæ inueniat & illic inuenit. Ptolemæus itaq; hoc solū scribens denuntiatū cōplet quartū apotelesmaticū librū. hoc autē pnuntiatū iam sæpe scripsit. nā quia possibile nō est perito scribere particularia necesse est auditorē principia & uniuersalia capientē reliqua indagare rege sequēdo partes. hoc igitur sciens exhortat ubiq; ne aliquo pacto imperfecte scribere uideat ob inuidiā sed ob rei usum magis particularia cōtulerit capitula.

62. DE Tempore diuisionis. De uitæ tēporibus oratio absoluta est ex apheticis & apheticis locis. sunt quidē aphetæ ☉ & ☽ & ☽☉ & fors fortunæ & plenilunium & horoscopus: aphetica uero loca q̄ttuor cētra & ascensioēs mediū cæli. opus est igitē eē apheetē & in aphetico loco & spectari a domiciliū dño ut domoꝝ dño aut termini aut exaltatiōe aut triquetra figura: nā nisi inspiciat nō erit apheetes. opus autē ē primū pemptoriū lumen exquirere ut si fuerit genesis diurna solē. si nocturna ☽. ac si fuerit pemptionis lumen in aphetico loco & inspiciat ab aliquo iam dictoꝝ quattuor ipso utemur. Qđ si nō fuerit aliud lumina cōsiderabimus ut ☉ quidē nō existente lunā at ☽ nō existente solē. qđ si luminariū neuter fuerit apheetes ad sortē fortunæ cōuertemur. si nō sortē fortunæ ad factū ☽☉ uel pleniluniū. coitiua nāq; exñte genesi ad coitū. uerū pleniluniaca ad pleniluniū qđ si neutrum istoꝝ aphesim admiserit ad horoscopū postremo ueniamus qui etiam est apheetes: & apheticus locus. cum ergo apheeten inuenerimus. cōsideremus radios quos emittūt ipsi stellæ p figurā aut p corpus & deābulatū ab ascēsiōe signi capiēdo & diuidēdo in .30. partes signi p clima ubi genitū fuerit & uniuersalē quīdem apheeten cuius est deābulat⁹ dicemus particularē uero terminoꝝ dñm.

63. EXEmplum eius qđ est de tēpore uitæ. In eo qđ habitū est de uitæ tēporib⁹ nō simpliciter capere oportet ante latas qñq; partes & sup illatas ascēsu. 25. partes frequēter enim nō inueniunt: 30. partes pficientes dodecatemoriū. Capere igitur oportet distantiā partiū a mediū cælū tenēte ad horoscopū usq; & querere utrū desint ad .6. partes an sup sint. & si desint opus ē querere quota parte. 90. partiū desint & si redūdent quota parte superfluant & capiēdo qñq; partes ut ad oriētē auferēdo ipsoꝝ multipartiū qđ pollostemoriō græci uocāt qđ inuenimus defficiēs aut etiā addendo cū sup fuerit ab examinata mediū cælū tenēte parte ut ad horoscopū & post institutuꝝ deinceps capiēdo bonæ fortunæ partes. 30. auferēdo ab ipsis quantitātē deficientē hoc est apponēdo si qđ redūdet & iteꝝ annumerādo ab occiduo cētro retrorsum ad partes ad mediū cælū usq; & cōsiderare nū deficiāt an superfluāt & pollostemoriū inuenientes rursus absistere. 5. partes ut ad occasum auferēdo uel addēdo atq; ita. 9. locū faciēdo ueluti exēpli causa. Sit quēpiam habere horoscopū ☽ partes. 25. at mediū cælū ♃ partes. 5. annumero igit a. 5. partibus ♃ ad. 25. usq; partes ☽ & habeo partes. 80. habeo enī. 25. partes ♃ & ♃. 30. & ☽. 25. igit desunt partes. 10. qđ est ipsoꝝ. 8. nonū capiēdo igit dimidiū signi hoc est partes. 15. aufero ex ipsis. 9. ipsius mediū cæli qđ deficiebat nonagesimæ parti. at est unū $\frac{1}{2}$. igitur relinquit. 13. $\frac{1}{2}$. has partes quæ sunt. 13. $\frac{1}{2}$ ab. 5. partibus ♃. dimitto ut ad ortus hoc est ad horoscopū sūtq; partes. 18. $\frac{1}{2}$. hoc est. 18. & scrupula. 20. & iteꝝ. 30. partiū bonæ fortunæ aufero. 9. eaq; quæ mediū cæli qđ est. 3. $\frac{1}{2}$. dimitto ab. 18. partibus ♃. 24. $\frac{1}{2}$. partes & cadit ad qntā partē ♃ atq; ita inueniemus bonā fortunam ut græci loquunt agathodæmona at. 9. locū deū ab illis appellatū. proinde numerādo rursus ab occasu ad medium

COMMENT.

ad mediū usq; cælū ab.25.parte Ω ad.5.partes usq; Υ inuenimus partes.100.habemus
 nāq; Ω partes.5.& Υ partes.30.& Δ partes.30.& η partes.30.& Φ partes.5. quæ fiūt
 partes.100.atq; iteꝛ ipsa' superfluūt decē partes ipsarū.6.partiū.itaq; iteꝛ capiēdo.15.par
 tes addo ipsis.9.ipsarū partē quæ est una bina tertia & ab.5.parte Φ est.17.pars eius.de
 uenio ad.9.locū & appono.9.ipsarū.30.partiū hoc est.3. $\frac{1}{3}$ & ab.13.partib'.30.numerās
 puenio ad.16.partē Δ in tempore distributione hæc aut opus est cognoscere i medio
 cælo & horoscopo.hæc doctrina inuentionis ipsorū facilis & directu' pcliuis quia cen
 trum est aphetes.cui opus sit an ne terræ quia horoscopi inferēdo horoscopi partē & q
 hyantetoris ad suū clima & excessum ascensoriū temporū describendo totidē tempo
 ra dicemus esse tempora glutinationis seu adhærentiæ.at medii cæli eadē faciemus in
 eandē sphærā inducēdo partē cæli medii & sideris partē epicratetoris.inquā.at quia \odot
 & \odot & centri fortunæ neutiq; simplicior ipsorū est indagatio.nam necesse est aut in cen
 tris esse aut nō in centrīs.ac si inueniant in centrīs eadem utemur disciplina qua & in
 horoscopo & in medio cælo.nā & in occasu & in subterraneo inueniri eundē cū dime
 rientib' locis indagat. demōstratū nāq; q; quoto tēpore ascēdit tāto etiā descendat &
 sub terraneū p rectā sphærā inuenimus.Q d' si in locis q; post centra sunt inspiciat tum
 oportet considerare utrū aphetes & hypantetor in eisdē sit locis ut in cōsequentib' aut
 in antecedentibus aut in locis differētibus hoc est aphetico loco. Vbi in cōsequentib'
 fuerit locis unus.alter aut in pcedentibus aut cōtra.non.n.eadē est disciplina.at cōe in
 oibus est præceptū inueniēdo quotas horas distet a medio cælo aphetes. Capiēda aut
 pars aphetæ & adducēda in clima aut in rectā sphærā & capiēdæ ascēsiōes & excessus
 ipsarū describēdus rursus inducēdo partē sideris capimus nō ascēsiōes sed horiæa tpa
 illius climatis q; partiendo' circa descriptum ascensionū excessum ex partitiōe facta nu
 merū dicem' esse horas qbus absistit aphetes a centro scire aut oportet q; si stella inue
 niat in sub terraneo centro ppius accedēs nō ad eandē inferemus partē in eā q; horarū
 sed ea q; sit p 90° .Ita igit in cunctis inuentis horis p apheten. Capiendo iteꝛ ipsius hypā
 tetoris partē cōsideramus eius ascēsiōes & cētri excessumq; similiter describēdo. ut ēt
 in aphete faciebamus.secūdo loco inferamus hypātetoris si ppius accesserit medio cæ
 lo.Si uero minus p 90° & capiēdo horiæa tpa horas multiplicamus unūq; faciendo ex
 multiplicatione numere si in cōsequentib' centri fuerint utriq; horiarū tēpore multi
 plicationē auferendo excessum ascensionū q; inuentus fuerit p hypantetore relictū ha
 bebimus tēpus glutinationis seu ad hæsiōis sin in pcedentibus centroꝝ utriq; fuerint
 contrariū faciemus excessum a multiplicatione horiarū tēpore auferemus in pcedenti
 bus excessus numere & multiplicationis factū dicemus esse tēpus glutinatiōis adhæsi
 nisq;.Hic finis est expositionis Ptolemaicorum apotelesmatum.

¶ **Q**oniam frequēter contingit horoscopi ad mediū cælū distantiā non p.4.si
 gna fieri sed p.5.& p.3.ut ambigendū sit nobis i quo loco qlibet sit stella:lo
 ca discernere oportet hoc pacto inducendo horoscopū facientē & mediū cæ
 lum tenentē partē signiferi in eū qui rectā sphærā canonē capiēdo adhære
 tes ipsi ascensiones & quia dictū est a Ptolemæo ualere centra a quinq; præactis partib'
 auferendo ab ascensionū partibus quinq; & hærentes sumptis ascensionib' signorū capi
 endo partes habebimus principiū horoscopi & medii cæli inde differentia taliū ascen
 sionum tertio capiēdo & auferendo ex adhærentibus principio horoscopi ascensionib'
 bus & in eundē inducēdo rectæ sphæræ.scribemus etiā adherentē ipsis signiferi partē
 capiēdo habebimus.12.loci principiū idē in reliquis centrīs faciendo ex eo qd' infertur
 ex ablatione ascensionū rectæ sphæræ capitulo.16. oīm cētroꝝ habebim' primordia.

IMPRESSUM Venetiis ære Eruditi Viri Marci Firmani In officina Simonis Biuila
 quæ Illustrissimo Principe Domino Leonardo Lauredano Rem publicam moderan
 te. Anno Domini. Milesimo quingentesimo secundo. Die tertio mensis Nouembris.

A B C D E F G Omnes sunt terni præter G qui est duernus.

CVM GRATIA ET PRIVILEGIO.

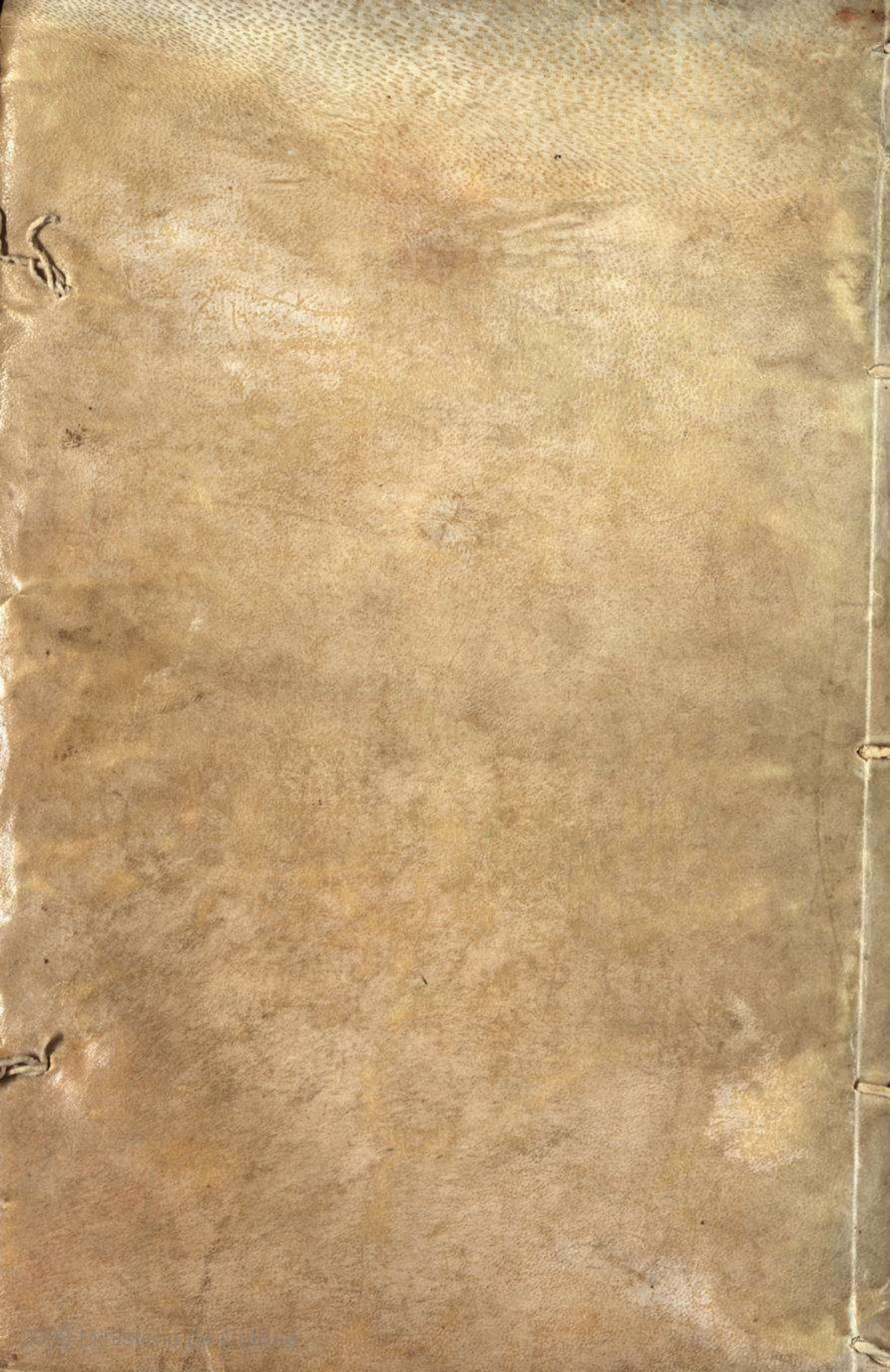

ACERCA DE
CULTURA
MINISTERIO DE CULTURA

**BIBLIOTECA
DEL
OBSERVATORIO DE S. FERNANDO**

BIBLIOTECA
DEL
INSTITUTO DE S. J. 1984

PTOLEM

POPHITTI

ET

HERMETICIS

PTOLEM

POPHITTI

ET

HERMETICIS

Observatorio de Marina
BIBLIOTECA
Núm. 1418